

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Krag, Thomas Peter.

Titel | Title:

Enken : Roman.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Gyldendalske Boghandels Forlag
(F. Hegel & Søn), 1899

Fysiske størrelse | Physical extent:

496 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

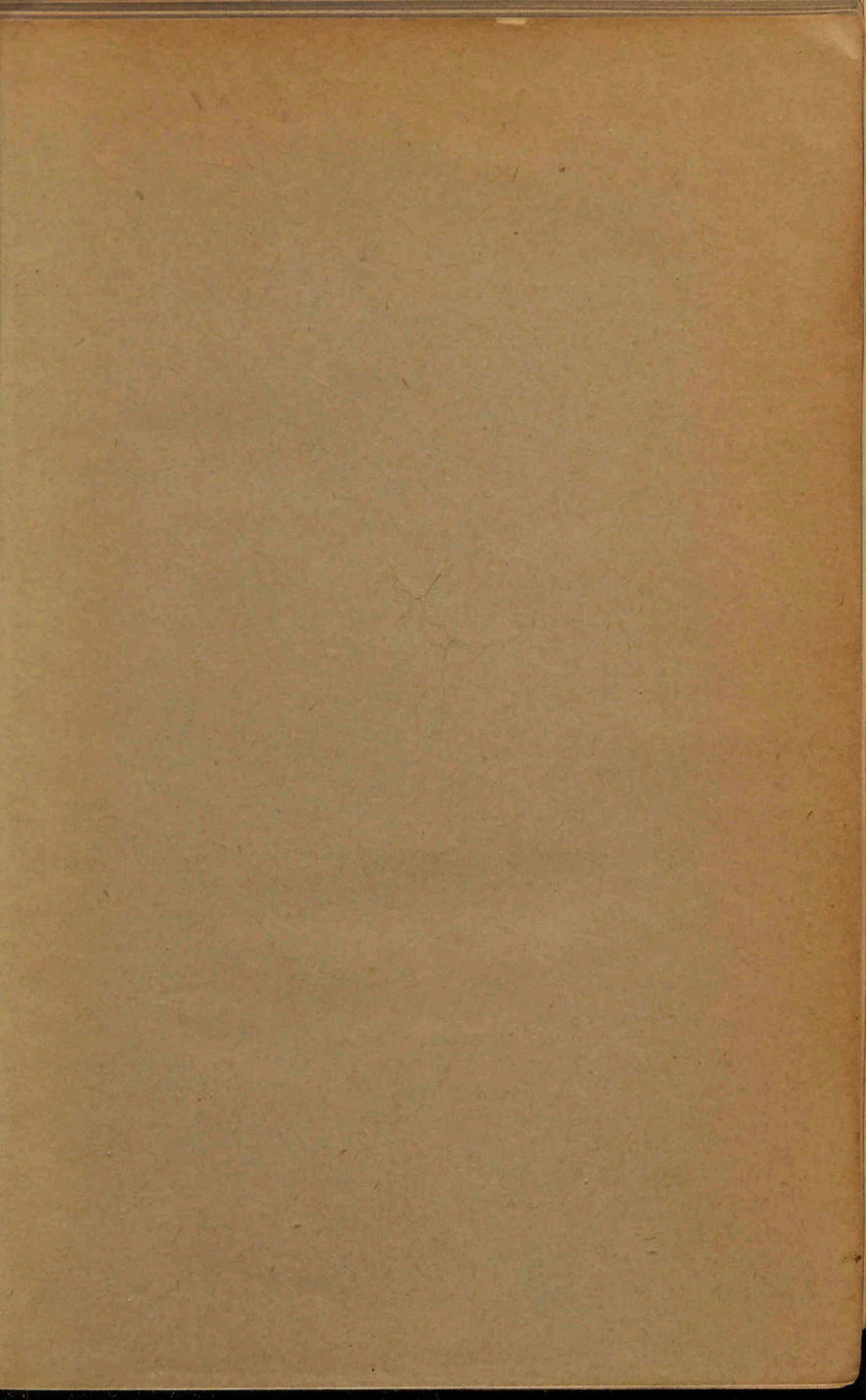

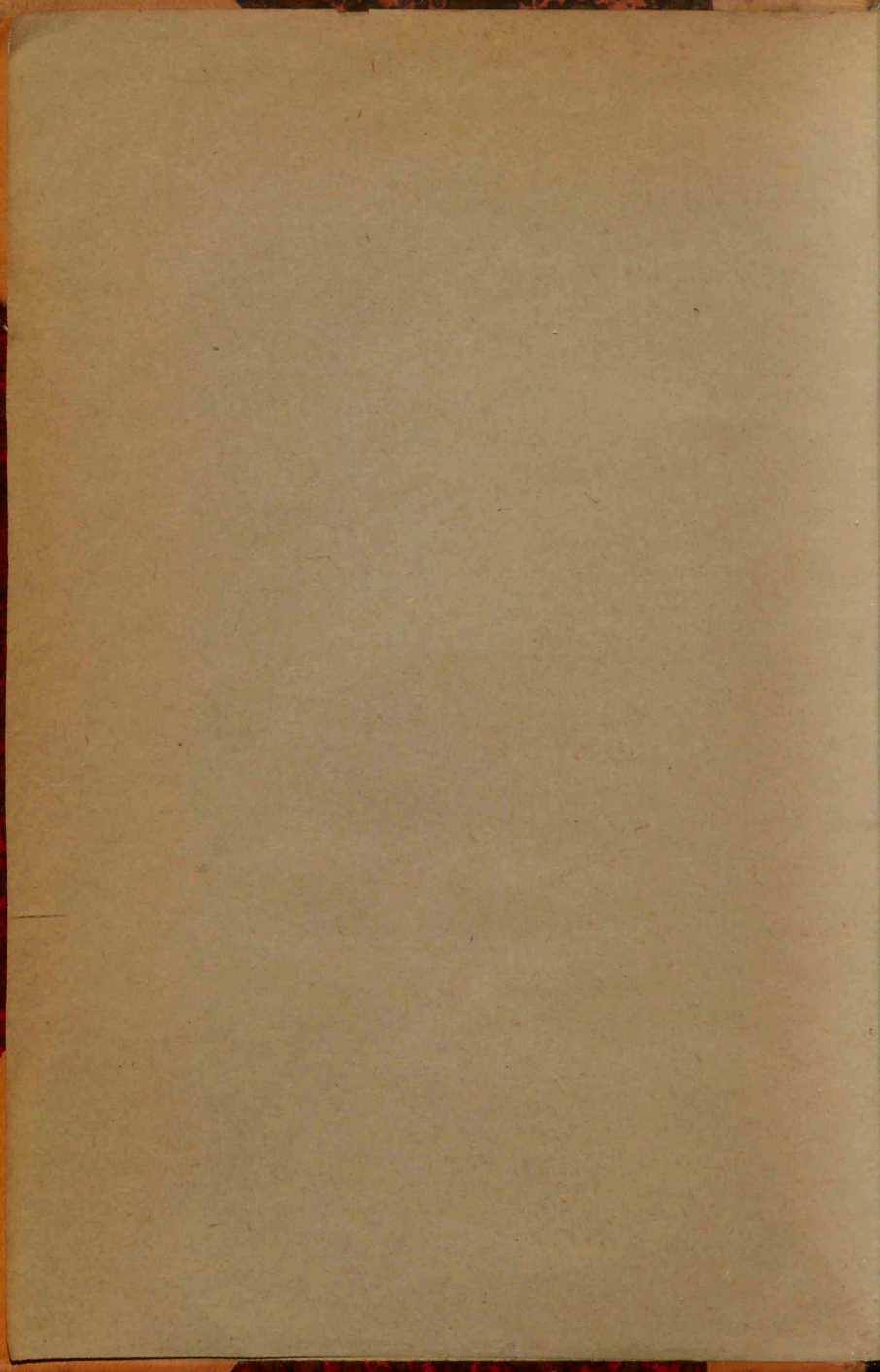
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

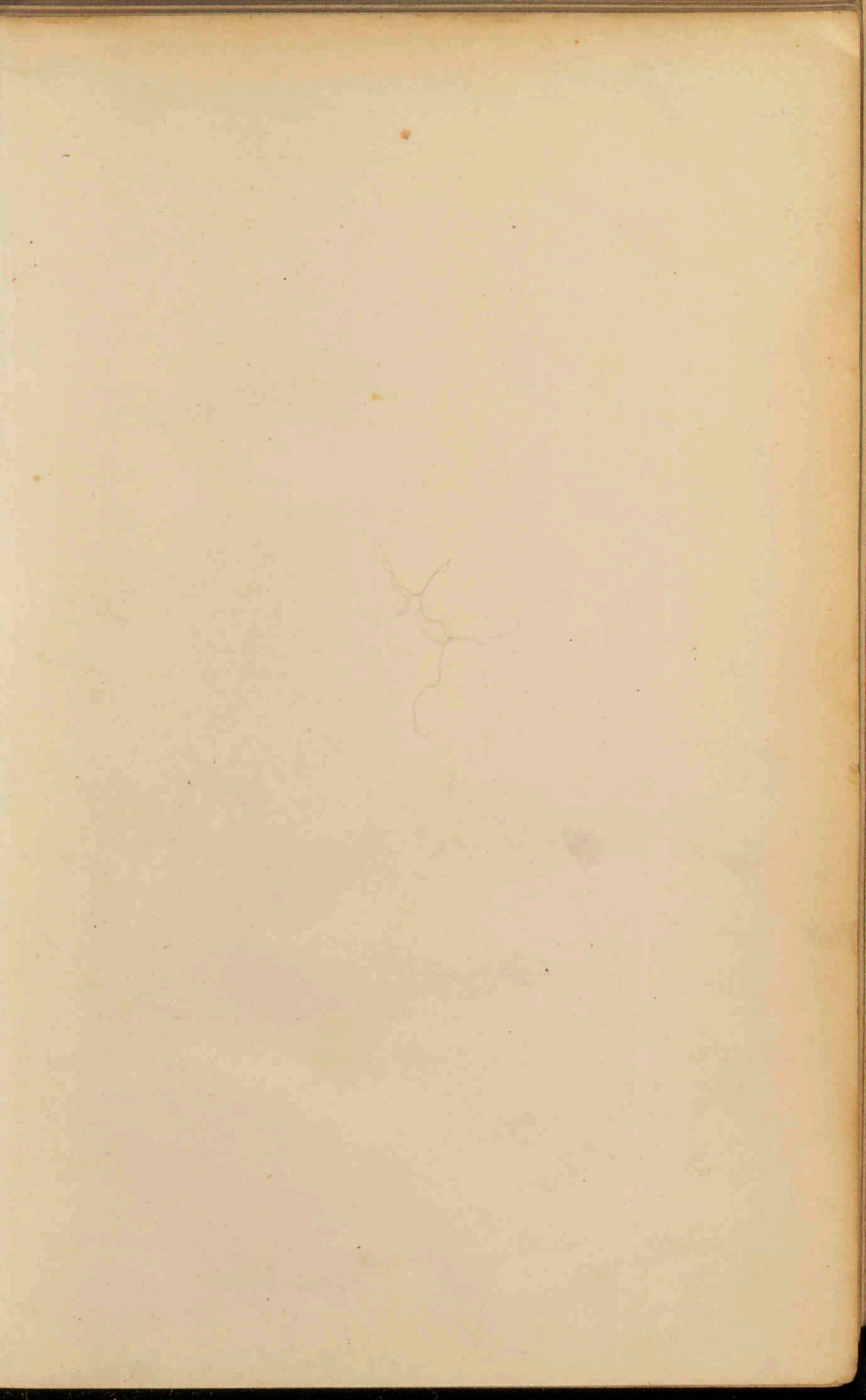
130024105361

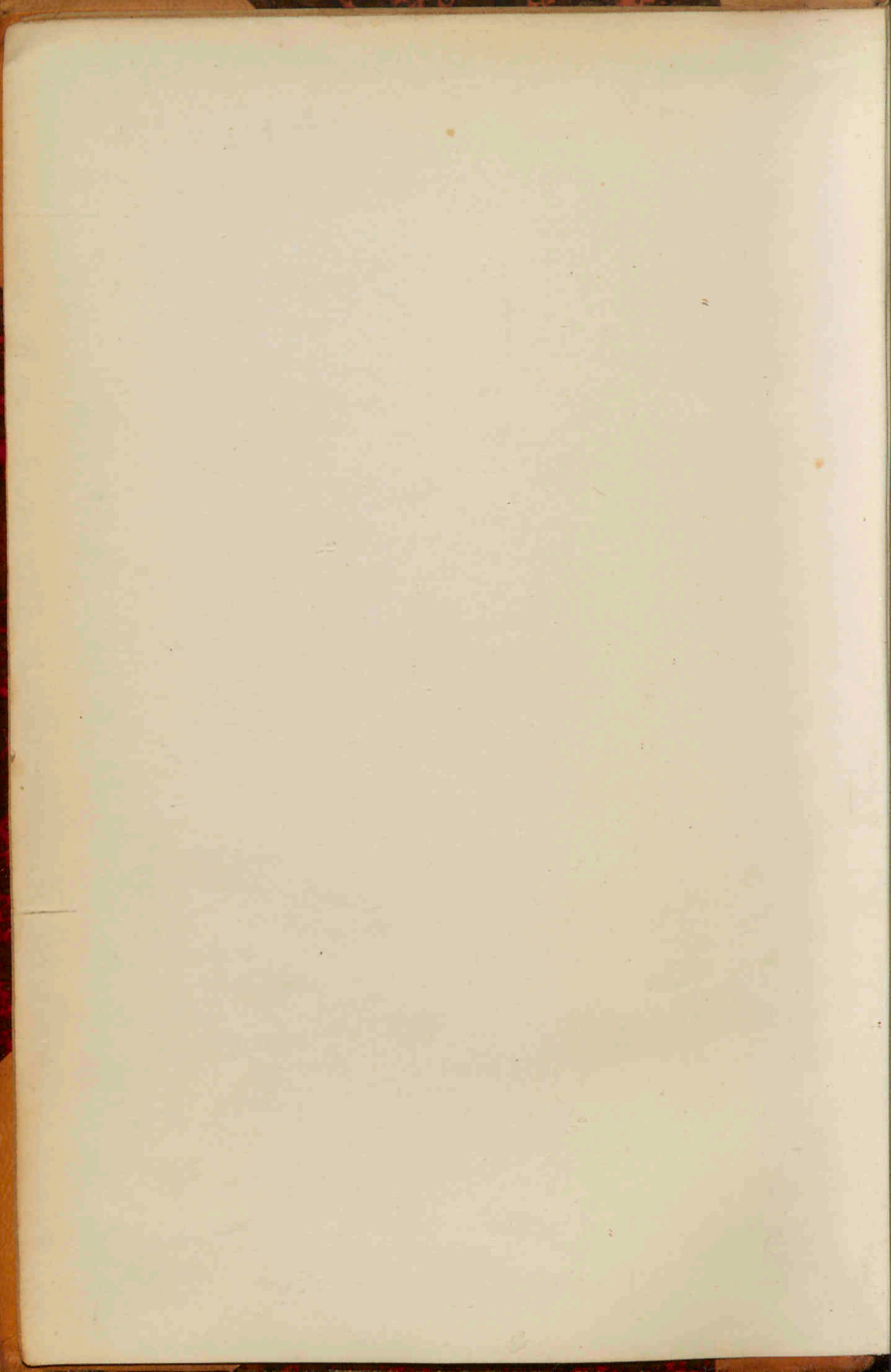

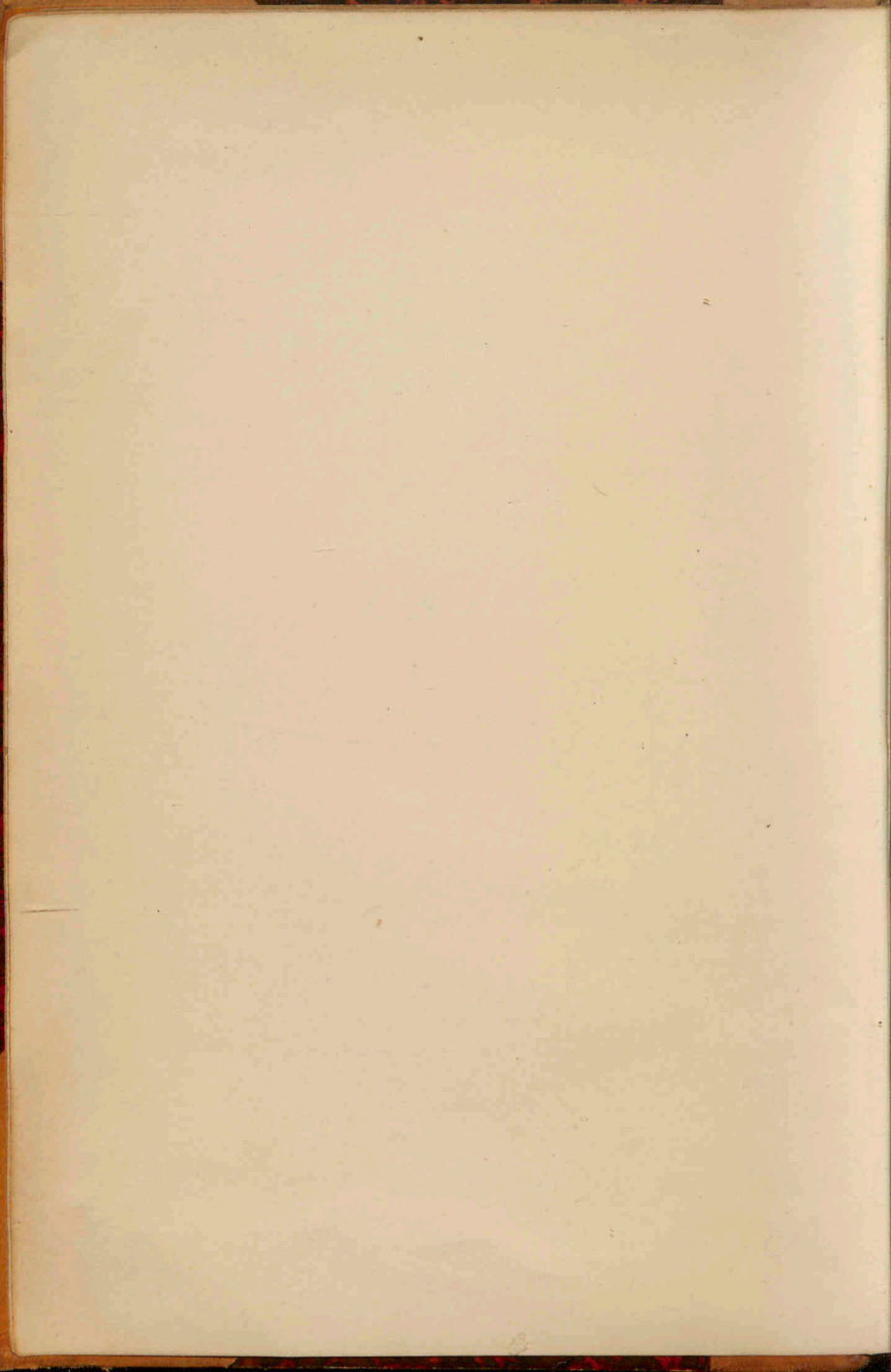

ENKEN

THOMAS P. KRAG

ENKEN

ROMAN

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1899

I.

Et af Byens ældste Huse var Apotheket. Det laa i Byens ene Hjørne ganske nær den Vej, der paa østre Side førte til Byen. Noget afsides laa det for et Apothek at være, men det tog sig stadseligt ud bag de høje, tykke Træer, som omgav det. Og naar Solen sank i Vest, forgylde den Guldfluglen over Indgangsdøren, trods Forgylningen var gammel og mat. Og de samme Straaler forgylde Facadens tolv Ruder, der i saadanne Stunder lignede lutret Guld. Imedens alt skinnede og blinkede, stod Træerne og viftede kjøligt i Aftenvinden med alle Blade . . . Ja, Apotheket kunde se ganske stadseligt ud som det laa der for sig selv i al sin Glans.

Den Side, der vendte mod Gaarden, var ikke regelmæssig som den ydre Facade. Vinduerne var her mindre og stod tidt

helt stilløst, og en stor Sidebygning kom til og forlangte Rum. Men en egen Hygge var der alligevel over den indre Side; man færdedes saa hjemligt der. Apothekerkarlen kom nu og da med Medikamenter, og han stødte dem saa det klang i den tykke, skinnende blanke Messingmorter. Noget efter kom ogsaa Vedhuggeren eller en af Tjenestepigerne.

Alle gik her og stullede som de vilde — indtil maaske Apothekersvenden, som havde Hastværk, kom farende og skreg over til Karlen om at bringe noget fra Kælderen. Og kanske kom til sidst Apothekeren selv, knurrende og skændende over Sendrægtigheden.

Apotheker Gotthard begyndte saa smaat at blive gammel, men han var halsstarrig og opfarende som den yngste. Det eneste, man mærkede hans Alder paa, var at han blev mere og mere paaholdende og smaalig. Han kjævledes ofte ganske højroset med Folk om den mindste Sum. Kom Sjauerne slæbende fra Skibene de tunge Kasser med Medikamenter, der skulde bruges i Laboratoriet, saa holdt han altid stor Opsang, før han betalte dem for deres Slid, og Byens eneste Gartner, som klippede Havens

Træer og ordnede Blomsterbedene, havde altid sit Mas før han fik sin knappe Dag-løn; og Gotthard holdt aldrig mere end én Apothekersvend, som ogsaa maatte løbe saa han saa ganske overanstrengt ud.

„Han fly'er som en forvirret Væggelus,“ haanede Apotheker Gotthard, „men han er i Grunden en doven Fyr. Han skraber bare med Benene for at lade som han har travlt . . . i Grunden faar han næsten ingenting gjort.“

Gotthards Ven og Jagtkammerat, den en halv Snøs Aar yngre Intendant Busch, blev sluttelig kjed af den evindelige Snak om den dovene Apothekersvend. Han sagde en Dag paa sin tørre Maade: „Doven, Du? . . . Ja saa, Du siger altsaa endnu, at han er doven? Ti nu stille med det, Gotthard! Hvis jeg var oplagt, skulde jeg finde et morsommere Ord, men jeg er ikke . . . . derfor siger jeg, at Du vrøvler. . . . Alvorlig talt Du, han har altfor meget at bestille! . . . Du maa skaffe en, som kan hjælpe ham. Naar der sidder, som f. Eks. i Gaar, fire Bondekjærringer og venter, er én Mand til at ekspedere for lidt, det kan Du selv indse.“

„Jeg hjælper ham jo. Hvorfor ler Du?

... Jeg forsikrer Dig, hver eneste Dag
 naar Bønderne kommer fra to til fire ...
 det er Tiden, da de gjør Indkjøb ... saa
 staar jeg og ta'r i med."

"Aa kjære Gotthard, Du har vistnok
 stor Fortjeneste af al den vakre Utojsalve,
 som Du ekspederer; ja jeg har lagt Mærke
 til, at Du særlig befatter Dig med den og
 Lakridsen, og det er meget rigtig af Dig
 ikke at vove Dig længere ud, end Du kjender
 Bund; men der er da andet paa et Apothek."

"Naa, jeg har da aflagt Prøve." ...

"Prøve? Naa, husk Gotthard, at den
 Prøve tog Du hos din snille Fa'r og i de
 gode gamle Dage. Ja jeg siger nu ærligt,
 jeg tror ikke, Du forstaar alle de latinske
 Recepter."

"Jeg vil ikke prøve paa at gjendrive
 Dig, Busch, for Du er jo en Gang vittig
 ... det ved vi alle. Jeg ved bare, at
 Bønderne kommer næsten bare i Tiden fra
 to til fire, før de skal kjøre hjem. Ja, da
 kan det være, at der er meget at gjøre,
 ... men der er da ingen, som kan for-
 lange, at jeg skal holde to Farmaceuter
 for de to Timers Skyld."

"Det maa Du jo selv forstaa bedst, jeg
 tror ikke, Bønderne holder af at vente saa

længe paa sine Ting, og husk, at de kanske før eller siden begynder at snakke om, at de maa vente saa længe . . . og Snakken kan let brede sig. Saa en vakker Dag faar Du kanske høre, at en vil oprette et nyt Apothek her med baade to og tre til at ekspedere, hvem ved? . . . Og det vil Du ikke staa Dig ved.“

„Død og salte,“ bandte Gotthard med sin kraftigste Ed. „Det vilde jeg ikke staa mig ved, men det kan der vel ikke være Tale om?“

„Nej rimeligvis ikke, men jeg bare be'r Dig være forsigtig.“

— Men en Vaardag, da Gotthard og Busch gik omkring og rodede paa Øverste-loftet efter Fiskesnører og Jagtsager, som de skulde bruge den næste Dag paa en Tur, standsede de foran et stort firkantet Spejl, der stod halvt bortgjemt i en Krog.

„Hvad er det for et Spejl, som her staar?“ spurgte Intendanten.

„Det er fra den Tid Salen havde Kamin,“ forklarede Gotthard, „det hang over den. Det er længe siden. Det var ganske vakkert, men saa altfor koldt. Værelset var ganske ubrugeligt om Vinteren. Og nu har jeg ingen andre Steder at gjøre af dette Spejl.“

Lidt efter sagde Intendant Busch: „nej, men det vil jo være udmærket . . . ja hør engang . . . Væggen ligeoverfor i Apotheket, hvor Folk sidder og venter paa Miksturen er ganske tom . . . hæng Du Spejlet dér . . . nej, nej aldeles ikke vittig, aldeles ikke Ironi, . . . det er Alvor, Gotthard . . . Du miskjender mig ofte, kjære Ven, Sagen er klar: Hæng Spejlet ligeoverfor Bænken, hvor Bondekonerne sidder og venter, og jeg forsikrer Dig, de vil ikke kjede sig . . . de vil vente af Hjærtenslyst, de vil blive ligefrem bedrøvede, naar de faar Miksturen, saa de maa gaa sin Vej . . . ja vist vil de have Interesse deraf. . . . Netop fordi de er uvante med at spejle sig, . . . tænk at se sig i fuld Figur. Sagen er altsaa klar. Hr. Gotthard, maa jeg præsentere Dem Deres nye Farmaceut. Han har sine glimrende Sider (Intendanten gjorde en Gestus omkring Rammen), han kan tjene som Spejl for mangan utaalmelig . . . Han er fremfor alt billig . . . gratis . . .“

Intendanten drev ofte Jøn med sin ældre Ven. Gotthard troede derfor, at Busch ogsaa nu gjorde Nar. Men da han havde tænkt sig om et Par Gange forstod han, at denne Gang var der i al Fald For-

stand i Spøgen, og at Spejlet desuden vilde pryde. Derfor lod han faa Dage efter det gamle Kaminspejl hænge op paa Væggen ligeoverfor Bænken.

Og nu sad Bondekonerne og Bondepigerne i Rad og Række og ventede taalmodig paa sin Mikstur. De kunde nødig nok komme ud af Døren, slig saa de efter sig selv i Spejlet.

Ja dette Spejl hjalp Apotheket over den vanskelige Del af Dagen. Resten af Dagen var, som Gotthard rigtig bemærkede, ikke saa travl; da kunde Apothekersvenden uden Anstrengelse magte det alene. Og tidt var der ingen Ting at gjøre, saa Svenden kunde læse Romaner, som førte ham helt ud i den store Verden, eller han kunde skrive Breve paa hvidt og paa rødt Papir, de sidste af den Slags, som man skriver mange af, naar man er femogtyve Aar.

Nu og da kom Apotheker Gotthard ind fra Laboratoriet, hvor han altid havde fundet noget at udsætte. Havde han en sjælden Gang ikke fundet noget specielt at skjænde for, gik han alligevel smaabrummende igjennem Apotheket. Det var en fast og afgjort Sag denne Smaaskjænden, særlig paa den Tid af Aaret, da ikke Jagt

og Fiskeri optog ham. Alle de unge Apothekersvende, som havde været i hans Tjeneste, var ærgerlig over dette. De kunde hvæse efter ham, naar han var gaaet, „Knurhane“ eller „forbandede Kjøter“, men efterhaanden vænnede de sig til det. . . . Den stakkers Fyr, han havde ikke andet at gjøre . . . noksaa enslig Enkemand som han var . . . bare den Jentunge til Datter, som ikke gjorde meget for at hygge om sin Far . . . næsten altid paa Farten . . . hm, ja den Gabrielle var vist næppe Guds bedste Barn. . . . Nej, Farmaceuten vilde saamen ikke bytte med Apotheker Gotthard. Han havde nok ikke Apothek . . . men han havde andre Ting i Vente — og kanske Apotheket engang kunde komme. . .

Og Apothekersvenden kunde gaa ind i sit lille Rum bag Apotheket og læse videre i sine Bøger eller skrive sit Brev, medens Aftenen kom og Solen sank og den gyldne Fugl og alle Apothekets Vinduer skinnede.

II.

Spejlet fra den store Sals franske Kamin dækkede nu Apothekets tomme Væg og gjorde Fyldest for en ekstra Apotheker-svend. Det var ligesaa godt som at staa paa et Øversteloft, hvor Mus og gamle Edderkopper holdt til. Og nu da det hang i Apotheket og gjorde Gavn for sig, kunde vel ingen af de gamle afdøde Apothekere, alle Gotthard'er, have noget at udsætte paa det. Bramfrit hang det dér og gengav villigt Tjenestepigernes og Bondekonernes og de jævne Madammers Hoveder og Kroppe.

Men om en Kjender tilfældigvis kom ind i Apotheket kunde han forundret sige: „Nej se det franske Krystal; det er jo virkelig et af de gamle fra Ludvig den 15de, med Sølv under Glasset . . . Det er jo et sjældent Stykke . . .“

Om Kjenderen dernæst spurgte Farma-

ceuten mere ud, vilde denne næppe kunne have givet nogen egentlig Forklaring. Ja Apotheker Gotthard selv kunde ikke forklare andet end det, han havde forklaret Intendanten, maaske med det Tillæg, at det var hans Bedstemoder, som havde ladet det forskrive samtidig med, at hun anlagde den store Kamin, som siden blev taget bort. Men noget vidste han nok uden at sige det, — det kom jo heller ikke Spejlets Sjældenhed ved. —

Da Bedstemoderen som ung Kone var kommen til Apothekerhuset og havde opført denne Kamin med det store Spejl, ansaaes hun ikke af Familien Gotthard for at være saa svært kaldet. Hun havde i det hele aldrig rigtig kunnet enes med de Gotthard'er, ikke af nogen anden Grund end, at hun var dem fremmed. Selv hendes Mand, Jacob Gotthard, kjendte hende næppe helt. Han var blot saa ubændig forelsket i hende, at han taalte, at Folk kaldte ham baade hendes „Tøffeldanser“ og hendes „Træl“, han taalte det saa inderligt, at han bare lo af det og sagde: „javist er jeg det . . . javist.“

Hun havde været en ung, skøn Jødinde, og fordi hun hørte til denne Race, var det

vanskeligt at bedømme hendes Herkomst. Den jødiske Race er saa gammel i Verden, den er rystet, den er slebet saa længe, at selv de lavest liggende Lag er afrundede. Hvem var hun? Hvorfra kom hun? Hun var meget smuk og havde en udmærket Fremtræden; men en dejlig Jødinde fra Ghetto kan paa tre Dage lære at føre sig som Hertuginde. Var hun fra et rigt Hjem eller var hun en af de hvide Piger fra Gyderne, hvis Farve ofte kan være skjærere, jo smudsigere Gyden er, ligesom de hvideste Liljer ofte gror paa de dybeste Sumpe . . . Man vidste det ikke i den lille By, man vidste kun, at den brave Apothekerfamilie ikke rigtig kunde enes med hende.

Hun havde gaaet den lange Tid, hun boede i Byen, med et venligt Ansigt, men samtidig med et fremmed Ansigt. Hun gad ligesom ikke sætte op en afvisende Mine mod disse Folk. Hun var Apothekerens Kone, og i Byen fandtes dog en Generalinde og en Amtmandinde. Byen var liden nok til at alle kjendte disse to Fruer, og de havde fremmest Plads blandt Byens andre gode Damer, der var af samme Tømmer.

Men naar Fru Gotthard kom med sit

høje, smidige Legeme og sine mørke Øjne i det sjældne Ansigt, — da havde selv Almuefolk paa Fornemmelsen, at nu kom noget forbi, som var at lægge Mærke til, og de hyssede uvilkaarlig paa hinanden naar Fru Gotthard kom, mere end naar den lille nussede Amtmandinde passerede forbi, eller naar Generalinden kom humpende med sin høvne Mine og med sin rent ud sagt tykke Vom.

Fru Gotthard, det mørke, blege Væsen, med denne Mine, som man syntes var saa venlig, men som man pludselig syntes var ubarmhæjrtig. . . .

Hun havde altid gaaet klædt i atlasklignende Silke og med et Smykke af graahvide Perler eller en liden funklende Ædelsten. Og var det simpelt (som nogle Fruer mente), at hun brugte Atlask? Mon? Nej det var ikke. Det knitrende, metallignende Panser passede for hende fra hun var ung til hun blev ældet. Altid den metallignende, haardtglinsende Silke og de graahvide Perler eller den lille funklende Sten.

Ingen nok saa skikkelig Kone havde noget bestemt at sige om hende, men alle troede, at hun havde gjort andet end, hvad hun skulde. „Hun ser ud som

hun havde fraa'set,“ hvæsedde en: Og blev der saa svaret, at det var dog underlig, for slig saa hun ikke ud, sagde en anden: „Skinnet bedrager, slige tynde, hvide er de graadigste . . .“ og en gudelig, korpulent Kone kunde sluttelig henvise til Ægyptens Kjør. Det var de magre Kjør, der var saa forslugne, at de endog aad de fede op uden dog selv at blive fede.

Havde hun gjort noget forbudt? var hun blot gaaet fri for Opdagelse, fordi hun havde finere Fod og lumskere Sind end andre Kvinder . . . Gjætning det hele. Ingen vidste noget. . . . Hun gik altid for sig selv, den atlaskklædte, blege Jødinde, med Haaret saa sort som en Blaakraakes Fjer og med de dejlige Øjne, hun, der lod Salen i den lille norske By montere med hvid Kamin og gyldent Krystal. . . .

Nu var hun for længst død og borte, Kaminen forsvunden og Spejlet brugt som en nyttig Gjenstand. Og de Gotthard'er drev sit Apothek videre og tog sine Koner fra samme By. Og deres Handel og Vandel var altid ens. Men kom en Dag noget til Syne, der ikke harmonerede med de jævne Gotthard'ers Færd, da kunde disse sige til sig selv: „Hvor mon sligt kommer fra? Det

hører ikke hjemme hos os.“ Og de kunde forundres.

De tænkte slet ikke paa, at Gott-hard'ernes senere Kuld havde en liden Draabe Blod i sig fra den fremmede Dame, om hvem vistnok ingen havde haft noget bestemt at sige, men som man alligevel og maaske ikke uden Grund troede kunde være i Stand til allehaande.

III.

Aftenen begyndte at komme. Den gjorde Byens Gader stille, og den gjorde Vejen, som førte til Byen, søvnig. Alle som gik langs med den og skulde hjem, blev trætte ved at se dens langsomme Snoen sig frem.

Langs denne Vej gik en ung Pige omkring de femten Aar og en Gut, vel et Par Aar ældre. Denne unge Pige gik og saa alvorlig bekymret hen for sig. Hun lod til at tænke over noget, som Gutten havde travlt med at forklare hende.

Omsider standsede Gutten, den unge Pige rystede sukkende paa Hovedet.

„Nej,“ sagde hun rolig, „det gaar nok ikke, Thyge; Far bliver saa rasende.“

„Men det bliver slig brillant Tur, Gabrielle, se hvilket dejligt Vejr her er. Gud, hvor vi kunde lege i Kvæld. Det bli'r

Maaneskin, og Svend har noget Vin med, som han har kjøbt. Det er Stikkelsbærvin, men den er bedre end anden Vin . . . den skummer, Du skulde kjende den. Og jeg skal kjøbe Kager . . . Krokaner, og af dem med Mandler i, som Du liker bedst. Du maa blive med, Gabrielle.“

„Ja det er godt nok, men hvad skal jeg gjøre? Jeg kan ikke gjøre det, det vil bli' saa meget uhyggeligt siden. Far kan være saa ond, naar han vil.“

„Jeg synes, Piger ere altfor rædde, jeg lar det altid staa til, og saa tager jeg Svien efter som noget, der maa til. Det er da ikke saa farligt.“

„Det er alligevel saa kjedeligt at vente paa det . . . . Men ved Du hvad!“ hun sprang næsten i Vejret. „Der fandt jeg paa det. Jeg kan sige, at Clara har bedt mig komme til sig i Aften. Men Du maa hente Clara, hun maa blive med til Far. Du kan vel træffe de andre.“

„Ja. de har sagt, at de kommer, vi skal træffes Klokken otte ved den runde Bænk paa Bakken.“

„Hvad siger de andre?“

„Clara fortæller Pappa, at hun skal i Selskab et Steds, jeg husker ikke hvor,

Clara kan nok lyve sammen, hun gjør det udmærket, hun fortæller en hel Del udenom, som hører saa sandt ud. Far synes, at alt er godt og vel.“

„Ja Clara er udmærket, og hun kan se saa uskyldig og rolig ud. Aa, jeg sværmer for Clara! men gaa nu hen og faa fat paa hende, vi træffes her om en Stund.“

Den unge Gut løb afsted, hun saa efter ham og gik saa tværs over en tom Plads til hun naaede et Plankeværk; her stod hun stille og kiggede op mod Vinduerne, som vendte til Apothekergaarden. Hun saa opmærksomt derind og smilte, som gottede hun sig ved det, hun nu stod i Begreb med at gjøre.

Pludselig blev et Vindue aabnet og Apotheker Gotthard læned sig ud og stirrede omkring i Gaarden som søgte han nogen.

„Gabrielle!“ raabte han.

„Er Du dér, Gabrielle?“

„Gabrielle!“

Haa blev staaende en Stund. Maaske gik den friske Luft ham i Næsen, thi han nøs, saa han vrinskede. Han stirrede igjen og raabte endnu en Gang, som var han

ikke sikker paa, at hun ikke var der alligevel. Den unge Pige krøb tæt bag Plankeværket og kikkede paa sin Far, med endnu større Opmærksomhed end før. Om-sider saa hun, han trak Hovedet til sig og lukkede Vinduet i; hun hørte paa Smækket, at han var ærgerlig. Saa sprang hun glad og nynnende over Græspladsen igjen og gik ud paa Vejen for at møde Thyge og hans Søster, der skulde hjælpe hende med at lyve.

Himlen var ganske klar, Maanen stod ganske bleg et Stykke op paa Himlen, men den kom nok til at skinne klart senere. Det vilde vist blive en dejlig Tur. —

Clara kom en Stund efter Arm i Arm med Gabrielle ind til Apotheker Gotthard, og hun saa paa ham med sine store, sorte Øjne, der aldrig aabnedes helt og som meget derfor saa rolige ud.

„God Dag,“ sagde hun og bøjede Hovedet nydeligt. „Jeg kommer med Gabrielle for at spørge . . . om hun maa blive hos mig i Aften.“

„Naa, ja saa, men hvor opholder Du

Dig hele Dagen, Gabrielle, jeg har ikke set Dig hele Eftermiddagen.“

„Vi har været ude at gaa en Tur,“ svarede Clara rolig. „Det er min Skyld, at Gabrielle ikke har været hjemme.“

„Og nu er snart Sommerferien forbi, Far,“ sagde Gabrielle.

„Ja, ja, det kan være godt nok, men jeg holder ikke af, at Du er hjemmefra saa længe ad Gangen. For en Stund siden tænkte jeg at glæde Dig ved at gaa ud og spadserere med Dig en rigtig lang Tur; men Du var ikke at finde . . . . Ja, ja, siden Clara be'r for Dig, saa faar Du vel Lov til at gaa . . . men nu maa Du huske til en anden Gang hvad jeg har sagt . . . naar skal vi sende Pigen efter Dig?“

„Det behøves ikke,“ svarede Clara, „Thyge og jeg følger Gabrielle hjem.“

„Ja saa, ja, ja, hils Provsten saa mange Gange.“

„Tusind Tak, Far bad mig ogsaa hilse, naar jeg kom her.“

„Tak, tak, hils mange Gange igjen.“

„Farvel Pappa,“ raabte Gabrielle.

„Far vel, far vel.“

„Der kan Du se, det var godt, vi ikke var hjemme,“ sagde Clara leende.

„Hvorfor det?“

„Du hørte jo selv, at han havde villet glæde Dig ved at gaa og spadseré med Dig . . . „En rigtig lang Tur“ . . . Det havde Du nok været glad ved, hvad?“

„Ha, ha, det er sandt, det var nok derfor, han raabte fra Vinduet.“

De to unge Piger gik hurtig hen ad Vejen.

„Vi gaar lige saa godt til Bænken med det samme,“ sagde Clara. Klokken er bleven mange, de er der vist snart alle.“

De to unge Piger maatte vente en Stund før de andre kom. Men omsider kom de tilgavns, Thyge, Svend og Dagmar. Thyge, Claras Broder, gik løs og ledig og røg paa Cigar, medens han spejdede omkring for at kunne være paa sin Post og gjemme Cigaren, om en af Skolens Lærere skulde komme, thi det var strængt forbudt Latinskolens Disciple at røge Tobak. Den anden Gut, Svend, var en stor, bredskuldret og rødhaaret Fyr. Han var vakker, mest paa Grund af sin Styrke og sit gode Smil, alle likte ham og han likte alle, godmodig og villig som han var. Han bar en tung Randsel fuld af Kager og Frugtvin. Gabrielle og Clara og Dagmar pakkede desuden sine

Kaaber paa ham, og der gik han endda let og smilende som en, der kunde bære alt.

De gik afsted hen ad den gammelkjendte Vej. De vilde op til en Bondegård, hvis Folk de kjendte godt og som for en billig Penge gav dem Aftensmad og senere paa Kvælden kjørte dem tilbage paa en stor, prægtig Kjærre.

Gaarden laa en god Fjerdingvej udenfor Byen. De gik og syntes, det var godt at gaa, thi Aftenen var dejlig. Efter Solnedgangen laa en dybrød Banke i Nordvest, der efterhaanden sluknede, Maanen kom klarere frem, i Græsset sang en Mængde Græshopper, en dugvaad Lunkenhed laa over Jorden . . . .

Vejen op til Gaarden førte forbi mange Steder, der var kjendte fra gamle Dage: Der borte stod nu Rakkerbjerget; i sin Tid var mange Rakkere og Troldmænd brændte der . . . hu, hvor det stod uhyggeligt i Halvmørket. Og der borte var den mørke Granskog, hvor det spøgede; om Natten kom Kraaker og Ravne flyvende, som havde Menneskesjæle . . . de skreg som døde Folk maatte skrige, om slige havde Stemme.

Da de kom op til Gaarden fik de en Stue for sig selv og de fik i det hele Lov til at gjøre, hvad de vilde. Stikkelsbærvinen, som de havde bragt med, var ikke stærk, men den slog dem alligevel for Panden; de taalte ikke mere end Høns, der blive drukne af Korn, der blot er vædet med Vin. De lo højt og morede sig udmærket. En Stund gik de udenfor og legede muntre Lege, men snart bleve de trætte og satte sig ind til Bonden og hans Kone og lod dem faa af Vinen og af Kagerne.

*

*

*

Pludselig, da de havde siddet der en Times Tid, hørte de Regnen slaa mod Ruderne. Hvad? Var det virkelig Regn? For en Time siden var jo Himlen klar. Hvordan kunde det dog have gaaet til? Mon det var den røde Banke fra Sol-faldet?

De saa ud, og noget som en Ængstelse tog dem alle, thi Maanen var borte og Himlen var sort; umaadelige mørke Skyer løftede sig uafladelig.

Regnen øgede, det blev ikke Regn, men

Skybrud, der strømmede Floder fra Himlen. Ikke anden Lyd hørtes end Lyden af de Millioner Draaber, der faldt derude. Disse Strømme samlede sig sluttelig til en Brus, der var saa stærk, at det var vanskeligt for dem i Bondestuen at høre sin egen Tale.

Gutterne rystede betuttede paa Hovederne, og de unge Piger var næsten forskrækkede. Alene Bonden gned sig i Hænderne, løb ud og ind og raabte op om, at saa fik de da endelig den Dægerens Regn, som de havde ønsket saa længe . . . og at den kanske vilde vare hele Natten. Han lod slet ikke til at forstaa, hvad Gutterne snakkede om, at det vilde være skrækkeligt, dersom de maatte vente altfor længe, inden de kom hjem. Da de prøvede at forklare ham noget saadant, slog han sig under Hælen og jodlede en Springer og sagde omsider, at de kunde blive hos ham, han havde Kammers ovenpaa, og der stod to brede Senge, hvor de kunde faa Plads alle fem: „Slig skal det være,“ raabte han, „naar en er spræke Gutter og Jenter! læg jer der tilsammens . . . der findes ikke mange Lopper.“

Det var ikke muligt at tale ham til

Rette. Han begreb ikke disse Byfolks Klage. Denne Regn var jo en Herrens Miskundhed, den var god for tohundrede Daler . . . hvad vilde de saa, hvorfor var de lej for den Regn, de kunde jo lægge sig tilsammens i hans to Senge . . .

Bondekonen var ligesaa glad som Manden over Regnen, men der var dog Mulighed for at tale med hende. Men meget trøstet blev de ikke ved hendes Snak. Hun forklarede nemlig, at Vejene vare nu umulige at færdes paa med Hest og Kjærre . . . Hesten deres, var meget ung og sky . . . det vilde være farligt at kjøre den i sligt Herrens Vejr . . . hun var sikker paa, at Vejen tidt var som en eneste Myr.

En og anden Gang gik Svend og Thyge udenfor og prøvede begge paa at finde Vej i Regn og Mørke, men det var umuligt. Maaske de selv havde kunnet trampe igjennem den bundløse Pøl som Vejen var, men det var ugjærligt for de unge Piger. Og Vejens Pøl var det mindste; værre var det tykke Mørke, som saa pludselig var kommet, de kunde uden at mærke det — særlig naar Vejen gik gjennem Skogen — miste den og forvilde sig ind i den værste Ur.

Som det altid gaar, naar Nødvendigheden staar bestemt og uafvendelig: de faldt efterhaanden hen i en resigneret Ro; de sad hver paa sin Stol og lod Minutterne gaa. Som Elever i Latinskolen nævnte Thyge og Svend Skjæbnen baade paa Latin og Græsk . . . Dette var jo fatum og dette var ananké . . . sikkert! „Hvad mon de vil tænke hjemme, om vi maa blive her i Nat?“ det var alt, hvad de tre Piger tænkte og sagde. Helst Dagmar var fortvivlet, hun græd og sutrede den hele Tid og sagde, at dette kom sikkert som Straf, fordi de havde løjet. Clara og Gabrielle vare kækkere, de græd i al Fald ikke; men glade var ingen af dem.

Bonden og hans Kone vare fremdeles glade for Regnen, men Hans havde af Hensyn til de bedrøvede Piger hørt op med at danse Springer. Men nej saa min Sandten, om han endnu begreb de unge Menneskers Skræk. Han kaldte dem Baa'n og mente, at nu skulde de holde op at klage sig og gaa til Køjs. I Morgen vilde Solen være lige klar og lyse dem til Byen igjen. Slig Nedbør om Sommeren, der kom saa hastig, plejede ikke at vare Natten over.

Det hjalp ikke meget, hvad han sagde. Dagmar græd videre, og omsider satte Hans Tryne sig i Krogen og stoppede sin sorte Pibe med karvet Skraa og gottede sig indvendig ved den Mængde Vand, som slog paa Ruderne nu mere end før.

Pludselig sagde Konen: „Jeg tror, der kommer nogen, Hans, jeg synes det banker paa Yderdøren.“

Hans rejste sig og gik ud. Lidt efter kom han tilbage med en Mand, af hvem Regnen drev. Kommen omtrent midt i Stuen, tog Manden en sværbremmet Hat af, og alle saa nu, at han var Gut, næppe mere end treogtyve Aar. Han var mørkebrun af Haar, noget Skjæg havde samme Kulør; hans Figur var høj, maaske han derfor, før Ansigtet saaes, gjorde Indtryk af at være ældre, end han virkelig var.

Han sagde ikke et Ord, nikkede bare til begge Sider og satte sig paa en Stol ved Vinduet.

Lidt efter rejste han sig igjen og knappede sin Pjækkert op, og Lyset faldt nu paa et rødt Skjærf, der var knyttet om hans Hals og gjorde ham vakrere, fordi det gav hans Sjømandsskikkelse og hans mørke Ansigt et Strejf af Farve. Han

snakkede nu et Par Ord med Hans, lod slet ikke til at bemærke de fremmede. Men disse saa ham og vidste godt, hvem han var; han var Stefan Meyn . . . han gik paa Styrmandsskolen i Byen.

Stefan Meyn var kjendt nok ogsaa blandt Byens fine Folk, om end han ikke omgikkes andre end sine Kammerater fra Styrmandsskolen. Han var nemlig Søn af Amtmanden i en af Kystbyerne længere Nord, og alle havde Rede paa, at først efter megen Strid, fik han af Faderen Lov til at gaa til Sjø. Ja, han fik ikke en Gang rigtig Lov, han gik bare en Dag til sin Far og truede med at rømme til Sjø, om de tvang ham til længere at sidde over Bogen. Og da Amtmanden igrunden var en ganske klog Herre, saa trak han paa Skulderen og gav Stefan godvillig Tilladelse til at tage en Sjøtur, og to Aar efter, da Stefan havde samme Lyst og Begjær, satte Amtmanden ham paa Styrmandsskolen. Men han brød sig ikke mere om ham. „Nu faar han sejle, som han bedst kan,“ sagde Amtmand Meyn, „jeg har en Gang før hjulpet en Gut paa lignende Maade, en Søn af en af mine gamle Tjenestepiger. Jeg har ikke paa anden

Maade at gjøre med min Søn. Jeg forundrer mig over, at han er min Søn.“

Det gik Amtmanden, som det har gaaet saa mangen rolig Embedsmand i Kystbyerne. Tidt ser de med Forundring og Ængstelse, at en egen Feber har grebet et af deres Børn, den kjækkeste af deres Sønner maaske; de andre blegnæbede Sønner sidder fornuftig paa sit Kammers, vinder flittig over Eksamen efter Eksamen; men han, den som Faderen troede bedst om, han med det strømmende Lysvæld i Øjet, han vil til Sjøen. Nej, Embedsmanden vil ikke, Fruen græder. Sønnen vil. I hans stille Væsen er en Trudsel . . . Faderen formaner og forklarer, Moderen bønfalder, Sønnen vil fremdeles. „Naa,“ siger den forstandige Embedsmand endelig, „lad ham saa løbe . . . og siden han nu en Gang er min Søn, lad mig saa ligesaa godt sende ham skikkelig i Vej . . . puh, hvordan mon dette kan have sig . . . min bedste Gut.“

Embedsmanden viser maaske Sønnen den sidste Ære, han følger ham til Skibet, naar han rejser. Og tilfældigvis ser han ud: det brede, uendelige Hav har strukket Fingeren her ind til denne By. „Havet

smitter herinde,“ mumler Embedsmanden, „Gud naade os, det store Hav smitter, endda vi er bag Skjærgaarden.“

Stefan Meyn betragtedes med Nysgjærighed af mange i Byen. Om Sønnen af en Kjøbmand eller Skolelærer blev simpel Matros, det kunde endda gaa, men at Sønnen af Amtmand Meyn, som var kjendt for sin Fornemhed, og som havde Kongen til Ven . . . at han gik til Sjø, det var jo noget særligt . . . og han vilde ikke være Sjøofficer, for det vilde Faderen have ham til, nej Sjømand paa Skuder i Langrejs.

De to Latinskolegutter saa ogsaa ganske nysgjærrigt paa Stefan Meyn og Gabrielle, Clara og Dagmar kunde heller ikke lade være at betragte ham. Ja Dagmar græd ikke mere og hviskede, at han maatte være meget „raa“, naar han hellere vilde være Sjømand end „dannet Menneske“. Clara svarede, medens hun lidt haanligt satte Underlæben frem, at hun godt kunde begribe, at en Gut vilde være Sjømand i Stedet for det andet, som de tidt blev.

Værelset, hvori de sad, var meget rummeligt. De hørte ikke, hvad Hans Tryne og Stefan snakkede om; men om en Stund

vendte Hans sig mod dem og sagde, idet han pegede paa Stefan: „Han er Gutten i Røgen, som ikke sidder fast i Soden. Han er ikke ræd for Regnen, naar han først er kommen ud i den. Han skal til Byen i Kvæld.“

Thyge og Svend tøvede med Svar; men pludselig rejste Clara sig og gik hen der, hvor Stefan var. „Kommer De derude fra,“ spurgte hun ivrig, „var det umuligt at komme frem?“ Stephan vendte Hovedet og saa paa hende; et Øjeblik tænkte han ligesom ikke paa at svare, han bare saa paa hende. Saa sagde han: „Det er ikke umuligt, men stygt er det; . . . jeg skal hjælpe, hvis nogen trænger mig.“ Han sagde det ligefremt og jævnt, . . . han rejste sig og gik hen til de andre:

„Jeg hører af Hans Tryne, at De skal til Byen, De faar finde Dem i at blive dyngvaade, men det er ikke værre at komme frem, end jeg nok tror, det gaar an.“

Stefan Meyn talte med slig Ro og Tillid, at Modet kom op hos de andre. Da de nu fik høre, at Stefan var saa godt kjendt her omkring, at han kunde finde Vej i Blinde, saa varede det ikke

længe, før de havde Mod og Beslutsomhed oppe: Ja vist, det gik nok, nu fik de se til at komme hjem, det var det bedste, og Stefan Meyn kjendte som sagt Vejen, saa de umulig kunde fare vild.

De gjorde sig færdige til at bryde op, Pigerne fik Kaaberne paa, og Svend tog Randselen paa Nakken. Saa bar det afsted. Thyge havde faaet den gode Ide at laane en Staldlygte af Hans, og nu gik han ganske stolt foran og lyste op og hjalp den ængstelige Dagmar over Pytter og Damme. Saa kom Svend og Gabrielle, og ligesom noget for sig selv gik Stefan og Clara.

Ja Stefan, der jo skulde føre an, gik næsten altid sidst. Nu . . . han var til god Hjælp alligevel, „bare gaa, det er rigtig Vej,“ kunde han raabe, naar Thyge standsede der foran med sin Lygte, eller han kunde løbe i Forvejen for at se, hvor der var bedst at gaa.

Tidt var Vandet saa højt i Vejens Pytter, at de unge Piger maatte bæres over. Man hørte da bange Hvin fra Dagmar; Gabrielle og Clara skreg ikke . . . nu vel, Dagmar var jo ogsaa den yngste . . . Og saa havde hun jo de røde Sommersko paa,

som hun syntes var saa nydelige . . . slige tynde Gedeskindssko, der ikke var stort andet end Tøfler, var jo ikke gode paa denne Vej.

Da de endelig kom til Byen, tog de Farvel med Stefan, som gik op i Byens øvre Kvarter, hvor han boede; de takkede ham for god Hjælp.

Clara var nydelig imod sine to Veninder denne Gang. Hun gik først med Gabrielle hjem og tog Skylden paa sig; forklarede, at hun havde indbudt Gabrielle for Aftenen, og at hun saa havde faaet Gabrielle med paa Turen. Gabrielle havde ingen Skyld. Saa gik hun til næste Gade, hvor Dagmars strænge Forældre boede, og forklarede sig der, som hun bedst kunde, for at Dagmar ikke skulde faa for mange Skjænd. Værst var det for hende selv at klare sig, da hun kom hjem til sin Far. Den gamle Provst gik forskrækket op og ned ad Gulvet: Clara havde jo fortalt ham, at hun skulde i Selskab hos en af sine Veninder, Marie Wilse, som var ligefrem bekjendt for sin stille Skikkelighed. Hun havde ydermere fortalt, at hun fik Følge derfra. Da nu Regnen kom og det begyndte at blive sent, sendte Provsten

en af Pigerne derhen med Paraply og Galoscher; men ikke længe efter kom Pigen meget forstyrret hjem og fortalte, at Clara var der slet ikke, og hun havde ikke været der den hele Dag.

Da nu Clara endelig kom, næsten løb hendes gamle Far hende imøde: „Hvad er dog dette? hvad er dog dette?“ Clara svarede uden Uro i sine mørke Øjne, at hun havde været andetsteds, ja hun havde været andetsteds end der, hun havde sagt, hun skulde . . . hun havde været paa Tur til Tryne sammen med Thyge, Gabrielle, Dagmar og Svend. Gud, Far, det var da ikke noget at være saa bange for, . . . hun havde ikke sagt, hvor hun virkelig skulde, fordi hun troede, at hun da kanske ikke fik Lov, eller at Faren da vilde sidde og være angst for hende, . . . ja netop derfor sagde hun, at hun skulde til den tærtefine Marie Wilse. Pludselig gik hun hen til sin Far og sagde, medens hun tog ham om Halsen og smilede umærkelig:

„Kjære Far, ikke være ond for den Tur . . . jeg er ikke bleven syg.“

„Clara, Clara, Du forskrækker mig meget

. . . og særlig nu, da jeg opdager, at Du har løjet.“

„Men jeg sagde det jo bare for at være sikker paa at faa Lov til at gaa, jeg faar jo næsten ikke Lov til noget . . . og Du er jo saa ængstelig for mig som for et lidet Barn, endda jeg er saa gammel . . . over seksten Aar; nu vil jeg gjerne hjælpe Dig med at klæde Dig af . . . saa kan Du sove . . . jeg skal pakke omkring Dig . . . og læse i Andagtsbogen, Far, saa skal Du ikke være bedrøvet mere.“

Den unge Pige gik omkring i Værelset ikke som den, der har gjort noget galt, men som den, der trøster en umyndig. Hendes Far saa, at hun havde Farve i Kinderne. Han troede, det kom af Uvejret. Og han saa, at hun saa fornøjet ud, og det bedrøvede ham igrunden ikke, . . . naa, det havde jo været rigtigst af hende at være angergiven, . . . men han holdt jo altfor meget af sin Datter. Omsider spurgte han om Thyge var kommet hjem, og da det var paa det rene, at Thyge var hjemme, og at alt var ordnet og lukket for Natten, rejste han sig og gik noget besværligt og bøjet til sit Soveværelse, og

Clara fulgte ham og støttede ham og hjalp til at klæde ham af. Hun trak endog Hovedpuden op, saa han ikke laa for lavt med sit gamle Hoved, og sluttelig læste hun Aftenbønnen for ham.

Til Hvile Solen gaar
Og Dagen hælder,
Og Mulm af Nattens Vraar
Til os udvælder.
Gud lyse selv for os og hos os være,
At Naadens Lys og Lyst,
Optændes i vort Bryst
Os at regjere.

Provsten laa med foldede Hænder og hørte efter. Han forstod ikke, hvordan det gik til, at ikke han hellere læste Guds Ord for sin ulydige Datter denne Kvæld, hvoraf kom det . . . hun gjorde, hvad hun vilde i Aften. Ja netop i Aften havde hun ligesom taget Magten, da hun skulde have følt sig sønderknust.

Clara læste den gamle Salme til Ende, hun havde endnu det undertrykte Smil, der nu 'og da pludselig sprang frem, . . . hun saa saa stærk og tryk ud, da hun klappede sin gamle Far, og da hun slukkede Lyset paa Faderens Nat-

bord og gik ind i sit eget Værelse, der
laa ved Siden, klædte hun sig af Stykke
for Stykke, medens hun nu og da træt
læned sig tilbage og smilede i Mørket.

IV.

En Eftermiddag, nogle Dage efter, roede Gabrielle og Clara ud mellem Skjærene for at bade. De kom til en Holme, hvor der groede vakker Skog, og hvor der paa den ene Side var hvid Sandstrand. De saa sig omkring, der fandtes ikke et Menneske, saa langt de kunde øjne; her kunde de bade.

De klædte sig af og var længe i Vandet; efter Badet laa de i Sandet og soled sig. De grov sig helt ned i det og laa en Stund hen uden at tale sammen. De var noget matte efter det lange Bad.

Engang vendte Gabrielle sig om mod Clara.

„Du har snakket saa lidt i det sidste . . .“

Clara svarede ikke først. Endelig sagde hun nølende:

„Snakker jeg saa lidt?“

„Ja . . . Du gjør . . . er det noget, som Du tænker paa?“

„Ja . . . det kan nok være.“

„Men hvad er det, Clara? kan Du ikke sige mig det . . . hvorfor snakker Du saa lidet i det sidste?“

„Jeg kan nok sige Dig det, Gabrielle. Du vil aldrig fortælle det, . . . nej, jeg ved, at Du ikke vil, . . . aa, aa, Gabrielle, da vi sidst gik til Tryne, da Regnvejret kom, . . . da vi gik hjem, da han fulgte, Stefan, jeg ved ikke, hvad der rigtig hændte da, . . . jeg kjender det, som jeg følte da, . . . jeg kjender det, bare jeg tænker efter. Ja, naar jeg tænker efter, kjender jeg det saa stærkt, . . . Gabrielle (hun nærmede sig Veninden og lagde Armen om hendes Hals) . . . han bar mig saa tidt den Aften, selv naar det ikke var nødvendig, naar Vejen ikke var saa svært sølet, . . . selv naar jeg kunde gaa selv: „Jeg vil bære Dem nu ogsaa,“ sagde han, . . . „men De er vist træt?“ . . . „Nej,“ sagde han, „jeg er ikke træt, jeg vil bære Dem, kom, lad mig bære Dem.“ Og saa lod jeg ham bære mig, aa, Gabrielle, hvor det var forunderligt, . . . han kyssede mig der . . . det var ganske mørkt

og ingen saa det, ikke Du eller nogen af de andre. Jeg hørte, at nogen snakkede et Stykke borte, men jeg ved ingen Ting om det, . . . jeg saa ind i hans Ansigt, Øjnene saa paa mig, . . . tilsidst saa jeg bare Øjnene, . . . han bar mig ind til sig, . . . og saa kyssede han mig.“

„Kyssede han Dig?“

„Ja, han gjorde.“

„Hvor kyssede han Dig?“

„Paa Munden . . . jeg holdt vist Munden fast igjen, da jeg mærked, at han vilde det . . . „aabn Læberne,“ sagde han, og han sagde det, saa jeg gjorde det.“

„Aabn Læberne, sagde han det? Og saa kyssede han Dig, da Du aabnede dem?“

„Ja, det var saa forunderligt, . . . han kyssede mig, Gabrielle.“

De to unge Piger aandede tungt.

„Men kyssede Du ham igjen?“

„Ja, jeg kyssede igjen . . . aa jeg kan ikke tænke paa andet end ham, . . . jeg har truffet ham siden, . . . han gaar og bier mig op, . . . han siger det ikke, men jeg mærker det. Han vil træffe mig. Gud, Gabbi, jeg er saa glad, fordi han kom ind den Aften, hvor vi sad.“ Hun lagde sig

langsomt tilbage og smilede, „jeg er saa glad, saa glad.“

„Men er Du og han forlovede nu?“
spurgte Gabrielle sagte.

„Jeg ved ikke — kanske det.“

„Har han da sagt noget sligt?“

„Nej . . . jeg tror ikke det.“

„Men . . . han kyssede Dig jo.“

„Ja, hver Gang vi træffes, . . . jeg siger saa tidt til Far, at jeg skal til Dig, Gabrielle.“

„Bare ikke nogen mærker det.“

„Nej, nej . . . jeg vil altid være hos ham, . . . jeg længter, Gabrielle, jeg længter saa.“ Hun smilede ømt og overgivent og vred sine Hænder.

Sommeraftenen kom, Solen var næsten nede, Luften var meget stille.

„Nu maa vi vist ro hjem,“ hviskede Gabrielle.

De klædte sig færdige, gik langsomt i Baaden og roede hjemover. Det var saa stille ogsaa paa Sjøen. De snakkede ikke mange Ord paa Hjemvejen.

V.

Der gik Høst, Vinter og Vaar, og de unge Piger og Gutter var fremdeles gode Venner, og de var sammen og mored sig som bedst, og de løj nu og da, naar det var nødvendigt, og de delte hverandres Skrupler og hverandres Straf. De længedes sammen efter klare Maanedsløvsdage, da baade Sol og Maane skinned, og de glæded sig hver Lørdag Eftermiddag, fordi de kunde sove længe Søndag Morgen.

De var bestandig de samme — alle undtagen Clara. Hun var i mange Maader bleven en anden den sidste Tid. Hun var ikke rolig som før, ikke tryk . . . tidt saaes det tydeligt, at hun tænkte paa andet end paa det, som Gabrielle, Thyge, Svend og Dagmar talte om. Mere end én Gang kom hun til Gabrielle tidlig om Morgenens og lagde sin Arm om hendes Hals og

hvisked: „Du maa sige, at jeg var sammen med Dig i Gaar, om Thyge eller nogen anden spør Dig. Du maa Gabbi.“ „Skal jeg det?“ „Ja, vil Du ikke vel? . . . naar jeg beder Dig?“

Dersom Clara ikke kom, naar de andre skulde paa Tur, saa var det som om et Ubehag, ja en Bedrøvelse kom over de andre. De vidste alle noget om Clara, som de nødig vilde snakke om. I Højden talte de om det to og to.

Det uventede var hændt, at Clara gik meget sammen med Stefan Meyn. Naa — det var jo ingen Synd, men værre var det, at det strax blev af Byens Folk udlagt til det værste: Jo, nu havde den mislykkede Amtmandssøn faaet sig en Kjæreste, som kunde sige sex . . . Provstens Datter . . . hm, det var vist noget for ham . . . hun saa jo ud, som om hun nok vidste, hvad hun vilde . . . det Bæst af et Pigebarn . . . være opdragen i et gudeligt Hus og saa alligevel skeje ud . . . . Forresten havde Gamleprovsten altid været lunken i sin Guds frygt, saa dette med Datteren var kanske Straffen over ham, fordi han fatte- des den rette Troens Flamme.“

Claras Venner forstod jo, at det hun

kjendte for Stefan var andet end almindelig Forlibelse: naar de nævnte hans Navn, blev hun urolig — om hun snakked eller om hun tied bom stille, alt gjorde hun paa saadan Maade, at de forstod, at hun ikke tænkte paa andet end paa det ene: Stefan, hvor han var og naar de næste Gang skulde træffes.

„Det er jo ligefrem Kjærlighed!“ sagde Thyge til Gabrielle en Dag, og han sagde det forundret, nysgjærrigt, som skulde han fortælle, at et forunderligt Fabeldyr havde aabenbaret sig. Ja, hvad maatte han se? hans Søster var jo rent ud sagt forelsket . . . det var noget han havde hørt og læst om at Folk kunde blive; men Clara var jo for ung til sligt . . . Hun var jo ikke stort over sexten Aar . . . hvad tænkte hun paa.

Og hun havde jo kysset Stefan Meyn . . . det havde hun aabent og ærligt betroet Thyge, fordi han, som hun sagde, var saa snil en Bror mod hende. Ja, hvad skulde en sige dertil? . . . det vilde i al Fald blive galt om nogen fik vide det . . . slig Matros kunde jo fortælle det for at gjøre sig til Kar. Tænk, om nogen paa Skolen fik vide det . . . nu skulde jo

Clara op i øverste Klasse og lære meget Sprog . . . .

„Kjære Gabrielle,“ sluttede han lidt efter, „kan Du ikke faa Clara væk fra den Matros?“

„Jeg tror det ikke,“ svared Gabrielle alvorlig, „hun tænker ikke paa andet end paa ham.“

„Der er ikke Mening skabt i det hele . . . det maa jo ende galt . . . Naar Far faar vide det, vil det være saa ondt. Jeg ved ikke, hvad vi skal gjøre.“

„Kan ikke Du, som er hendes Bror, snakke med hende?“

„Jeg gjør det jo, endda det er vanskeligt for mig at præke. Jeg har jo ikke altid været saa fin paa det . . . jeg har baade drukket mig fuld og løbet med Piger, saa'n for Alvor. Jeg har været en ren Røver tidt, det ved Du jo, Gabbi, og derfor er det saa vanskeligt at formane hende. Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige. Og Clara gjør vist ikke noget galt for Alvor, og hun er jo saa glad i ham . . . Men Dævelen staa i den forløbne Fyr! Det er ikke godt at vide, hvad han kan finde paa.

En Eftermiddag, knap en Uge senere,

traf Gabrielle Thyge, som saa ganske bleg ud.“ „Nu er det et Par Timer siden,“ sagde han . . . „et Par Timer siden, at hele Historien kom op . . . Clara sidder derhjemme hos Far . . . han har telegraferet til en Slægtning af sig . . . Clara og jeg skal rejse did . . . naa, det er jo ikke værre . . . vi skal jo ikke i Tugthus; men det er kjedeligt, er det.“

„Hvordan er dette gaaet til? Hvad har de sagt din Far? og hvem har sagt det?“

„Aa, de har sagt saa mange Ting . . . mange rare Ting, kan Du tro. Noget har de Ret i, det de har fortalt om mig . . . det er mærkeligt, saa godt de Bæster har faaet det til. Jo, ser Du, jeg har den sidste Tid været meget paa „Hotellet“ . . . jeg kjender jo Værten . . . den tykke, røde . . . ham de kalder for „Kjæmpejordbærret“ . . . vi har drukket noget sammen . . . og saa Ina, som er der, kjender jeg jo ogsaa . . . Ja, jeg er saamæn ikke bedre værd . . . endda jeg alligevel nok tror, der kunde bli noget af mig, hvis jeg bare ikke kommer for skakt i det; jeg har tidt Lyst til at ta' fat. Men jeg har jo gjort noget

galt, det kan ikke nægtes . . . saa jeg fortjener jo dette, og kanske mere til . . . Men Clara — ja, jeg synes ikke, hun fortjener dette, fordi hun har gaaet sammen med Stefan Meyn. Hun er jo glad i ham, og han er kanske ilde anseet, fordi han ikke blev ved Bogen men gjorde Kvalm for at komme til Sjøe, og fordi han ellers er en fremturendes Fyr . . . men jeg synes en skulde lade de to være . . . Det kan være farligt, om en steller altfor meget om dem, det hidser dem bare op, for de er vist lige fremturendes og trodsige begge to.“

„Hvem har fortalt din Far dette om Dig og om Clara?“

„Jeg ved ikke . . . det vil sige, jeg ved det nok . . . jeg er sikker paa, at det er Præsten Myr. Han har jo længe sagt paa Opbyggelserne, at Ungdommen her i Byen har „slette Tilbøjeligheder“ eller noget sligt, og han har sagt, at han vilde slaa ned, hvor han kunde. Aa, han har altid seet saa lumskelig paa mig . . . „hvad glør han efter?“ tænkte jeg ved mig selv, og saa kom jeg til det Resultat, at han kanske havde det slig med at glo . . . Du ved jo, at mange

Folk har slige gloendes Øjne. Naa, han har altsaa glant paa mig for mine mange Synders Skyld . . . . Ja, jeg ved saamæn ikke, hvordan alt dette skal gaa. Far blev jo rent forskrækket . . . stakkers gamle Far! Han sagde: „her maa handles straks . . . de maa bort fra mine svage Tøjler.“ Hør, Gabrielle, kan Du ikke komme ind til Clara i Aften . . . eller kanske det alligevel ikke er værdt. Jeg skal hilse hende fra Dig.

„Ja, det maa Du, Thyge . . . vi træffes vel snart . . . det gaar vel godt, skal Du se.“

„Ja, Fan ved. Se, derinde bor han . . . Præsten Myr. Han skulde helst ha' ladet være at blande sig i vore Ting.“

Dagen efter snakked Gabrielle med Clara. Hun var slet ikke meget forknytt, fordi hun skulde rejse. Det eneste, som hun sørged over, var, at nu skulde hun skilles fra Stefan . . . men hun vilde træffe ham igjen, og kunde hun ikke udholde at være hos Tanten, saa rejste hun tilbage igjen . . . hun skulde

nok faa sin Far til at give efter, og da kunde Præsten Myr passe sig. Ja, Gabrielle skulde ikke smile . . . det var ikke godt at vide, hvad hun og Stefan kunde finde paa sammen . . . .

VI.

Den Gang Præsten Jøns var Sjælesørger i Byen, kunde Ungdommen nok gaa paa Tur og lege i Skogen, ja, selv om de kysede hverandre, var der ingen, som laa i Skjul og kikkede. For havde en saadan gaaet til Præsten Jøns og fortalt, hvad han vidste, vilde Præsten vistnok have svaret: „Det Du der fortæller, kan jeg saamæn ikke bruge.“ Ja Præsten Jøns' fede, forstandige Ansigt, med den tykke og dog mærkelig fine Mund trukket op til et jovialt Smil, lyste Fred eller i al Fald Overbærenhed over dem, der tragtede efter Livets Velsignelse.

Hver Søndag stod Præsten Jøns paa Prædikestolen og talte og græd; han havde ikke forberedt sig stort, og i hans Tale fandtes meget, der var højst mærkeligt at høre fra en Prækestol; men saa kom der

ogsaa Ting fra ham, der faldt i Hjærterne som Manna fra Himlen.

Præsten Jøns holdt af at spise og drikke godt, han stod tidt og spiste Kager [hos Bageren, og han gav Bageren forstandige Raad; én Slags Kager var saa at sige hans egen Opfindelse, og blev efter ham kaldt Pastor Jøns' Kager. Og som han stod og spiste, stak han af og til en Kage til et og andet Fattigmandsbarn, der kom ind i Butikken, og naar han gik ud fra Bageren, straaede hans Ansigt, og han gumlede veltilfreds de sidste Smuler og han nikkede og smaasnakkede med gamle Kjærringer, der nejede for ham, og han saa smilende efter Matroserne, der gik med sine Kjæresten under Armen, eller han saa bedrøvet efter den, der saa kummerfuld og sygelig ud. Præsten Jøns var jo meget elsket, helst blandt Fattigfolk. Det var saa inderlig godt om Søndagen, efter Ugens Sorg og Trængsel, at høre Præstens Jøns græde paa Prækestolen og snakke Guds Ord paa sin gode Maade. Og han var saa lige til at forstaa, og Loven og Profeterne udiagde han i jævne Ord.

Og det underlige ved Præsten Jøns var det, at han ved et Dødsleje kunde gjøre

Fyldest som ingen andre; han havde engang i sit Liv haft megen Sorg, han havde desuden engang i en Sygdom været Døden nær . . . Hvoraf det kom, er ikke godt at sige, men han kunde nu sidde ved den dødssyges Seng og snakke paa en Maade, som ingen forstod uden den syge, han kunde banke i Sengen og sige indtrængende: „Luk Porten op, Herre, luk din Port op,“ og den dødssyge kunde pludselig virre med Hovedet og aabne sine Øjne og se hen for sig, saa de som stod rundt, hviskede: „Nu aabnes vist Porten for ham . . .“

I mange Aar virkede Pastor Jøns som Sjælesørger i Byen, og han gjorde meget godt. Saa blev han pludselig syg og døde efter nogle Dages Sygeleje. Hele Gaden og Gaardsrummet til Huset, hvor han boede, var de sidste Døgn fuldpakkede af Mennesker. De vidste jo, at Præsten trængte Ro, saa de talte sagte; men af og til, endog midt om Natten, kunde man høre Kvindegraad fra denne Mængde, der sørgede saa inderligt over den gamle Trøsters Død.

Den vise Gud har skabt mangeartede

Planter: den trodsige Tornerose, Slyngplanten, der er snigende og farlig selv for stærke Mure, som den kan sprænge. Endvidere har han skabt Planter der dufter, de, der dufter Sol og Liv, de, der dufter Nat og Høst. Han har skabt Nellikrod, der er godt for Spædbørn, og Moskus, der holdes for den døendes Næse. Han har endvidere skabt Planter, der indeholder Gift og Ondskab, men som dog, naar de anvendes ret, ejer den kosteligste Lægedom. Og endelig har han ladet gro frem de milde, folkekjære Urter, som gror paa Eng og ved Bække, de fordelende Urter, der mildner gamle Skader.

Præsten Jøns var ingen Trodser, og han var ikke af dem, der ejer Ulykke og Gift, som dog kan være Lægedom for sjældne Veer — nej, han var netop den mildnende Urt for mange.

Men tidt staar dumme, giftige Skadeblomster paa ens Vej, der blot gjør Ugavn.

Teobald Myr, Byens nye Præst, var vel nærmest at regne for saadan en Plante. Han var bleven hjulpet frem til Studeringerne. Hans Far var afdød Skipper, og hans Mor var af Bondeslægt og Bedstefaderen var Bonde. Teobald Myr havde

saaledes stærkt Blod i sine Aarer, og da han kom til voksen Alder, begyndte hans Arme at fange om sig, og hans Næse pustede efter at tage fat, saa de tykke Næsevinger dirrede. Hans Forfædres Strabadser og vældige Legemsanstrængelser laa og fultede i hans Blod og gjorde ham urolig: Man kunde se, han havde Behov nu og da at fælde Træer og bryde Rødder op og sejle efter Makrel og Torsk paa den vilde Sjø, men paa Skolen, hvor han gik, var sligt ugjærligt. Og paa Byens Skole gik han, endda paa den latinske Skole. Gamle Provsten Søller havde opdaget, at han havde Aandens gode Gaver, og Provsten, som ikke selv havde Rigdom, gik til den gamle rige og gudelige Kjøbmand Laustad, og Kjøbmand Laustad sagde som saa, at hvissom han var sikker paa, at Teobald kunde blive en duelig Missionær, saa vilde han koste ham frem, men dersom han ikke vilde blive Missionær, brød ikke Laustad sig om og gjøre noget for ham, for Laustad vilde blot ofre af sit for Guds Riges Udbredelse.

Provsten Søller bragte Teobald den Bescjed, men Teobald havde ingen Lyst til at blive Missionær; Præst kunde han nok

blive, men Missionæren turde han ikke vove sig i Lag med; det var paa det uvisse at rejse til Hedningelandene.

Provsten gik til Laustad og forklarede ham dette og tilføjede, at en maatte se paa Guttens Ærlighed, og at Præst her eller i fjærne Lande kunde vel være det samme, naar blot Sjæle kunde fanges. En Sjæl af en Hedning i Norge var for Herren ligesaa god som en Hedning-Sjæl i Kina eller Afrika. Og ak, her fandtes jo mange Hedninger i dette Land.

Kjøbmanden svarede, at javist havde Provsten Ret; det var Herren det samme enten en Sjæl omvendte sig her eller hisset i Kina eller i Afrika; men han, Laustad, havde altid med Glæde tænkt paa Negrene og Mænd og Kvinder i Kina, som blev døbt, . . . men han vilde alligevel ikke være ubønhørlig i den Henseende, han vilde alligevel hjælpe Teobald frem, om han vilde blive Præst. Men Præst skulde han være . . . .

Atter talte Provsten med Teobald og talte længe med ham, og Teobald gik til Kjøbmand Laustad samme Kvæld, drak Thevand og spiste Vandgrød med ham og teede sig saa vel, at Laustad sluttelig er-

klærede, at han skulde holdes frem med tolv Daler om Maaneden.

Kort efter rejste Teobald til Hovedstaden og studerede.

Da nu Skogen med dens Hugst og Rydning, og Havet med dets Fiskeri var stænget for Bondesønnen og Skippersønnen Teobald Myr, gav Uroen sig Udslag i, at han blev Studentsanger og Venstremand. Han havde en stærk, om ikke smuk Stemme, og han holdt af at synge, saa det kjendtes som Taget skulde springe af Huset, og han holdt af at tale om Landets Fremtid, saa det kjendtes, som om han rev og sled i Kongen og Svenskeflotheden og hele Sulamitten; han spyttede tidt ligesom i Næverne og raabte: „Kom an.“ Han tænkte til Slut, efter hvad en og anden af hans Venner kunde fortælle, paa at komme sig løs fra Laustad og for Alvor blive Fritænker og Storthingsmand; men det var altid sent paa Kvælden, han tænkte slig, for tænkte han sig om to Gange, saa forstod han, hvem det til syvende og sidst var sikrest at holde sig til, og gamle Kjøbmand Laustad steg frem for ham: En forsigtig Mand med rusket Skjæg, med langsomme Skridt, med Hovedet sagtmødig

paa Skakke . . . han som kunde staa paa en Flæk og grunde dybsindig, medens han af og til dvask spyttede en Klat, der sli- mede ned saa det var ækelt at se . . . ja, tænkte Teobald Myr sig lidt bedre om, saa saa han ham for sig og blev straks besindigere.

En Morgen, nogle Dage efter at han havde ladet nogle frejdige Ord falde til et Par Bondestudenter fra samme Kant som han, fik han Brev fra Laustad sjelve. „Jeg hører,“ skrev Laustad, „at Du, Teobald Myr, ikke er som den, jeg vilde have Dig paa Herrens Sti. Du sidder tidt i verdsligt Lag med dine Hænder i Skjødet, og Du dovner Dig blandt letsindige Men- nesker, og Drukkenskabens Last er Dig ej fremmed, maaske ej heller Skjørlevned, thi Synden er ligesom en Snebald, der bliver tykkere, naar den rulles. Og Du undser Dig maaske for at sjunge Salmer, men Du vil heller sjunge Viser, der sveller med Verdslighed og Liderlighed ligesom Hug- ormen sveller med Edder og Forgift. Men Du maa nu vælge mellem Herren Din Gud og Verdens Børn. Dersom Du vælger Ver- dens Børn, saa gaa did og se hvad godt de bringer Dig, men kom ikke mere for

mine Øjne, thi jeg er mild, hvor det gjøres behov, men jeg er stræng i Nidkærhed for Herren, hvad der er nødvendig i en Tid som denne Tid, da Synd og Daarlighed er større end nogensind før.“

Teobald Myr ligesom vak og skvat ved dette Brev, han følte sig pludselig saa liden og ulydig som den mindste Skolegut, naar han faar Skjænd. Fritænkeren og Storthingsmanden gled væk, ja, han turde ikke længer tænke paa dem. Det var jo altfor sandt, hvad Kjøbmand Laustad skrev, han fik vælge, men igrunden var der intet at vælge for ham, han maatte tage Laustad; der var saamæn ingen, som vilde hjælpe ham frem, uden Laustad.

Han fik samme Besked af de Venner, som han talte med om denne Sag: Nej, han skulde være glad, at han havde det, han havde . . . han skulde ikke slaa Vrag paa noget, der var saa vidt godt som det, der blev budt ham. Han skulde holde frem og blive Præst, saa kunde han jo blive Fritænker siden — en fritænkerisk Præst er ikke det daarligste, sagde en vittig Kammerat, de mærkes lettere . . . det er ligesom med sødsyltede Agurker, sødt og surt tilsammen, det giver Smag.

Denne Bemærkning fandt Teobald Myr vittig, og han lo af den.

Enden paa hans Anfægtelser blev, at han studerede flittig Theologi og besøgte Forelæsningerne, og han lod i sine Breve til Kjøbmand Laustad som om han var svarlig greben af Andagt og Guds frygt. Men til sine nærmeste Omgangsvener sagde han bare: Naa . . . en kan jo blive meget, naar en er Theolog.

Aarene gik og Teobald traf flere og flere Theologer, Præster, Provster, ja mange landskjendte Biskopper, og han studerede fremdeles efter alle gode Regler, og han gik i Kirke og hørte gode Prædikener, og han talte Theologi med sine Medstuderende. Og ligesom Tømmerstokken, der ligger i Vand, langsomt og næsten umærkeligt gennemtrænges af Vandet, saaledes blev Teobald Myr lidt efter lidt gennemtrængt af den Lærdom, som han skrev og læste og hørte om. Han blev ingen gudfrygtig Mand, men han blev Theolog ved alt det, han satte til Livs, . . . ja Theologien sivede i rolige Stunder mildelig ud gennem hans Mund, Næse, Øren og Øjne, og i alle Ansigtsskroge laa den storknet som gammel Salve; hans Mund dryppede ligesom af

Salven, naar han talte, ja selv om han blot smilede, dryppede det af Præstesalve.

Han talte ikke gjerne med de Venner, der kjendte ham fra for nogle Aar tilbage, og gjorde han det, bar han en afmaalt og noget stræng Mine til Skue, der tidt kunde virke respektindgydende. Han talte meget om Tidernes Slethed, om Menneskehedens Fordærvelse, der voksede for hvert Aar. Han holdt af at berøre den ny fordærvelige Retning i Kunsten og Literaturen, han havde i det hele straks sine Domme paa rede Haand selv overfor Ting, som han aldrig havde befattet sig med og som han ikke forstod sig en Smule paa.

Og endelig stod han færdig med Kappe og Krave. Først Aaret efter sin Eksamen blev han Kapellan hos en Sognepræst højt oppe i Landet; halvandet Aar senere blev han Kaldskapellan her i Byen, og tillige fik han Post som Lærer ved Frøken Loss' Pigeskole.

Fra Præsten Jøns' Dage laa der endnu megen Forstaaelse tilbage, men disse sidste Dage fra den forrige Tid, der gik med den Sorg og den Glæde, som selve Livet bragte med, disse Dage sank hurtigt i Jorden. Med Præsten Teobald Myr kom

en Alvor over mange, som ikke var den dybe Alvor, hvis Bund er Liv og Sandhed, men en falsk, kunstig Alvor, som en avindsyg og i sin inderste Grund løgnagtig Prædikant kan fremkalde.

Teobald Myr fremkaldte den. Med Tiden havde hans Sind harsknet. Han, som havde maattet kave sig frem, han, som havde maattet svige saa meget af sit sande Væsen for at faa sin nødtørftige Plads — han betragtede med Had og Misundelse de Mennesker, der fulgte sit eget Sind og sin ærlige Trang efter Lykke. Han var særlig opmærksom paa Ungdommen og disse unge Gutter og Piger, der snakkede sammen, medens de gik langs ensomme Veje — han troede alle mulige Ting om slige. Ja engang risede han en vilter Skolepige, fordi hun løb for meget med sin Broders Venner, som Præsten Myr mistænkte for allehaande . . . Nu, den Gang var han nær kommen galt afsted, for Pigens Far vilde klage paa Præsten; men efter Præsten Myr havde talt med Faderen en Stund, slog denne sig til Taals, „for den Præst var alligevel mærkelig nidkjær i sit Kald.“ Ja, alt i alt steg Præsten Myrs Anseelse efter denne Affære. Han

skulde jo ikke tage sig slig til Rette en anden Gang, men han var sandelig en Herrens glødende Tjener.

Derfor var han fremdeles stræng og nidkjær. Han trak trange Grænser for Ungdommens Ture, naar Gutter og Piger var sammen, og han indsnævrede deres Frihed til at lege Friluftslige i Skogen. Og saaledes traf han blandt dem, der skulde tages strængest paa, Clara og hendes Broder, og blandt dem, der skulde advares og holdes Øje med, Gabrielle og Dagmar og visselig ogsaa den store Svend.

Ja, Præsten Myr, den Mand der var saa omhyggelig for sig selv, skulde revse Clara, den unge Pige, der var saa fuld af Æmhed og Hengivenhed. Præsten Myr, der aldrig havde vovet noget, skulde kue denne unge Livstørst, faa den til at føle sin Higen som Synd. Præsten Myr havde egentlig aldrig tænkt paa andet end at skaffe sig selv saa megen Plads, at han kunde faa det Nødtørftige i Verden af Mad og Anseelse. Og han kunde jo gaa hyggelig frem bag trygge, gamle Sentenser. Og sluttelig kunde han blække dem, som indretted sig paa andet end det han kunde fordrage.

Derfor maatte Clara og Thyge hen til en gammel Dame for at forbedres. Den skikkelige, nærsynede Provst mente dem, idet han sendte dem bort, visselig det bedste.

Gabrielle gik hele den Dag, de rejste, og græd. Hendes unge Sind var for første Gang meget nedbøjet. En uhyggelig Alvor var der over hele Verden, syntes hun.

VII.

„God Dag, Svend.“

„God Dag, Gabrielle.“

De nikkede til hinanden, naar de mødtes, og de kjendte, hvor de blev glade ved at mødes, og hver Dag gik de sammen en Stund og snakkede om Clara og Thyge, og Svend maatte fortælle, hvad Thyge skrev, og Gabrielle maatte fortælle, hvad Clara skrev.

De gik ad gammelkjendte Stier og Veje netop der, hvor Clara og Thyge havde gaaet med dem. Den store, stærke Svend gik der og murrede og fortalte med sin dybe, troværdige Stemme, og han lo med sin lidt knæggende Latter, naar de kom til at mindes noget morsomt, som de fire havde haft sammen. Saa inderlige Venner de blev, han og Gabrielle; Gabrielle blev glad bare ved at se ham, han havde noget

ved sig fra de Dage, hun holdt af at mindes. Hun tænkte ikke saa meget paa ham selv, naar de gik sammen, men hun tænkte paa ham som Vennen af dem, som var rejst bort.

Og han blev heller ikke en Smule indbildsk, fordi hun gjerne mødtes med ham. „Jeg er Kamelen,“ sagde han en Eftermiddag og smilede skjælnsk, „er jeg ikke, vel Gabrielle?“

„Hvorfor „Kamelen“?“ spurgte hun.

„Jo, det kom jeg til at tænke paa forleden, da jeg læste Naturhistorie, . . . naar nogen skal rejse igjennem Ørken, saa lader de Kamelen bære noget af det gode, som de nødig kan undvære . . . „Ørkenens Skib“ kaldes den ogsaa. Saa kan Du vel forstaa, hvad jeg mener: Du er nu ligesom i Sahara, efter at Thyge og Clara er rejst, . . . helst vel efter at Clara er rejst. Og jeg . . . jeg husker jo en Del fra den Gang, og nu æder Du af det.“

„Du er i Grunden ikke saa dum, Svend,“ lo Gabrielle, da hun forstod, hvad han mente. Og hun forestillede sig, at Thyge og Clara en Dag kom igjen: da vilde hun kanske slet ikke huske paa den skikkelige Svend, som saa trolig havde været til Hjælp i de lange, kjedelige Dage.

Men naar hun nu gik alene, længtes næsten hun efter ham, og hun følte en egen Hygge, hver Gang han kom hende i Møde. De havde jo altid noget at fortælle hinanden fra de bortdragne. Svend kunde en Dag af et Brev, Thyge havde sendt ham, fortælle, at helst Clara havde det meget strængt. Alle Breve, som hun fik, blev gjennemlæste af Halvtanten, og alle Brevene, hun sendte, blev ogsaa gjennemlæste. Men ingen af dem forstod da, at Clara kunde skrive et saadant Brev, som det Gabrielle fik nogle Dage efter. Det maatte hun have skrevet i Hemmelighed, for det fortalte uden Omsvøb, hvordan hun havde det og havde haft det. Hun havde haft det daarligt i Begyndelsen, men nu havde hun det noget bedre. „Thi jeg tog bare den gamle Knæhøne skarpt, saa blev hun saa blød som Lundefisk. Naar hun sidder i sin Lænestol, saa tror hun, at hun er noget stort, og saa kan hun finde paa meget. Hun vilde endog engang, at jeg skulde vaske Gulvet; men jeg svarede ganske roligt, at jeg vilde ikke. Saa blev der en stor Forskrækkelse, og jeg skulde have Stuearrest; men jeg gik ud alligevel, og jeg blev ude til om Aftenen.

Saa er det med dette andet, om at jeg ikke faar Lov at gaa ud paa Gaden efter Kl. 7. Men forleden Aften var hun ikke hjemme og jeg havde Tandpine og gik paa Apotheket efter den Tid. Imens jeg var ude, saa kom hun hjem, og da jeg lidt efter kom, holdt hun en lang, ækel Tale til mig, akkurat som hun plejer, og da var det som jeg blev saa lej af den Urimelighed! Jeg havde jo bare kjøbt Tanddraaber. Og derfor skreg jeg pludselig lige i Synet paa hende: „Hold nu Mund, din gamle Lirekasse!“ Naa, saa kom jo en ny Forskrækkelse. Hun sad oppe halve Natten og vrøvlede og snakkede for mig, saa jeg tror, jeg tilslut kunde have gjort det værste af pur Ørhed. Og naturligvis gjør hun det „af Kjærlighed.“ Husker Du Historien om Manden med Værkefingeren som Vennen trykkede i Kjærlighed, slig gjør hun hver Dag, huf, hun er saa dum, saa dum. Og jeg mærker jo, at jeg igrunden blir værre for hver Dag. Om jeg kan komme til, er det ikke den Ting, jeg ikke skulde have Lyst til at gjøre, bare for at narre hende og trodse hende. Naa, nu har jeg det jo noget bedre; thi hun forstaar nok, at jeg vil ikke lade

mig byde alt; men jeg tror, at jeg snart skriver til Far og siger, at enten maa jeg faa Lov til at rejse hjem, eller saa rømmer jeg væk fra ham og Tante og allesammen.“

Baade Svend og Gabrielle var glade ved at læse dette Brev. „Hun har da ikke tabt Modet,“ sagde Svend, og Gabrielle mente, at hun aldrig havde likt Clara bedre end nu, og hun kyssed Brevet og læste det endda mange Gange, og glemte det omhyggeligt. Hun følte sig last og brast med Clara, hun trodsede, hun hadede med hende. Og fordi hun var den unge, uskyldige Pige, samlede der sig hos hende en egen Nysgjærrighed: alt dette overgik Clara, fordi hun og Stefan havde spadseret sammen . . . men hvorfor maatte de ikke det? hvorfor skulde det være saa galt?

. . . Ja, det var underligt nok det hele. Hvorfor sagde nu og da en og anden Veninde til hende: „Du gaar sammen med Svend, Gabbi!“ — Ja, det gjorde hun, men hvorfor maatte hun ikke det?

Hendes Undren blev blandet med Ubehag og Utryghed, da Svend en Dag kom alvorlig bort til hende og sagde:

„Kjære Gabrielle, nu er det nok din

Tur . . . Præsten Myr har nok været henne og snakket om os . . . ja, har Du hørt Magen . . . jeg forstaar ikke hvor han vil hen . . . kan Du forstaa, hvad han kan sige om os?“

„Men, kjære Svend, hvad har han sagt?“

Den store, brave Gut saa bedrøvet hen for sig.

„Jeg vil ikke sige det, Gabrielle,“ sagde han endelig. „Han har sagt noget, som jeg synes er lumpent, det er noget om Dig og mig . . . fordi vi gaar saa meget sammen. Jeg vil nødig sige Dig det.“

De gik langsomt et Stykke ud over Vejen, men Turen var ikke munter som ellers. De vendte om meget tidligere end de plejede. Paa Tilbagevejen kom de forbi en Gartner, i hvis Vindue nogle tykke, vinrøde Roser stod, som de tidt før havde standset foran og beundret. Pludselig gik Svend ind i Butikken og kom kort efter tilbage med tre dejlige Roser.

„Her, Gabrielle,“ sagde han lidt genert, „det er jo ikke saa sikkert, naar vi kan gaa med hinanden igjen, det kan blive kjedeligt nok for Dig, om noget bliver sagt . . . Du ved jo, at unge Piger er alle

strænge imod, . . . se her, Gabrielle, her er tre Roser, dén er fra Clara og dén er fra Thyge og dén er fra mig; naar Du ser paa de tre, saa tænker vi paa Dig alle . . . det er en gammel Overtro.“

Det, Svend havde fortalt, om hvad Præsten Myr sagde, fyldte Gabrielle med Overraskelse, men den næste Dag kom en ny Overraskelse, som gjorde hende forfærdet.

Hendes Lærerinde var den Dag meget mut imod hende; omend det var hendes Tur til at eksamineres i to Fag, blev hun oversprungen. Lærerinden lod som om Gabrielle slet ikke fandtes, og da Skoletiden var forbi og Klokken ringede, raabte Lærerinden ganske højt: „Alle kan gaa hjem undtagen Gabrielle, . . . vær saa god Gabrielle og vent, jeg vil snakke med Dig.“ Gabrielle, som havde rejst sig, da Klokken ringede, blev nu staaende. Hun forstod ikke noget af dette, men uvilkaarlig anede hun ondt. Medens hun ventede paa at høre mere, faldt nogle af hendes Bøger ned paa Gulvet; hun tog dem først ikke op, men da hun saa alle sine Veninder stirre paa sig og hviske sammen, idet de gik, saa tog hun sig pludselig sammen og

samlede Bøgerne op en efter en. Endelig var hun færdig og Klassen var tom.

Lærerinden, den halvgamle Frøken Loss, sad ved sit Bord og saa alvorlig ud, hun nikkede saa underligt med Hovedet og pressede Munden sammen; Gabrielle ventede fremdeles.

„For mange Fejl kan jeg have Tilgivelse,“ begyndte Frøken Loss endelig, „men for den rene Ugudelighed har jeg ingen Godhed.“

Frøkenens Ansigt blev pludselig vredt, næsten ondt, og Gabrielle saa med Forundring paa den gamle Dame, som hun tidt havde leet ad, fordi hun var sær, men som hun altid havde holdt af. Nu saa hun pludselig styg ud; hun saa ud som om hun kunde bide.

„Havde Du gjort alt andet . . . havde Du stjaalet, løjet, været ulydig, saa kunde jeg kanske have tilgivet det, men dette . . . en ung Pige i din Alder, hvad skal det blive til . . . vil Du blive et lastefuldt Menneske hvad, vil Du kanske ligne din Veninde Clara. Det var nok ikke for ingenting Du var gode Venner med hende . . . hvilke Tider gaar vi vel imøde!“

Frøken Loss stod oprejst — noget

uhyrligt var efterhaanden kommet over hende, hun slog Protokollen i Bordet saa det smalt.

„Hvad har jeg gjort,“ raabte Gabrielle pludselig og med et Tonefald saa hjælpeløst, at Lærerinden saa op. Hun saa, at den unge Pige var meget bleg og saa forpint ud.

„Hvad Du har gjort,“ Frøken Loss var ganske anpusten, „hvad Du har gjort? Du har gjort den største Synd, en ung Pige kan gjøre, . . . og saa spørger Du, hvad Du har gjort.“

„Ja,“ raabte Gabrielle ganske fortvivlet, „ja, hvad har jeg gjort?“

„Hvad Du har gjort? Du har gjort noget, som . . . jeg ikke kan snakke højt om, . . . kjender Du Svend? . . . hvad gjør Du og han om Aftenen, naar I gaar sammen, . . . naar I gjemmer jer bag Buskene.“

„Vi gjemmer os aldrig . . . vi — . . . Svend og jeg, vi er gode Venner,“ brast det ud ganske stødvis og næsten krampagtigt.

„Ja vist, gode Venner, men nu vil jeg, din Lærerinde, tale til din Samvittighed, tilstaa det ligesaa godt nu for mig . . .

tilstaa bare, hvad Du har gjort . . . vil Du ikke?" Hun luggede pludselig Gabrielle og mumlede med sammenbidte Tænder: „Ja, Du er en nydelig en og saa ung . . . seksten Aar, Du er godt fremme . . . Du kan nok andet end dit Fadervor, Du ser alt ud som en rigtig liden nydelig . . . som en — . . . som en rigtig liden Mær . . .“ —

Gabrielle var saa uhyggelig til Mode, saa gennemrystet. Dette var kommet saa pludselig. Frøken Loss havde de sidste Øjeblikke haft noget over sig, som gjorde, at Gabrielle nu i Stedet for Angst følte en uvilkaarlig Ækelhed og Vrede — ikke fordi hun luggede, ikke for de vrede Ord, som Gabrielle ikke engang forstod, men paa Grund af noget andet, som hun ligesom følte og fornam ved det unge Kvindevæsen hos hende, der endnu ikke var vaagnet helt; ved noget som hun følte og fornam ved at se Frøken Loss's hidsige Mine og ved at høre hendes Stemme, der hæs og forbitret mumlede stygge Ord. Og tillige gjorde Bevidstheden om den Uretfærdighed, man tilføjede hende, stærk og sikker, saa hun holdt Hovedet løftet uden at svare.

„Naa,“ vedblev Damen ganske anpusten,

„vil Du saa tilstaa alt for mig, hvis Du ikke tilstaar, saa kommer Pastor Myr op til din Far, han ved det, han har seet jer stikke bort“ . . . . „Det er ikke sandt,“ Gabrielle stod der saa ung og haard. „Er det ikke sandt, hvad er det for en Maade at svare paa, naa, saa Du vil ikke tilstaa, Du vil ikke, saa faar Du hjælpes lidt.“ Og hun greb den unge Pige i Haaret lige ved Roden. „Vil Du saa kanske tilstaa?“

„Det er ikke sandt,“ mumlede den unge Pige som i Vildelse, „det er ikke sandt“ . . . .

„Hvad er det for Snak, og hvordan er det, Du bærer Dig? . . . Jeg vil ikke vide af noget Hykleri, staa ikke der og lad som Du faar Krampe, snak ordentlig . . . jeg vil ikke høre paa Dig mere, naar Du bare nægter, gaa din Vej, nu kommer Præsten Myr op og snakker med din Far, altsaa for sidste Gang spørger jeg Dig, vil Du tilstaa? . . . Nej, nej jeg vil ikke høre det, „det er ikke sandt“ . . . .

Saa gaa nu, Du kan tro, at nu faar Du det værre.“

Gabrielle gik langsomt hjem. Hun gik ligesom fjærnt fra det hele. Hun havde en Fornemmelse som hun gik i Taage. Hun

var ligegyldig for alt . . . Præsten kunde komme til hendes Far længe nok . . . gik det galt, saa gik det galt . . . hun kunde gjøre hverken fra eller til.

Da hun kom hjem fik hun høre, at hendes Fader var taget paa Fisketur sammen med Onkel Fritz. Hun var paa en Maade glad derfor. Nu kunde hun være i Ro hele Dagen. Hun gik da op paa sit Kammer og sad der den hele Eftermiddag. Flere Gange græd hun, og den hele Tid var hun meget bedrøvet. Nu var da alle de, hun brød sig om, borte, nu kunde hun ikke engang møde Svend mere, ikke engang faa snakket om Clara og Thyge . . . Gud! hun kjendte det nu, som hun aldrig mere turde vove sig udenfor Døren. Kanske mange troede paa det, Præsten Myr fortalte om hende. Nej, at Præsten Myr vilde gjøre hende saa ondt, hun havde jo aldrig gjort ham ondt, men han havde vist aldrig likt hverken hende eller Clara. Før naar han mødte dem, havde han altid seet vredt paa dem, ja han havde altid seet vredt paa dem siden en Gang da de mødte ham: De havde været saa svære til at le den Eftermiddag, og de havde været ved at sprude i Latter netop som de fik Øje paa

ham. De var ræd for at le, gik ham forbi, og de holdt sig alvorlige og nejede for ham; men da de var saavidt kommet forbi, saa lo de begge saa de sprudede . . . Clara havde klemmt hendes Arm for at styre sig, men alligevel havde de let saa forfærdeligt.

Og Gabrielle lo pludselig der hun sad, trods al sin Bekymring; hun huskede dette saa tydeligt, hun huskede hvordan Clara havde seet ud, da hun havde sprudet i Latter. Den kjære, yndige Clara, hendes eneste Veninde, om hun havde været hos hende, vilde alt have været godt.

Hun sad længere oppe den Aften end ellers. Hun læste sine Lektier trægt igjennem og gik trist og hjælpeløs i Seng.

VIII.

Den næste Dag forstod hun, at hendes Veninder vidste om det hele. Flere af dem saa paa hende ganske haanligt i Frikvarteret. Kun en enkelt af hendes Veninder, den lille, svagelige Louise kom hen og hviskede, medens hendes magre, hvide Fingre klemte Gabrielle om Armen. „De snakker saa meget om Dig, Gabrielle, nogle af dem har nok staaet udenfor Døren og lyttet igaar, da Du maatte være efter, . . . jeg ved ikke alt, hvad de siger, men Du skal ikke bryde Dig om det, Gabrielle.“

Louise saa paa hende med sine gode Øjne, og som hun gik saa bleg og svagelig og trøstede Gabrielle, følte denne uvilkaarlig sine egne Kræfter samtidig med, at hun kjendte Taknemmelighed mod Louise.

„Tak, Louise, fordi Du er snild,“ sagde

hun, „og Du kan tro, at det er Løgn alt-sammen, hvad de fortæller. Det er ikke sandt et eneste Ord af det.“

„Saa bliver det nok godt, Gabrielle, det kan Du være sikker paa. Og den, som har gjort Dig ondt, faar sikkert sin Straf,“ sagde Louise med megen Alvor.

„Det er Præsten Myr fra først af, som har gjort det.“

„Saa faar han undgælde værre endda,“ vedblev den lille Pige, „han er Præst, og det er stor Synd for ham, naar han siger Løgn.“

Gabrielle lyttede til, hvad lille Louise sagde; hendes Ord trøstede. Det var de eneste gode Ord, hun havde hørt paa længe.

Da Gabrielle kom hjem i Mellemtimen, spurgte hun en af Pigerne, om hendes Far var kommen. „Nej,“ svarede Pigen, „men Intendanten er der inde, han sidder og spiser.“

Gabrielle gik ind, og Onkel Fritz raabte „Goddag“ til hende med Munden fuld af Mad. „Goddag, Goddag, Gabbi,“ raabte han, „naa, hvordan lever Du? Nej, Far er ikke her, han gik lige fra Jagten ned paa Toldboden for at klarere nogle Varer

. . . Sæt Dig ned, Gabbi, her er Kaffe. Naa, jeg synes ikke, vi ser altfor glad ud. Nej, men hør Gabbi min, hvad er der i Vejen . . . Herregud,“ . . . han kastede Servietten og rejste sig, „jeg tror Du græder, Du lille?“

„Kjære Onkel, jeg har ventet paa Dig, de er saa onde imod mig.“

„Naa da Barn, skal vi saa snakke lidt sammen om det, vil Du saa fortælle mig, hvad der er paa Færde? Hør, hør, Gabbi, nu maa Du snakke rent ud og ikke bare græde, jeg kan ikke forstaa det, Du siger der.“

Onkel Fritz ventede taalmodig en Stund. Imidlertid græd Gabrielle og snød uafledelig sin Næse, saa den blev ganske rød; endelig tog hun sig sammen, og medens endnu en krampagtig Hulken nu og da for igjennem hende, fortalte hun Onkel Fritz det hele. Han sad ganske stille, spurgte blot ud et Par Gange og mumlede af og til noget mellem Tænderne.

„Nu maa jeg nok snart gaa paa Skolen igjen,“ sagde Gabrielle lidt efter og saa paa Stueuhret, „Klokken mangler et Kvarter.“

„Nej, Gabrielle, nu bliver Du hellere hjemme,“ svarede Onkel Fritz kort. „Din

Far kommer om en Stund, saa skal vi snakke sammen om det.“

„Hvis jeg bliver hjemme fra Skolen, vil Far blive ond paa mig,“ sagde Gabrielle stille.

„Aa nej, jeg skal nok tage Skylden paa mig, bliv Du bare hjemme, min Pige. Han skulde være her nu, saa han er vel blevet opholdt . . . naa, jeg glemmer rent at spise for din Skyld . . . Vi har været paa nogle svære Strabadser . . . har ikke faaet ordentlig Mad siden vi tog ud igaar Formiddags . . . saa kan Du vide, vi er sultne . . . men din Far er jo altid flink til at passe sine Ting . . . Men sæt Dig nu, Gabrielle, og tag denne Kotelet, saa spiser vi sammen.“

Onkel Fritz' Ord bevirkede, at Gabrielle kjendte Modet komme tilbage. Gud, hvor alt var anderledes nu end før. Hun mærkede, hvor Onkel Fritz' Venlighed ligesom lyste op gennem et ondt Mørke. Og saa havde hun fri de næste Timer . . . Hun behøvede ikke at gaa paa Skolen og mærke de onde Øjne; Onkel Fritz sagde det, og da sagde ikke Far noget andet . . . og saa kunde Frøken Loss og Præsten Myr sige, hvad de vilde.

Hun aad umaadelig, hun saa paa en ny Kotelet. „Maa jeg tage den ogsaa, Onkel Fritz?“ „Ja vist maa Du saa, spis væk, Gabrielle.“ „Aa Onkel, jeg er saa glad, fordi Du sagde det, som Du sagde nylig . . . nu kan jeg spise ogsaa, jeg har heller ikke spist noget siden igaar Morges, Onkel.“ Intendanten hørte pludselig op med at tygge, og han rynkede Panden. „Hm,“ mumlede han og klappede Gabrielle paa Haaret, „at nogen kan have Glæde af at formørke et Menneskes bedste Timer . . . saa ung, naar ingen Ting ellers trykker, slige Dage, som aldrig kommer igjen . . . Men rent ud sagt, Gabrielle, jeg vil endnu en Gang høre om Dig og Svend. Du kan sige alt til mig, min Pige, Du ved, at jeg er din Onkel Fritz, og om Du har gjort noget galt, saa faar det ikke hjælpe, Du skal bare sige mig Sandheden, forstaar Du? Var Du ikke ræd nu, da Du skulde fortælle mig alt, skjulte Du ingenting for mig, Gabrielle?“

„Nej, Onkel, jeg har ingenting skjult, jeg har ingenting gjort andet end det, som jeg har fortalt.“ Hun saa Intendanten i Øjnene saa aabent og frejdig, at denne nikkede ivrig med Hovedet.

„Nu vel, nu vel, saa er det altsaa Dumhed af Præsten Myr . . . vær bare glad, Gabrielle, vi skal nok gjøre Rede for os, skal Du se, spis alt Du orker. „Hej, Mina!“ raabte han til Kokkepigen, „steg nogle Koteletter til, Frøken Gabrielle spiser med.“

Medens de endnu spiste sammen, kom Gotthard ind i Stuen. Han saa noget forundret paa Gabrielle og lod forøvrig til at være i godt Humør.

„Nu er det endelig klareret,“ sagde han, „nu skal jeg æde som en Tærsker, det har jeg fortjent. Naa Gabrielle, har Du Fridag?“

„Nej hun har ikke, Gotthard,“ svarede Intendanten, „jeg bad hende lade være at gaa paa Skolen. Hør Gabrielle, gaa Dig en Spadseretur naar Du er færdig med Maden, . . . her har Du lidt Skillinger til Limonade hos Konditoren, om Du bliver tørst, nu skal nok jeg fortælle din Far hele denne Historie, — saa skal Du se, at din Far nok grejer det hele, det kan Du være rolig for.“

Gabrielle gik afsted, hun tog den nye Hat og Parasol med, . . . hun var yderlig fin og kjæk, da hun gik. Ja, den Onkel Fritz, han var god at have, det havde ikke

været godt for hende at gjøre Rede for sig til sin Far, men det kunde Onkel Fritz. Nu gik hun saa tryk afsted, det hele vilde gaa godt, og hvorfor skulde det ikke gaa godt? Hun havde jo ingenting gjort.

Der var saa sollyst under Træerne, og Fuglesang fra alle Kanter . . .

Pludselig saa hun nogen komme, som hun kjendte; ved Gud, det var jo Præsten Myr; hun standsede et Nu — det for igjennem hende, at hun kunde vende og ikke træffe ham, men saa vedblev hun at gaa, hun gik jo her med sin Faders Vidende.

Præsten Myr kom nærmere; som sædvanlig havde han den lange Frakke paa og den store Hat. Da han fik se Gabrielle, standsede han og trak Klokken op af Lommen og gjorde tydeligvis en Beregning. „Naa,“ sagde han, „har Klassen fri i denne Time?“ „Nej,“ svarede Gabrielle, „men Far og Onkel Fritz sagde, at jeg ikke skulde gaa paa Skolen mere idag.“ „Far og Onkel Fritz . . . Onkel Fritz, hvem er det?“ „Det er Intendant Busch, han er ikke min Onkel, men jeg kalder ham altid for det.“

Præsten Myr stirrede paa hende og

sagde ingenting, og Gabrielle blev staaende; hun begyndte igjen at føle en egen Utryghed.

„Hm, hm,“ kom det endelig, „saa det sagde din Far, men nu siger jeg, som er Skolens Bestyrer, at Du straks gaar paa Skolen igjen.“

Gabrielle svarede, idet hun pludselig blev tagen af en egen Vrede:

„Ja, men jeg gaar ikke, før jeg har været hjemme, Far og Onkel bad mig komme igjen om en Time.“

„Naa, saa kan det være, at Du bli'r vist ud af Skolen, ja, ja, jeg vil ikke snakke mere med Dig, jeg kommer op og snakker med din Far i Eftermiddag . . . Den Onkel Fritz kjender jeg ikke.“

„Jeg skal sige det til Far,“ svarede Gabrielle.

Præsten Myr gik videre, og Gabrielle gik tilbage ad en Sidevej. Nu var hun meget modigere end før. Hendes Hjærte bankede og hendes Kinder brændte, nu kunde gjerne Lærerinden være kommet, hun skulde nok have faaet Svar, . . . ja det var ikke sikkert om ikke Gabrielle havde faret ind paa hende og

slaaet løs . . . ah, hun bed Tænderne sammen.

Da hun kom nærmere Hjemmet var hun ikke fuldt saa tapper. Det vigtige Øjeblik nærmed sig, da hun skulde vide, hvad hendes Far mente om Sagen. Hun havde jo ikke gjort noget, hun havde ikke tænkt noget ved at gaa med Svend; men alligevel . . . disse uvante Ting, denne alvorlige Snak, al den uhyggelige Raaben op og alle Forhør — Gud, hvor det var ækelt alt sammen . . .

Da hun kom ind i Stuen, gik Intendanten mod hende: „Naa, Gabbi, har Du saa haft en morsom Tur?“ „Aa, nej, Onkel. Jeg traf Præsten Myr.“ „Traf Du Præsten Myr? Hvad sagde saa Præsten Myr?“ „Han var saa vond . . . han spurgte, hvorfor jeg ikke var paa Skolen. Jeg svarrede, at Far og Du havde sagt, at jeg skulde gaa og spadserere og ikke gaa paa Skolen.“ „Naa, det var jo ganske sandt . . . hvad sagde saa Præsten Myr?“ „Han sagde, at han, som var Skolens Bestyrer, vilde, at jeg straks skulde gaa paa Skolen.“

„Naa . . . jasaa?“ sagde Gotthard og saa usikkert op, „saa han mente, at det var nødvendigt at sige mig imod . . . mig,

som er din Far . . . det kalder jeg en rar Præst — hva' Busch? Han siger det kanske for at demonstrere . . . hva'? . . . jeg tror næsten, han bør mindes om det fjerde Bud den Pastor, ikke sandt?"

„Naa Gabbi — hvad sagde Du saa?"

„Jeg sagde, at jeg vilde gaa hjem og sige fra og komme paa Skolen, hvis de hjemme vilde" . . .

„Naa — og saa?"

„Saa sagde han, at kanske vilde han vise mig ud af Skolen — — og at han vilde komme op og snakke med Far i Eftermiddag . . . og saa sagde jeg, at jeg skulde sige det til Far."

„Hm, Busch," sagde Apotheker Gotthard raadvildt, „det vilde jo være pinligt . . . det kan ikke nægtes, om min Datter skulde udvises af Skolen."

„Naa, tag det med Ro," svarede Intendanten kort. „Hør Gabbi . . . vær saa snil at gaa lidt udenfor . . . Tak skal Du have . . . ja, Gotthard, husk at denne ubehagelige Affære er kommen af en mildest talt grov Misforstaaelse fra Præsten Myrs Side. Naar han nu senere kommer op og taler med Dig, saa hold som god og klog Far fast ved, at han og Frøken Loss har

Skylden, og forlang absolut, at de skal gi' Gabrielle Oprejsning i Klassens Paahør. Gabrielle ved jo, at hendes Veninder kjen- der til, hvad der foregik mellem hende og Frøken Loss; hun har alt én Dag lidt derunder. Det er meget farligt at udsætte et saa ungt Sind som Gabrielles for For- agt fra Venindernes Side. Og ingen er jo saa ubarmhærtig som slige Veninder. Ja, hun maa ha'e Oprejsning, Gotthard, hold fast paa det, lad hende endelig ikke yd- myges mere ved at tages til Naade. Ja, jeg maa gaa nu. Hm, naar nu bare ikke Du og Præsten Myr blir for gode Venner, Gotthard . . . Som mit sidste Ord: Det vilde være Synd, om Gabrielle skulde staa som uren her . . . hun er i den farlige Alder . . . hun har maaske Anlæg i god og daarlig Retning . . . faar hun alt nu og paa uretfærdig Vis onde Øjne paa sig, saa Gud ved . . . ja, vis Dig nu som hendes rette Far . . .“

IX.

Det gik, da Præsten Myr ud paa Eftermiddagen kom op til Apotheker Gotthard, som Intendanten ængsteligt spaaede: de to blev hurtig godt forligte, og Gotthard forlangte slet ingenting; han indrømmede endog, at Præsten Myr havde Ret i alt, hvad han sagde om Ungdommens Fordærvelse og de gudløse Tendenser i Tiden. Ja Apothekeren var ivrig i at fortælle Eksempler paa, at Ungdommen havde været bedre, dengang han var ung, og da Præsten Myr sagde, at Gabrielle maaske ikke havde gjort noget værre, og at hun nok kunde blive brav, trods sin Ubesindighed, loved Gotthard paa sin Side, at han skulde holde Øje med hendes Færd: „for de unge kan mødes til Tur, naar Forældre eller Lærere er med, ikke sandt? og de kan mødes i . . . i Kirken . . . ja ikke netop saadan

mødes til Leg; men . . . ja kortsagt . . . jeg forstaar det hele.“

I Grunden forstod ikke Apotheker Gott-hard et Muk af det hele. Han var ganske dum i saa Henseende. Han syntes i sit Hjærte, at det hele Rabalder var noget Væv, men Gudbevares, han maatte holde Ørene stive og være enig, han maatte ofre noget for Fredens Skyld. Han rysted i Bukserne ved at tænke paa at noget vilde kunde ske, Udvisning af Skolen eller saadant. Han troed jo ikke, at hans Datter havde forbrudt noget . . . men alligevel . . . Fanden vidste, hvad der kunde ske . . .

Han tænkte med temmelig stor Lige-gyldighed paa, hvad Intendanten havde sagt ham om Venindernes Foragt, om Op-rejsning i deres Paahør . . . Herregud, slige Ting var mindre at bryde sig om . . . det nytted ikke at være saa fin paa det.

Derfor gik Gabrielle paa Skolen Dagen efter som før. Hun lærte sine Lektier, og gik fra og til Skolen uden Larm. Men omend Lærerinden en enkelt Gang kunde sige: „Din Stil er god,“ eller „Du kan læse det Sprog brav,“ saa var der alligevel noget i Vejen . . . ganske umærkeligt

blev de Ord udtalte modstræbende, med en Smule sammenknebne Læber. Det var ikke med det Smil og med de hjærtelige Ord, som naar hun sagde til de andre flinke Piger: „Hvor Du er flink idag — skal Du saa rejse paa Landet i Sommer? — mor Dig godt, kjære — hils Papa og Mama fra mig —“

Nej, slige Ting fik nok ikke Gabrielle høre, og hun blev heller ikke indbuden til Frøken Loss' Chokoladeselskaber.

Ganske stille og umærkelig var hun bleven stemplet blandt sine Veninder; hun følte det, hun vidste det. De havde nok faaet meget at vide af de Par Stykker som lyttede i næste Klasseværelse, da Frøken Loss skjældte hende ud. Tænk, den hjærtensgode Frøken Loss havde endog kaldt hende for Mær og andet sligt, hi, hi, og saa var det den store Svend . . . mon hvad hun skulde med ham? . . . de hviskede stille lange Stunder om denne Sag og troede og gjættede, og naar de skulde have Selskab, sagde altid Forældrene: „Hør, Du beder vel ikke Gabrielle Gotthard . . . der skal være noget i Vejen med den Pige.“

Nu og da vekslede hun nogle ængstelige og hastige Ord med Svend: havde han

hørt noget fra Clara eller Thyge? Uf, hvor Clara sjældent skrev til hende! Hvorfor kom hun ikke snart tilbage? blev hun bestandig derborte hos den Halvtante?

— — —

Gabrielle havde ingenting forbrudt; men hun blev behandlet, som havde hun gjort et eller andet galt. Og for Claras Skyld blev hun behandlet slig. Hun havde jo kun villet tale om hende, da hun gik sammen med Svend. Men fordi hun havde lidt og fremdeles led for sin Veninde, blev denne hende mere dyrebar. Derfor elskede Gabrielle hende med en ung, ensom Piges sygelige Heftighed.

Saavidt særegen havde Gabrielle altid været, at hun ikke havde haft mange Veninder. Den eneste, hun nu talte en Del med, var den lille, blege Louise. Hun var af samme Alder som Gabrielle, men et helt Hoved mindre. Altid havde denne lille Louise været alvorlig, uden Svig, uden Ondskab; ja, hun havde ligesom ikke forstaaet det onde; om det var kommen, vilde hendes Væsen have lukket sig for det, som en af de følsomme Urter, der krymper sig sammen, naar de røres af en raa Haand. Men paa samme Maade var

hun lukket for Livet; hun forstod det saa lidet, hun følte det kun halvt. Eller maaske lod hun, som om hun ikke brød sig om det, for at slippe Medynk: hun var jo saa svagelig, at hun, selv om hun vilde gribe det, aldrig vilde kunne magte at gribe det.

Underlig nok, at netop dette blege Barn, født til Skygge, gik Ture med Gabrielle, den unge Pige, hvis Øjne, trods alt og alle, saa forventningsfuldt mod det, der vilde komme. Og endnu underligere, at de snakked sammen om Clara. Lille Louise hørte opmærksomt efter, da Gabrielle fortalte om Clara og Stefan. Hun kjendte ham ikke og havde aldrig seet ham, men hun fandt hverken ham eller Clara daarligere, fordi de var glade i hinanden. Hun saa tankefuldt hen for sig og sagde mange Ting, som var kloge nok . . . ja det var at undres over, saa meget godt og sandt Louise alligevel havde at sige om Clara, som dog var saa forskjellig fra hende.

X.

En Dag gik Gabrielle udover en Vej, der gik langs Sjøen. Pludselig kom Stefan Meyn lige imod hende. Stefan havde aldrig før talt til hende, men i Dag tog han pludselig hendes Haand og sagde, medens Glæden lyste i hans stærke Ansigt: „Nu kommer hun hjem.“ „Hvem kommer?“ spurgte Gabrielle og glemte Forskrækkelsen over, at han talte til hende her, hvor de kunde sees. „Clara kommer om nogle Dage . . . jo, det er sandt, jeg fik Brev fra hende i Gaar.“ „Kommer Clara virkelig?“ „Ja . . . kan vi følges, saa skal jeg fortælle Dem det . . . men De ser Dem omkring . . . følg efter eller gaa omkring den anden Vej til Ravneberget . . . der ligger en Baad . . . ingen Folk er paa den Kant . . . Vi kan ro ud sammen . . . vi kan ro ud til en Skonnert . . . jeg er

glad i Dem, fordi De er glad i Clara . . .
gaa saa; jeg kommer efter . . . saa kan
jeg fortælle Dem om Clara.“

Han vendte om og gik mod Ravne-
berget. Gabrielle gik den modsatte Vej for
at møde ham paa den anden Side. Hun var
ganske stakaandet af Bevægelse: Glæden
over Clara, som snart vilde komme, Trods
mod dem, som havde været onde mod
hende, den List, som Forfølgelse fremavler
— alt gjorde, at hun længted ligefrem efter
at være med Stefan Meyn ud til den Skon-
nert: hun vilde det, hvad det saa siden
skulde blive til, den Følelse æggede hende,
at nu narrede hun dem alle derinde.

Hun naaede det bratte, sorte Ravneberg
og saa Stefan et Stykke borte springe i en
Baad og ro hende i Møde. Hun kom
næsten uden at vide det i Baaden, og
medens hun et Nu skarpt saa sig omkring
og siden sad med bøjet Hoved, følte hun
en hidtil ukjendt Nydelse: Lumskhedens,
Listens, Løgnens. De skjulte Vejes ejen-
dommelige, dunkle Tilløkkelse aabned sig
for hende som ved et Trylleslag . . . hun
pustede, saa hendes Næsevinger skjalt, noget
underfundigt kom frem i hendes Øjen-
kroge, der hun endnu engang spejded om-

kring sig . . . kjære, kjære, hvorfor gjøre sig den dumme Sorg at gaa med store Gutten Svend henad Veje og paa Steder, hvor alle kunde se hende, og hvor de fortalte de utroligste Ting, fordi de hvilede sig under et Træ i Skøgen; ha, ha, naar hun herefter skulde gjøre noget, skulde hun søge Steder, hvor hun kunde være tryg . . . saa fik hun da ikke de Kjedsommeligheder, hun netop havde døjet . . . og saa . . . saa skulde det ialfald være med andre end med Svend . . . Ha, ha, hun længtede næsten efter i al Hemmelighed at være meget uskikkelig for at hævne sig . . . ja netop for at hævne sig.

I faa Øjeblikke for disse Tanker gjen-nem hendes Hoved, medens hun endnu var nær Land. Nogle Minutter efter var Baaden saa langt ude, at ingen kunde se hende fra Land. Da først løfted hun Hovedet og gav sig for Alvor i Snak med Stefan. Ja, han havde faaet Brev fra Clara: hun havde omsider faaet sin Far til at give hende Lov til at komme tilbage . . . Halvtanten var glad med, for alle hendes Metoder var unyttige over for Clara . . . Og nu kom hun om faa Dage.

Baaden gled og Stefan roede. Han var meget lykkelig: Vistnok lo han ikke og fortalte det ikke, men hans Tale gik saa let, han var meget meddelsom, og man følte uvilkaarlig, hvorledes Glæden laa under det hele. Efter længe at have snakket om Clara, fortalte han om Skonnerten . . . Kaptejnen havde han kjendt i mange Aar . . . Gabrielle vilde faa sin Modtagelse, hun vilde faa Vin og dejlige Frugter, som var syltede i Sukker og Rom og anden Saft, brillante Sager, som ikke kunde faas for Penge . . .

Men pludselig faldt det Gabrielle ind, at hun i Grunden ikke havde mindste Lyst til at gaa ombord i den Skonnert. Hvad skulde hun ogsaa der? Egentlig mored ikke denne lange Rotur hende; nej, nu vilde hun helst i Land, gaa sig en ensom Tur og glæde sig over sit Rov: hun havde været sammen med Stefan Meyn . . . hun havde rigtig været ulydig, saa det forslog . . . saa nu brød hun sig ikke om den Skonnert . . .

„Jeg tror alligevel ikke, jeg kan bli' med til Skibet,“ sagde hun, „jeg vil gjerne en anden Gang, naar Clara kommer; men nu maa jeg tilbage.“

Stefan prøved paa at sige hende imod: hun burde dog bli' med til Skonnerten. Men nej, hun vilde ikke . . . jo mere hun tænkte derover, jo mindre Lyst fik hun til at klatre op ad en smal Stige og gaa omkring paa et Dæk og kanske faa Tjære paa Kjolen . . . nej, nu vilde hun i Land og helst saa snart som muligt.

Stefan Meyn satte hende i Land temmelig beredvilligt. Maaske han ogsaa, da han havde tænkt lidt over Sagen, spurgte sig selv om, hvad han og Gabrielle i Grunden skulde sammen paa den Skonnert. Maaske han havde gjort al denne Sjau af samme Aarsag som hun. Maaske de aldrig havde taget den Rotur, om det havde staaet dem frit for.

Gabrielle sprang i Land, takked for Turen og løb smilende sin Vej. Hun saa sig glad omkring, ja hun var saa glad som hun ikke havde været paa længe . . . nu skulde hun snart ikke faa være alene mere . . . Clara kom . . . og de skulde være saa kloge, saa kloge, ha, ha, . . . og de skulde være yndige . . . yndige som Duen . . . og listige . . . listige som Slangen . . . og de skulde faa det som Blommen i et Æg, ha, ha.

Hun gottede sig voldsomt, af og til gnistrede hun som en Hund og lo og slog Hænderne sammen over Hovedet og hoppede i Vejret, saa den, som havde seet hende, vilde have troet, at hun ikke var rigtig klog.

XI.

Knap en Uge senere kom Clara. Gabrielle græd om hendes Hals af Henrykelse. Hun syntes selv, at det var for galt; derfor skyldte hun paa, hvor ondt hun havde haft det hjemme og paa Skolen, den Tid Clara havde været borte.

Ved Gabrielles gode List kunde de endnu mødes med Thyge og Svend, og Clara kunde endog mødes med Stefan. De gik blot aldrig ad de frie Veje, der førte til Byen . . . de mødtes heller paa Steder, hvor ingen saa dem.

En af disse Pladse, hvor de kunde mødes uden at ses, var Pladsen nedenfor Apotheket, en Sandplads, hvor der groede Brændnesler og stive Tidsler, hvor kun Byens løse Katte holdt til, og hvor de skreg Sommernætterne, medens de med stor Kunstfærdighed balancerede paa Planke-

værket, der var fuldt af Pigge, og mjavede jammerligt, naar Dagene var vaade og kolde mod Høst. Gabrielle, Thyge, Clara og Svend (den lille Dagmar havde forlængst ængstelig trukket sig tilbage) kunde her snakke uforstyrret sammen, og Gutterne kunde røge Tobak, noget de satte megen Pris paa. Fra denne Plads kunde de saa ad en gammel forsømt Reberbane naa Hejene i Nord, hvor der fandtes vakre Skoge og blanke Vande. Og paa disse Hejer kom faa eller ingen af Byens Folk. Viste der sig nogen, var det oftest en Bonde, der havde skudt Gjenvej fra Dalen ovenfor. Her kunde de da lejre sig med sin Niste i Skogens Mos, spise Røgepølse eller Kager og Æbler og drikke Kildevand, Øl eller Frugtvín saa meget de vilde. Ad en anden Vej kunde de naa Sjøen fra denne Plads, og de kunde ro ud paa Fjorden og synge og skrige mod Land.

Den anden Plads, hvor den kunde gaa, der ikke vilde ses, var neden for den gamle Toldbod. Efter at den nye Toldbod var opført med samt sine Boder og Skure, brugtes ikke den gamle mere. Midt om Dagen og endnu ud paa Eftermiddagen, medens der var Virksomhed

med at losse Varer, kunde det vel hænde, at en og anden gik over den gamle Toldbodplads, men noget senere paa Dagen, naar Arbejdet paa den nye Toldbod var ophørt, rørte intet levende sig neden for den gamle.

Intet levende foruden Rotterne.

Disse Rotter havde i mange Aar haft sine Reder her, og de havde haft sit gode Udkomme fra de mange gode Sager, der spildtes paa Vejen fra Skibene til Toldboden. Nu var jo de gode Sager flyttet bort til den nye Toldbod, men Rotterne var forblevne ved den gamle.

„Det vil sige, de henter nok sin Mad fra den nye gennem Gange under Jorden,“ sagde Toldrorskarlen, „men sine Reder har de endnu, hvor de havde dem før, og de betænker sig nok, før de flytter fra den gamle, for Rotter er de klogeste Dyr som findes. De skjønner, at naar de bare holder sig borte med sine Roderier, saa kan de nok stjæle engang imellem. En Ost eller et Stykke Flæsk eller af det som spildes; derfor holder de sig til den gamle, for der kan ingen kontrollere dem.“

Naar Arbejdet ved den nye Toldbod var i fuld Gang, saa man ikke stort til Rot-

terne ved den gamle. De var kanske i sine underjordiske Gange og lurede fra skjulte Steder paa Sjauerne, hvor de spildte mest af Kornet, Melet og Sukkeret.

Men naar Arbejdet hørte op og naar maaske blot et langtrukket Ul lød fra en Damper, der skulde afgaa, eller en svag Buldren ensligt lød fra et Skib, der fik nye Kul. — Naar hele Stranden for Resten med alle Værfter og Lossepladser var taus, saa kom Rotterne frem, nogle smaa, nogle store, andre vældige som hele Katte, nogle lette og næsten magre, andre tykke og mæskede, med store Bagdele som brede, tykke Rottemadammer. De kom fra gamle Tønder, fra et halvraadt Gjærde, fra en efterglemt, ubrugelig Trillebør og fremfor alt fra den gamle Toldbodsmur.

Nu og da kunde Uenighed opstaa mellem et Par af dem; de kunde slaas, saa det gnistrede og skreg langt bort — indtil kanske en af de største og ældste paa Pladsen kom humpende og greb ind, tog en af de to i Nakken og hev ham til Side og gav den anden et Glæfs, saa han rømte. Og atter kunde Tiden gaa uden Uro, enhver var beskjæftiget med at rode om, men

nu og da, naar den mindste Lyd hørtes, da saa de sig opmærksomt omkring med vejrende Øren og kloge Øjne.

Der gik mange Historier om disse Rotters Magt og Vælde. Ingen Kat turde gjøre sig bred der om Kvælden. For om den det havde gjort, kunde det vel have hændt, at en Flok store Rotter troppede op, og da var det nok bedst for Katten at kile bort det snarest. For om en af disse Rotter blev tagen af Katten, vilde dens Gnistren være nok til at kalde alle Rotter frem, baade smaa og store, og da blev det nok Kattens Tur at gnistre, thi mod det Mylder af Rotter kunde Katten intet formaa. Selv mod Mennesker kunde Rotterne vende en ilsk og gnistrende Snude, naar det var saa vidt mørkt, at de følte sig sikre. Mangen Fisker, som sent paa Kvælden tog Vejen over den gamle Toldbodplads, fortalte, at Rotterne tidt kom nærmere og viste Tænder, som om de vilde bide ham, og en fast og afgjort Sag var det, at en fuld Matros nær var bleven ædt op af dem. Han havde en Eftermiddag tumlet om i dyb Søvn, men han vaagnede ved en frygtelig Smerte i Ansigtet og i Hænderne. Det var Rotterne, der holdt paa at æde ham, og

det myldrede med Rotter omkring ham, saa han ikke kunde klare sig alene, men maatte raabe himmelhøjt om Hjælp, saa to Toldrørskarle, som havde Vagt ved den nye Toldbod og kom til, maatte hjælpe ham.

Naar man blot hørte, at Manden var fuld, kunde man kanske tro, at han saa Syner i Drukkenskab, hvis han ikke havde kunnet vise frem de mange Bid, han havde faaet af de lumske og gridske Dyr.

Men smukt var der paa den gamle ødselige Toldbodplads.

Alt hørte saa inderligt sammen, og naar det kom til Stykket, skadede Rotterne heller ikke. Ja tidt kunde det synes, at de skulde være der, for at Pladsen skulde blive en Smule uhyggelig, ligesom Ugler og Flagermus pryder de gamle, forladte Taarne. Og de Kvælder naar Maanen skinnede, skinnede den vakrest over den stille Plads, og faa Steder var Sjøen saa lysende i Maaneskin som der udenfor. Og i Nætterne uden Maane ved Sensommer, naar Stjernerne begyndte at komme frem paa Himlen igjen, da var det næsten mørkt som i Vinternætter, men saa varmt alligevel, thi den hede Sommer havde nu i

mange Maaneder pakket sig sammen i Jorden, og den aandede dybt i de lunkne Luftninger, der kom drivende, og til Overflod randt en tæt, olieagtig Essents af Blomsterduft fra de mange af Byens Blomsterhaver, der laa ikke langt borte, blandet med Duft af Hav og med den krydrede, tjærede Duft, der kom fra de store Skibe. —

Clara mødte Stefan mange Nætter der nede paa den øde Plads. Hun laa vaagen og med aabne Øjne til hun hørte Taarnuhret slaa det Klokkeslag, de havde aftalt. Hun hoppede ud i Haven fra sit Vindue, sneg sig hen under Buske og Træer, klatrede over Plankeværker, hoppede og sneg sig ad utrolige Veje indtil hun var nede paa den gamle Toldbodplads.

Men Rotterne?

Dem brød hun sig ikke om. Hun havde jo hørt saa megen Snak om den uhyre Mængde, som fandtes der, saa hun havde de første Gange altid haft en Stok med, en lang Blomsterpind, som hun havde taget fra et Sukkerærtebed i en af Haverne, men hun saa ikke de mange Rotter . . . en og anden løb hende forbi, det var det hele.

Hun elskede Stefan. Den sytten Aars Pige var ved Forbudet og Modstanden udenfra hurtig bleven fuldt ud Kvinde i sin Elskov. Hun kjendte nok den Drøm og det Sværmeri, der følger den ganske unge Piges Kjærlighed, men der var hos hende ikke Længsel alene, ikke Drøm for Drømmens Skyld. Hendes stærke jordiske Elskov gjorde, at hun ved Drømmen og Længslen haged dobbelt efter at føle ham nær.

En underlig Pige var Clara, ugudeligt maaske og uden en ung Piges bange Blu. Hurtig havde hun givet sig hen til den ubesindige Gut, som ikke for ingenting havde faret til Sjøen i fem Aar. Ustyrlig var hun og ustyrlig saa hun ud med sit tykke, sorte Haar og med Huden, der blev brun før Sommerens to første Solskinsdage var til Ende. Og Barn var hun desuden med sin stærke Tro paa, at Stefan og hun hørte sammen. „Vi er skabte for hinanden,“ sagde hun tidt til Gabrielle, „det er nemlig Sagen, at vi er skabte for hinanden. Ingen anden end han! ingen anden! Det er dejligt at møde ham og være sammen med ham længe.“

Hun fortalte Gabrielle dette og endnu

mere. Hun bragte hende tidt til at ryste og blegne; men det tog hun sig ikke nær af. Naar Gabrielle forsøgte at faa hende bort fra en gal Ting, som hun stod i Færd med at gjøre, saa rysted hun paa Hovedet og saa længe forundret paa Gabrielle — indtil denne sluttelig græd . . . hun kunde ikke lade være . . . hun græd om sin bedste Venindes Hals. Hun græd, fordi hun holdt saa grænseløst af Clara, og fordi hun var bange for, at Clara skulde faa stor Sorg af, hvad hun gjorde. Og noget andet kom til: ved Claras Ord rørtes noget hos hende; den pur unge Kvindes Blufærdighed krænkedes ved, hvad hun hørte, hendes ubevidste Sanselighed bidrog sit til at Taarerne sprang frem.

XII.

Engang, som Gabrielle kom til Pladsen, saa hun Clara, Thyge og Svend sidde sammen, og de var meget alvorlige. „Hvad er det,“ spurgte Gabrielle. „Det er bare mig som ikke vil være med paa den Tur uden at Stefan bliver med.“ Gabrielle vidste i første Øjeblik ikke, hvad hun skulde svare.

„Hvad siger nu Du, Gabrielle,“ spurgte Thyge.

„Vil han da saa gjerne med?“

„Han liker ikke, at jeg gaar med, uden at han er med,“ svarede Clara.

„Han er nok saa brutal, lader det til . . . at Du ikke kan gaa med os: Jeg er da din Bror og jeg er med, saa han behøver da ikke være ræd for, at nogen tager Dig fra ham.“

„Det nytter ikke at snakke,“ sagde

Clara. „Jeg vil ha' ham med, og hvis han ikke blir med, saa gaar jeg ikke med.“

„Aa Du er saa snild til at forsvare ham,“ svarede Thyge. „Det er nok ham alligevel, som ikke vil lade Dig gaa alene; han befaler over Dig altsaa?“

Clara saa hen for sig: „Ja, det gjør han,“ mumlede hun, „og det skal han gjøre, . . . men Du tager fejl, naar Du tror, han kommanderer mig, som Du mener. Han sagde: „Skal Du gaa med dem i Morgen“ . . . Jeg svarede, „ja jeg tror det.“ Saa sagde han ikke et Ord mere, alligevel følte jeg hvad han mente. Han kan bare se hen for sig, saa er det nok. Saa har han større Magt over mig end mange har, naar de snakker, . . . derfor kunde jeg ikke lade være med at sige: „Jeg vil ikke gaa med dem, uden at Du gaar med, Stefan.“

„Kjære Clara,“ sagde Thyge hurtig, „Du behøver ikke at fortælle sligt saa nøjagtigt.“

Clara saa ganske roligt, næsten ligegyldigt hen for sig: „Jeg vil fortælle det til alle,“ sagde hun, „jeg løj saa

meget før, men nu bryder jeg mig ikke om at lyve mere. Jeg synes ligesom, jeg ikke trænger det mere, jeg vil være hos Stefan, det er det eneste, jeg vil. Jeg tror, jeg vil fortælle alt til Far.“

„Jeg tror, Du skulde tænke Dig om, Clara, før Du gør mere, end Du alt har gjort,“ sagde Thyge efter en Pause, „Du kan ikke sige, at jeg er sippet. Jeg forstaar jo alt om Dig og Stefan, jeg kunde jo nok have fortalt meget til Far, men jeg la'r hellere være. For Resten vil jeg snakke mere med Dig siden. Gud bevare mig, Clara, jeg tror ikke, der er Udkomme med Dig mere, Du er rent Satans, . . . det er jeg ogsaa, men jeg er jo Gut, og Du er Pige, . . . men hvad var det, vi snakkede om før, jeg tror ikke, vi skulle tage Stefan med . . . om nogen ser os sammen med ham, vilde der blive Sladder . . . vi vilde alle undgjælde . . . og husk paa Gabrielle . . . Jeg er sikker paa, at Turen ikke bli'r hyggelig, naar han skal være med . . . og vi vil ikke kunne gøre noget mere her-efter.“

„Ikke kunne gøre noget mere,“ raabte

Clara og saa paa ham, „vi kan jo ikke gjøre noget nu alligevel, vi ere jo nu engang blevne umulige og uden nogen anden Grund, end at Folk i Byen vist ikke kan like os. Nu gi'r jeg dem en god Dag, jeg vil ikke liste mig om mere.“

„Vil Du ikke bli' med paa vor Tur?“

Clara sænkede Hovedet, hendes Stemme hørted dyb og stille, da hun svarede: „Nej, jeg gaar ikke med, . . . men hvis Du vil vide det, og hvis alle vil vide det, saa har Stefan og jeg vor egen Pagt . . . Nej, jeg er ikke højtidelig . . . jeg siger netop Pagt, og den er meget, meget stor . . . Farvel.“

Og hun gik hurtig afsted, hun løb næsten. Thyge rystede paa Hovedet, og Svend saa alvorlig ud. Begge blev siddende, men Gabrielle løb efter hende. Men hun var ikke at formaa til at vende tilbage. Hendes Ansigt var stift og blegt. „Nej Gabrielle,“ sagde hun, „lad mig være, jeg gaar ikke med nu. Du skal gaa tilbage til de andre, hører Du? Jeg vil, at Du skal gaa tilbage til de andre.“

Gabrielle maatte omsider gaa tilbage. De sad alle tre en Stund sammen, de havde ikke Lyst til Turen nogen af dem mere, og en halv Time efter skiltes de ad, alle tre bedrøvede.

XIII.

Det blev trods alt ikke længe skjult, at Provstens Datter traf Stefan Meyn nu oftere, end før hun rejste, og det paa meget gale Steder og Tider. Provsten selv . . . vidste han det, eller vidste han det ikke? Han saa god ud som altid; men maaske var han bleven langsommere og blegere den seneste Tid, saa en og anden sagde naar de saa ham: „han ved maaske det om Datteren . . . at hun omgaaes med den forløbne Stefan Meyn.“

Pludselig rygtedes det, at Provsten skulde rejse fra Byen. Ikke til Hovedstaden eller til et større Kald; men til et nøjsomt Kald oppe i en afsides Dal. En Præstegaard, der laa ti Mil til nærmeste By. Hvad skulde det betyde? det kunde da ikke være muligt.

Men en Tid efter stod Udnævnelsen at

læse i Byens Blad; det maatte altsaa forholde sig rigtigt.

Netop samme Dag, Udnævnelsen stod at læse i Bladet, traf Apotheker Gotthard og Intendant Busch Provsten paa Gaden. De hilste, og han hilste igjen meget dybt, som han plejed.

„Nu, Hr. Provst,“ sagde Apotheker Gotthard saa utvungent som muligt, „jeg ser, at De vil forlade os . . . og saa rejse langt op i Dal og Hej?“

„Ja, det er saa,“ svarede Provsten stille, „jeg forlader denne By, trods det, at jeg har faaet den kjær i mange Maader . . . den og mange af dens Mennesker . . . og, naa, ja . . . jeg kan jo ligesaagodt fortælle Aarsagen . . . hvorfor skal jeg lægge Skjul paa den? . . . jeg rejser for mine Børns Skyld . . . jeg vil leve Resten af mit Liv for at forsøge paa at faa dem til at blive gudhengivne Mennesker. De er nu . . . urolige og har vendt sit Sind fra det ene nødvendige. Jeg vil bede til Gud, at han vil give dem Velsignelse, saa de vil kunne leve sine Dage som stille og ydmyge . . . I kjender jo mine Børn . . . derfor kan jeg jo sige det . . .“

De gik en Stund, uden at andet kom

end nu og da et Ord fra Apotheker Gott-hard: „ja . . . med Guds Hjælp . . . kan det jo blive godt . . .“

Omsider sagde Provsten, idet hans Ansigt forvred sig, saa det blev Billedet paa en stakkers Gammelmands Ansigt, der græder en bitter Taare:

„Min Dattér, Clara, ligger mig mest paa Hjærte. Jeg blir saa bekymret . . . ja, jeg blir bedrøvet til Døden, naar jeg tænker paa hende. Ak, hvor meget strider i hendes Sind. Paa hende har Verden raabt med sit mest forføreriske og sit giftigste Raab. Jeg vil rykke hende bort fra dens Hørevidde . . . Jeg tror, at hun har Spirer i sig til Fordærvelse; men jeg har en og anden Gang fornummet noget andet . . . noget der, om Bodfærdigheden griber hende, maaske kunde blive til en skjøn og tindrende Salighedsblomst.“

Intendanten svarede: „Tillad mig, Hr. Provst, et Spørgsmaal . . . det er jo vanskeligt for mig at dømme i denne Sag. De er jo hendes Far og kan maaske dømme ret, fordi De elsker hende højest . . . Men tror De ikke, det vilde være godt at aabne hende det Udsyn til Livet, som hun, den unge Kvinde, kunde fatte? Tror De ikke,

det vilde være godt at sætte op et Maal?
 „Du skal faa din Stefan, naar han viser,
 at han mener det godt og ærligt. Lad ham
 ogsaa vise, hvad han duer som Sjømand;
 . . . eller noget saadant. Tror De ikke,
 Hr. Provst, at den Methode vilde være
 heldigere, end den, De er i Færd med?
 Tror De, at Deres Datter kan falde til Ro
 deroppe?“

„Jeg forstaar omtrent, hvad De mener,
 Hr. Intendant. Men jeg bare siger: aabn
 hende Udsyn . . . og hun vil maaske ikke
 blive, hvor hun er . . . hun vil maaske
 springe vildt afsted . . . hun vil ikke lade
 sig nøje med Udsynet. Mon ikke Ensom-
 heden vil præke Forsagelse? Jorden der-
 oppe er fuld af Fattiges Ben og mættet af
 Taalmodiges og Sørgmodiges Taarer. Mon
 ikke dette vil præke Ydmyghed? . . . Og
 tilsidst fortrøster jeg mig til hendes skjulte
 Følelse . . . der er noget, som vil kunne
 gro, som vil kunne græde og bede. En
 Andagt findes, tror jeg, dybest i hendes
 Sind, der vil kunne brede sig.“

„Rent ud sagt, Hr. Provst, vogt Dem
 dér! mulig er det, at hvis De rykker Deres
 Datter bort fra den unge Mand, som er
 saa ilde kjendt, fordi han er uvorn og

anderledes end andre pæne Folks Børn, — muligt er det, at hvis De rykker hende hort fra ham og alt det, hendes unge Sind er knyttet til, og fører hende op til en mager og sørgelig Egn — mulig er det saa, at Graad og siden Bøn og Andagt kan brede sig hos hende. Men ved De saa, at denne Graad og Bøn og Andagt er falsk, ved De, at hun drømmer da om Verden som aldrig før . . . at Forskjellen er blot Ordenes forskjellige Lyd. Og ved De, at denne ulykkelige Andagt kan ødelægge hendes Forstand? Tro mig, Hr. Provst, vi saakaldte „verdslige“ er tidt religiøse! der stiger tidt en mægtig Religion — mon ikke den eneste sande? — af den Lykke og den Smerte, som Livet med dets Dyder og Laster ejer . . . jo, De kan tro, vi forstaar os ogsaa noget paa de Ting. Hvis det stod i min Magt, Hr. Provst, vilde jeg forbyde Dem at føre Deres unge Datter didop . . .“

Provsten svarede ikke først; saa sagde han pludselig højt og myndigt:

„Jeg ser ikke paa den Sag som De, Hr. Intendant. Vi er to Kjød. Jeg tror, at Menneskene skal stræbe mod Himlen, hvor de gaar, hvis ej er de fortabte . . .“

ikke Syndere, men fortabte . . . fordi de ej adlyder den gode Stemme, som hvert Menneske har faaet . . . fordi de ej adlyder sin udødelige Sjæls Røst. Jeg ønsker, at Andagt falder over min Datter . . . lad kun den store Andagt falde over hendes Sind. Selv om det skulde formørkes for Menneskenes svage Blik, vil det alligevel lyse i Himlen . . . de sunde Muslinger uden Perler siger om dem med Perle: de er syge! og de betegner maaske Perlen som Bylden . . . Vi Mennesker skatter Perlen som det skønneste. Lad højere Væsener synge Glædesange for min Datter, hvis jordiske Forstand ødelagdes ved hendes himmelske Forstands Aabenbaring. Det jeg frygter mest for et Menneske, er Verdens mangehaande Urenhed. Thi Urenhed findes i Verden og findes kun i Verden. Jeg ved, at Menneskene i sin Egenkjerlighed laver Fortjeneste af sine Synder . . . en og anden vil have Saligheden som Syndens Sold. De er falske Profeter. Syndens Sold er Døden. Og denne Død vil jeg værne min Datter imod.“

Intendanten svarede: „Baade Deres og mit Blik er for svagt til at se, hvad er Urenhed, og hvad er Liv. Livet maa

leves, mange Ting maa tages med. De kan ikke dømme mig, jeg kan ikke dømme Dem. Ingen af os kan dømme; thi vi forstaar ikke. Jeg ved kun, at jeg tror aldrig, Deres Datter blir anderledes end den, hun er. Jeg tror, at hun altid vil være den samme. Hendes Skjæbne kan blive den eller den. Hendes Væsen kan ikke forandres.“

Provsten svared ikke stort paa dette. Han lod til at være træt. „Jeg vil ingen dømme,“ sagde han stille, da han en Stund efter skiltes fra de to, „jeg gjør kun, hvad min Samvittighed tilsiger mig at gjøre . . . og saa være Gud mig naadig.“

„Han er jo en Hædersmand, den Provst,“ sagde Intendant Busch, da han og Apotheker Gotthard gik alene, „hvad han mener for hemmelighedsfulde Ting — han mener dem da. Men hvad skal han med Clara til Datter? . . . At tro at en Pige som hun kan forbedres ved Ensomhed . . . o, hellige Enfold! . . . Gud tilgive ham, om han spoler hende af pure Fromhed. Hun vil nok nødig paa den Rejse, kan Du tro. Hun minder mig om et af de vakre Dyr fra Skogdybet, som der snart ikke er Plads

til i Verden, og som gjør sligt sørgeligt Indtryk, naar man træffer det i Bur. Ja, jeg sørger saamæn over de vilde Dyr, som dør ud. Naa, for at snakke alvorligt, her sørger jeg baade over Far og Datter. Han er jo god, den Provst, og Clara med — hver paa sin Maade. Ak ja, der er ingenting, som gjør mig, gamle Stenhjærte, saa bedrøvet som naar jeg ser to gode Mennesker, uden at ville det, gjøre hinanden Fortræd.“

„Hm, gode Mennesker, siger Du?“ indvendte Gotthard, „ja Provsten . . . Gud bevares, al Ære være ham! men den Datteren hans, den Clara . . . hun er da et skidt Pigebarn i alle Henseender. Bare hun ikke spolerer Gabrielle, saa hun ogsaa gjør Skandale.“

„Aa, den skidt Clara er nu kanske ikke saa skidt endda,“ mumlede Intendanten stilfærdig . . . „i Højden er den gode Hr. Stefan skidt, at han ikke kan skynde sig og bli' Kaptejn eller allenfals Styrmand, saa han kunde gribe ind. Forresten er det vel ikke saa fort gjort at bli' det, og de er begge altfor forelskede og altfor ubesindige til at gaa og vente. Naa, jeg tør ikke dømme dem . . . der maa bedre Folk

end jeg til at kaste den første Sten. Du nævnte forresten, at Du var bange for, at Clara skulde spolere Gabrielle. Jeg tror ikke, Du behøver at være bange for det. Hun passer sig nok i Fremtiden, kan Du tro. Forsigtighed har hun vist ialfald lært.“

„Forsigtighed er en Dyd,“ udbød Apotheker Gotthard i en saa hjærtelig Tone, at Intendanten maatte smile; „hæ, ja det mener jeg da . . . hvad andet? Tror Du kanske, jeg synes det er saa galt, om Gutten svinger lidt paa Jenten. Nej, det synes jeg netop ikke. Men der er da Hensyn at tage . . . Og det bare siger jeg, at gjør Gabrielle noget . . . noget Vrøvl, saa skal jeg ikke lægge Fingeren imellem.“

XIV.

Saa kom den mærkværdige Dag, da Clara rejste for Alvor. Ikke til en anden By, hvorfra et hurtigt Dampskib kunde føre hende tilbage, men til en ensom Præstegaard bag Skog og Hej.

Gabrielle var sammen med hende fra Morgenens af. Hun ordnede blandt andet hendes Tøj; hendes Kjoler, den ene efter den anden, lagde hun paa Rad for at pakke dem ned. Hun kjendte dem alle: den mørkerøde, der klædte Clara bedst, der gjorde hendes sorte Haar saa tungt og hendes Øjne saa fagre, saa den sorte Fløjlskjole, som hun havde brugt til Stas, og den hvide Sommerkjole, som hun aldrig kunde holde rigtig hvid, uvorn som hun var. Alle disse Kjoler fik Plads i den rummelige Kurvkuffert. Dernæst ordnede de Claras andre Sager: Sølvhalsbaandet,

som hun havde faaet af sin Far til Konfirmation, og Brystnaalen med Perlen og den blaa Sten — Gabrielle lagde dem omhyggeligt i Æske, det var noget nær, som om hun begravede dem . . . hvad skulde ogsaa Clara med slige skinnende Ting deroppe i Afkrogen. . . .

„Men,“ sagde pludselig Gabrielle, som om hun pludselig kom til at huske paa noget, „hvor har Du gjort af dit tykke Guldarmbaand, det efter din Mor, det med de tykke Lænker. Du maa ikke glemme det, det bedste Du har. Det ligger ikke her i Æsken . . . har Du det paa Dig?“

„Nej, Gabbi, jeg har gi't det bort . . . . Jeg vilde gi' Stefan en Erindring . . . nu bærer han det . . . helt oppe paa Armen, lige ved Skulderen . . . det er tredobbelt . . . det kan gøres saa langt . . . han bærer det . . . ingen kan se det der . . . ingen kan føle det uden han selv.“

Gabrielle svarede lidt efter:

„Det maa alligevel være dejligt at være saa glad i nogen, som Du er, Clara; . . . ak, jeg kan ikke blive glad i nogen paa den Maade . . . jo, i Dig er jeg glad . . . men ikke i noget Mandfolk. Jeg kan ikke rigtig med de Mandfolk . . . slige med

Skjæg og med Bukser. Forresten," føjed hun smilende til, „er det noksaa underligt . . . tænk, Clara, jeg tror alligevel næsten, jeg holder endnu mere af Dig, naar jeg tænker paa, at Stefan har kysset Dig . . . da kan jeg næsten bli' forelsket i Dig . . .“

De var omsider færdige og rejste sig for at gaa ned i Haven, hvor Provsten holdt til, og hvorfra han et Par Gange havde sendt Bud efter dem. De kom endnu engang gjennem de tomme Stuer. Disse velkjendte Stuer var blevne saa store nu, da Møblerne var borte, at de næsten var ukjendelige. Det gav Ekko, naar de gik, saa de uvilkaarlig dæmpede sine Skridt.

En Time efter gik de ned mod Bryggen. Provsten gik sammen med et Par af sine gamle Bekjendte. Byens Folk vidste ikke noget bestemt om Afrejsen. Provsten havde med Vilje ordnet det saa; han vilde nødig have nogen stor Afsked paa Bryggen; thi han rejste jo som en bedrøvet Mand.

Den lille Dampbaad laa og ventede, og tog imens en Mængde Kul ind. Det kunde den trænge, thi den skulde langt. Først tyve Mil om Kysten skulde den gaa, og siden skulde den stræve opad en strid Elv

en Dag og en Nat; alt for at føre Provsten og hans Husgeraad til det nye Hjem.

Clara stod paa Bryggen, læmpelig lænet mod Gabrielle. Hun var meget bleg. Hendes Øjne var mørkere end ellers i det blege Ansigt. Hun stirrede; men hun saa ligesom ingenting for sine Øjne.

Hun havde ikke truffet Stefan de sidste Dage; man havde holdt Vagt over hende paa alle Vis. Nu stod hun ligesom og ventede paa at faa noget at se. Han maatte vise sig for hende, før hun rejste. Vidste han, hvor hun var? Og hvor var han? Hvorfor kom han ikke?

Gabrielle følte sig tung om Hjærtet. Først fordi Venindens Sorg gjorde hende bedrøvet, dernæst fordi hun følte sig tilsidesat. Clara holdt nok af hende, det vidste hun; men hvilken Fjær hun alligevel var i Vægtskaalen i Sammenligning med Stefan. Hun aned, hvilken Ildslue der brændte hos hendes Veninde . . . Clara, hvor var hun dog en for sig selv!

Nu opdaged Gabrielle pludselig ved at se paa Clara, at hendes Øjne havde fæstet sig paa noget, at det tilslørede i hendes Blik var borte. Hun saa, hun stirrede. Gabrielle saa sammesteds som Veninden,

og hun blev Stefan var et Stykke borte. Han stod stille og stirrede; Gabrielle havde aldrig seet ham saa bleg.

„Gud, Clara, se dér! . . . hvad vil han? . . . hvad vil Du gjøre?“ . . .

Clara svarede ikke et Ord. Hun saa kun did, hvor Stefan stod — uafladeligt. Stefans Øjne og Claras Øjne hang sammen som ved ubrydelige Baand.

Lidt efter saa Gabrielle noget, der gjorde hende stiv og stum. Hun saa Stefan nærme sig, Skridt for Skridt, han kom med Magt, hans Øjne saa, hans Næse pustedede, hans Mund var sammenkneben . . . han kom nærmere og gik lige hen imod Clara. Men før han havde naaet hende helt, sprang hun ham imøde med et Skrig; hun greb om hans Hals saa heftigt, at hans store Sjømandshat faldt af, hun græd, hun lo, hun stammede Ord frem, der kom uden Orden, som et Barns Tale: „Stefan kom efter, kom efter mig, jeg vil være sammen med Dig . . . Du kan, Du maa komme; da gjør det ingenting altsammen! det gjør ingenting! Bare Du kommer . . . Du maa komme, Stefan Du! Stefan min! . . . Du maa komme! Stefan, Du maa!“

Hun vedblev at tale til ham: det lød

som Klage, som Jubel, som Latter, som Graad. Hun grov sine Hænder dybt i hans Haar, og hun lagde sig helt ind mod ham med sit Legeme, og hun hviled sit Hoved mod hans Bryst. Og han stod der saa fuld af Styrke og Veghed paa samme Tid; han kyssed hende og talte hende til rette, hvisked Ting i hendes Øren, saa hun smilte.

Det var, som de omkring ikke forstod, hvad de saa. Provsten stirred med stive Øjne paa sin Datter, og han vaanded sig stille. De andre samlede sig om Stefan; Præstens to Venner og en yngre Tredjemand, der lod til at være inde i Sagen. Disse vilde have de to forvorpne Mennesker skilte, helst vilde de, at han skulde slippe hende; men da han mærked det, tog han hende og drog hende med. Hun fulgte. Flere kom nu til og sled i Stefan; men de kunde ikke faa ham til at slippe Taget eller rettere, de kunde endnu ikke faa dem løs fra hinanden. En af de mest ivrige tog endog en skarptakket Nøgle af Lommen, og med denne rev han flere Gange Stefans Haand tilblods. Men denne slap fremdeles ikke. Han saa kun nu og da forvildet omkring sig og lo imod hele Skaren.

Omsider gav de sig dog, og det hele blev fuldbragt derhen, at Clara støttedes ombord og førtes ned under Dækket. Og medens den lille Dampbaad forlod Bryggen, fjernede alle de sig, som havde været tjenstvillige med at skille de to ad. Men Stefan stod endnu tilbage og haanlo og sugede Blodet af de dybe Saar i sin Haand.

XV.

Gabrielle løb grædende fra Bryggen hjem og lagde sig i sin Seng og vendte Hovedet mod Væggen. Til Pigen sagde hun, at hun ikke var frisk. Ud paa Aftenen kom hendes Far op og mente, at hun havde nok Grund til ikke at være frisk, naar hun havde Clara til Veninde. Han havde hørt den hele Historie.

Gabrielle var i Tiden efter Claras Bortrejse angst. Hendes unge Sjæl blev lydhør. Hun undredes, hun lyttede: der var meget at tage sig i Vare for. Hun maatte være paa sin Post, om det ikke skulde gaa hende galt.

Livstørsten begyndte paa den anden Side at trænge paa, hendes Blod begyndte at blive uroligt, i den unge Have begyndte det at spire; men gode og onde Ting sprang frem om hverandre; thi de

Gartnere, der havde haft med den at gjøre, havde ikke været kloge; de havde seet alt med den daarlige Havemands Øjne; tidt havde de slaaet ned gode Blomster, fordi de ikke kjendte deres Værd, og de havde ladet Ugræs brede sig, fordi det lignede gode Urter.

Ingen Tid i det hele Menneskeliv er mere bestemmende for den senere Tid end disse Dage, hvor alt bliver til for ens voksne Sanser. Naar man senere lytter, hører man Gjenklang fra de Dage. Det senere Liv gaar hurtigere og jævner sin Vej, selv om større Ting da hænder.

Der kom i den følgende Tid ikke sjældent Øjeblikke, da Gabrielle blev taget af en usikker, drømmefyldt Glæde; men oftere hændte det, at hun gav sig helt over, at hun tænkte: „om det gaar godt eller daarligt — det kan være det samme.“ Ja, det kunde hænde, at hun, naar hun sad nede i Stuen om Aftenen, kun følte Trang til ét: at gaa ovenpaa, ind paa sit Kammer og lægge sig i Sengen og gjøre sig rigtig liden og sove bort fra det hele. En og anden Gang kunde hun endog vaagne om Natten og aabne Vinduet og se ud . . . Det var saa mørkt derude;

hun hørte nu og da et langt Sus fra Vinden eller Havet. Hun syntes, alt var uden Glæde.

En Nat, hun længe havde siddet slig, kom hun til at græde, saa hun rysted over hele Kroppen — endog længe efter, at hun havde lukket Vinduet og krøbet under Dynen.

To Gange efter Claras Bortrejse havde Gabrielle snakket med Stefan. Han var kommen hen til hende paa Gaden, og hun havde saamæn ikke bedet ham om at vende og gaa til Ravneberget, hun havde gaaet gadelangs med ham begge Gange. Han var jo den, som Clara holdt af, og som havde bragt al denne Sorg; derfor var det en sær Glæde ved at gaa ved hans Side og høre ham tale. Han vilde ganske sikkert rejse op til Clara, saa fort han kunde: Gabrielle var hensynsløs og bedrøvet nok til at finde, at det skulde han netop gjøre, saa trodsede han alle dem, som vilde ham selv og Clara Fortræd.

En Søndagsmorgen, medens hun gik alene omkring i Gaderne, kom Stefan gaaende bagfra, og ganske selvfølgelig snakked han med hende. De gik en Stund

ved hinandens Side, og Gabrielle vilde netop slaa op en Latter af en Historie, han fortalte, om nogle Negre, da hun i det samme stivnede fra Fod til Isse af en Skræk, der slog tværs igjennem hendes Ligegyldighed; hun saa sin Far komme lige imod sig. Han gik og saa ned for sig. Gabrielle tænkte et Øjeblik: han ser mig ikke. Men det gik ikke, som hun tænkte; Faren løftede en Gang Øjnene og saa lige paa hende. Han standsede brat op. Hun gik videre, følte næppe, hvor hun gik. „Gabrielle,“ hørte hun det raabe bag sig, „Gabrielle!“ kom det for anden Gang kort og barskt. „Der er en Mand bag som raaber paa Dem,“ hørte hun Stefan sige. „Ja . . . jeg maa kanske gaa . . . det er min Far.“ Hun blev staaende stille, mens Stefan mumlede: „naa, det var jo uheldigt, farvel!“ Lidt efter følte hun, at nogen tog hende i Armen; hun saa ikke op. „Hvorfor kommer Du ikke, naar jeg raaber? . . . hvorfor staar Du stiv op og ned . . . Hvem var det, Du gik med?“ „Stefan Meyn . . . han spurgte mig efter Clara.“ „Naa, saa Du er ogsaa kommen ud med den Jentefant . . . jo vist, det var

nok bare for Claras Skyld . . . ja . . . Du kan tro, jeg kjender det.“

De gik uden at snakke mere gennem forskellige Gader til de naaede hjem.

— Hendes Far vilde absolut have hende til at tilstaa, at der var noget mellem Stefan og hende: han havde da ialfald kysset hende, hvad? . . . eller sagt, at de skulde være forlovet? Da hun hele Tiden rolig nægtede, blev han endog vred og skjældte hende ud med saa tydelige Ord, at Gabrielle tiede længe. Endelig lod det dog til, at hendes Stemmes Klang mere end hendes Ord fik ham til at tro det bedste; men som en Advarsel skulde hun have Husarrest den Dag og næste Dag. „Og faar jeg vide,“ sluttede han, „at Du snakker mere med den Jentefyr . . . saa . . . ja . . . saa gaar jeg lige til Politiet.“

Gabrielle sad da hjemme den lange, sollyse Søndag og saa ud paa den aabne Plads foran Apotheket. Hun iagttog nogle Gutter og Piger, som klinkede med Kugler og hoppede Paradis, men om ikke længe sad hun bare og tænkte paa ganske ligegyldige Ting og gav det hele en god Dag. Hun havde en af de foregaaende Dage hørt nogle raa Gadetøse skrige noget ud, som

skulde rigtig fortælle, hvor ligeglade de var med alt. Med Haand under Kind sad hun nu og mumlede disse selvsamme stygge Ord Gang paa Gang, hun kjendte formelig Velbehag ved at sige disse Ord uafladelig. Hendes Mund med de unge Læber og den friske Tunge tumled med sørgmodig Frækhed disse ækle Ord, hæ, var hun da saagal, som det lod til, skulde hun saamæn være det tilgavns.

XVI.

Efter at have hørt en lang Søndagspræken, som Faren læste for hende, „for Guds Ord er godt i vanskelige Tider,“ fik hun gaa op paa sit Kammer. Det mørkede, og hun tændte Lampen. Lidt efter kom Pigen op med The og Smørrebrød paa et Bræt. Hun spiste ikke meget og satte Brættet ud paa en af Kasserne i Kottet ved Siden af.

Medens hun sad og stirrede i Lampen, kom et Raseri over hende, den ganske unges Raseri, som vel ikke bunder dybt, men som forvirrer alle Sanser. Hun kom højere op, hun svimlede. Hun satte sig paa en Stol og prøvede at være rolig, lagde sig paa sin Seng og græd ned i Pudren, stod saa atter op og støtted sit Hoved mod Vinduet . . . hun lagde uvilkaarlig Mærke til, at to Lygter hang ved

Pumpen og lyste op, og rundt Pumpen stod en Mængde Apothekerglas og Karaffer, af de store, vigtige med latinske Indskrifter. Hun vidste pludselig, hvad hun vilde; hun vilde gjøre styg Ugavn: forsigtig vilde hun gaa ned, naar det blev sent, og kaste alle Glas og Karaffer hulter til bulter . . . Dette trøstede hende noget, og hun længtes efter at gjøre det.

Men Mod maatte der til — og pludselig vidste hun ogsaa, hvordan hun vilde faa Mod. Hun vidste det fra noget, som hændte for nogle Aar siden. Der var Selskab og alle havde spist. Da gik hun omkring og drak alle de halvtømte Glas ud . . . og hun blev saa modig, at hun dansede for hele Selskabet, noget som hun ellers aldrig havde haft Mod til. Hun havde danset en komisk kinesisk Dans, som den gamle halvfjantede Danselærer havde lært hende . . . hun havde vagget sig frem og stukket Pegefingrene i Vejret for hvert Skridt . . . hun havde danset, saa alle havde klappet. „Hun er nydelig,“ hørte hun en sige. „Hun er jo en liden Fandens Pige,“ hørte hun Onkel Fritz' Stemme. Ja en tyk Mand sagde endog, at hun skulde bli' Danserinde. Og hendes

Far var ganske forfjamsket af Glæde. Hun husked ham endnu, hvordan han saa fra den ene til den anden og sagde: „ja-ha, ja-ha!“ Ja, det var Vinens Skyld; for et Par Aftener efter turde hun slet ikke prøve paa at danse selvsamme Dans, omend der da var ganske faa Gæster.

Hun vidste, hvor Vinen laa i Kjælderen. Hun vilde gaa ned og hente sig en Flaske . . . tænk, en hel Flaske! Og hun kunde nok hente den uden Fare; Karlen var ikke hjemme i Aften, og Pigerne var ude . . . kanske hendes Far ogsaa var ude; det plejed han som oftest at være Søndag Aften.

Hun tændte et Lys og gik gennem Kottet ud paa den lange Gang, der førte til Bagtrappen. Hun naaede den, og ganske lydløst sneg hun sig ned, gik gennem Korridoren og aabnede forsigtig den ydre Dør, der altid skreg paa sine Hængsler. Endelig gik hun ned ad Kjældertrappen og gik gennem dens mørke, kolde Luft, og hun fandt frem til Hylderne, hvor Vinen laa.

Hun tog skyndsomt en Flaske og gik samme Vej tilbage. Da hun kom op paa sit Værelse, opdaged hun, at hun ikke havde Korketrækker. Hun orkede ikke at

gaa tilbage for at hente en, men hun vilde gjøre, hvad hun havde seet Sjauerne gjøre, naar de skulde drikke sit Øl, hun vilde trykke Korken ned i Flasken. Saa flot som Sjauerne gjorde det med Tommelfingeren, kunde hun nok ikke, men hun fandt en passelig Pinde, og med den putted hun meget behændig Korken ned. Saa lagde hun sig tilrette paa Sengen og drak Vin af Vandglasset. Hun fandt den sød og dejlig. Hun stirrede paa Flaskens Etikette: Malvoisier. Hun drak mere og sank hen, medens et lyst Velbehag sagte risled gennem hende. Alt lettede nu, alt op-hørte at være kjedsommeligt, alt blev herligt og udmærket.

Hun drak mere, hun rejste sig op og lo; saa husked hun paa, at hun jo skulde ned i Gaarden . . . hun skulde ned til Pumpen . . . og rigtig gjøre Ugavn . . . men nu gad hun ikke . . . hvorfor skulde hun ogsaa gjøre det . . . hun kunde jo kaste de Apothekerglas sønder og sammen siden . . .

— Da hun vaagnede, forstod hun ingenting. Hun laa med Klæderne paa; hun havde vist sovet umaadeligt længe, hun syntes at huske, at nogen havde forsøgt

at faa hende vaagen, men da havde hun skreget og stridt imod . . . Mon ikke hendes Far havde været oppe hos hende . . . hun syntes, hun kunde huske noget sligt. Og Vinflasken, som hun havde taget i Kjælderen og drukket af . . . havde han seet den? hvad maatte han tro? Nu havde hun jo gjort noget galt. Hun sprang op og stod raadvild midt paa Gulvet.

Hun hørte Mina, Kokkepigen, synge fra Kjøkkenet. Hun løb rask ned ad Bagtrappen og gik ind til Mina. Da Mina saa hende, holdt hun fluksens op med at synge, og hele Ansigtet blev alvorligt og højtideligt. Det var ganske svært at faa hende til at snakke.

Naa ja . . . dersom Frøken Gabrielle vilde vide det, saa skulde ingen Løgn udgaa af Minas Mund. Ja ha, det var nok galt fat . . . det var nok ikke saa godt fat, nej. Apothekeren havde været oppe to Gange i Dagmorges; men hun sov slig, at hvis hun aabned Øjnene, naar de tog og ruskede i hende, saa lukked hun dem i igjen ligesaa fort, og saa sov hun videre væk . . . Ja nu var Klokken snart ét, saa Apothekeren maatte snart komme hjem . . . jo saamæn (hun hviskede fra nu af) havde

han seet Flasken med Vin, den var temmelig drukken af, ja. Han havde holdt den mod Lyset for at se efter . . . det havde han nok ikke likt, kunde Frøken Gabrielle forstaa.

. . . . Gabrielle blev staaende et Øjeblik ganske raadløs. Gud maatte vide, hvad der nu skulde gøres med hende . . . nej, dette blev for langsommeligt i Bedrøvelsen . . . hun vilde ikke gaa op paa det lille Kammer igjen og vente paa Dom og Præk og Sørgelighed . . . Nu vilde hun gaa ud, gaa sin Vej, hun tænkte ikke paa, hvor hun vilde gaa hen. Hun vilde bare gaa bort . . . ud . . . jo galere, jo bedre . . . saa blev der da Ende paa det . . . ikke for alt i Verden krybe op paa sit Kammer igjen . . . det vilde være til at blive gal af . . . at sidde stille der og vente . . .

XVII.

Gabrielle løb ud over Vejen. Hun løb vel en halv Time meget hurtigt, medens hun pustede tungt. Saa satte hun sig paa en af de store Stene ved Vejgrøften, og tørrede sine Øjne og sit varme Ansigt med Lommetørklædet. Lidt efter gik hun videre, men nu gik hun hurtigt. Hun tænkte paa ingenting, var saa ligeglad med alt, som hun aldrig havde været. Hendes Blik faldt paa de gule Hestebloomster, som stod i Masser ud over Engen, og hun plukkede nogle af dem. Solen skinnede gennem Træerne og hun mærkede, at hun blev træt og varm. Om-sider satte hun sig paa en Bænk, og nu saa hun Skoven lidt borte, den var saa dunkel og stille. Efter en Stunds Forløb rejste hun sig og gik derind. Hun ænd-sede ikke, hvor hun gik, hun saa sig om-

kring. — Alting var hende lige godt. Snart saa hun paa Træerne, snart paa Blomsterne, snart paa Skyerne . . .

Det blev varmere. Luften summede af Fluier, der stod stille og surrede lynsnart med de smaa Vinger.

Hun gik videre og videre; hvor mon hun var nu? Hun havde ikke seet Spor af Mennesker de sidste Timer. „Nu er jeg faret vild i Skogen,“ tænkte hun, og denne Tanke bragte hende pludselig til at standse. Ja sandelig, nu var hun faret vild i Skogen . . . det, som hun havde læst om og hørt om som noget forunderligt, noget forfærdeligt. Men hun var jo ikke bange; hun var meget rolig. Hun forundredes selv over, hvor lidt forfærdeligt dette var . . . Hvorfor syntes hun ikke, at det var forfærdeligere?

Den varme Dag gjorde hende alt nu søvnig, men det var saa vanskeligt at sidde i Græsset for Kryb; der var en Mængde bitte smaa Dyr, som fandt Vej til hende, — særlig nogle brune Myrer, som var ækle til at hage sig fast, hvor de naaede. Hun skreg flere Gange og slog sig i Ansigtet for at faa dem bort.

Mange Steder fandt hun vilde Bær, som

hun spiste, helst Blaabær groede der i Mængde. Hun blev ganske blaa paa sine Fingre ved at plukke dem. Desuden spiste hun noget af en Chokoladekage, som hun havde i Lommen, og som hun forleden Dag havde faaet af Kjøbmanden, fordi hun kom med Penge fra forrige Maanedes Regnskab. Denne Chokoladekage gjorde hende ganske mæt; Vand var værre at finde, Mesteparten af det, hun kom til, var stillestaaende og udrikkeligt. Men omsider fandt hun en Bæk, som hun drak meget af. Hun blev længe siddende ved Bækken, og hun lagde sig sluttelig med Hovedet paa sin Arm, og kom ved Bæk-kens Mumlen til at tænke paa et Eventyr om en Bæk og en Mand og den Fe, som boede i Bækken. Eventyret huskede hun ikke ganske; det gled ud i hendes egne Drømme, det fulgte hende ind i den lette Søvn, der langsomt kom over hende.

Ja, hun sov ind næsten uden at vide det. Da hun vaagnede, mærkede hun at hun havde sovet længe. Der var saa stille i Skogen, Bækken mumlede endnu, men den var nu saa ensom; al den utydelige Larm af Dagens Liv, som findes selv i den store Skog, var borte;

noget sagde hende, ligesom at det var sent paa Eftermiddagen. Hun kjendte sig nu ikke ganske saa ligeglad og let som før, denne Søvn havde gjort hende stille bedrøvet. Hun rejste sig og vilde gaa, men faldt pludselig tilbage og følte sig meget ensom, og uden hun vidste om det, kom en Mængde Taarer i hendes Øjne. Først græd hun ganske stille, men efterhaanden steg hendes Graad til Hulken. Hun grov sit Ansigt ned i sin Kjole og følte en Slags Tilfredsstillelse ved at lade Taarerne styrte ud af Øjnene. Og alt imedens hun græd, kom hun til at tænke paa Clara. En sorgfuld Glæde kom op hos hende sammen med stor Længsel efter Clara, der næsten gjorde hende syg, hun kaldte sagte paa hende, og hun følte, hvor lykkelig hun vilde være, dersom Clara havde været nær, saa hun kunde lægge Armene om hendes Hals og kysse hende.

Da hun havde grædt en Stund, sad hun stille hen i en mild Mathed. Hun mærkede efterhaanden, at Aftenen nærmede sig. Skogens Smaakryb var borte, kun nogle Myg dansede i Luften. Men paa Undersiden af et stort tykt Blad saa hun pludselig Omridset af noget mørkt; det var

en Natsommerfugl med tykke, graa Vinger. Den var saa stor som en hel Fugl, den sad og lod, som den sov, den sad ligesom paa Lur. Gabrielle vidste, at den vilde flyve ud, naar det blev mørkt, den saa ogsaa ud, som om den ventede paa Mørket. Hun betragtede den helt ængstelig. Ja, den sad ganske rigtig paa Lur; det tykke, laadne Hoved var bøjet, men den saa ud med nogle smaa, røde Øjne, som syntes at blive større, jo længer hun saa paa dem. Hun kunde ikke rigtig rive sig løs fra denne Natsommerfugl, hun rejste sig om-sider, tog en Kvist og rørte ved den, idet hun holdt sig saa langt tilbage, som hun kunde; men Natsommerfuglen sad ube-vægelig, den var ikke sky som Dag-sommerfuglen er, den sad tung og uden Frygt, men da den unge Pige blev ved at ryste ved Bladet, likte den maaske ikke denne Uro, thi pludselig begyndte dens tykke, uldne Vinger at spille, den gik helt frem og fløj saa pludselig i Vejret, op mod Himlen. Natten kom jo snart, den fløj den i Møde.

Ja, Natten kom, det var, som noget sagde hende, at det var sent. Hun saa

efter Natsommerfuglen. Dens Vinger surrede, omsider var den borte.

Hun saa sig omkring og følte nu for første Gang i Dag, at hun var langt borte fra alle Mennesker. Før havde det ikke gjort noget. Hun havde likt sig godt herude i Skogen. Hendes egen Far havde været ond mod hende, og paa Skolen havde de været onde mod hende, og ingen i hele Byen derinde brød sig noget om hende. Men i Skogen var der bedre, ingen var ond mod hende dér. Men nu om Natten vilde det blive uhyggeligt mellem Træerne, og hun vilde blive ganske alene dér. Kanske der var Udyr i Skogen, som vilde komme frem, naar det blev mørkt, der kunde være meget Styggedom dér langt inde mellem Træerne.

Hun gjorde sig saa modig som hun kunde, hun trak Vejret dybt og længe og samlede ligesom al Kraft for at staa den Angst imod, der vilde ind paa hende. Hun rejste sig og saa sig modig omkring og vilde afsted; engang vilde hun løbe, men hun standsede pludselig. — Hun troede, at dersom hun løb, vilde kanske alt det stygge bag alle Træstammerne komme hastig krybende efter hende, og det vilde

naa hende. Derfor saa hun blot modig til alle Sider og gik saa kjækt afsted.

Det mørknede nu, et graaligt Slør skjulte Træerne længere borte, en svag Susen nærmed sig og svandt, det var Vinden, som endnu en Gang gik Skogen omkring, før den lagde sig til Ro for Natten.

Pludselig troede hun at høre nogen komme. Hun standsede og lyttede, men hørte ingenting mere. Havde hun holdt Stand, vilde hun kanske have sagt sig selv, at Vinden ogsaa var Skyld i denne Lyd, men hun holdt ikke Stand. En isnende Angst greb hende ligesom i Haar-toppen, og uden hun vidste om det selv, for hun afsted i et afsindigt Løb. Hun løb uden at se sig for; om ikke længe styrtede hun over en Ujævnhed og faldt saa lang, hun var. Hun slog sig, saa det gjorde frygtelig ondt i den højre Side. En anden Angst kom derved over hende, Angsten over at have slaaet sig fordærvet. Hun saa sig omkring efter det, hun havde været bange for, men samtidig græd hun af Smerte, og hun aabnede sine Klæder og saa med endnu større Spænding efter, om hun havde taget Skade ved Faldet.

Der var ikke andet at se end et rødligt Mærke. Noget trøstet bandt hun sine Klæder sammen igjen og blev liggende og ynkede sig. Men medens hun laa slig, kom hun til at tænke paa Clara. Og Tanken paa Veninden gjorde hende stærk. Claras kjære Øjne saa paa hende, de Øjne der fortalte, at der ikke var Spøgelser til, og de samme Øjne som ikke græd, da de tog hende saa haardt sidste Dag paa Bryggen. Havde hun seet Gabrielle som hun her laa og gav sig, vilde hun vist have leet . . . for i Grunden havde hun jo lidet at ynke sig for . . . Her var ingen Spøgelser, og hun havde ikke slaaet sig saa forfærdeligt, at hun skulde flæbe saa ynkeligt for det. Clara var stærk, og hun var yndig. Gud! dersom hun havde været hos hende, saa skulde de have snakket saa dejligt sammen.

Gabrielle hængte sig ligesom fast ved Veninden, og hun slap hende ikke. Den tapre Clara gav hende slig Trøst og Styrke her i Skogen. Hun rejste sig igjen og gik rolig videre; ingenting syntes hende saa skrækkeligt mere, alt var blødt og stille . . .

Hun gik videre og videre . . . tilsidst sansed hun ikke rigtig, hvor hun gik. Hun gik ligesom i Taage; men hun gik der rolig, fordi det ikke kunde hjælpe at løbe for at komme ud af den. Om nogen nu var kommen hende i Møde for at slaa hende ihjel, vilde hun næppe have gjort andet end at lukke Øjnene, naar Slaget skulde ramme hende . . . og denne Sløvhed fangede hende mere og mere. Lige-gyldig gik hun videre.

Hun naaede en Mo, der var aaben og ikke dækket af Nattedis. Hun lagde sig ned og sov hurtig ind. Hun frøs en Del, thi hun var ganske sved; derfor vaagnede hun et Par Gange, men sov igjen ind, og hun sov tungere for hver Gang. Hun drømte mange forvirrede Drømme. Tilsidst vaagned hun ved, at nogen spillede en enstonende klingende Musik lige i hendes Øren. I det samme blændedes hun næsten af Solen, der skinned hende lige i Øjnene . . . det var nok den, der havde spillet for hende . . . den stod nu over Fjeldet — en stor gul Morgensol, der alt havde varme Straaler.

Da hun nu rejste sig, mærked hun, at

hun var saa mat i sine Ben, at hun næppe kunde staa oprejst. Da hun havde gaaet en Stund, gik det over. Hun gik hurtig afsted. Men nu følte hun, at hun ikke havde spist paa længe. Hun blev ikke plaget af ordentlig Sult, men hun havde en Tomhed i hele Kroppen, og det skreg og larmede i hendes Mave. I Virkeligheden var hun meget svag nu, ret som det var, maatte hun hvile sig. Og i disse Stunder, medens hun hvilede sig, kom en Svimmelhed over hende og en Forvisning om, at hun aldrig vilde komme tilbage igjen. Men da kom Skogen og Ensomheden og kastede sære Skygger i hendes unge Sjæl.

Men engang, netop som hun igjen vilde hvile, saa hun noget blinke frem. Hun gik endnu nogle Skridt og saa et stort Vand ligge foran sig, og paa den anden Side af Vandet saa hun to røde Bondehuse og nogle smaa graa Huse længer borte. Hun lukked sine Øjne atter vidt op, hun saa Husene tydeligere og tydeligere, hun tænkte klarere over, hvad de i Grunden var: de var Huse med Folk i, nu kunde hun komme tilbage til . . . til Byen . . . vilde hun det? eller vilde hun ikke sove videre her og

ikke møde dem, som vilde hende ondt. Langsomt lysnede Livskraften i hende . . . hun vilde vende tilbage, saa kunde komme, hvad som vilde. Selv om hun skulde blive bragt tilbage til sin Far og til Skolen og til Præsten Myr og til det alt sammen, og selv om de vilde være aldrig saa onde mod hende — hun vilde ialfald faa noget at spise, og hun vilde faa Lov til at sove i sin Seng, og andet vilde hun ikke nu, bare spise og sove, sove længe.

Da hun kom nær Bredden, saa hun ikke langt borte to Mænd, der stod i en Baad og trak Garn op. Hun gav sig til at raabe ud til dem; de saa begge op og lod til at grunde over, hvem hun var, som pludselig stod derinde og raabte. Af og til snakkede de sammen. Lidt efter kom de roende ind til Bredden, og ganske som det saa skulde være, gik hun i Baaden til dem.

De roede tværs over Vandet, og medens de roede, spurgte de hende ud — hvem hun var, og hvorfra hun var og alt, hvad Bønder ellers spørger Byfolk om. Hun fortalte det hele, men nævnte ikke noget om, hvorfor hun havde gaaet vild.

Pludselig sagde den ene Bonde:

„Her har været ridende Folk efter Dig.“

Og den anden tilføjede:

„Der er Folk efter Dig hele Bygden omkring.“

Gabrielle hørte det, uden at det gjorde meget Indtryk paa hende, hun hørte det som gennem en Væg; denne Skogtur havde virket paa hende, saa hun var meget svag og kunde ikke tænke klart. Dersom en af Mændene havde taget hende fat og sagt, at nu skulde hun kastes i Vandet, vilde hun ikke have gjort megen Modstand.

„Sov Du i Skauen i Nat,“ spurgte den første Bonde igjen.

„Ja.“

Det lod de to Bønder til at tænke paa Resten af Vejen.

Da de var naaede ind og belagde Baaden, sagde den første igjen:

„Nu maa Du ikke løbe fra os.“

Gabrielle rystede paa Hovedet.

En Stund efter var de endelig komne ind i en stor Stue. Her bad Bønderne Gabrielle komme at sidde, og lidt efter blev et Bord dækket for hende, og hun spiste en Mængde af den fremsatte Mad:

Brød med Smør og Myseost, Spejlæg og stegt Ørret. Imedens sad de to Bønder hver paa sin Stol og iagttog hende opmærksomt. De var sikkert ikke trygge for, at hun ikke vilde løbe sin Vej, naar hun havde faaet nok til Livs.

Men det tænkte hun mindst af alt paa. Et Øjeblik havde Trætheden forladt hende, medens hun spiste, nu kom den tungere tilbage, saa hun sagde ligefrem til de to: „Jeg er træt, jeg vil gjerne sove.“

„Det skal Du . . . bliv bare med.“

De gik op ad en Trappe, gik gennem en lang Gang og naaede et lidet lyst Værelse med en stor Seng, der optog Halvparten af Værelset.

„Her kan Du sove saa længe Du vil, sov bare, Jente, det kan Du trænge. Du skal faa mere Mad, naar Du vaagner.“

Saa gik han, og Gabrielle klædte sig af og faldt øjeblikkelig i dyb Søvn.

Da hun vaagnede, havde hun sovet saa længe og saa tungt, at hun ikke vidste, hvor hun var; pludselig erindrede hun det og blev mere bedrøvet end glad. Hun blev liggende længe vaagen.

Det var midt om Natten, der var et graaligt Mørke omkring hende, ikke en Lyd høstes. Hun sov igjen ind, og da hun vaagnede var det lys Dag. Det første, hun saa, var Onkel Fritz, der sad ved hendes Seng.

„God Morgen, Gabrielle,“ sagde han, „har Du sovet godt?“

„Ja,“ svarede hun og laa stille og ventede paa, hvad han vilde sige mere.

„Det var jo godt. Skal vi snart forsøge at staa op?“

„Ja,“ svarede hun igjen.

„Du blir vel ikke bedrøvet, om Du skal bo hos Onkel Fritz nogle Dage?“

„Nej, Onkel, det blir jeg ikke,“ svarede Gabrielle og følte sig pludselig glad.

„Naa, Du kjære, umulige Unge“ . . . Intendanten klappede hende over Haaret, „skal vi saa være glade for, at Du slap fra den Skogtur saa godt, som Du gjorde. Om en Stund kommer Far. Saa maa Du være snild mod ham. Du maa huske paa, Gabrielle, at han jo dog er den, som vil Dig bedst. Vær nu flink og tag imod ham som en god Pige. Nu gaar jeg ned i Haven . . . klæd nu paa Dig og kom ned, saa skal vi spise Frokost sammen.

Og i Eftermiddag kører vi til Nylund.
Der kan Du more Dig med, hvad Du
vil . . . Du kan spise Bær og kjøre Hø
og fiske og bade Dig, og hvad ved jeg?“

XVIII.

Apotheker Gotthard havde det ikke godt den næste Tid. Vanskelighederne med Gabrielle groed ham over Hovedet. Han forstod ikke, hvorfor hans lille Pige var saa underlig. Han havde tugtet hende, og ikke meget haardt, og Følgen havde været, at hun løb sin Vej langt ud i vilde Skogen, hvor hun nær var bleven borte for altid.

Apotheker Gotthard var bleven utryg. Om hun nu gjorde noget galt, hvad skulde han bruge mod hende? Prøvede han paa at straffe hende, kunde han jo risikere at miste hende, og det vilde ikke være til at holde ud. Da kunde de jo ligegjerne grave hans egen Grav med det samme, for han holdt jo i Grunden saa inderlig af sin eneste Gabrielle. Han var jo, naar alt kom til alt, saa stolt af sin kjække,

vakre Datter, ja tidt følte han en Ømhed for hende, som om hele hans Hjærte vilde smelte som Voks. Men han havde saa forbistret vanskeligt for at vise det paa rette Maade. Han var jo nemlig hendes Far og hun hans Barn . . . og da kunde han sandelig ikke være for blød mod hende. Det vilde ikke være godt for den barnlige Frygt, hun skulde nære for ham som var hendes Far . . . Ja, Gotthard retted sig efter Skriftens Ord . . . Gudske-lov, saa gammeldags var han . . .

Han troede ikke, at Stefan havde haft noget med hans Datter at gjøre i nogen Henseende. Han forstod, at Gabrielle talte Sandhed, da hun fortalte Grunden, hvorfor Stefan snakked med hende. Men den forskrækkelige Sjøgut havde alligevel gjort Skade . . . Han var jo i Grunden Skyld i, at hele denne Ulykke var kommen i Stand.

For Ulykken var der. Ikke Tale om andet, end at Ulykken var der . . . Apotheker Gotthard sukkede. Hans Gabrielle havde engang løbet sin Vej til Skogs . . . og det var for ham, hun havde løbet. Men nu løb hun for ham altid; ja altid løb hun for ham. Om hun var i Værelset,

naar han kom ind, saa løb hun . . . ja, ikke netop saadan, at Skjørterne fløj, nej hun søgte at komme bort, hun lod, som om hun havde noget at gjøre andetsteds. Ja, hvor han mærkede det: fra første Stund, han kom ind, pønsede hun bare paa at komme ud.

Og Maaltiderne, de spiste sammen . . . før alt dette ulidelige kom paa, havde hun leet, og hun havde fortalt baade det ene og det andet. Men nu lo hun ikke engang mere . . . og Maden lod ikke til at smage hende. Hun spiste aldrig mere med den trygge Graadighed, som i al Hemmelighed havde glædet ham, omend han af og til syntes, han maatte skjænde paa hende derfor.

Intendanten havde snakket meget til ham om denne Sag: Hvad havde Gabrielle i Grunden gjort? hun havde været en trofast, maaske for entusiastisk Veninde af Clara. For hendes Skyld havde hun kommet i Fare for at snakke med den store Svend og den farlige Sjøgut. Hun skulde ha' været ledet forstandigt; thi denne hendes Følelse for den uheldige Clara var i Grunden vakker. Men hvordan havde de gaaet frem mod hende? Strænge Øjne fra Far, strænge

Øjne fra Lærere, haanende Øjne fra Vender, sorte Samvittighedsnag hjemme og i Skolen. Nu begyndte hun at sidde og sture og grunde.

„For Fanden, Gotthard,“ vedblev han, „Du maa ikke gaa med Skylapper for Øjnene mere. Har Du, som den Apotheker Du er, lavet dette underlige Væsen, saa faar Du sandelig være Mand for at bevare hende klar. Hvad i al Verden har egentlig disse Lærerinder og den Præsten Myr med et Pigebarn som Gabrielle at gjøre? Præsten Myr — han skulde føres til Hoppen, som jeg sagde til ham forleden . . . det var kanske en flau Vittighed, men man faar Lyst til at være ubehagelig, naar man møder Dumheden altfor tyk og selvbehagelig . . . Nok er det: Gabrielle er et saavidt ædelt Kar, at vi skal ikke lade disse Mennesker fylde hende med uædel Saft. Hun har, som jeg før har sagt, Anlæg til det bedste og til det værste. Jeg ser alt paa hendes Øjne, de er mærkelige for en saaung Pige. Men hun kan blive god, og nu synes jeg, hun er det . . . og slige vakre Dage tegnes ogsaa op i Himmerigs Bog . . . Ja, jeg synes, det er blodig Synd, at ukyndige Folk skal ødelægge disse Dage.“

„Ja—a,“ svarede Apotheker Gotthard. Han begreb ikke meget af det hele . . . eller han troede maaske ikke ganske paa det.

Apotheker Gotthard havde nemlig i mange Henseender megen Respekt for sin Ven Busch, og naar denne lagde ud, fandt Gotthard altid, at det, han havde sagt, var udmærket. Men naar han hørte andre Folk, der var fornuftige nok, sige, at Busch var en gudløs Person, saa sagde han dem nok mildt imod, men en utryg Følelse kom alligevel bag paa ham: Busch var nok klog . . . god maatte man ogsaa sige, han var; men han var vist ikke ganske den, som skulde tages for meget med paa Raad, naar det gjaldt alvorlige Sager. Netop det tænkte han i disse Dage: Busch er vel ikke netop den rette Mand at raadspørge, naar det gjælder at opdrage Gabrielle. Busch havde altid været letfærdig i mange Maader . . . Naa, Gotthard maatte jo indrømme, at det havde han selv ogsaa været, ja, Busch havde mere end én Gang kaldt ham, Gotthard, en Haj; men han havde altid alligevel været meget stræng mod sig selv, naar det gjaldt at undgaa Forargelse, ja han havde været yderlig omhyggelig, saa ingen havde nogen Gang haft videre at

sige paa ham, hverken i den ene eller i den anden Retning. Men Busch havde desværre ikke passet paa, han havde været skjødesløs, saa han havde faaet Ord paa sig for rent ud sagt slappe Sæder. Naa, Gotthard vilde ikke sige ham noget ondt paa. Han var jo nu engang hans Ven, men han vilde som sagt ikke raadføre sig for meget med ham, naar det gjaldt Gabrielle.

Han var slet ikke bedrøvet, da Busch tog den Udenlandsrejse, som han plejede at tage hvertandet Aar. Busch havde haft for meget at sige den sidste Tid, naar det gjaldt Gabrielles Opdragelse, nu kunde da Gotthard prøve at lede sin Datter paa egen Haand; han troede nok, det skulde gaa bedre end før, thi han havde faaet nogle gode Ideer, baade ved at tale med forstandige Folk og ved at læse om Børneopdragelse.

Han prøvede nu sine Ideer; men han mærkede meget snart, at de vistnok kunde være gode, men ikke gode nok, der var altid et og andet som ikke passede. Det var akkurat, som da han for mange Aar siden skulde rejse udenlands. Han lærte Sprogene efter mange gode Regler, men da

han skulde bruge sin Lærdom, slog den Klik.

Han havde forøvrig ingen Grund nu til at være utilfreds med Gabrielle, hun var meget stille og skikkelig. Denne stille Skikkelighed fornøjede ham meget, indtil en gammel stridbar Dame traf ham og rent ud fortalte ham, at hans Datter „havde Skade“. „Hvad Fanden, min gode Mand,“ sagde hun (hun var bekjendt for sin Banden) gaar der af Deres smukke Pige? . . . jeg tror, hun har faaet Skade. Det er nu vist ogsaa Pokkers, som man tukler med det Pigebarn, efter hvad jeg har hørt. Men det hele er ikke ordnet ved at tukle, min Herre, et Menneskebarn er et ømfindtlig Instrument. Har hun Daarskaber, saa samler de sig og trækker Renter som i en Bank. Pas nu paa, at de ikke samler sig, saa hun en vakker Dag sprækker.“

Hm, nu havde Apotheker Gotthard været i saa godt Humør, og pludselig blev han urolig ved Damens Snak, for naar han skulde være ærlig, slog den ned i ham med stor Magt. Han blev nu var noget, som han ikke før havde lagt Mærke til, det nemlig, at hans Datter ikke alene var bleven skikkelig, men hun var ogsaa bleven bleg

og eftertænkksom. Der laa kanske, som den gamle Dame sagde, noget og hobede sig op hos hende. Tidt, naar hun saa stiltfærdig sad med sit Hækletoj . . . ja, hvad tænkte hun da paa? . . . hun saa nemlig tidt og ofte hen for sig med Øjne, der var saa store. Og naar hun om Aftenen sad og saa ud af Vinduet . . . hvad havde hun da isinde?

Havde maaske Busch haft Ret, da han for kort Tid siden sagde omtrent som saa: „Lad hende slippe den Skole og dens Sprog . . . Rejs en ærlig Udenlandsrejse med hende. Det kan Du selv have Fornøjelse af . . . Og saa lærer jo Gabrielle Sprog i samme Rend . . . og hun kommer udenfor Luften her . . . den er jo unægtelig kvalm.“

Hm, kanske der var noget i det . . . Her var vist noget vel meget Kludder og Sludder og Sladder i denne By . . . Men det var saamæn ikke saa let en Sag for ham at rejse til Udlandet. Det kosted jo mange Penge, og netop i denne Tid havde han meget at varetage . . . og naar han rejste? . . . hæ, saa sjuskede nok Pigerne med Arbejdet, og Karlen forærede Pebermyntesukker og Lakrids til Kjæresten sin,

en slikvorn Bondemær, og Apothekersvenden holdt Kortlag udover Kvælden i sit Rum og lavede Apothekerpunch og Apothekerlikør af det dyreste, Apotheket havde . . . nej, det var ikke saa ligetil at komme væk.

Men denne Gang kom en uventet Hændelse Apotheker Gotthard til Hjælp, saa han kunde sende Gabrielle afsted uden selv at behøve at rejse med:

Apotheker Gotthard havde en Søster, der som ganske ung var bleven gift i Frankrig med en Mand, som Søsteren, naar hun omtalte ham, udstyrede meget flottere end nødvendigt. Han var ret og slet en flink Skibsrheder, der tjente en Del Penge, og hvis Forbindelser tillod hende at rejse meget.

Naar denne Søster en og anden Gang kom paa Besøg, stillede Gotthard altid en Spejder nede ved Bryggen, som maatte melde ham, naar Dampskibet var i Sigte. Og saa fort dette meldtes ham, tog han sin smukkeste Frakke paa og sin Spadserestok med Elfenbenshaandtag, og han gav strænge Ordre angaaende Mad og Borddækning.

Naar hun saa var kommen op og sad i Sofaen, hørte hun, endnu noget mat efter

Sjørejsen, med sit affable Smil paa det, Gotthard fortalte. Slig sad hun tidt uden at sige noget . . . sin Dom og sin Mening gav hun tilkjende med en liden Latter og maaske med noget besværligt udtalt Norsk og en Slutningsbemærkning paa flydende Fransk, der bragte den uvidende Gotthard til at studse og tie, eller til at komme med sit sædvanlige: „ja,“ der da hørtes taabeligere end nogensinde.

Alt hos Søsteren imponerede ham. Hun havde nydelige Klæder og var mere be-rejst end han, og havde først og sidst det urokkelige, sikre Væsen og den overbærende Latter, der altid fik ham til at forstumme. Selv Ting, som han ikke havde villet likt hos andre, imponerede ham, naar de fandtes hos hende. Som nu, at hun bar umaner-lig lange Negle, og at hun farvede sit Haar. Ja, særlig Søsterens Haar! Oprindeligt var det sort . . . (igrunden vistnok graat); men hvilken Kolør vilde det vel have næste Gang? Snart var det brunligt, snart endog blaasort. Men engang stejlede Apotheker Gotthard, da Søsteren kom fra Damp-skibet, for da havde hun saamæn ildrødt Haar. Da var det paa Nippet til, at han skulde have sagt saa omtrent: „Gud be-

vare mig, masør, hvad har Du gjort med dit Haar?" men han gjorde det ikke. Og om en liden Time imponerede det ildrøde Haar ham, fordi hun bar det.

En Morgenstund stod nu Apotheker Gotthard i sit Laboratorium og ærgrede sig over Gabrielles Skyhed, medens han skjændte paa Karlen, fordi en Krukke var tom. Men midt under dette bragtes ham et Telegram, og Nysgjærrigheden vandt Overhaand, saa han tiede og læste. Men et Øjeblik efter gav han stolt og bestemt Ordre til, at Karlen denne Formiddag skulde staa paa Bryggen og spejde efter Dampskibet . . . hans Søster kunde komme hvert Øjeblik. Og Karlen lod Kamilletheen og alle andre Urter staa uden at komme dem i Morteren, og han vandrede taalmodig frem og tilbage paa Bryggen og ventede som en Helt.

XIX.

Søsteren var kommen for mange Timer siden. Det var nu Eftermiddag, ja næsten Aften, og hun sad da og hørte opmærksomt paa sin Bror, mere opmærksomt end hun plejede. Apotheker Gotthard var ganske bevæget, da han beretted sine faderlige Bekymringer.

Endelig kyssed Søsteren ham og sagde, at hun nok troede, at de skulde forsøge at sætte Gabrielle i en af de strænge Klosterskoler. Ak, det vilde blive noget andet. Gabrielle vilde alt med Luften indsuge Stilfuldhed og Dannelse. Ak, hun, Søsteren, havde tidt gyst ved den Stillaeshed, hun havde fundet her. Ja, de unge Piger var her i Landet meget at beklage. Den største Strængthed var her forbundet med den største Frihed, ja Tøjlesløshed. Nej, unge Pigers Opdragelse maatte foregaa efter en

Regel, en Methode. Ak, hun havde saa mange Bekjendtskaber blandt de franske Gejstlige; hun skulde med Lethed faa Gabrielle anbragt i den nydeligste Klosterskole. Og naar hun en Tid havde været i en saadan fin, gammel Skole, en Indretning, der havde Traditioner, en Indretning med elegante og strænge Systemer, da skulde han se sin Datter træde ind ad Døren, som den fuldendte og stilfulde unge Dame, der vist aldrig vilde gjøre noget ukorrekt.

Apotheker Gotthard sagde ikke stort, men han stolede sikkert paa sin kloge Søster . . . hun kunde vist ordne alt paa det bedste.

Søsteren loved at blive nogle Dage, for at Sagen helt kunde ordnes.

Apotheker Gotthard sov udmærket den hele Nat, og da han vaagned, smiled han velbehagelig og kunde ikke skjænde. Ud paa Dagen talte han og Søsteren med Gabrielle, forklared hende, at hun skulde rejse bort for at lære alt godt og dydigt . . .

Det kom saa overraskende paa den unge Pige . . . var det virkelig saa, at hun skulde rejse? . . . rejse langt bort til de store Lande, hun før bare kjendte fra Geografien. Hun begreb daarlig alt dette. Men det lysnede

i hendes Sind, dette at hun skulde rejse. Før havde hun gaaet søvnig omkring, nu aabnede hun sine Øjne . . . det var noget af den samme Følelse, som da hun efter den lange Skogtur saa de første Huse igjen . . . men denne Følelse var rigere og lykkeligere; der ventede hende ingen Dom nu . . . det gamle var forbigangent, alt var blevet nyt.

Hun saa ind i et Eventyr. Forhaabningen var salig, thi hun var saa stærk og saa ung. Hun havde glemt alt, hvad der havde hændt til dette Nu. Præsten Myr og Lærereinderne og de pæne Veninder . . . ja selv Clara huskede hun ikke saa nøje nu, som før . . . Og Tanten, som hun ikke før havde brudt sig en Smule om, hende styrtede hun om Halsen paa, da hun noget senere traf hende i Korridoren, og kyssede hende og hviskede: „Tak Tante!“ i saa barnlig og kjærlig Tone, at den stolte Dame ikke kunde lade være at klappe hende paa Haaret og sige, at hun vist med Tiden vilde faa mere Forstand og blive en henrivende ung Kvinde.

XX.

Gabrielle vaagned en Nat nogle Uger efter. Hun laa en Stund vaagen.

Hendes Seng stod nær det store Vindu, hvorfra hun kunde se ud. Klosterhaven laa lige under dette Vindu. Der laa Nat over Haven, Træerne rørte ikke et eneste Blad, en Nattergal sang . . . Maanen kikkede frem mellem Træerne, kasted en hvid Klarhed ind i Værelset og gik videre, medens dens Lys flytted sig taust gennem Haven og gennem Klosterets Vinduer . . .

Gabrielle var aldrig bange for disse Nætters Mørke. Natten var nok stor, men den var saa myg. Dens Mørke var saadant, at Roser kunde stille gro i det. Det var saa venligt dette Mørke; det vilde ikke gjøre ondt.

Hun rejste sig halvt op og saa ud i Haven. Hun skimted Palmerne med de

vældige Blade . . . hun syntes ligesom at høre, hvor alt sov rundt om saa inderligt trygt.

Gabrielle tænkte paa, hvor tidt hun havde frosset hjemme. Solen strævede saa deroppe for at bringe Varme i Vejret. Midt om Sommeren kunde den nok faa Varmen op, naar den gik paa og svedte for fuld Damp; men hændte det en Tid, at den ikke fik skinne, saa var Regnen og Uvejret saa koldt, og Havet klaged sig saa sørgeligt. Her var Solen tidt doven, den laa tidt og dvaskede bag store hvide Dynner af Skyer; men om den skinned klar, eller om den stod bag Skyer — altid havde den her samme tilforladelige Varme, aldrig kold Taage.

Naar Uvejret her kom, spillede Bølgerne, og Stormen dansede . . . det var rent, som de i Grunden mored sig ved det hele, og det lyned og tordned, saa det var bedst at gjemme sig bort . . . Men en Time eller to efter var Himlen saa tindrende blaa som aldrig før. Men hjemme laa Uvejret saa skummelt og sendrægtigt og varede i Uger og vilde aldrig gaa sin Vej. Og naar det havde varet som allerlængst, begyndte Folk at snakke om Dommedag og om evig Død . . .

Her var Dommedag og evig Død saa langt borte. Hun hørte nok snakke om dem nu og da; men de virked ikke saa sandfærdigt og uhyggeligt som hjemme.

Og her var Gud saa god og vilde gjerne tilgive.

Og Haven var grøn næsten hele Aaret, og Skogen var vakker og Vejen gik mellem dejlige Rosenhække. Og hun var sammen med nydelige unge Piger, som hun forstod bedre og bedre, og som hun alt var gode Venner med ved Smil og ved Nik.

Hun mærked forundret, at man fandt hende vakker her: „meget smuk og sjelden,“ hørte hun engang, da hun gik forbi nogle, der saa paa hende. Hjemme havde ingen ladet hende mærke saadant. Men hvem brød sig ogsaa om sligt derhjemme? Alt gik jo der ud paa, at Verden og dens Glæder og Skjønhed var noget, der skulde foragtes.

Men Gabrielle vilde vise dem noget andet, naar hun engang kom hjem. Da vilde hun gaa gjennem Gaderne i en Kjole, som ingen havde seet Mage til . . . Alle vilde se efter hende . . . hm, hvem var det? . . . det var vist Frøken Gabrielle Gotthard fra det franske Kloster . . . Og hun vilde

gaa forbi dem og se ligefrem . . . og de skulde alle se, at hun var nydelig. Og hun vilde ikke kjendes ved altfor mange . . . jo, lille Louise vilde hun være snil imod, for hun fortjente det . . . Men Frøken Loss — ikke et Blik, og ikke Præsten Myr heller . . . Præsten Myr? . . . ha, slig en Tamp!

. . . Uafladelig skulde de hviske efter hende:

„Nej se . . . hun er nydelig — hvem kan det være?“

„Det er Frøken Gabrielle Gotthard fra det franske Kloster.“

*

Ved dette nye Liv glemte Gabrielle i faa Maaneder meget af alt fra før. Hun husked næsten ikke, hvorledes det kjendtes ud at gaa med Frygt og Bæven for, hvad nu skulde hende. Her havde hun ikke noget at frygte. Timerne trillede og trillede under Venlighed og Strængthed . . . ja, Strængthed, men Strængtheden gled saa let. Gjorde hun noget urigtigt, maatte hun skrifte for den høje, fornemme Priorinde; men Priorinden bad hende vaage og bede, og saa var den Ting færdig til næste Gang,

hun gjorde noget galt og skriftede og atter blev opfordret til at vaage og bede.

Gabrielle fik snart, som mange af Klosterets unge Piger, sin bedste Veninde. Hun hed Blanche. Naar de traf hinanden, smilte og nikkede de begge og var ganske lykkelige. De forærede hinanden ofte den første Tid Blomster. Blanche gav Gabrielle Roser og Gabrielle gav Blanche en Blomst, som hun ikke kjendte Navn paa, en hvid Liljebloomst, som hun havde fundet halvt bortgjemt under Slynplanter i et Bed i Havens Hjørne.

Aldrig var Gabrielle lykkeligere, end naar hun og Blanche gik sammen. Den tynde Blanche, der, skjønt hun var Sydbo, havde gult Haar og lange gule Øjenvipper saa fine som Uld — hvor hun var forskjellig fra Gabrielles første Veninde Clara. Hvem likte hun bedst? Det var vanskeligt at sige . . . tænk, hun havde saa halvvejs glemt Clara nu. Clara havde hun likt, mens de begge boede deroppe, hvor de begge gjorde noget som de nødigt maatte. Blanche passede bedre her, hvor de, om de gjorde noget urigtigt, altid gjemte det godt.

Ja, hvor disse Piger tidt gjemte noget

bort, og gjemte det godt! Hvor de ofte hviskede sammen to og to — og saa op næste Øjeblik med store, alvorlige Øjne, naar Priorinden kom.

Men nu og da paakom Gabrielle en Ærgrelse, nærsagt et Had til disse unge Piger, som lo saa ligeglad, som pludrede saa tankeløst, og som tidt hviskede sammen saa hemmelighedsfuldt. Det var i enkelte Øjeblikke, som noget hos hende anklagede disse. Noget hun havde faaet, da hun leved i den lille, alvorlige By, hvor Livet var anderledes end i dette Land. Og i disse Øjeblikke kunde hun med Venskab tænke paa Byen og dens Mennesker, af hvilke dog mange havde været onde mod hende. Endog mod Blanche kunde dette Nag røres, den fine Blanche, der saa saa uskyldig ud, men som til syvende og sidst var altfor let og glad. Engang blev hun endog ganske rasende paa Blanche: paa en eller anden Maade var et lidet Blad kommen ind blandt de unge Piger, det fortalte nogle rædsomme, utrolige Ting og indeholdt nogle haarrejsende Billeder. Og den blonde Blanche lo med sine hvide Tænder og sine blinkende Øjne og pludrede og fortalte Gabrielle om det, der stod i Bladet. Gabrielle

vilde ikke tro det; hun blev ganske bleg af Bevægelse: sligt kunde aldrig findes, hun vilde ikke høre derom. Men næste Dag havde Blanche faaet fat paa Bladet, og hun viste det til Gabrielle. Og Gabrielle stirred en Stund paa disse Billeder og hørte Venindens Latter. Men næsten uden at vide det greb Gabrielle Blanche i Haaret, luggede hende mange Gange og puffede hende bort, saa den tynde Pige nær var faldet. Blanche løb grædende bort . . . hun var aldeles forfærdet. Bladet havde hun endog ladet falde. Gabrielle blev staaende. Hun rystede af Harme. Da hun saa Bladet ligge der, saa hun sig omkring, tog det og læste det, slugte det paa et ensomt Sted i Haven. Hun rysted fremdeles af Harme og Bevægelse den hele Tid, hun kunde næppe holde det roligt, men hun læste det.

En Stund efter faldt det hende ind, at hun nu gjorde, ligesom Præsten Myr havde gjort, da han kikkede efter hende og Svend . . . Den tynde, svage Blanche, hvor hun havde været ond mod hende. Ja, men slig skulde disse pludrende Piger ha'e det! Hun haded dem mere end før, endda de var saa snille mod hende.

Senere paa Dagen traf hun Blanche og sagde hende, at hun ikke kunde fordrage hende, og at hun ikke vilde være sammen med hende mere. Blanche prøvede først at svare kjækt; men Enden blev, at hun ganske trøstesløst græd med begge Hænder for Ansigtet.

I flere Dage talte ikke Gabrielle til Blanche; hun tog Hævn for sit tunge Blod (der gjerne vilde have været lettere, det var Sandheden!). Hun saa, hvor Blanche led, hvor hun blev ganske bleg, naar de mødtes, hvor hun en Aften vendte sig og helded Hovedet tilbage og saa sygeligt smægtende efter Gabrielle, mens hun rakte et Par Roser frem som til Bøn.

Men en Nat da Gabrielle sov, vaagned hun ganske forskrækket ved at høre nogen ligge og græde ved hendes Seng. Hun rejste sig halvt og spurgte: „hvem er det?“ . . . da hørte hun en svag, klagende Stemme: „Gabrielle . . . Du maa være min Veninde, jeg dør, Gabrielle . . . jeg dør af Sorg.“ Og hun hørte den stille Graad paany.

Gabrielle følte nu selv, hvordan det underlige, halvt uforklarlige Nag, hun havde følt til den blonde, glade Pige, løste sig op, og hun omfavnede Blanche og kyssede

hende, og trods Klosterets strænge Regler og Forbud, laa Blanche hos Gabrielle vel en hel Time, og de to unge Kvinder snakked saa sært sammen. Den hele Tid laa Taarerne færdig til at bryde frem hos Blanche. En Gang imellem hviskede hun: „jeg elsker Dig!“ det lød saa blødt mellem hendes Læber.

*

Hvad var det, som gav sig til Kjende hos Gabrielle paa mange Maader? Denne Længsel, der til Tider fyldte hende, saa hun drog hastig Aande. Hun kunde ogsaa gribes af den, om hun gik i Haven mellem Blomster og under ældgamle Træer, eller naar hun sad i Kirken og hørte Sangen; ja hun kunde føle den, naar hun saa mod det blaa Hav.

*

Saa stille Tiden gik her; der hændte alligevel nu og da Ting, som gav hende meget at tænke paa.

Engang hændte følgende:

Hun sad i Haven og var saa uforklarlig bedrøvet. Priorinden kom forbi og saa paa hende. Gabrielle rejste sig og nejede

dybt. Priorinden nærmede sig og saa hende opmærksomt i Øjnene: „Er Du bedrøvet, mit Barn?“ „Jeg ved ikke,“ Gabrielle smilede ganske forlegent: Priorinden havde aldrig før seet opmærksomt paa hende og aldrig før talt saadan til hende. „Ikke vær bedrøvet, mit elskede Barn . . . Jeg vil gaa med Dig en Tur i Haven.“ Gabrielle var meget lykkelig; hun glemte ganske sit daarlige Humør. Nu gik hun sammen med den fine og smukke Priorinde. Pludselig standsede denne og saa paa hende: „Hvilken mærkelig Pige Du sikkert er,“ sagde hun langsomt og rysted paa Hovedet, „jeg vil bede Guds Moder om, at hun vil være dig en inderlig og naadig Beskytterinde. Jeg vil give Dig mit Kjærlighedskys.“ Og Priorinden kyssed hende, og Gabrielle kyssed igjen . . . nu kyssed hun jo den fine og dejlige Priorinde, som hun ellers altid maatte knæle for.

Men pludselig saa Priorinden saa sært paa hende, og hun trykked et langt, sugende Kys paa Gabrielles Mund, et Kys der fik hende til at bæve . . . hun havde aldrig før følt noget lignende.

Hun tænkte hele Dagen og næste Dag paa, hvad der havde hændt hende. Prior-

inden var jo saa stiv og fornem — mon hun altid kyssed saadan? . . . aa, hun var næsten bange for, at det skulde ske engang til . . . hun vilde vogte sig . . . det havde gjort ondt . . . Og dog . . . hun vilde gjerne tænke paa det.

*

Alle Breve, som de unge Piger sendte til Forældre og Bekjendte, blev gennemlæste, før de fik komme afsted. Men Gabrielles Breve kunde vanskelig eller rent ud sagt umulig forstaaes; derfor skrev hun modig løs; helst til Onkel Fritz fortalte hun alle de smaa Mærkværdigheder, hun oplevede.

Et Brev, som hun en Dag fik fra Onkel Fritz, fortalte hende, at hun skulde komme hjem straks: „Jeg har udvirket det hos Din Far,“ skrev Onkel, „jeg beklager, at jeg var paa Nylund den Dag, Din Tante kom til Byen. Jeg tror, min kjære Gabrielle, at Du snarest skal komme væk fra den Røgelse og den Priorinde og den Frøken Blanche . . . maa jeg saa be' om store Svend og Clara, stakkers Pigebarn, ja maa jeg be' om Stefan om galt skal være. Nej, slige Klostre med bare dydige Fruentimmer

i, og det franske Fruentimmer! . . . nej, Du faar nu vente Brev fra Far og snart vende Næsen hjemover. Jeg vil takke til om Du, Din stærke, tykke Pige, ikke alt er groet vild i det lumre Drivhus . . .“

Ja Onkel var nærsagt vond. Mon det var de smaa Historier om Blanche og Priorinden, der gjorde ham gal . . . Men at kysse Damer var da ikke galt . . . eller havde Onkel Ret . . . hvad var det, som var her i disse Stuer, i denne Kirke, i denne Have? Aldrig havde Gabrielle tænkt slige søde Tanker, men aldrig havde hun tænkt slige skrækkelige Tanker som her.

Nogle Dage efter kom Brevet fra hendes Far . . . hun skulde komme tilbage om en Maaned.

Naar hun nu tænkte tilbage: Hvor de tyve Maaneder, hun havde været her, var gaaet som tyve Dage.

Gabrielle havde taget Afsked med Priorinden, med Veninderne, med alle undtagen Blanche, som hun ikke havde seet den Morgenstund, hun gjorde sig færdig til at forlade Klosterskolen. Nu stod hun og ventede paa Deligensen, som skulde kjøre

hende til Dampskibet, og grundet paa, hvorfor Blanche ikke havde været tilstede, saa hun havde kunnet sagt Farvel til hende.

Men se der saa hun Blanche komme løbende meget hurtig og hed. I Haanden holdt hun en stor Buket mørkerøde Roser. Hun styrted hen til Gabrielle og læned sig mod hende: „Ak, at Du skal rejse . . . hvad skal jeg gjøre nu? . . . jeg kommer kanske forsent . . . jeg vilde snakket med Dig lidt . . . jeg maatte ha'e disse Roser . . . jeg har været hos Gartneren efter dem . . . jeg faar Anmærkning, hvis de opdager at jeg er borte . . . jeg bad ikke om Lov . . . Ak, kjære, kjære Gabrielle, du mit Hjertes og mit Livs Veninde, jeg vil længes saa grænseløst efter Dig. Vil Du ha'e disse Roser . . . Det er ikke de hvide, som ligner Dig . . . Nej, dette er af mig . . . det er mit Blod . . . ja ved Du, hvad jeg tænkte paa, da jeg gik med dem i Haanden? Jeg tænkte: disse er mit Blod . . . slig ser mit Hjertes Blod ud for Dig! . . . ja, det er Blanches Hjertes Blod . . . hun gir Dig det og blir blegere og blegere . . . til hun kanske en Dag dør af Sorg. Du maa al-

drig glemme mig, Gabrielle . . . vil Du vel? . . . Du maa aldrig glemme mig?"

„Nej, aldrig . . .“

Begge de unge Piger græd sammen. Gabrielle generede sig paa en Maade; hun havde aldrig grædt saa aabenlyst. Hun følte først nu, at hun virkelig holdt af den tynde, blonde Pige, Blanche, der saa saa usigeligt ømt paa hende . . .

Deligensen skulde kjøre. Gabrielle gik ind og stod og saa ud af det aabne Vindu. Hun nikkede bedrøvet til Blanche, og denne saa paa hende, som efter noget der svinder, hun rakte ud de hjælpeløse Hænder, hendes Mund krusedes, det slanke Legem gyste . . .

Længe saa Gabrielle Veninden staa tilbage og stirre efter hende. Gabrielle vinkede, Blanche vinkede ikke. Hun, der ellers var saa rørig, stod nu ganske stille.

XXI.

Havde hun levet dernede, hvor der kom Veje fra mange Kanter? hvor Luften var saa lun om Vinteren? Hvad var det Kloster med Haven, hvori der stod hvide Statuer af Helgener, der var omkranset af Eviggrønt og Blomster og beskyggede af gamle Træer? . . .

. . . Priorinden, der var ung endnu, men vist saa klog, og Blanche, som gik der med sine fine Lemmer, med sin Pludren, sine letsindige Tanker, sin Ømhed, sin Latter og sin Graad — nu forundrede Gabrielle sig næsten over at Blanche virkelig levede.

Hun syntes tidt, at hun maatte have drømt det hele Liv dernede — en saadan Drøm, som man en bleg Morgen erindrer

saa tydeligt, at man tror, at den har været Virkelighed; men som alligevel er saa fremmedartet, at man forstaar, at det hele alligevel er Fantom.

Ja, nu, da hun atter gik i disse Gader, følte hun sig fremmed for det Liv dernede.

Og hun følte sig, formedelst den Tid hun havde levet dernede, fremmed nu da hun kom tilbage til Byen.

Men hun havde ikke været der længe, før hun følte sig behageligt fremmed. Det var slet ikke kjedeligt at gaa der i de smukke Klæder, som hun havde faaet dernede. Nej, nu kom netop Stunden, den Stund, hun saa tidt havde drømt om: Mange saa paa hende og hviskede sammen, og det var som hendes Fødder bar hende lettere og stoltere, og som hendes Læber aabned sig i Overmod. Hun gik som oftest meget rolig afsted, saa lige hen for sig, saa man skulde tro, at hun ikke blev nogen var. I Virkeligheden saa hun dog meget godt, hun lagde Mærke til alle Øjekast, mærkede om de var beundrende eller haanlige, hun lyttede til de Ord, der blev sagt om hende. Hun forstod, at de ganske unge Piger ikke sjælden var nær sagt

fiendske mod hende, hvorimod en og anden troværdig gammel Kone kunde glo ganske ugenert paa hende og sige højt og fyndigt „Skjøn Dame!“

Det var en liflig Følelse at gaa omkring og vide, hun var smuk og at alle, som saa hende, beundred hende. Tidt greb denne Følelse hende, saa hun aanded raskere. Hendes Ansigt forandrede, næsten uden hun vidste det, Udtryk, hun lukkede Munden eller hun aabnede den, saa Læberne saa tykkere ud, og Tænderne let skinnede frem, hun gik med vidtaabent Blik begjærlig efter at se, eller hun lukkede sine Øjne halvt, saa de mørke Øjenhaar skyggede for Blikket — altid var hun den unge Dame, der saa sjældnen ud, og som mange saa paa. Altid var hun den unge Dame, der engang havde været saa uartig hjemme. Det var hende, der havde kysset Gutterne, og som havde rømt til Skogs som en anden Galning . . .

Og altid var hun den nydelige unge Dame fra et Kloster langt nede i Frankrig. Et Kloster er et helligt Sted, hvor man beder Bønner, og hvor der ringes med Klosterklokken, og hvor Verden forsages. Kanske hun nu var blevet anderledes . . . Men det var hun vel næppe alligevel. Naar

hun kom, saa kom nok Verdsligheden, . . .
 hun gik, som om Verdens Lyst boede dybt
 hos hende.

Nej, efter den lille Bys Betragtning, var hun ikke takkelig for en ung Pige at være. Hun havde noget ved sig, som vanskelig fandt Rod her mere. Saa ung var hun ført bort til fremmede Mennesker, til Mennesker, som det ene Øjeblik bad og ringede med Klokker, det andet Øjeblik nikkede og smilede. Ak ja, hun husked tit disse Bønner i Kirken, hun husked Sangen og Klosterklokken, naar den klang. Hun husked den tykke Mur til Beskyttelse mod Verden. Det var, som raabte den: „vogt jer, unge Kvinder, thi Verden er altfor dejlig“.

Og hun husked Priorinden, den alvorlige, den høje, som hun i Grunden aldrig fik kjende, og Blanche, hvis to yndige Breve hun kunde udenad.

Hun havde truffet et Par af sine forrige Veninder igjen; men de blev ikke godt forligte. De forblev meget fremmede for hverandre. Gabrielle syntes selv, at hun hamlede op med disse og vel saa det, og disse Veninder kunde aldrig glemme, at hun havde været uskikkelig; hun hørte endog, at en af dem havde sagt, at nu var

Gabrielle kommet tilbage fra „Forbedringsanstalten“.

Et og andet Øjeblik, ved at gaa i disse Gader, kunde Gabrielle synke ned og tænke og føle som den Gang, hun kunde føle det samme Sting, som hun den Gang havde følt, da hun mærked Fornedrelsen, men det varede ikke længe, før hun igjen tydeligt saa de venlige Mennesker nede i Klosteret, som altid smilte til hende og snakked vakkert med hende, naar hun gik forbi dem . . . Og Gabrielle fik pludselig sit Mod tilbage ligeoverfor disse Veninder, der ikke saa længer end sin Næse. Tilsidst ændsed hun dem ikke, det var det hele, om hun af og til fulgtes med en og anden af dem, naar de skulde samme Vej. Lille Louise vilde hun gjerne have talt med, men hun var netop nu ikke i Byen.

Noget glæded hende: at hendes Far var ganske anderledes snil og hyggelig mod hende end for et Par Aar siden. De kunde ofte have det ganske gemytligt sammen. Og de Aftener, Onkel Fritz besøgte dem, sad de ofte og snakked sammen til langt paa Nat. Onkel Fritz holdt endnu paa med sit: Det Kloster var et ordentligt Drivhus . . . det kunde kanske være brug-

bart for vordende letsindige Markiser, som skulde øves i det anstandsmæssige Hykleri . . . men for en ærlig norsk Pige som skulde bli' en ærlig norsk Kone — hvad? . . . vilde Gabrielle heller være letsindig Markise? . . . hæ, ja der har vi det!“

Saa lo de alle tre.

Gabrielle vidste saamæn ikke hvad hun vilde. Hun skulde maaske ikke have noget imod at være den letsindige Markise . . . Onkel Fritz havde maaske Ret. Her i Byen var det ikke morsomt for hende, saameget havde hun paa det rene.

XXII.

En Dag, som hun var i temmelig graat Humør, og som den lille Bys triste Luft holdt paa at faa Overtag over den lyse Solluft, hun havde bragt med sig hjem, saa hun en høj, ung Dame sidde paa en af Bænkene i Byens Park. Hun sad alene og leged med sit Parasolskaft, som hun af og til slog i Singelen. Gabrielle blev straks opmærksom, uvilkaarlig følte hun, at hun vist vilde synes om denne fremmede Dame, som hun aldrig havde seet her før. Hun skulde have Lyst til straks at gaa hen til hende. Hun satte sig paa en Bænk lige i Nærheden, og hver Gang den unge Dame saa ned eller andetsteds, betragtede Gabrielle hende. Men hun var meget omhyggelig for, at den fremmede Dame ikke skulde mærke det, derfor blev hun næsten ængstelig, da denne begyndte at se opmærksomt

paa hende. Hun saa rolig med store, blaa-graa Øjne, der var ligesom indrammede af de lange Øjenhaar . . . „Mon hun ser slig,“ tænkte Gabrielle, „fordi hun vil sige: jeg ved nok, at Du sidder her for min Skyld, eller kanske hun har lagt Mærke til mig?“

Hun spurgte senere paa Dagen dem, hun kjendte, om hvem den unge Dame var, og efter en Del Spørgen og Forklaring fik hun høre, at det var Skibsrheder Wolmers Datter, Fru Marie Kühn.

Skibsrheder Wolmer? . . . Hvem var Skibsrheder Wolmer? . . . Det Navn havde hun ikke hørt før. Jo, han var en af Byens nye Mænd, som havde flyttet did, for ikke mere end et Aars Tid siden, efter at han havde kjøbt en af Byens ældre Forretninger. Han levede ganske ubemærket: sin Dag tilbragte han paa Kontoret eller paa Bryggerne, sine Aftener tilbragte han enten hjemme eller i Byens Klub; ingen spurgte ham meget ud, men saa meget havde alle faaet vide, at han var Enkemand, og endog til for nogle Maaneder siden vidste man, at hans Datter var gift med en Kaptejn Kühn og boede i Hovedstaden.

Men en vakker Dag saaes Skibsrheder Wolmer paa Bryggen, hvor han gik frem

og tilbage, meget straalende. Han spyttede saamæn, hvor han vilde, og lod Cigaren brænde. Naa, hvad var Rhederen saa glad for? Jo, han ventede sin Datter. Ja saa kom hun maaske paa Besøg. Ja, og paa temmelig langt Besøg vilde han haabe. Hun havde rejst fra sin Mand og kom nu til sin Far . . . Ja, det havde han spaaet, dengang hun tog den Løjtnant. Men nu var Wolmer glad, aa saa glad, . . . han havde savnet hende umaadeligt.

Og da Dampskibet var kommet og endnu ikke Landgangen var lagt til, holdt to Mennesker paa at gaa overbord for at mødes des snarere; den ene var Skibsrheder Wolmer og den anden en smuk ung Dame. „Goddag Papa . . . goddag kære Papa.“ „Velkommen Marie, velkommen mit kjære Barn, Hurra for Du kommer, min Ven.“

Ja noget sligt raabte de til hinanden og vinked med begge Hænder som to Galninger.

„Men det er jo vakkert,“ sagde Gabrielle forundret, „jeg troede ikke, sligt kunde foregaa her.“

„Naa ja, men en Kone, som forlader sin Mand . . . de havde jo været gift i en otte

Aar . . . ikkesandt, Tingen er jo alvorlig . . . ikkesandt Gabrielle?"

„Jo Far, det er i Grunden ganske sandt, jeg tror ikke, jeg vilde kunde tage Sagen, som hun tog den, men vi kjender jo ikke hverken hende eller hendes Mand, vi ved jo kort og godt ikke, hvordan det hele er gaaet til.“

„Nej, nej, men i det hele taget, de Folk er jo noget for sig selv.“

„Ja Gud ske Lov,“ tænkte Gabrielle „de høres gilde ud.“

Hvad Gabrielle her havde hørt gjorde ialfald ikke, at hun fik mindre Lyst til at lære at kjende Skibsrheder Wolmers Datter, og hver Gang, hun traf hende, saa hun paa hende og tænkte hver Gang: hende kunde jeg vist komme til at like.

En Eftermiddag gik Gabrielle lidt uden for Byen for at høre Militærmusikken spille. Hun blev træt, thi det var varmt. Hun tyede derfor ind under Taget af et lille Konditori, hvor hun fik kold Limonade at drikke. Pludselig, medens hun drak endnu et Glas, aanded hun kortere: Lige ved Siden af hende stod Fru Marie Kühn og fik sig ogsaa et Glas. Da de næsten samtidig gik ud, standsed Fru Kühn, tog en

Buket Stedmorblomster, som hun bar ved sit Bryst, og rakte den til Gabrielle.

„Goddag, Frøken Gabrielle Gotthard,“ sagde hun smilende, „maa jeg give Dem denne Buket, fordi De er sød?“

Hun saa paa Gabrielle, saa hende dybt og inderligt i Øjnene.

„Tusind Tak,“ svared Gabrielle ganske stakaandet, „jeg er saa glad, fordi De gav mig den.“

„Skal vi ikke kjende hinanden, jeg for min Del hedder Fru Marie Kühn, født Wolmer, kald mig hellere Wolmer, for jeg er ikke Fru Kühn mere, og da begriber jeg ikke, hvorfor jeg skal hedde det . . . naa, ikkesandt . . . vi har nok gaaet og været lidt indtaget i hinanden i nogle Dage . . . aa, jeg mærker sligt saa let, jeg sagde det straks til Far, og han mente jo, det var udmærket . . . jeg viste ham Dem igaar, vi stod inde i en Butik, og De gik forbi. Han syntes, De var saa ejendommelig, og han vilde saa gjerne tegne Dem, han er nemlig saa flink til at tegne. Han snakked saa meget om Dem, at jeg blev næsten jaloux, for Far er min . . . min eneste Ven. Ingen maa tage ham fra mig.“

Gabrielle lo og svared: „Jeg hørte for-

leden Dag en Del om Dem og Deres Far, saa jeg tænkte: „hvordan mon de er kommen hid?“

„Naa, det havde De saamæn Ret til at tænke. Jeg forstaar i Grunden heller ikke, hvordan vi er kommen hid; her er skrækeligt, ikkesandt? Men forresten maa De ikke tro, at vi er fuldt saa aparte, som vi høres ud, naar Folk snakker om os. De har naturligvis hørt Historien fra Dampskibet, da jeg kom; De har hørt, at jeg var saa glad, fordi jeg havde rejst fra min Mand. Jeg skal sige Dem Grunden til min Optræden dér: Jeg var til syvende og sidst aldeles ikke glad, og Papa var heller ikke glad, Stakkar, men vi tænkte begge: Vi vil ialfald ikke lade os ynke af de Folk, derfor saa vi kjækkere ud, end vi var. Dette siger jeg altsaa til Dem, Frøken Gott-hard, fordi jeg tror, at vi alt begynder at blive gode Venner. Jeg vilde naturligvis ikke sige det til hvem som helst.“

„Jeg vilde gjerne blive Venner med Dem,“ svarede Gabrielle og saa paa Fru Kühn, „jeg er meget glad, fordi jeg har truffet Dem, jeg har aldrig været anseet her, og det er kjedeligt nok . . . hvorfor kan man ikke være gode Venner med dem,

man lever sammen med, . . . men rent tilfældigvis er jeg kommen paa Kant med mange her.“

„Vi har vist været lidt nysgjærrige, naar det gjalt hinanden i disse Dage,“ sagde Fru Kühn smilende, „jeg kjender lidt til Deres Bedrifter. Ja De har været meget ubesindig. Men nu maa vi være kloge, saa skal vi se, det gaar nok, slige som vi, er enten udstødte eller Dronninger blandt dem, vi er sammen med. Nu skal jeg være den klogeste af os, og De skal være den vakreste. Jeg er jo meget ældre og vel ogsaa lidt fornuftigere end De. De er tyve, ikkesandt?“

„Nitten.“

„Naa, saa har De Udsigt til at fremmes i Anseelse Aarene ud over . . . nitten Aar, Herre Gud, saamegen dejlig Tid, De har for Dem, før De bliver saa gammel som jeg, jeg er niogtyve.“

„Saa meget?“ spurgte Gabrielle forundret.

„Ja saamæn niogtyve. Jeg har været gift i hele ni Aar, nu ikke mere. Brudt! Fut! Rask! slig som man skal tage den Slags . . . men det er jo vanskelig tidt at glemme helt, det har jo været dejligt en-

gang . . . i over et Aar . . . al den Lykke, som kan være i et sligt Aar, Dag for Dag mange lange Timer, som har været de dejligste, og mange Minutter, som har været de allerdejlignste . . . Kan De ikke se paa mig, at jeg er niogtyve . . . ikke? Kan De ikke se, at jeg har levet saa længe paa denne himmelske Jord? . . . Tænk, ved De hvad, jeg er slet ikke saa henrykt, fordi jeg ser saa svært ung ud. Enten er man smuk, eller man er ikke smuk, og er man smuk, da er saamæn hver Alder lige god, men Alderen henimod tredive er vel den prægtigste. Da er saa meget samlet, hvad? Ak, man har da levet endel. Har De seet de kunstige Ting, som gjordes før i Tiden, og som tog saa lang Tid? Slige rigtig tykke Mosaikarbejder . . . alskens Metal, alskens Stene, sorte Stene, her og der en enkelt Diamant, en rød Sten, graa Stene, og Maanestene maa der til, har De seet Maanestene, de ligner størknede Taarer . . . Netop nu synes jeg, det er værd at leve . . . noget som er forbi — og noget som vist kommer.“ Hun smiled og saa paa Gabrielle. „Ja, De synes nok,“ vedblev hun, „at jeg er underlig, som pludselig snakker slig

en Mængde, ja det faar De taale, om De vil være sammen med mig . . . jeg snakker saa meget til den, jeg godt kan like . . . og saa kan der jo komme Stunder, da jeg tier sammen med den, jeg godt kan like, begge Dele er udmærket.“

„Det er saa vakkert alt, hvad De siger, Fru Kühn . . . og jeg synes, det er saa udmærket klogt . . .“

„Aa ja, en snakker saa meget,“ mumlede den unge Frue og saa lidt sørgmodig ud.

De to Kvinder gik en lang Tur sammen, den endnu unge og den meget unge; begge snakkede de løs, det lod til, at de havde savnet en fortrolig i lang Tid, og at de nu tog sit Mon igjen.

Fru Marie Kühn og Gabrielle blev hurtig bedste Veninder. De var sammen daglig og badede og spadserede sammen, tog Kjøreture sammen, tog endog Roture og Sejlture sammen; men naar de sejlede, maatte Papa Wolmer følge, thi de forstod jo ikke at haandtere Sejlene.

Skibsrheder Wolmer blev snart meget indtaget i Gabrielle, hun havde ikke været mange Gange i Wolmers Hjem, før Skibsrhederen vilde male hende, han fandt frem

nogle Akvarelfarver, som han ikke havde brugt paa længe, og malede i Løbet af en Uges Tid et Billede af hende. Det lignede ikke paa en Prik ved første Øjekast, men saa man det flere Gange, syntes man dog, at det var Gabrielle Gotthard. Gabrielle fik det, da det var færdigt, og hun var meget glad i det, satte Ramme om det og hængte det over sin Seng. Apotheker Gotthard rynkede paa Næsen, da han saa det, nej, maatte han saa bede om et godt Fotografi, det saa man, hvad var. Forresten syntes han godt om Skibsrheder Wolmer og Datter. De havde en Formiddag aflagt Visit, og han fandt, at begge var meget elskværdige Mennesker . . . Havde bare ikke den unge Frue rejst fra sin Mand. Naa ja, i det Stykke kunde hun jo ikke være saa farlig for Gabrielle, ikke indtil videre ialfald; men det var dog besynderlig saa hans Datter altid valgte nogle . . . ja rent ud nogle vidtløftige Veninder . . .

„Du skulde ikke dømme hende saa hurtig, Far. Vi har jo før snakket om den Ting: Du ved jo ikke, hvordan det hele er gaaet til.“

„Gjør Du det da?“

„Ja, Fru Kühn har fortalt mig adskilligt,“ svarede Gabrielle roligt.

„Naa, hm, saa hun har fortalt Dig adskilligt? . . . naa, saa fortæl mig det, hvis Du tror, at det vil have Indflydelse paa min Dom, vi kan jo se.“

„Nej Far, jeg har lovet ikke at nævne det til et Menneske.“

„Naa, saa det har Du? . . . he, det er hyggeligt for en Far at høre, at hans Datter faar høre slige „forklarende“ Ting af unge, fraskilte Fruer, ja det er maaske Ting, som ikke et stakkers Mandfolk tør høre . . . I gamle Dage holdt Mandfolkene, som fortalte sine galante Bedrifter, Mund, naar en Dame kom ind, men nu tror jeg at Damerne maa holde Mund, om et Mandfolk kommer ind. De er rædde kanske . . . for at et Mandfolk kan tage Skade, om han hører det, de snakker om, . . . naa, he, det er kanske ikke saa dumt tænkt af Damerne.“

Gabrielle saa sin Far i Øjnene og sagde alvorligt: „Kjære Far, jeg ved nok saa meget. Jeg tror ikke, det vil skade mig. Kjære Far, der kan være Ting, som en

ikke fortæller videre, og de Ting behøver
i Grunden ikke at være stygge.“

„Jasaa . . . ja, ja . . . jeg er vel dum
og gammeldags, kan jeg tænke.“

XXIII.

Gabrielle havde besøgt Onkel Fritz paa hans Gaard, og hun havde derfor ikke været i Byen, da Fru Kühns lille Gut kom til hende fra Hovedstaden. Fru Kühn havde stridt haardt nok for at faa beholde Gutten, hendes eneste Barn af Ægteskabet. Men endelig havde hun ham da. Det var en stor, kjæk Gut paa otte Aar. Første Gang, Gabrielle saa ham, var det forresten vanskelig for hende at begribe, hvordan han i Grunden saa ud, for da stortuede han. Han kom ligefra Skolen, og der havde de gjort Nar af ham, fordi han hed Espen.

„De kalder mig for Espen Askelad,“ skreg han, „jeg vil ikke hede det . . . det var et Eventøj, som de havde læst i en Eventøjbog . . . og saa kaldte de mig Espen Askelad — hu, huh!“

„Men det var jo ham, som vandt Prin-

sessen og det halve Kongerige," indvendte Gabrielle.

Gutten lod sig ikke friste; han var fremdeles rasende.

„Nu maa Du ikke græde saa," sagde omsider Fru Kühn strængt, „fy for en Skam! Du ser, at den fremmede Dame ler af Dig. Hvad maa hun tro? En stor Gut som Du staa der og flæbe, fordi nogle uskikkelige Gutter siger Askelad til Dig. Du maa være kjæk . . . giv dem igjen . . ."

Det hjalp noget, og endda mere hjalp det, at Gabrielle lovede ham en Viskelæders Bold. Og da Fru Kühn og Gabrielle lidt efter gik ned i Haven, fulgte han dem, ivrigt snakkende og krammende med Næven i Gabrielles lyse Kjole, saa den blev ganske krøllet og slet ikke renere. De to, Gabrielle og Espen, var forresten straks gode Venner.

Da den Sommer saa ud til at blive meget varm, rejste Skibsrheder Wolmer og hans Datter og Espen til et Fiskerleje et Par Mil bort, hvor det var dejligt at bade; hele Stranden bestod af den hvideste Sand, saa fint som Støv. Og Sjøbrisen stod frisk og salt lige ind i Stuen. Gabrielle var ude og besøgte dem, og de havde mange

gode Timer sammen. Her lærte de Espen at svømme. Gabrielle og Fru Kühn holdt ham i et Taug, som de havde bundet ham om Livet. Han var rigtig en Skriger de første Gange . . . likte slet ikke det kolde Vand og paastod, at Tauget skar ham i Skindet. Men da han først havde faaet Smag paa Badningen, blev han meget flink og saa ivrig til at ligge og plaske i Vandet, at Papa Wolmer blev ganske ængstelig for hans Helbred.

Gabrielle blev blot nogle Dage ad Gangen hos Wolmers, ellers var hun i Byen eller besøgte Onkel Fritz.

Af ham fik hun en Dag høre, at med Clara gik det ikke meget bedre end før. Hun havde, efter hvad han havde hørt — muligvis var det Snak — løbet bort fra den „stille og ydmyge Plet“, naturligvis med Stefan. Rimeligvis var de rejst til Amerika eller saadant Sted langt bort, hvor raadvilde Mennesker tror, de skal finde Lykken . . . men ingen vidste med Vished, hvor de var.

Gabrielle hørte det uden at blive meget rystet. Den lyse Blanche først, og nu Fru Kühn — begge saa forskellige fra Clara — havde taget saavidt Plads hos hende, at

hun ligesom gjemte Claras Historie til siden. Nu kunde hun ikke forstaa stort af den . . . Clara var altsaa rømt med Stefan, Gud ved, hvad hun egentlig vilde med ham . . .

— Wolmers kom ikke til Byen før ved September Maanedes Begyndelse. Hele denne Maaned var Vejret tindrende klart, saa Fru Kühn var ærgerlig, fordi de havde rejst ind saa tidlig. Hun holdt lange Taler om, at netop i September skulde Folk være paa Landet: slige fine, hvide September-dage var det saa dejligt i Skogen. Hun var forresten en Del overspændt den sidste Tid. „Noget ligger vist og uroer hende,“ tænkte Gabrielle, „hvad mon det kan være?“

En tidlig Morgenstund kom Fru Kühn frisk og frejdig og banked paa Gabrielles Dør. „Kjære Gabbi, kom og gaa Morgentur med mig . . . jeg vil snakke med Dig. Undskyld, hvis jeg forstyrrer Dig; men jeg er noget nervøs i Dag . . . nej ikke noget kjedeligt . . . tværtimod.“

Gabrielle var i Virkeligheden lidt morgengrættten; men da hun rigtig fik Øjnene op og saa, hvor dejligt Vejret var, saa vilde hun gjerne gaa Morgentur. Medens hun klædte sig paa, saa hun Ven-

inden staa ved Vinduet og læse et Brev. Hun spurgte, hvem det var fra, men fik et undvigende Svar.

De gik afsted udover den kjendte Vej, og Fru Kühn holdt Gabrielles Haand i sin og sagde ret som det var: „kjend, hvilken Luft, . . . den er jo guddommelig.“ „Ja, den er saa,“ svarede Gabrielle, „men Marie, saa var der noget, Du vilde fortælle . . . jeg er ganske spændt paa at høre . . .“

Fru Kühn var pudsigt nok genert; men omsider kom det, omend under flere Omsvøb, end hun plejede at bruge: hun var nu ganske fri . . . skilt . . . saa nøje vilde hun ikke fortælle det . . . hun havde opnaaet Skilsmisse, fordi hendes Mand havde tilstaaet noget . . . naa, hun havde jo ogsaa tilstaaet noget.

„Men Gabrielle,“ sagde hun lidt efter, „det var ikke det, jeg vilde fortælle. Men ved Du . . . om en Uge kommer han, som nu er min for Alvor. Han kommer, Gabrielle. Vi skal gifte os om ganske kort Tid.“

Naar og hvor hun var bleven kjendt med sin Forlovede, sagde hun ikke. Gabrielle fik bare vide, at han havde Andel i et betydeligt Sagbrug, var en Del be-

rejst og meget elskværdig mod dem, han likte. „Og saa er han bedaarende . . . han ta'r en . . . Jeg er vis paa, at Du vil synes godt om ham, Gabbi.“

De havde en morsom Morgentur sammen. Gabrielle forstod, at hendes Veninde var lykkelig, og saa var hun det ogsaa. De gik og snakkede sammen med dæmpet Stemme; deres Skridt var snarest langsomme. Men engang tog en liden munter Djævel ved dem, saa de rendte afsted og legte Sidsten ligesom uvorne Pigebørn, der har faaet Skolelov. Ja de fløj afsted med slig Fart, at to gammelagtige Bondemænd, som gik med en Kyr imellem sig, vendte sig og glante længe efter dem.

XXIV.

Harald Berger var kommen. Gabrielle havde været sammen med ham og Fru Kühn nogle Gange . . . .

Hvorfor var det ham, Marie Kühn havde fundet?

Gabrielle havde aldrig truffet nogen Mand, som gjorde, at hun blev opmærksom engang. Og nu — nu sad han der, som vilde blive hendes eneste . . . som var den eneste paa Jorden for hende . . . det var besynderligt; hun var jo ganske forvandlet. Han havde jo alt taget hende uden selv at vide det . . . alt var Uro i hende . . . han var det, ja, han var det!

Gabrielle elsked ham med den første Ungdoms Glød. Naar han kom, svandt alt for hende; hun vidste næppe, hvad hun tænkte.

Om Dagen gik hun omkring i Byens

Udkant for at træffe de to, og alligevel var hun næsten bange for at træffe dem. Hun var bange for, at Marie eller endnu værre han skulde forstaa, at hun elsked ham.

Hun tænkte ikke paa, om det skulde gaa an at vinde ham. Den unge Kvinde, der elsker for første Gang, kan elske saa fromt. Havde hun pludselig mærket, at han elsked hende, vilde det have virket paa hende som noget uventet, utroligt . . . og Marie? — hvad skulde hun have sagt til hende? . . . Nej, ikke en Tanke om nogen Gjenkærlighed kom op hos hende.

Gabrielle blev meget stille. Naar nogen talte med hende, svarede hun ikke stort. En ukjendt Følelse havde grebet hende: en Smerte, der var blandet med Højtid.

Hun elsked ham hedere og hedere for hver Dag. Det kosted hende stor Anstrængelse at holde det skjult. Marie Kühn havde nu andet at tænke paa end at følges med hende; derfor gik hun lange, ensomme Ture; og uafsladelig arbejdede det inde i hende, hun følte Hunger efter Liv og Lykke, som blot var ham . . . hvad skulde hun gjøre? hun gik og gik og vendte tilbage — og hun havde intetsteds hjemme.

Det eneste Menneske, hun nu talte fortløbt med, var Onkel Fritz. Han havde vist alt forstaaet, at der var noget i Vejen, og maaske han gættede, hvad det var. Han snakked roligt og klogt med hende. Han havde altid den vakre Stemme, naar Gabrielle sad hos ham. Onkel havde nemlig to Stemmer, en skarp og en myg.

Det dulmede at sidde hos Onkel Fritz . . . særlig var det godt, efter at hun havde faaet fortalt ham, hvad der trykkede hende. Det var en Aften i hendes Hjem, at hun kom til at fortælle ham det. De sad alene; Gotthard var gaaet tidlig til Ro paa Grund af en slem Forkjølelse.

Samtalen faldt paa det katholske Kirkevæsen, og Onkel Fritz var ganske bidsk. Gabrielle sagde da: „Men Skriftestolen da! . . . synes Du ikke den er vakker? . . . tror Du ikke mange ogsaa hos os havde Brug for den?“ Da svarede Onkel Fritz stille: „Om Du havde det ondt, Gabrielle, hvad vilde Du da sige til en hvilkensomhelst Præst . . . Hvad kunde han forstaa Dig, som han ikke kjendte . . . Skaller, Pap det hele, Gabbi!“

„Men det er da saa tidt, en faar Lyst

til at snakke ud, Onkel . . . men . . . jeg tror saamæn ingen forstaa.“

„Naa . . . men kanske alligevel en og anden kunde forstaa.“

De sad stille. Der var pludselig kommen noget mellem dem.

„Som nu i den senere Tid med Dig, Gabrielle. Jeg mærker nok, at Du bærer noget . . . og at Du bærer det alene. Om nu vi havde Skriftestol i Kirken, saa vilde Du betro Præsten det hele. Men tænk Dig om, Gabrielle . . . hvem tror Du vilde høre mest opmærksomt paa Dig: en Skriftefar bag Tremmerne eller jeg. Og hvem, tror Du, vilde forstaa Dig bedst?“

„Aa, Onkel, jeg er saa træt, saa træt.“

„Er Du træt, Gabrielle? Ja, det tynger at gaa med Byrden alene. Snak ud, Gabbi, fortæl mig alt, alt. Jeg vil ikke misforstaa Dig.“

„Ja Onkel . . . jeg vil fortælle Dig det . . . jeg vil fortælle Dig alt.“

Og hun satte sig i den dybe Lænestol, der stod ved Siden af Onkels Stol, og hun fortalte en lang Stund. Saa læned hun sig tilbage og laa taus, med lukkede Øjne.

Der blev et Nu stille i Stuen, hvor de

sad. Saa sagde Onkel Fritz med dyb, noget utydelig Stemme:

„Gabrielle . . . vær alligevel lykkelig. Saa meget har Du vist i vente . . . ja, Livet venter Dig . . . Herregud, hvad er Du vel? Blomstrende Liv! Blomstrende Liv!“

XXV.

Fru Marie Kühns Bryllup med Harald Berger stod en vakker Majdag. Gabrielle gik bleg omkring i sin hvide Brudepige-dragt. Hun gik Skridt for Skridt. Hun var ligesom fjernt fra den hele Fest. Engang, da hun kom forbi et Spejl, saa hun sig selv deri og blev opmærksom; den hvide Dame med de to Øjne der — var det hende? Hun fandt sig selv vakker . . . forunderlig. Midt i hendes Smerte gjorde dette hende godt . . . ja, mange var kanske smukkere end hun; men noget maatte hun have, som ikke andre havde, for mange saa paa hende, og naar nogen talte med hende, mærked hun, at vedkommende betragtede hende meget opmærksomt.

Hun drak en Del Champagne, og denne Drue, som var hende næsten ukjendt, gjorde sin Virkning. Hun syntes at erindre

Ting, som hun troede at have seet eller hørt eller levet . . . hun saa fremmede Dage for sig . . . Dage med ukjendte Glæder.

Skulde saadanne Dage komme?

Harald Berger kom bort og talte med hende: „De gaar saa meget alene, Frøken Gotthard. De kjeder Dem vist.“

Aldeles ikke . . . men jeg kjender jo ikke mange af Gjæsterne . . . de er vist komne langvejs fra allesammen.“

„Jeg tror nu alligevel, at De kjeder Dem.“

„Nej, nej, De maa endelig ikke tro noget saa galt.“

Gabrielle lo ganske frit.

„Ja, ja . . . De gjør nu alligevel, Frøken Gotthard. Se bare, nu da jeg sidder hos Dem, vil De næppe høre paa mig. De sidder der og læser . . . Hvad er det for en Bog?“

„Det er en Stambog, saavidt jeg ser . . . her staar vel mange gode Raad.“

„Det er vel mest gode Raad i Kjærlighed . . . det handler oftest Stambøgerne om. Ja, nu faar vel De snart begynde at ud-danne Deres Evner i den Retning, Frøken

Gotthard. Se her er nogle Smaavers . . . se hvor zirligt de er skrevne . . .“

Han læste:

„Saa svandt den sidste Rest af Glædens Ild,
Som Du mig tændte — tys, nu kommer
Sorgen.“

„Se, se,“ mumlede han, „det høres jo næsten anelsesfuldt ud . . . Gud ved, hvad det Vers kunde fortælle . . . Og se her, se hvilke højtidelige Bogstaver:

„Jeg traf hende og fik hende kjær, hun Skogens Pige. Medens hun leved, ligned hun en Morgensky, hun døde uden at have gjort nogen Fortræd. Jeg ser endnu, mange Aar efter, Glansen i hendes Øje.“

Det er jo ligesom en liden Spøgelse-historie . . . af dem, som ikke skræmmer. Men se her er vist noget:

„Ligesom der findes tre Herskere i Aaret, Vaarens unge Prins, Sommerens rige Konge, Høstens prægtige Kejser (Vinteren regnes ikke, thi den er Døden), saaledes er der tre Herskere i Menneskelivet, der ogsaa kan kaldes ved hine Navne. Alle tre ønsker, ja fordrer med Rette Kjærligheden. Vaarens Prins plejer at have sin, Sommerens Konge sin og Høstens Kejser sin. Ryk Kjærlig-

heden bort fra deres Liv, nægt dem dens Lykke — og Vaarens unge Herskers Hoved synker i Drøm, Sommerkongens i Sorg og Savn og Høstkejserens i Uro og Pine; thi han har ikke engang Fremtidens Haab. Men skjænd ikke paa nogen af dem, om de søger at dække sin Lykkes Ruin; om Vaarprinsen dækker sig bag Drømmen, om Sommerkongen dækker sig bag Vreden, om Høstkejseren dækker sig bag Bitterheden.“

„Det der,“ mumlede Harald Berger, „var noget vidtløftigt . . . men det var ikke saa rent dumt . . . nej, det var ikke . . . Naa, Frøken Gotthard, De maa altsaa se Dem om efter Vaarens Hersker . . . eller for at holde os ordret efter Stambogen: Vaarprinsen . . . nej, vi maa altsaa sige Vaarprinsessen i Dem faar se sig om efter en, hun kan elske.“

„Jeg har seet ham!“ svarede Gabrielle hurtig, „men jeg fik ham ikke.“

„Har De seet ham?“ spurgte Harald Berger, „og De fik ham ikke? . . . Det tror jeg ikke, Frøken Gabrielle.“

„Nej, jeg fik ham ikke!“ hun lo pludselig lidt anstrængt . . . „saa faar jeg vel drømme med Hodet under Vingen . . . hvad? . . . eller kanske haabe paa Sommerkongen.“

Harald Berger saa paa hende.

„Jasaa?“ spurgte han, „er det virkelig sandt? fik De ham ikke? Hvad har det været for en tosket Fyr?“

„Det siger jeg ikke“ . . . Gabrielle lo paany og tiede saa. „Men som sagt,“ vedblev hun lidt efter, „jeg faar vente paa Sommerkongen . . .“

„Jeg kan aldrig glemme, at De ikke fik ham, den første. Jeg begriber det ikke.“

„Det er ikke noget at snakke om nu . . . det kan ikke forandres. Jeg synes heller, De skulde ønske mig en brilliant Sommer, Hr. Berger.“

„Javist . . . det ønsker jeg Dem, Frøken Gabrielle.“

„Tak skal De ha’; saa haaber jeg, at det gaar. Hvis da ikke en slig vissen Vaar er for farlig for Sommeren. Men se, der kommer Marie. Din Mand ønsker mig Sommerens Konge, Marie. Er han ikke snil?“

„Naa, er det salig Tantes Stambog, Du læser i. Ja, hun skal forresten ha’ været klog . . . meget klog. Saa, Harald ønsker Dig Sommerkongen? . . . Ved Du hvad, Gabbi, jeg tror, jeg vil ønske Dig Høstkejseren. Jeg ved ikke, . . . jeg tror, at

Du kanske først blir rigtig færdig da. Du vil da være saa tung, saa kostelig. Aa, Du ubegribelige Gabrielle . . . ja, Du er i Grunden ubegribelig . . . ingen kjender Dig vist rigtig.“

„Ja,“ raabte Harald Berger, „javist . . . hun er jo ganske, ganske aparte . . . det er skammeligt, at jeg ikke før har kjendt Dem Spor . . . hvorfor kom De ikke oftere til os?“

„Nej, hør paa ham . . . nu skal jeg høre nydelige Ting!“ skjændte Fru Marie, „er Du kanske alt kjed af mig, hvad? Er Du ikke fornøjet med mig, Du stygge Mand?“

„Jeg ved saamæn ikke,“ svared Berger og greb smilende hendes Haand, „Du er jo min Hjærtens udkaarede Brud, som skrevet staar. Men Gud ved . . . havde jeg truffet Frøken Gotthard før, saa . . .“

Det var nok sagt i Spøg og ment som Spøg. Men Gabrielle havde alligevel lagt Mærke til, hvor han havde begyndt at se paa hende den sidste Halvtime. Hun svarede nu i samme spøgende Tone, men med et ejendommeligt Smil, hvori hun gav noget af det, som hun følte begyndte at gro hos sig. Hun saa, hvor han mere

og mere spilede Øjnene op, og hun følte pludselig, at hun havde Magt! Og den Følelse gjorde hende glad beruset, saa hun følte Magtbegjær mere end Kjærlighed . . . ja, den Mand der, Harald Berger, var hende ikke saa meget som før, omend hun elsked alt ved ham. Han var hende ikke det hele Liv mere . . . hun saa roligere paa ham end før. Javist, hun likte ham godt; men sig selv elsked hun med Jubel.

XXVI.

Den næste Tid var ikke Gabrielle saa modig. Hun var ikke som hin Bryllups-aften, da Fest og Vin havde drevet hende frem, og hun sad mellem Marie og Harald Berger. Ingenting kunde nu kalde den Magt frem, ingenting kunde nu ægge og nære den Drift, som hun havde følt gro i sig hin Aften, Driften til at bøje andres Viljer under sin.

Hendes unge Kjærlighedsdrøm kom tilbage, og den lagde sig uforstyrret til Rette: Harald Berger, hvor hun elsked ham!

Dagene gik. Hun gik meget ensom omkring. Havde Magtbegjæret hin Kveld dukket frem, saa havde det nu sandelig trukket sig tilbage.

Harald Berger og Marie var nu paa Bryllupsrejse . . . nu var de lykkelige med hinanden. Marie og han — de var alene

. . . ved Gud, de to var ganske alene . . . ingen passed paa dem . . . det var næsten underligt, at de maatte . . . de var alene Dag og Nat . . . hun vidste det nok . . . de var ét Kjød . . . ét Kjød — hvor det hørtes forunderligt . . .“

Sommerkongen? . . . havde hun noget i Vente? Skulde noget tændes for hende ogsaa? hvor fandtes det? I Verden derude kanske . . . langt derude sad maaske noget, der var til hende . . .

Hun gik ofte paa Bryggen og saa paa Damperne, der kom fra fremmede Byer. Hun holdt af at se paa de kolossale Skibe, der kom langvejs fra og skulde ligesaa langt: Urania, Britannia, Victoria, Arkansas . . . de skulde til Amerika eller Australien . . . hundrede Mænd til at hive Kul og gjøre strængt Arbejde . . . sodede, magre Fan'skarle og en og anden tyk, som svedte naar han fik noget tungt at bære . . . et Myldr af Folk fra alle Kanter . . . her laa de bare for at gjøre sig parate. Men mange Emigranter blev alligevel stuede ombord og det i Huj og Hast . . . Kanske en Tyv eller Morder blev fundet blandt dem og arresteret, netop som det store Skib skulde

afgaa. Det var udmærket. Slig skulde en Emigrantdamper ha' det.

Men hun behøvede ikke Amerikafarere. Hun vilde kanske ligesaa gjerne ha' et Skib, der gik til en dejlig Storby. Et sligt Skib havde ogsaa sin hemmelighedsfulde Tillokkelse. Nu og da gik hun ned i et saadant Skib. Salonens noget trykkende Luft og Lugarenes beklumrede Luft . . . den evindelige Lugt af Fløjls . . . og . . . en bitte Tanke kvalm Lugt . . . ha, hvem vidste? . . . kanske af en sjøsyg Passager fra næstsidsste Tur, som havde været altfor elendig, saa han sagde Ulrik til andet end til Blikkskaalen, og som derfor var vanskelig at faa luftet ud . . . gjorde ingen Ting forresten, ingen Verdens Ting! For alt var her Varsel om Fart mod en ukjendt By, hvor noget maatte være for hende. Herregud, var hun overspændt? Ja, hvis hun var saa, kunde hun ikke gjøre for det . . . hun led selv mest ved det . . .

Hun fandt i denne Tid slet ingen at slutte sig til. Den blege Louise var nok i Byen, og Gabrielle holdt nok meget af hende, men saa forskjellig hun var fra Gabrielle. Hun var næsten for indgroet i sin Forsagelse; hun klaged ikke engang, hun

var næsten hjemme der. Og Onkel Fritz kunde hun heller ikke tale med, for han var paa en af sine evindelige Udenlandsrejser. Hun var saaledes fuldstændig overladt til sig selv.

Denne Ensomhed gav sig efterhaanden Udslag paa forskjellig Vis. Hun blev meget omhyggelig for sig selv paa forskellige Maader: hun købte saaledes mange kostbare Kjoler. Byens Folk talte om hendes Elegance og fandt den latterlig. Hæ, Amtmandens Datter og Oberstens Datter gik med ganske jevne Kjoler . . . ja, tænk . . . nogle sagde, at Amtmandens Datter lod Tjenestepigen sy sine . . . Og saa kunde vel en Apothekerdatter lade sig nøje! Gabrielle fik et Ymt om, hvad der blev sagt, og et Minut eller to kunde hun give dem Ret, som snakked: hvorfor gjøre noget for at være smuk her, hvor det kun vakte stygge Følelser hos den, som saa det: Misundelse og smaalig Fnisen bag ens Ryg. Hvorfor ikke være en graa Fugl her og dræbe den usalige Lykkehunger? Hvem forstod vel her, at den Lykke, hun stræbte efter, var andet end Stræben efter det nødvendige Brød Livet igjennem?

Men tidt tænkte hun igjen: jo, jeg vil gjøre mig i Stand til at tage imod Lykken ogsaa her! Og hendes fineste og vakreste Stund blev efterhaanden den Time, hun brugte i sit Værelse til at gjøre sig smuk og stærk. Denne Pleje af sit Legeme var fredlyst netop her i denne By. Her skulde ingen sige, at hun gjorde det for at tækkes nogen . . . her gik hun alene . . . kun for sin egen Skyld hæged hun om sit Legeme, baded sig hver Morgen og plejed sine Fødder og sine Hænder og sit Haar.

Hun fik en Tid Forkjærlighed for fine Parfumer. Hun gik tidt ned i Kjælderen og tog af Krukkerne. Hun kunde finde Fornøjelse i at tage lidt af hver. Der var hvid Rose, Nellik, Reseda, Konval, Lilje — ja, alskens Blomsterblod var i disse Krukker, og de duftede som store Blomsterhaver. Hun kunde nu og da finde paa at blande forskjellige Parfumer sammen. Der steg jo Eventyr frem af disse Dufte . . . Der var en indisk Lotosblomst, der var en kinesisk Blomst . . . (slige Kinesere saa ud som de var forsigtige og halvgale paa samme Tid!), der var Blomsten fra Pampas, der var Loxotis og der var Chypre . . .

Tidt naar hun sugede disse Dufte be-

gjærligt ind, følte hun sig slap og lykkelig. Noget vilde vist møde hende, noget vilde hun vist opleve, som hun kunde ønske at opleve. Urolige Ønsker kom op hos hende: en Venten paa noget, som maatte ske . . . maaske store Fløjdøre skulde aabnes for hende . . . og hun skulde skride ind i det store, højloftede Rum, som var forbeholdt hende. Den fjerne Brusen i hendes Sjæl . . . hun ventede!

Saa meget gav den urolige Venten sig Udtryk i. Snart i kjække Ture til Sjøen og til Skogs, snart i doven Døsen i et Sofa-hjørne. Snart i Samvær med en gammel Barnepige, der nu var bleven Jordmor, hvem hun besøgte, og af hvis aabenhjærtige Historier hun lo umaadeligt, snart i Samvær med en ulykkelig Gammeljomfru, der holdt det svævende mellem Religion og Galskab.

XXVII.

Onkel Fritz var kommet hjem fra sin Udenlandsrejse, og Gabrielle havde besøgt ham. Han var bestandig den klogeste af alle, hun kjendte. Naar hun sad hos ham havde hun en Følelse af, at hun kunde fortælle ham alt uden Forbehold. Han vilde forstaa hvert mindste Gran, som hun fortalte ham. Om hun betroede ham sine smaa Indfald, sine Dumheder, om hun fortalte ham om den tussede, gamle Jomfru, hun var gode Venner med, og om de farlige Parfumer — alt forstod han sikkert, dette lille Smil, han fik, naar hun berettede om særlig umulige Ting, dette Smil og denne Nikken med Ho'det: Smilet var ikke haanligt, snarere forundret: „Har hun nu fundet paa det ogsaa.“

Hun holdt mere af Onkel Fritz end nogen anden.

En og anden Gang drak hun et Glas Vin hos ham; det var en Vin, Onkel havde faaet gennem en Skibskaptejn, som han kjendte. Om hun ellers drak et Glas Vin, huskede hun aldrig Smagen næste Øjeblik, men Onkel Fritz's Vine glemte hun ikke; de kunde dukke op i Mindet næste Dag og Dage efter; for de havde sin egen Smag . . . det forstod hun, omend hun saamæn ikke var Kjender.

Og i det hele glemte hun ikke de Stunder, hun var hos Onkel Fritz. Tidt kunde det være, at hun ikke forstod alt det, han forklarede, men det var alligevel godt at sidde der, og Onkel vidste jo om det hele, saa han forstod hende altid, selv naar hun ikke var god at forstaa. Og det var som hun blev roligere her . . . og selv om hun og Onkel ikke snakkede om det, der angik hende, var det dog tilstede, og det var godt, thi det var vanskeligt helt at tie stille med Smerten.

I den Tone, hvori Onkel Fritz talte, laa en Erkjendelse af, at han kjendte hendes Sorg. Hun havde ikke kunnet udholde, at nogen anden skulde have kjendt den, men Onkel maatte ha' Lov, fordi han holdt af hende, og fordi han var saa klog,

at han maaske satte hende højere, efter at han havde erfaret hendes Smerte.

Derfor hørte hun, at hans Stemme, naar han talte til hende, blev stille og dyb, og hun forstod, at han var bedrøvet for hendes Skyld. Men nu og da kunde hun slaa om og bli' forsoren og le: „Hej, Onkel, lad os ikke sidde her og hænge med Næserne: Lad os faa noget af den søde Italiener . . . den som Du siger aldrig gi'r Tømmermænd.“

„Synes Du, jeg drikker formeget, Onkel,“ spurgte hun engang.

„Naa, drikker Du ikke mere end det Glas et Par Gange om Ugen hos mig?“

„Nej, det gjør jeg ikke.“

„Nej, saa synes jeg det ikke, nej Gabrielle, det synes jeg ikke, Du gjør, desuden er Vin ikke noget djævelsk, den er en god og solid Saft, og den skader ikke, naar den drikkes med godt Humør. Det er bare, naar Flasken skal være Trøster, naar man slingrer omkring med den under Armen i den sorteste Bedrøvelse, — da er den frygtelig. Vinen gjør næppe et Menneske Skade, naar det er kommet paa Ret-siden i Livet, det er det, som er det vigtigste.“

„Hvor er mit Livs Vrangside, Onkel?“

„Hm, det er jo ikke saa ganske let at sige. Jeg tror Dit Livs Vrangside vil være at sidde blandt smaalige Mennesker i forhutlede Forhold. Da vil der gro Græs paa Dig, Gabrielle, Du vil slettes stille ud. Din Kraft vil alligevel af og til give sig Udslag, men paa en daarlig, karikaturagtig Maade. Der ser Du, hvor uforbeholdent jeg snakker til Dig, Gabbi.“

„Og saa Retsiden?“

„Retsiden? . . . Du maa komme i aabne Forhold, Du maa træffe Mennesker, som Du føler er dine Venner. Hvis Du faar en Mand, maa han løfte Dig paa Hænderne. Lad saa Skjæbnen komme, lad Tiden gaa! Kanske Du bli'r ulykkelig og gjør ham, som bli'r Din, ogsaa ulykkelig, men lad rulle, lad rulle! Du har bare at leve videre. Du har bare at gjøre lykkelig og ulykkelig, hvem ved? . . . kanske aabner Du i begge Tilfælde Døre, som ellers altid var blevne lukkede.“

„Aa Onkel Fritz, naar Du snakker slig, saa holder jeg saa af Dig . . . jeg synes, jeg synes ingen er som Du.“

„Naa, bliv nu ikke altfor begejstret, og tro nu ikke altfor godt om mig. Du ved, at

jeg altid har været en gammel, snaksom Fyr. Jeg baade mener og tror, at Du kan blive saa meget . . . jeg er ikke sikker paa noget hos Dig! Om Clara var jeg sikker nok . . . ja jeg var saa vis paa, at den store, vilde Pige vilde det gaa, hvad vi kalder, galt med. Hun var bare et eneste stort Instinkt. Hun og hendes Stefan! Herregud, husk bare paa „Bortførelsen“ paa Bryggen, saa altfor ufornuftigt og ærligt . . . og nu — hvor er de, de to vilde Børn? . . . Men Du . . . ja, hvem kan svare for, hvad Du bli'r? Du har saa mange Ingredienser i Dig, din Apothekerdatter, Du er; ja det siger jeg. He, skulde man ikke tro, at Du var lavet efter en af Vorherres subtileste latinske Recepter? Jo, det er Du. Bare Apothekeren nu har været flink nok og ikke taget fejl og blandet gale Stoffer op i . . . ja, jeg ser paa Dig, Gabrielle, jeg ser hvad Du har fremme, og jeg tror, at der ligger endnu mere i Krogene hos Dig, som først senere vil komme frem. Bare husk det, Du fortalte fra Fru Bergers Bryllup; et ungt, grisk Rovdyr var Du, min fromme Pige, da Du sad sammen med Berger og glædede Dig over, at Du kunde naa ham. Du siger forresten ikke stort, saa jeg kan

ikke slutte meget af dine Ord, men naar jeg ser dine Træk og dine Øjne . . . ja, der er noget uforklarligt ved dine Øjne . . . saa siger jeg: Gud bevare mig, hvad er Gabrielle i Grunden for en?"

Onkel Fritz standsede pludselig. Han havde de sidste Minutter talt sig ganske ivrig; nu tiede han pludselig bomstille og fik travlt med at tænde en ny Cigar, om end den reglementerede Kaffeigar (han plejed aldrig at røge mere end den ene) for en god Stund siden var røget ud.

XXVIII.

Apotheker Gotthard var bleven meget daarlig den senere Tid. Han havde forkjølet sig sidste Vinter, og den Forkjølelse blev siddende; den vilde slet ikke bort. Han hostede uafslædig . . . det var næsten uudholdeligt at høre paa ham. Tidt om Natten laa han vaagen og hostede, og ynkede sig, naar det blev for slemt. Gabrielle, som nu havde sit Værelse ved Siden af Fa'rens, stod mange Gange op og hjalp ham saa godt, hun kunde . . . hun havde i Grunden ikke stort imod at forstyrres, hun vilde gjerne hjælpe sin syge Far. Stakkars gamle! Han, som tidligere havde været saa knarvorn og kjæphøj, nu var der ikke meget tilbage af de Ting. Han var saa taknemmelig for det mindste. Herre Gud, hvor hun i Grunden var glad i ham . . . han var saa hjælpeless, naar

han snakkede mellem Hosteanfaldene . . . en sjælden Gang kunde kanske den gamle, hidsige Adam komme op hos ham, naar han troede, at de narrede ham, Apothekerkarlen og Farmaceuten; men da var to Ord nok til at stagge ham.

En Aften sagde han ganske sagtmodig:

„Ja, jeg ved ikke, Gabbi . . . jeg er jo ikke stærk mere . . . jeg kan saamænvente at faa Rejsepas, naar det skal være, men hvad mener Du, hvad vil Du vel sige om mig, naar jeg er borte? Synes Du, jeg har været en daarlig Far, Gabrielle? Hm, . . . det synes Du kanske?“

„Kjære Far . . . jeg er ikke dum, det er det eneste, jeg kan svare. Jeg tror, Du har gjort, som Du kunde gjøre. Lad os nu ikke snakke om sligt. Kjære Far, Du har nok altid ment det godt.“

„Ja, jeg har,“ Gotthard græd. „Jeg ved ikke, at jeg har ment noget ondt, . . . men jeg har tænkt, nu jeg har ligget her . . . om jeg kanske har været urimelig og grætten, og at jeg har været ikke meget klog.“

„Kjære Far, tænk ikke paa sligt, jeg takker Dig for alt det, som Du har gjort, nu ved Du det.“

Ud paa Vaaren blev Apotheker Gott-hard bedre, og han snakkede meget ivrig om, hvad han vilde gjøre, naar Sommeren kom . . . han skulde da, sammen med Busch, en lang Jagttur til nogle meget ødselige Dalstrøg, som han længe havde haft . . . om han saa maatte sige, i Kikkerten; der fandtes Vildren . . . det var ærgerlig, at han ikke havde truffet slig en eneste Gang i sit lange Jægerliv, ja nu maatte han skynde sig . . . og Busch ogsaa . . . ja, Busch var det endda ikke saa farligt med, han var jo elleve Aar yngre, men han, Gotthard, var jo over seks og tredsindstyve Aar, saa det var sandelig paa høje Tid. Folk var jo ikke nu saa stærke som før, han havde hørt, at Manden paa Gaarden deroppe gik ud og skjød Vildren før han spiste Kvældsgrøden, og det gjorde han lige til han blev firs . . .

Slig kunde han ligge og snakke i det vide og brede.

En Dag Busch, var derinde, snakkede han om det samme, og Intendanten gik smilende ind paa Planen. „Ja vist,“ sagde han, „se nu bare til at blive frisk. Saa skal Du se! Op til Sæteren . . . Rømmegrød og Tykmælk og Rensdyrsteg og Sæter-

jenter . . . hvad, Du gamle Røver, Du gamle Haj . . . hvad? Vær nu bare forsigtig, saa gaar det hele udmærket, skal Du se.“

Busch rejste lidt efter op til sin Gaard, og en Dag kom der Bud efter Gabrielle: Kunde hun ikke have Lyst til at komme til Nylund nogle Dage? . . . der kom et Par andre Gjæster . . . vilde hun ikke? Hvis Far da var nogenlunde frisk og ikke trængte hende.

Gotthard ivrede for, at hun skulde rejse . . . naturligvis, han var jo næsten frisk nu, det han trængte til, kunde ligesaa godt Stuepigen klare . . . Gabrielle havde haft saa megen Uro med ham den sidste Tid, og havde ligget saa tidt vaagen. Hun skulde sandelig rejse til Nylund og hvile sig lidt ud, og det var jo ikke længere Vej, end at han kunde sende Bud efter hende, om han savnede hende. Forresten kunde hun rejse tryk. Naar hun kom tilbage, var han sikkert oppe igjen. Hun maatte hilse Onkel Fritz og sige, at nu kom snart han, Gotthard, ogsaa.

Gabrielle kyssede da sin Far og pakkede en liden Haandkuffert og bestilte Skyds til Nylund.

Hun kom derop, og Onkel Fritz tog gladelig imod hende. Han løb helt ud paa Vejen, da hun kom.

Onkel Fritz's Gjæster — det var ikke godt at forstaa, hvorfor han havde indbudt dem. Dem var der da ikke megen Stads ved. En „musikalsk“ Dame, der spillede som en Spilledaase, og en Adjunkt, der bare snakkede om „højest interessante“ Ting fra en fjorten Dages Romerrejse, der til syvende og sidst var saa uinteressant som vel mulig.

„Nej Onkel,“ smilede Gabrielle, da Talen faldt paa de to, „jeg begriber ikke, hvad Du skulde trække dem op efter.“

Onkel Fritz nølede med Svar: „Hm,“ sagde han endelig stille, „Du har nu alligevel Brug for dem. Foruden dem, kunde Du jo ikke være her.“

„Er Du gal, Onkel, havde jeg nær sagt, hvorfor ikke? Du kan da forstaa, at jeg vil hellere være dem foruden. Lad gaa med den Musik, men naar Adjunkten i det uendelige lirer løs med sin evindelige Romerrejse, saa er det stridt nok . . . blir han da aldrig færdig? Gud bevare mig, Onkel, hvor Folk tidt kan være altfor

dumme, jeg sprækker, forsikrer jeg Dig, hvis jeg skal høre al det der endnu nogle Gange.“

Da Gabrielle havde været paa Nylund seks Dage, kom Onkel Fritz en Morgen ind til hende, netop som hun var færdig med at klæde sig paa. „Undskyld, Gabrielle, om jeg kommer for tidlig, men jeg tror, vi faar rejse til Byen i en Hast, din Far er vist meget daarlig.“

„Er Far daarlig? Hvem siger det?“

„Ja, hvem i Grunden? Der kom en Mand her, som var sendt fra Byen for at melde det . . . jeg ved ikke, hvem der har sendt ham, for jeg traf ham ikke selv. Han havde faaet Betaling for det, lod det til. Men Du, jeg tror, vi faar rejse. Vi faar jo haabe det bedste, men Lungebetændelse er ikke godt i hans Alder, og med det skrantne Bryst han har. Ja, han har faa't Lungebetændelse. Jeg vil under alle Omstændigheder blive med. Skulde det gaa rigtig galt, saa vil jeg være hos min gamle Ven paa det sidste. Ja, det er jo bedst at være forberedt paa alt, Gabrielle . . . nej, jeg synes ikke, Du har noget at bebrejde Dig, Gabrielle; da Du rejste fra Byen

hostede han jo bare, og den Hoste kunde han jo ha' levet med i mange Aar."

— Da de kom til Byen, laa Apotheker Gotthard for Døden. Han havde været altfor uforsigtig. Dagen efter, at Gabrielle var rejst, forsikrede han, at han nu var saa frisk, at han ikke orkede at ligge længere, og han havde staaet op og gaaet og laddet paa Strømpelæsten. Han vilde ikke tage Sko paa, „for han vilde straks lægge sig igjen.“ Og saa blev det alligevel til, at han ikke lagde sig saa snart, men laddede og laddede, og sluttelig laddede han helt ud i det kolde Laboratorium, for at se om alt var i Orden der . . . rent utilgiveligt ubesindigt . . . Men næste Dag var Sygdommen kommen, og alt tredje Dag efter var han meget daarlig . . . nu var det saa vidt, han kjendte sin Datter og sin mangeaarige Ven.

To Dage, efter at Gabrielle var kommet hjem, døde han en Nat. Hun og Onkel Fritz var hos ham til sidste Aandepust. Han døde let og uden mange Smerter. Hun holdt hans Haand og mærkede, hvor den blev kold . . . en egen Kulde . . . det var vist Dødens Kulde.

Da hendes Far laa der saa stille, hældede hun sig mod Onkel Fritz . . . lidt efter lagde hun sit Hoved mod hans Bryst, og stod saaledes længe.

XXIX.

Gabrielle boede paa Nylund Tiden efter Begravelsen. Den musikalske Dame var der nok endnu, men det forhindred ikke, at Intendanten og den unge Pige fik mangel uforstyrret Samtale. De talte nu anderledes end før. De talte sagte og inderligt, som to Mennesker der er overladte til hinanden. Under en saadan Samtale sagde den unge Kvinde til den fem og halvtredsindstyveaarige Mand, at hun vilde blive hos ham altid.

Onkel Fritz stod ganske bleg og betragtede hendes Ansigt og hørte hendes Stemme. Hun smilede ikke, hun lo ikke, hun jublede ikke, da hun sagde ham dette. Alvorlig og rolig rakte hun ham Haanden: „jeg vil altid være hos Dig, Onkel Fritz.“

„Du tænker vist, Gabrielle: det er

underligt, at han vil tage imod det. Jeg er ung, han er gammel.“

„Nej, Onkel Fritz, jeg ved vel bedst, hvad Du er værd.“

„Gabrielle . . . lad os først og fremst være ærlige mod hinanden. Jeg vil begynde med Forelskelsen . . . Du ser . . . endnu har jeg ikke kysset Dig . . . Du har forsaavidt heller ikke. Jeg er, hvad man kalder tilaars . . . næsten tre Gange saa gammel som Du; men vil Du alligevel høre, at jeg ikke vil sammenlignes med Ungdommen, som Størsteparten af den er. De har haft sine Næser over Jorden i bare tyve—trediva Aar, det er sandt nok. De har faa Aar paa Bagen, men hvor er den urolige, dristige Ungdom hos dem? Jeg er en gammel Fyr, jeg vil ikke gjøre mig yngre, end jeg er, jeg vil ikke farve mine graa Haar sorte; men jeg vil ikke tages af Dig som et gammelt Tabernakel, hvori Du kan søge Ro og Fred. Hvor gammel er Du nu, Gabrielle?“

„Tyve Aar.“

„Det er meget ungt. Og „Ungdom for Ungdom,“ er det ikke saa?“

„Jeg kan bare svare, at jeg holder af

Dig, Onkel . . . jeg holder meget, meget af Dig.“

Intendantens blege Ansigt fortrak sig.

„Gabrielle!“ raabte han haardt, „jeg vil ha' det af Dig, som jeg elsker; jeg vil ikke ha' din Beundring, fordi jeg er klog, jeg vil ikke ha' din Hengivenhed, fordi jeg altid før har jevnet Vejen for Dig, da Du var uskikkelig Skolepige. Jeg elsker Dig, Gabrielle, og jeg spørger Dig: elsker Du mig? Javist, jeg ser, hvor Du har vanskeligt for at svare . . . ja, jeg havde ogsaa vanskeligt for at nævne Ordet elske for Dig. Men jeg maatte, jeg maatte ha' Afgjørelsen. He, vil Du tro, at Onkel Fritz, denne Ungkarl, som er drattet ned i den lille By — vil Du tro, at han altid har haft en Djævel i Kroppen, der hviskede til ham, at han aldrig havde faaet det, han vilde. Og vil Du saa tro, at Du, den lille Gabbi, omsider steg frem som det ubegribelige, som det vidunderlige, som det, hvormed han vilde kunne faa den Lykke, som han længe havde ventet paa . . . Men nu, da Du staar der bleg og alvorlig og holder af mig — nu er det alligevel, som om der skulde være befæstet et Dyb mellem os. For jeg elsker Dig, Gabrielle, som jeg

aldrig har elsket nogen — og som sagt: Du holder af mig . . . Du vil gjerne have det roligt hos mig. Kanske det er formasteligt sagt, men jeg vil ikke være som de fleste af disse gamle Mænd med de unge Koner. Men jeg forlanger jo ingenting, hvad skulde jeg vel forlange? . . . sig det bare til mig, Gabrielle: „Du kan ikke faa det ubegribelige, det store af mig, Du er ikke den, jeg længes mod.“ Sig det, og jeg skal prøve at ordne mig . . . Jeg skal atter være din snille Onkel Fritz. Husker Du, hvad Du fortalte mig fra Bryllupet . . . De loved Dig noget . . . Harald Berger loved Dig noget, og Marie, din Veninde, loved Dig noget. Og nu mener Du vel: jeg holder meget af Onkel Fritz; men det hos mig, som venter, faar han ikke . . . det gemmer jeg. Svar, Gabrielle, svar . . . vær ærlig . . . jeg bønfalder Dig.“

„Kjære Onkel, jeg tror ikke, at nogen kommer. Jeg føler ikke noget hos mig, som venter nu. Jeg ved ikke saa nøje, hvad der gik af mig den Aften i Bryllupet. Husk Onkel, alt fra jeg var Barn . . . jeg har i Grunden ikke haft det herligt. Al den Angst som jeg udstod, fordi de var onde mod mig . . . aa, det var svære Dage

. . . Tænk paa den Skogtur; det er ufatteligt, at jeg ikke blev skrullet efter den . . . Og paa alt andet . . . paa Clara . . . og saa det tilslut, som jeg jo har fortalt Dig, Onkel . . . Det at jeg elskede Harald Berger . . . jeg er saa tom, Onkel, jeg er saa træt . . . jeg maa ha' Ro en Stund. Jeg holder meget, meget af Dig, Onkel Fritz, jeg befinder mig saa inderlig godt, naar jeg er sammen med Dig. Jeg vilde sørge saa, om jeg maatte gaa fra Dig . . . jeg vilde sørge saa forfærdeligt. Kan Du ikke bruge mig alligevel, selv om jeg ikke elsker Dig, som Du vil, jeg skal. For det tror jeg ikke, jeg kan.“

Intendanten rystede raadvild paa Hovedet.

„Hm,“ sagde han stille, „hvad gaar der af mig? Aldrig har noget grebet mig slig som dette. Det er længesiden, det begyndte, og jeg har kjæmpet haardt imod; men hvad kan det nytte at kjæmpe imod. Ja kort og godt, Gabrielle, jeg vil være „Sommerkongen“ for Dig trods mine graa Haar . . . Dette med Prins og Konge og Kejser er jo nogle afskylige, banale Lignelser, trods den aandrige Tantes Stambog. Javel, jeg vil være ham, Du venter paa —

ikke Roen, Resignationen. Aa, jeg vilde give alt for den lyse Glød hos Dig, Gabrielle . . . for Du har den nok . . . jeg vilde give alt for den Fest, din Sjæl og dit Legem engang vil give ham, som maa komme.“

„Onkel Fritz . . . Du snakker saa . . . saa utroligt vakkert. Du maa ikke snakke slig, Onkel . . . Du maa ikke. For naar Du snakker slig, saa føler jeg noget af det, jeg følte den Aften i Bryllupet. Tror Du, det vil komme, Onkel?“ Hun smilede pludselig. „Vil det komme? Ja, hvis det kommer, saa kommer jeg! Bare en Time! Bare et Øjeblik!“

Hun saa hen for sig, hun stod ligesom færdig til at styrte frem, hun saa ud som den, der vil uden Hensyn.

Pludselig brød hun af og saa paa Onkel Fritz, der sad og stirred paa hende uden at mæle et Ord.

„Ja . . . saa faar jeg rejse til Byen igjen, Onkel . . .“

Intendanten sad stille, som hørte han ikke, hvad hun sagde. Endelig kom det langsomt:

„Jeg er ræd for det, som kan komme, Gabrielle . . . Engang for længe siden, før

Du var kommen til Verden, hændte der mig noget . . . men da var jeg endnu saa ung. Nu lider det jo snart mod de Dage, om hvilke skrevet staar: de behage os ikke . . . al min Kraft er nu ligesom samlet om Dig. Jeg er ræd for at opsluges, Gabrielle, og jeg vil bli' endnu ræddere for at opsluges, om jeg tar til Takke med din Holden af . . . for saa kan jeg jo vente, at en vakker Dag han kommer, som kalder Dig . . .“

XXX.

Gabrielle rejste til Byen igjen næste Dag. Hun boede i sit Hjem og tilbragte meget af Dagen med Læsning. Hun gjorde yderst faa Bekjendtskaber.

Hendes gamle Barnepige, Jordemoren, fortalte hende om nogle fattige syge, og hvad hun hørte, gav hende Lyst til at se dem. Hun besøgte dem da, og hun forundrede sig over, hvor stille de laa hen. De gjorde sig ikke megen unødig Umage. Fattigdom hele Livet; ingen Fest i nogen Henseende . . . og nu slukkes langsomt ud, fordi det saa maatte være. Der var ved deres Død noget af visne Blades Fald.

Naar hun henimod Aften var kommen hjem fra sine Ture eller sine Besøg, sagde hun fra til Kokkepigen, og denne ordnede da Aftensbordet. Gabrielle hørte fjern Klirren

af Talerkenen, der sattes til Rette. Hun hørte endog Pigens Nynnen . . .

Efter Aftensbordet sad Gabrielle en Time eller to og læste, før hun gik i Seng. Hun lagde sig meget tidlig og stod op tidligt. Særlig nu da Sommeren kom tilbage. Saa-
fort Solen skinned ind paa hendes Gulv, var hun oppe og gik en lang Morgentur.

En Morgen hun kom hjem — hvem saa hun komme kjørende imod sig andre end Onkel Fritz. Hun havde jo ikke seet ham i snart et halvt Aar: det var jo ikke nu fuldt saa let for nogen af dem at besøge hinanden, og desuden havde han de sidste Maaneder gjæstet en Ven nordpaa. De kunde ikke lade være at smile glade begge to, da de nu saa hinanden. Gabrielle følte, hvor hun blev inderlig fornøjet, da hun saa den kjære Mand, og hun syntes at mærke, at Onkel saavist ikke saa noget skjæbnesvangert i hendes Tilsynekomst nu. Han standsede straks Kariolen, hoppede ned og løb hen og omfavnede hende og kyssede hende paa begge Kinder.

„Der skal Du ialfald ha' Kys af den gamle Onkel, som er saa altfor naragtig forlibt i Dig. Ja, det var nu i Grunden morsomt at træffe Dig . . . jeg havde for-

resten næppe tænkt paa sligt . . . Kan Du ikke sidde op . . . Kariolen er dobbelt . . . saa kører jeg Dig hjem og faar siden Lov at spise Frokost hos Dig. Jeg har saa meget at gjøre i Byen denne Gang . . . Embedsforretninger. De er vist noget forarget over al min Fritid . . . nu maa jeg være saameget flittigere en fjorten Dages Tid.“

En Time senere spiste de Frokost sammen, og Intendanten gik atter ud, denne Gang til sine Kontorer. Han kom igjen henimod Middagstid og var temmelig udsat: han havde jo staaet i flere Timer paa et støvet Loft og rodet i nogle gamle Kasser efter nogle vigtige Papirer, som var magasinerede der. Det var et svinsk Arbejde, men Papirerne var saa nødvendige . . . og nu var han først og fremst sort paa Fingrene og dernæst meget sulten.

Gabrielle havde ladet gjøre et Værelse i Stand for ham, Gotthards gamle Soveværelse. Han gik nu derind og gjorde Toilette og kom ud igjen meget antagelig.

Dagen blev lykkelig for dem begge, og de næste Dage blev ogsaa lykkelige. En Aften, de talte herom, sagde Intendanten pludselig: „Det er egentlig dumt . . . saa

mange vakre Timer, vi Mennesker kaster bort.“

„Ja Du har Ret, Onkel Fritz . . . ved Du, hvad jeg har tænkt i Gaar og i Dag? . . . Hvad er det, jeg venter paa? Er det ikke en Indbildning, og blir det ikke en Indbildning? Jeg har forresten læst og tænkt saa meget de sidste Maaneder . . . Livet er jo andet end en Venten paa, at usikre Drømme skal gaa i Opfyldelse. Jeg holder af Dig, Onkel Fritz, det er ialfald ikke Indbildning. Du er, og jeg mærker, hvor meget Du kan være for mig. Han, den anden, blir kanske aldrig.“

„Noget lignende har jo jeg tænkt, Gabrielle. Jeg har tænkt: den anden — naa, han er jo indtil videre en usynlig . . . jeg har næsten Ret til at kalde ham et Spøgelse, selv om Hr. Berger kaldte ham Sommerkongen. Altsaa: lad ham først vise sig. Og, Gabrielle, det eneste Middel mod dette eventuelle Spøgelse er, at Du siger til mig: „der er det.“ Saa kan vi jo begge to se det an, og kanske vil det vise sig at være ret og slet ingenting. Gaa ikke og vær ræd for at møde det, for da kan Du resikere at se Spøgelser overalt . . . Har Du saa

nu og da tænkt paa mig i denne Tid, Gabrielle?"

„Ja, jeg har, Onkel . . . jeg har siddet her slige lange Kvelder og savnet Dig mere end nogen anden.“

„Har Du . . . tænkt paa mig . . . mere end paa Spøgelset ogsaa?"

Hun smilede.

„Tænk, Onkel — jeg tror næsten, jeg har tænkt paa Dig mere end paa Spøgelset ogsaa.“

„Nuvel — saa la'r vi det staa til . . . Kan Du huske, hvad jeg engang sagde Dig, som jeg ogsaa nu siger Dig: Lad Tiden gaa, lad Skjæbnen raa'! Kanske blir Du ulykkelig, og kanske Du gjør ham, som blir din, ogsaa ulykkelig. Men lad drive af Gaarde! Du har bare at leve videre, Du har bare at gjøre lykkelig og ulykkelig. Hvem ved: Kanske Du i begge Tilfælde aabner Døre, som ellers altid var blevne lukkede.“

„Ja, jeg husker det . . . jeg vil aldrig bort fra Dig, Onkel. Du skal kysse mig, . . . jeg elsker Dig vist snart. Jeg vil kysse Dig!“

„Naa, lad staa til . . . jeg har rent ud

sagt kjedet mig den sidste Tid, Gabrielle.
Jeg har rent ud sagt holdt paa at raadne.
Lad mig saa heller, som jeg før sagde,
opsluges af Hans Majestæt Skjæbnen.“

XXXI.

Intendanten og Gabrielle tog ingen Bryllupsrejse. Efter den stille Bryllupsfest paa Nylund, hvortil faa var indbudne, blev de boende paa Gaarden. De var enige om, at Bryllupsrejsen kunde tages naarsomhelst; men ingen af dem havde megen Iver efter at komme afsted. Selv Onkel Fritz, som før altid længtede ud, boede nu velfornøjet paa Nylund.

„Onkel Fritz?“ ja det hørttes paa et Vis løjerligt, men Gabrielle kaldte ham nu som før. „Jeg skulde gjerne forsøge paa at lægge det af,“ sagde hun engang, „men „Intendanten“ kan jeg da ikke kalde ham, og „Busch“ er saa stygt . . . ialfald indtil videre faar han hedde som før . . . Jeg er forresten glad for det Navn „Onkel Fritz“.“

Hele Tiden efter Bryllupet var en under-

lig Tid for dem begge. Intendanten havde, foruden sin Verdensklogskab, meget Instinkt og megen Finfølelse: Han vidste saa godt, at naar Kjærligheden flammer hos Kvinden, da har Manden Magt og Vælde, da kan han nok være den kjække Stormer, det klæder ham smukt, og det er saare let. Men han vidste ogsaa, at naar blot de milde Følelser binder hende til Manden, da har han vanskeligere Ting at staa i; da maa han, selv om hans Kjærlighed er aldrig saa hed, holde den ved sin Side, som Tæmmeren holder Rovdyret i Nakken, han maa være varsom og stolt tilbageholden for ikke at udsætte sig for Ydmygelse.

Gabrielle havde det i mange Maader godt i denne Tid. Hun havde i Grunden saa meget i sig af det som er stille, hun vilde saa gjerne være, hvor hun var. Hun ønsked tidt ingenting paa Jorden.

Men et var en Utaalelighed for hende: det ægteskabelige Samliv. Hun forstod ikke sin Mand i dette. Hun havde jo sagt ham, at hun elsked ham ikke, men at hun holdt af ham . . . naa, hun husked nok hans Svar: at han elsked hende og vilde eje Ungdommen hos hende . . . men allige-

vel . . . hvorfor gjorde han dette . . .
hvorfor fordred han noget af hende, som
var saa besværligt at give ham?

Hun vidste ikke, hvor han kjæmped
imod. Hun tænkte altid: men mærker
han ikke, at jeg er to Mennesker mod ham,
og at det ene Menneske kan dræbe det
andet . . . saa han ikke har noget af dem.

— Imidlertid holdt hun Humøret oppe.
Heldigvis fik hun Interesse for Gaardens
Drift. Hun var ligefrem en ung, kjæk
Gaardkone at skue. Hun greb vanskelige
Ting an meget resolut, gav Ordre baade om
det ene og det andet, havde Overblik over
det hele: Haven, Ager og Eng, Kreaturer
og Fjærkræ.

Hun snakked tidt halve Dagen med den
lille Havemand, der sad oppe og klippede
Grenene — enten i Kirsebærtræerne eller i
Æbletræerne eller i det umaadelige Kejser-
indepæretræ.

Og saa Hønsene, Ænderne, Duerne —
hun syntes saa godt om Fjærkræ. Kjør og
Lam var der jo ogsaa paa Gaarden, og
særlig de fede, godlidende Kjør var hygge-
lige nok; men Fjærkræet tog alligevel
Prisen. Baade Duerne og Ænderne og
Hønsene skønnede derpaa. De blev meget

tamme. Duerne fløj omkring hende, naar hun kom ud om Morgenens og kastede Korn til dem, Ænderne krabbed snadrende op af sin Dam og vagged mod hende; men Hønsene var de ivrigste af dem alle. Den prægtige røde Hane galede, naar hun kom, og to gamle, hovmodige Høner, som enten lagde Æg med to Blommer i eller de latterligste Vindæg, og som endog pryglede Hanerne mens disse var unge — de kom knurrende imod hende, og satte hun ikke fort nok Dejgfadet for dem, bed de hende i Kanten af hendes Kjole, saa at nogle sorte Perlebaand gik løs før Tiden

...
Hun havde ogsaa andet at varetage og adsprede sig med end Gaardens Drift. Der var nemlig ikke saa liden Selskabelighed i Egnen. I nogle Mils Omkreds boede mange Familier, der ikke havde Spor imod at holde Gjæstebud og more sig paa det bedste. Det var for Størsteparten Skogejere eller Værksejere, og maaske et og andet Handels-
hus, der for halvtredsindstyve Aar siden var kommen til Rigdom i Krigsaarene, ved at Bedstefaren havde røvet som en Helt . . .
hele Ladninger med The, Silke og Tobak sagdes der — mindre kunde ikke gjøre det.

Selv sad han nu, den hedengangne Pirat, i Gyldenramme i den største Sal; hans Dragt var kostbar, hans Frisure kunstig, og Diamantnaalen i Kalvekrydset stor og skinnende. Og gennem al Stasen skinned Proletarens og Eventyrerens blodfulde og lumske Glæde over at være kommen til Rigdom.

Det originaleste Menneske blandt disse Naboeer var Enkefru Trane. Hendes Mand var afdøde Kaptejn og Værksejer Josef Trane. Hun var dansk af Fødsel, og hun havde i sin Ungdom færdedes meget blandt den danske Herregaardsadel, brave Landmænd, trohjærtige Hestedyrkere, Mænd fulde af Mutterwitz, med solide Drifter og durable Udskejelser, Mænd uden mange Finesser, men ogsaa uden al uægte Pral.

Fru Trane havde den gode Skik ret ofte at holde Maskerade paa sin store Gaard. Hun sendte en Herold omkring, der kundgjorde Indbydelsen udenfor Huset.

Den som red omkring og bragte dette Bud, var Kammerjæger Kollerup, ogsaa dansk. Kammerjæbertitlen havde han medbragt fra sit Fædreland, hvor den tilhører Folk, der udrydder Væggedyr, Lopper og Lus. Naar norske Mænd hørte Kammer-

jægartitelen, bukkede de dybt; thi de troede, at han havde med Kongehuset at gjøre . . . at han var noget som Hofjægermester eller Kammerherre.

Enkefru Trane drev ofte mangelen Spøg med denne Fyr, som hun af pur Godhed havde taget sig af . . .

Kammerjæger Kollerup red som sagt omkring i de forskjellige Gaarde og kundgjorde følgende:

„Hvad giver I mig for en Maskerade, fuld af Glæde, Vin og flagrende Silke? Hvad giver I mig for en Maskerade, fuld af stærke Mænd og smukke Kvinder? Tag da Eders Purpur og Silke frem, tag den sorte eller kolørte Domino, husk Viften, bag hvilken der kysses, husk fremfor alt den herlige Livsglæde, og pak det daarlige Humør og den daglige Kummer og den hemmelige Sorg i Eders Kommode. Saa møde I hos den livsalige Fru Else Trane paa Tamyr, I velbaarne Hr. o. s. v.“

Man mored sig altid udmærket i disse Maskerader; Gjæsternes Antal var stort ved slige Anledninger; thi om nogle af Fru Tranes Venner var gjæstet af andre Venner, saa blev disse med til Festen. Fru Trane havde nemlig en Gang for alle sagt: „har

I Hjærtens Venner, saa tag dem med, om de er vakre eller muntre eller besynderlige eller halvgale.“

Fru Else Trane var i Almindelighed selv en meget klog Dame; men hun fik alligevel Perioder, da hun var ganske forvirret. Saa godt Gabrielle husked hende fra en Høstdag, da hun, Gabrielle, kom kjørende hendes Hus forbi. Da stod hun i Døren mellem nogle Bøtter, hvori der var høje Georginer og Stokroser, og hun saa ud, som hun kuldskede i den Senhøstes Dag. Hun raabte efter Gabrielle, saa denne bad Kusken standse og gik ud af Vognen og op paa den høje Stentrap, hvor Fru Else Trane tog imod hende med to udstrakte Hænder. De gik ind i hendes Værelse; hun sad der og saa meget uryddig ud. Hendes tynde Haar hang i Tjavser ned paa hendes Skuldre. Hun lignede slet ikke sig selv fra sine Maskeballer, naar hun i sit fulde Skrud kom sine Gjæster i Møde. Gabrielle tænkte: „slig er vist i Grunden hendes Liv . . . det er altsaa den livsalige Fru Else Trane paa Tamyr.“

De snakked adskilligt sammen. Gabrielle fortalte noget fra sit Ophold i Frankrig, og Fru Trane fortalte om danske Skoge

og om den danske Vildvin, der kransede saa mange hvide Villaers Indgangsdøre. Lidt efter talte hun om Musik; om hvilke Melodier var moderne i hendes Tid. Og hun gik hen til Klaveret og spilled noget paa Pianoet, en fjern Forglemmigej-Melodi; „det er Rosmarin,“ hviskede hun. Pludselig vendte hun sig mod Gabrielle: „dette Klaver er et aparte Instrument,“ sagde hun, „der har spillet mange paa det . . . Vil De høre en sandfærdig Spøgelseshistorie, min unge Frue?“

„Ja, det vil jeg gjerne, Fru Trane.“

„Jo . . . en Aften vaagned jeg efter at have sovet en Stund. Da jeg vaagned, havde jeg vistnok drømt . . . Luften var fuld af hængangen Lykke. De har ikke følt det, thi De har endnu intet mistet . . . Deres Lykke er ikke død, thi De er ung og sund og smuk . . . tidt føler et Menne-ske det saadant efter Søvnens . . . he, jeg havde nær sagt efter Middagsøvnens . . . man ligger i en Sofa, Søvnens er ikke tryk, for Lejet er ikke bekvemt . . . Nuvel, jeg vaagned, og jeg græd over Ting, De ikke kjender . . . og jeg rejser mig og føler . . . maaske De har følt det samme . . . at nogen er usynlig tilstede . . . det vifter

omkring mig . . . jeg lader Taarerne flyde og sætter mig her ved Klaveret og spiller en Sang . . . jeg spiller den, men jeg standser op midt i . . . jeg kan ikke mere for mange Tanker . . . jeg læner mig tilbage . . . Men vil De nu høre . . . der spilles videre, ja tænk Dem, der spilles videre den samme Sang . . . Tonerne kommer klare, og alligevel som faldt de straks i Søvn. „Men det er jo umuligt,“ tænker jeg, og jeg lytter og jeg ser ogsaa, jeg stirrer paa Tangenterne . . . det er saa: der spilles videre . . . og endelig ser jeg to Hænder . . . det er som to hvide Skygger, og paa den ene Finger syntes jeg at se en Ring, som jeg kjendte igjen, en Ring med Stene . . . Og jeg sidder ganske stille, og jeg nikker og nynner med, og alt er ligesom helligt . . . saa lever de Døde alligevel! . . . og jeg sidder, til jeg besvimer . . . først næste Dag blev jeg ganske mig selv.“

Gabrielle blev siddende længe hos Fru Trane. Først var Samtalen paavirket af den Historie, den gamle Frue fortalte; siden gik den over paa andre Ting. De talte blandt andet ogsaa om Forholdet mellem Mand og Kvinde. Den gamle Dame sagde: Jeg læste i Gaar et godt Ord af en berømt

Læge. Han er jo kras som en ærlig Doktor . . . han siger ikke „Kjærligheden“, men „Driften“ . . . naa, som Videnskabsmand har han jo Ret til at søge Kjærlighedens elementære Form. Og maaske netop derfor siger han saa skjønt og dristigt: „om Driften blev udslettet af Menneskelivet, og alt blev udslettet, som kan udledes af den, saa vilde ikke blot Livets Poesi men ogsaa den moralske Tænkemaade være revet ud af Menneskenes Liv . . .“ Nuvel, har han ikke Ret? Jo, han har, trods alt, hvad falske Moralister præker, trods alt, hvad de prøver at tyne og kneble . . . Ja, ja, vore Affærer, vore Selskaber, vore Fester . . . hvad er det i og for sig? men naar et Menneske elsker . . . hvor det rører sig mægtigt . . .“

Gabrielle forsøgte ikke at gjøre Indvendinger; hun sad taus og stille.

Omsider maatte hun sige Farvel for at kjøre hjemover.

„Denne Gang var det til Ikke-Maskerade, De kom, min kjære, unge Frue . . . lad mig se, at De snart gjentager Besøget.

Gabrielle takkede, og lidt efter var hun paa Vejen til Nylund. Det var ganske mørkt; en kold Høstvind blæste.

Maanen kom op mellem Træerne. Hver Gang hun kom til en Aabning i Skogen, saa hun den. Den var næsten rund, og dens Mund var meget skjæv, og Øjnene sad paa skraa . . . Den gamle Maane gav Egnen saa dystert et Præg, at hun længtede efter at komme under Tag.

Ingen ventede hende hjemme; hendes Mand var paa Embedsrejse.

XXXII.

Gabrielle fortalte nogle Dage efter Onkel Fritz om Besøget hos Enkefru Trane. Han hørte efter og sagde temmelig uvillig: „Naa . . . saa Du gaar til hende, Gabrielle? . . . hm, hendes Maskerader er vist udmærket arrangerede; Maskerader har vist altid været hendes Specialitet . . . ja kort og godt, hun er elskværdig til Baller og anden Stas; men til daglig vilde jeg ikke vide af hende. Du vilde gjøre mig, og jeg tror ogsaa Dig selv, en Tjeneste ved ikke at søge Omgang der.“

„Men kjære Onkel . . . jeg har slet ikke tænkt paa nogen Omgang med hende. Jeg har besøgt hende en Dag, ikke mere. Her er jo forresten ikke saa svært mange at omgaaes, og om jeg nu og da la'r Ole Johan kjøre mig derbort . . . det synes jeg ikke kan være farligt. Du er jo tidt paa

Embedsrejse eller Jagt . . . og da er her jo noksaa ensomt, og Fru Trane er aldrig kjedelig . . . Kanske hun er lidt gal engang imellem, men kjedelig er hun ikke.“

Onkel Fritz kneb Øjnene sammen; noget haardt kom i hans Træk. Han anstrængte sig øjensynlig for at tale roligt.

„Hun har været en daarlig Kvinde!“ brød det ud . . . „hun kan nok snakke om „hedengangen Lykke“ . . . og hun kan nok se smukke Hænder, som hun kjender, og som spiller videre den ømme Melodi, hvor hun slutter. Hvis Hænder, tror Du, hun saa, det gamle hysteriske Kvindfolk. Det var ialfald ikke sin Mands Hænder — det kan Du stole paa. Hun har nok kunnet kjende det vifte om sig, ja . . . hun har nok kunnet kjende Luften fuld af „kjære Venner“ . . . Jeg tror hun har været den mest selvgode Nydelsysyge personificeret. Hendes Mand kom, som Du kanske har hørt, af Dage ved et Vaadeskud . . . naa, Fred med hans Støv! Jeg ved bare, at han var en meget dygtig Jæger, som vist nødig indlød sig paa „Vaadeskud“, men han var tilslut en forpint Mand . . . Du ved vel, at hun har en Søn . . . ikke det?

. . . aa jo, hun har . . . Elg Trane . . . Den lykkelige Kaptejn — ja dengang var han lykkelig! — fanged en Elg samme Dag, Gutten blev født . . . Elgen kom spadserende lige ind i Gaarden . . . Og saamende jo Faren, at Sønnen skulde opkaldes efter „det fagreste Dyr i Skogen“, som han sagde. Jeg har set ham et Par Gange for flere Aar siden . . . en alvorlig Gut saahan ud til at være. Han er næsten aldrig hjemme hos sin Mor; bor altid paa Værket, en tolv, femten Mil herfra. Det er noget af en Spøgelseshistorie; den er vist værre end den om Klaveret. Han kan nok ikke like sin Mor. Jeg har hørt, at naar de er i Værelset sammen, ser han forbi hende. Ja, hvor er Hunden begravet?“

Gabrielle kunde ikke lade være at forsvare Fru Trane: Hvor hun sad enslig og resigneret den Dag, Gabrielle var derinde! Hun havde kanske haft større Sorg end nogen vidste. Hun havde kanske gennemgaaet meget. Hun nævnte aldrig sin Mand og ikke heller sin Søn . . . kanske det var, fordi hun ikke turde . . . fordi det gjorde saa ondt. —

Intendanten saa opmærksomt paa sin unge Kone. Et Par Gange saa han ud,

som om han vilde svare — maaske kort og heftigt; men han tiede. Omsider sagde han i en forandret Tone:

„Ja, ja . . . jeg siger ikke mere . . . Du synes vist, at jeg ikke er fuldt saa klog længer, hvad? naa ja, naa ja, jeg faar jo endelig holde paa Klogskaben! . . . det vilde paa en vis Maade være Snyderi fra min Side, dersom jeg lod den løbe — ikke sandt? saa var jeg jo ikke den, Du kunde holde af . . . Naa, for at komme til Sagen . . . ja, hvad var det nu jeg vilde fortælle . . . jo, altsaa Spøgeriet hos Fru Trane . . . Jeg kommer til at huske paa noget, som hændte for fem, seks Aar siden; ja, der hændte i Grunden ikke noget . . . men jeg var deroppe ved Tamyr, Sydkanten sad jeg i. Jeg var paa Tilbagevejen fra en Skogtur, og jeg sad og spiste Middag hos Skydsskafferen. Og Skydsskafferen stod naturligvis i Stuen og var forekommende og fortalte, hvem der boede omkring . . . Saa siger jeg: „men se det vakre Hus ligeved Vandet — hvem bor der?“ „Der bor ingen,“ svarer Skydsskafferen, „det er et af Enkefru Tranes Huse . . . der er saa uroligt, at ingen kan bo der. Næste Gang jeg traf Fru Trane, spurgte jeg hende om Rigtigheden: „Jo det

er saa," svarede hun, „det er opi Deres slemme norske Fjelde — hun var vittig — at Spøgelserne kan saa let gjemme sig“ . . .

„Det har hun paa en Maade Ret i," sagde Gabrielle pludselig.

„Har hun det? Naa, kanske det. Jeg skal ikke benægte, at den mørke Natur gir mangel forkastelig Overtro . . . men hvad jeg vilde fortælle: næste Gang jeg kom Huset forbi, saa jeg nøjere paa det; Værelserne var tomme — jeg kikked ind i flere gjennem Ruderne. Det er jo næsten utroligt . . . men Huset staar tomt, det er sandt og vist.“

Gabrielle lo: „Ja, Onkel Fritz . . . det maa Du indrømme . . . Folk er en god Del mørkrædte her. Jeg gad vide, om ikke Fru Trane har drevet Jøn med dem, hun har faa't til at bo der . . . hun kan vist gjøre mange listelige Ting.“

„Kanske Du har Ret, Gabrielle . . . listig er hun vist i Grunden . . . Naa, hun irriterer mig, for Fanden! Jeg gjenta'r, hvad jeg sagde før: jeg tror, hun er den mest selv gode i Verden. Jeg har engang seet et Ungdomsportræt af hende . . . hun har vist været dejlig; men hvad jeg mest lagde Mærke, til var hendes Mund . . . der var

et eget Træk om Munden . . . noget underfundigt, jeg havde nær sagt rotteagtigt . . . Ha, ha! jeg skulde ha' Lyst til at sige noget . . . og det gjør jo ikke noget at sige det, for det er jo saa sandt . . . Ved Du, hvem det Portræt ligner, Gabrielle?"

„Nej — hvem da?"

„Det ligner Dig!"

Gabrielle saa hastig op . . . hun svarede ikke først, hun saa paa sin Mand, der sad lige overfor hende. Og han saa igjen. Saa sagde hun, en Smule blegere end før: „Jeg forstaar ikke, hvorfor Du fortæller mig dette paa den Maade. Du har aldrig sagt sligt før. Du vil altsaa sige, at jeg er listig og rotteagtig."

Han saa til Siden, da han svarede: „Om Forladelse, Gabrielle! Jeg forstaar ikke, hvorfor jeg er saa opfarende i Aften."

Han gik en Stund urolig op og ned ad Gulvet, saa gik han ud af Værelset. Men lidt efter kom han ind og standsede foran hende:

„Jeg vil ligesaa godt sige Dig det. Jeg har paa en Maade en Grund at anføre for det, som skeede. Du . . . Du har været saa ubegribelig i den sidste Tid . . . den sidste Tid især. Du har ikke været den

mod mig, som jeg længes efter . . . aller mindst den sidste Tid. Du er vist ulykkelig. Gabrielle.“

Hun svarede ikke; han fortsatte:

„Jeg her flere Gange seet Dig sidde i Havelysthuset med lukkede Øjne. Hvad tænkte Du da paa, Gabrielle.“

„Jeg tænkte ialfald ikke paa noget, der har med List og Rotteagtighed at gjøre . . . Daarligt Humør kan vel komme af andre Aarsager. Og om jeg sidder paa Havebænken, er det vel ikke farligere.“

„Gabrielle . . . Tænker Du . . . tænker Du endnu paa Harald Berger . . . det skal Du sige mig . . .“

„Jeg tænker ikke paa ham. Jeg lærte ham at kjende, da jeg var meget ung. Men jeg beundred Marie, jeg haabed ikke engang, at han skulde tænke paa mig. Min Kjærlighed til Harald Berger fløj . . . det har jeg tidt tænkt . . . den fløj i Luften som en vakker, hvid Fugl. Jeg tror Kjærligheden maa træde paa Jorden, ialfald maa min. Jeg tænker af og til paa ham; men jeg føler ikke Kjærlighed . . . jeg tænker paa ham, som jeg tænker paa et Billede, der engang greb mig. Dette siger jeg Dig, Onkel Fritz, dette siger jeg Dig

i Dag; men for Fremtiden gi'r jeg ikke slige Forsikringer. Og jeg er ganske vis paa, at jeg kommer til at besøge Fru Trane herefter . . . Kanske oftere end før . . . det tilstaar jeg aabent."

De talte ikke mange Ord sammen Resten af Dagen.

XXXIII.

Det kunde hænde, at en stille Nedtrykthed kom over Gabrielle, saa hun søgte afsides og sad lange Stunder næsten uden at røre sig. Hvorfra kom sligt? havde det Forbindelse med Vejrliget? Var det en Sygdom hos hende?

Naar denne Nedtrykthed kom, gjorde hun Modstand for ikke at falde ganske sammen. Hun prøvede at fordybe sig i Dage, som gik. Hun kunde saaledes tænke paa Clara, og det var nu som om hun forstod Clara bedre, end hun havde gjort paa lange Tider. Clara havde jo rømt bort med Stefan, bort fra en Far, som var saa inderlig god; men som ikke nogen-sinde havde budt sin Datter en Smule af det nødtørftigste Liv, som havde ladet hende skrumpe ind, om saa skulde være, oppe i de sagtmodiges og fattiges Dal. Mon

ikke Clara havde følt Livet, selv om det var Livets Gys. Bare dengang hun rejste og Stefan styrted over hende. Hvilket Greb han tog, hvilket Raseri hos hende, da hun gjengjældte hans Kys, hvilken Glæde hun smilte ved, hvilke tykke, salte Taarer hun græd.

Blanche . . . javel . . . en Blomst . . . Gabrielle kyssed hendes Pande og hendes bløde Haar, og hun saa Blanche ligge med Hodet i hendes Fang og med lukkede Øjne, som netop havde grædt. Eller hun saa hendes Smil og hørte hendes pludrende Stemme, der lød som en liden Bæk under Græsset.

Og Marie og Harald Berger . . . hun havde tænkt saa længe paa dem, at hun tænkte næsten ikke paa dem mere. De vare ogsaa en Gang for alle forsvundet — nordpaa til hans Sagbrug, saavidt hun vidste.

Og hun selv? Hvorfor gik hun egentlig her omkring imellem disse Duer og disse Høns, og Havemanden og det hele forresten. Javist, det var meget godt til Tider; men det var jo egentlig ikke noget for hendes bedste Kraft . . . Hvad manglede hende? . . . Hun trængte vist til at

gjennemrystes . . . om det blev af Glæde eller Sorg . . . aa nej, ikke af Sorg, meget heller af Glæde . . . Hvor hun havde haft det smaat med Glæde i sit Liv . . . hun vilde være saa stærk, naar den kom . . . nu laa saa meget hos hende og dvaskede . . . Kanske det vilde hjælpe, om hun havde et Barn . . . naa, hun havde jo ikke faaet, endda de snart havde været gift i seks Aar; men vilde hun gjerne have Barn med Onkel Fritz? . . . nej, ikke gjerne med ham. . . Ak, havde hun dengang, da hun giftede sig, vidst hvad hun nu vidste, saa vilde hun ikke have gjort, hvad hun gjorde. Ak, at ikke hun og han kunde bo i to Huse — og besøge hinanden. To Huse lige ved Siden af hinanden . . .

XXXIV.

En Dag var Gabrielle gaaet en Tur, hun vilde netop hvile sig paa en Sten ved Vejen, da hun saa en af Gaardens Folk komme løbende sveddryppende henimod sig. Han pustede frem, at der var kommen Fremmedfolk til Gaarden. Han kunde ikke forklare, hvem det var, og ikke hvad de hed: en af Pigerne havde bedet ham løbe efter Fruen og sige hende, at der var Fremmede — det var alt, hvad han vidste.

Gabrielle kunde ikke begribe, hvem det var, som var kommen. Men da hun en Stund efter kom ind i Stuen, saa hun først og fremst Marie Berger sidde ved Vinduet. Gabrielle næsten løb hen til hende, og Marie omfavned hende og lo og snakked og vilde slet ikke gi' Slip paa hende . . .

„Nu maa Du sandelig la' os andre ogsaa faa godt af Fru Busch!“ det var gamle Wolmer, som stod ved Siden og smilede fornøjet.

Gabrielle slap løs, og hun hilste paa ham og paa Berger, og øjeblikkelig mærked hun (og med en vis Tilfredshed), at hun ikke kom i Affekt, da hun gav ham Haanden. Men han — den lange Gut med de mørke Øjne . . . var det Espen? . . . ja, det var saamæn . . . „Naa, ja,“ forklarede Gabrielle spøgende, „der er saa lang Tid gaa't hen . . . jeg husker snart ikke nogen af Familien.“

„Det skulde ogsaa være underligt, om De kunde det,“ blæste gamle Wolmer, „sligt et Roderi som vi holder . . . vi er jo ikke andet end Fanter . . . De har vist aldrig seet nogen forsvinde og komme som vi. Har Marie skrevet til Dem?“

„Nej, ikke det jeg ved.“

„Du ved bedst selv, Far, at jeg skriver aldrig Breve. Jeg kan ikke skrive Breve. Jeg holder af Folk, naar jeg er sammen med dem, men Korrespondance orker jeg ikke, og det er ogsaa Tantaluskvaler for mig at faa slige skrevne fire Siders Breve.“

„Nej vel, nej vel, jeg ved jo selv bedst,

at Du ikke skriver til mig; men jeg troede saamæn, Du skrev til Fru Busch. Fruentimmer har jo saa meget at betro hinanden. Nuvel . . . jeg kom bort fra, hvad jeg vilde sige . . . jeg skulde altsaa fortælle Dem, Fru Gabrielle, om vore Roderier. De faar ligesaa godt straks faa vide, hvem De har for Dem. Ser De: Min Datter og hendes Mand rejste paa Bryllupsrejse . . . og jeg kjeded mig en Maanedes Tid ganske fordærvet og rejste min Vej . . . en temmelig unødvendig Forretningsrejse, som varede meget længer end forsvarligt for en paapasselig Forretningsmand i vore vanskelige Tider. Og Espen, stakkels Gut, havde det rigtig kjedsommeligt og fik rejse til en Onkel paa Landet, hvor han fik Huslærer . . . Sligt Roderi, som sagt! hver paa sin Kant. Naa, min Datter og Svigersøn kom langt om længe hjem og bosatte sig i Byen deroppe, hvor hans Sagbrug laa. Og Espen kom til dem og gik paa Skole der, og alt gik sin Gang, indtil de just nu kom paa Besøg til mig . . . tænk Dem, alle tre kom, og jeg blev jo en anden Mand, slig kvikked de mig op. Og nu sælger jeg om kort Tid hele min Gesjæft i Byen her og flytter op til dem . . . jeg kan ikke

være i det Hul længer alene . . . som jeg sagde til Marie: jeg er ikke Hulebeboer! — hva'? ha, ha, ha! Naa, Fru Busch, forresten havde jeg tænkt at træffe Dem, da jeg kom tilbage fra Udenlandsrejsen; men da var De Intendantfrue og vel hjemfaren. Der er vort Synderegister; vi rejser definitivt nordpaa om kort Tid . . . Vil De endda regne os for Deres Lige? . . . naa, saa er det udmærket . . . saa bli'r vi, til De jager os.“

— Det blev nogle muntre Timer, der fulgte. De spadserede i Haven, de tog en Kjøretur og kom hjem til et godt Aftensbord. De spiste med udmærket Appetit og naturligvis blev der holdt Taler. Intendanten talte meget behændigt og fornøjeligt for Harald Berger og Frue og for gamle Wolmer, og Wolmer og Berger svarede, og svarede ikke saa ilde. Saa sagde sluttelig Gabrielle: „Nu vil jeg udbringe en Skaal for Espen. Det er vel, saavidt jeg endnu tør sige „Du“. Skaal Espen — kom snart herud igjen.“

Gutten saa op ganske forundret, og drak skyndsomt af sit Glas, hvorpaa han igjen stirred ned i sin Talerken og spiste med svær Iver. Fru Berger saa det og lo til ham: „Naa, hvorfor svarer Du ikke?

Husker Du ikke Gabrielle? Du har jo saa tidt snakket om hende.“

„Jeg husker hende nok,“ svarede Espen, og saa paa Moren med to alvorlige Øjne.

„Naa — men saa maa Du drikke med hende igjen . . . Du er jo en voksen Kavalier snart. Du har jo gaa't to Gange paa Danseskolen, saa Du maa da snart ha' lært pene Manerer.“

Espen saa igjen alvorligt paa sin Mor: „Kjære Mama, jeg skal nok . . . det haster da ikke saa frygteligt!“ Saa tog han et Glas og rakte det mod Gabrielle, løfted langsomt Øjnene op og sagde meget eftertænksomt: „Skaal.“

Gabrielle nikkede til ham og drak. Hun kunde ikke lade være at le til Marie: „Han er jo alt voksen,“ sagde hun, „Du kan tro, han blir en stø og alvorlig Mand.“

„Tror Du det? . . . aa, det er jeg ikke sikker paa . . . Som nu det, at han vil være Maler. Han tegner alt med Papa, og Papa er henrykt og siger, at Espen har det Talent efter ham, og han tror naturligvis, at Espen blir verdensberømt. Men en stø Maler høres jo noget urimeligt ud. Han er alt nu ikke stø, kan Du tro. Endda han bare er fjorten Aar, saa har han alt

haft to Forelskelser . . . nej, det er ikke ganske rigtigt: to unge Damer har været og er vel ogsaa dødeligt forelsket i ham. De viser det paa den Maade, at han sidder paa en Bænk i Haven vor, og saa løber begge de unge Damer og slæber Kaaberne efter sig i Sølen omkring Springvandet; det er nu deres Maade at gjøre sig uimodstaaelige paa. Og det endda Espen har kaldt den ene af dem for Blaapetrine, fordi hun ligner en Hajfisk, som staar afbildet i Læsebogen og som han netop har læst om . . . Blaapeter hed den.“

Marie Berger og Gabrielle lo forskrækkeligt, muntre som de var af Vinen.

Men Espen sagde ganske roligt og nærsagt bedrøvet:

„Det er Skam af Dig, Mama, at fortælle det. Jeg fortalte det til Dig som en dyb Hemmelighed.“

„Aa, Du søde Espen min!“ raabte Fru Berger; hun rejste sig og gik hen og kyssed ham, „ikke tag det saa'n. Du kan tro, jeg ikke vilde fortælle andre det end Gabrielle . . . og hun, kan Du tro, vil ikke snakke om det. Vil Du vel, Gabrielle.“

„Nej aldrig,“ svarede Gabrielle alvorligt.
„Du kan godt fortælle, hvad Du vil til

mig, Espen. Jeg siger det nok ikke til andre.“

„Nej se!“ raabte gamle Wolmer, „Espen har nok lagt Beslag paa vore Damer. Vi gamle kan sgu ligesaa gjerne pakke os ind til vor Cigar og vor Toddy.“

„Se, se, det var et godt Forslag!“ kom det muntert fra Busch . . . „ja, for jeg tror saamæn ikke, at min Kone har mere at byde . . . Er De saa forsynede, mine Damer og Herrer — Velbekomme!“

Man gik fra Bordet ind i Dagligstuen. Øjeblikkelig bryggede Herrerne sig Punch og Toddy af Rom, Cognak og Citron. De valgte sig Bordet, nærmest Vinduet, der stod aabent, og de drak og røg og var snart i superb Stemning.

Harald Berger var gladest af de tre. Engang, da han var paa Højden af sit gode Humør, tillod han sig endog at slaa Intendanten paa Knæet for en morsom Ting, denne sagde. Og Papa Berger stod ikke langt tilbage for sin Svigersøn. Han satte i sande Bjæf af Latter, naar der blev sagt eller fortalt noget, han rigtig kunde goutere. Hans Latter kom, som havde uogen slaaet ham paa Maven, som Latteren plaffede ud af hans Hals. Intendanten

danned Selskabets lune Element. Han var ikke fuldt saa overstadig som de to andre; han blussed ikke op, men han brændte som et tilforladeligt Baal af uforfalsket, inderlig Glæde. Ja, det var, som sad han den hele Tid og gottede sig.

Espen fik Lov til at gaa i Fjøset og i Stalden og i alle Udhusene; en af Gaardsgutterne viste ham omkring. Og medens nu de tre Herrer havde nok med sit, sad Marie Berger og Gabrielle og snakked sammen, og Marie fortalte en hel Del af, hvad hun havde oplevet i de Aar, som var gaaet. Hun havde haft en vakker Rejse og meget andet godt. Hun havde haft det saa godt, som noget Menneske kunde forlange det. Og Du, Gabrielle, "hun saa paa Veninden, „Du er jo bleven gift i Mellemtiden? . . . ja, ved Du hvad, jeg synes, Du har gjort, hvad Du burde. Han er meget elskværdig, din Mand, meget elskværdig. Naa, han er jo en Del tilaars; men . . . ja ved Du hvad, alle Ægtemænd, ialfald alle bra', blir snart, hvad jeg vil kalde gamle. De blir nonchalante baade i Klæder og i Manerer . . . aa, i mange, mange Retninger. Det er saamæn tidt ligefedt, enten de er gamle eller

unge. Se nu paa min Mand. Han er da ung endnu, men pyt," hun gjorde en misfornøjet Grimace, „han er saa glad for sin Ro, at det er rørende. Han fortæller saa nydeligt, at han elsker „den svale Luft“. „Forelskelse er Fruentimmervrøvl,“ „Ungdommen er værre end nogen tror“ — de Sentenser har han selv opfundet. Naa, paa en Maade er det jo godt; han er saa bra' en Mand, som Du kan tænke Dig (forkjælede Mandfolk blir forresten ofte de roligste) og slige forfløjne Ægtemænd er jo ikke til at holde ud. Nu har han ikke anden Ærgjærrighed end sit Sagbrug, og jeg tror, det klarer sig fint . . . Men," hun lo, „jeg har naturligvis ogsaa mit at svare for . . . jeg lever jo endnu, som Du ser, og jeg har ikke noget Sagbrug.“

„Hvad mener Du med det, Marie? har Du ikke noget Sagbrug . . . hvad har Du da?“

„Hvad jeg har? . . . Ja, det skulde Du vide . . . Jeg ejer den sødeste Hemmelighed," nynnede hun . . . „aa, nej — det er forresten ikke noget at snakke om . . . slig gammel Kone som jeg — fem og tredive . . . synes Du, jeg ser gammel ud, Gabrielle?“

„Du gammel? . . . Du er jo som før . . . kanske ikke fuldt saa smækker . . .“

„Ja, det ved jeg . . . det faar jeg taale at høre. Naa, Gabbi min, fortæl mig saa noget om Dig selv . . . Du kan vel betro Dig lidt til mig.“

Gabrielle rysted paa Hodet: „nej, Marie, jeg har ingenting at betro . . .“

„Hvor Du sier det stille . . . naa, vi to gamle Veninder kan snakke aabent . . . Du har vel alligevel lidt at betro mig . . . Du har faaet en Mand, som er udmærket, men som er oppe i Aarene. Den Ungdom han engang havde, har han gi't andre end Dig . . . men han forlanger naturligvis, at Du skal gi' ham din . . . at Du skal gi' den til en, som ikke kan svare igjen . . . Naa, Du har jo giftet Dig med ham. Gjort er gjort. Men ved Du hvad, jeg tror, Du maa se til at komme én Gang ialfald i Ekstase, før Du helt gi'r Dig over og resignerer . . . alle Jordens Kræ og Kryb har sin, og Du er da ligesaa god som en Mark eller en Flue. Jeg synes kort og godt, Du bør prøve at faa føle hvad Forelskelse er . . . jeg er slet ikke romantisk, men . . . ha, ha, jeg tror selv, min afsvalede Harald vil den Dag i Dag

huske saavidt, at han indrømmer, at ingenting rusker slig op i et Menneske som en rigtig — jeg kunde ha' Lyst til at sige — Satans Forelskelse. Men findes her da bare umulige Mandfolk heromkring? Er her ingen, som Du kunde tænke Dig at bli' forelsket i . . . Ja, jeg er praktisk og ligefrem . . . jeg bruger ingen Omsvøb, jeg siger det som en fornuftig Veninde, jeg siger det „bejnt fram“, som de gamle Vikinger udtrykte sig. Din gamle Mand er elskværdig, det er ganske sikkert, men en ung Kvinde trænger til andet end til at være gift med sin gamle Onkel. Find en Mand, som Du blir begejstret for, og elsk ham med Anstand . . . Ja, Gabbi, det siger jeg Dig — ingen Skandale! Man kan ha' det udmærket i Verden uden at gjøre den Slags Støj . . . det ved jeg . . . ja, Du ser paa mig, Du hvide, hvide Lam! Du synes kanske, jeg snakker frækt; men jeg ved nu mere end Dig, Du kjære Gabrielle . . .“

Gabrielle svarede lidt heftigt:

„Ja, Marie, Du ved meget, meget mere end jeg, og Du snakker og forklarer udmærket . . . Gud bevare mig, hvor godt

Du kan snakke! Det er bare kjedeligt, at Du ikke er bli't Professor.“

„Naada, Gabrielle? — hvorfor siger Du sligt til mig? Har jeg virkelig stødt Dig?“

„Jeg ved ikke, hvad Du har . . . jeg ved bare, at jeg kan ikke fordrage at høre Dig forklare de Ting paa den Maade. Jeg tror, sligt ikke kan forklares . . . det er afhængigt af saa mange, mange Ting, som har hændt hver enkelt. Kjære Marie, snak ikke mere om sligt.“

„Nej, jeg skal ikke sige et Ord mere, Gabrielle. Jeg bare ser, at Du har det værre, end jeg troede . . . Du vil kanske engang forstaa mig, naar Du faar det bedre . . . nej, kjære Du! jeg er ikke fornærmet . . . jeg begriber det hele saa godt.“

„Jeg ved ikke, hvor ondt Du tror jeg har det . . . jeg ved bare, at jeg tror ikke, at jeg kan spille saa klogt med Brikker som Du. Husk vel paa, Marie, at jeg tror ikke, jeg er kyskere eller dydigere end Du eller nogen anden; tværtimod . . . Du ved ikke, Du aner ikke, hvad jeg kunde bli' . . . det er nu og da som jeg føler, at der er bare en tynd Væg mellem mig og det

vildeste Dævlskab. Og alligevel taaler jeg ikke, at Du snakker saa kontant og klart om en Følelse, som jeg vil kjende, og som jeg vil fyldes af, selv om der kan bli Skandale eller ikke Skandale længe nok. Jeg vil, Marie, jeg vil. Men hvorfor er jeg saa ubestemt, saa besynderlig? Er det den Barndom, jeg havde: gammel Pietisme . . . alt herligt forbudt, mange Samvittighedsnag . . . snige sig Bagveje for den uskyldigste Moro — kanske ogsaa en Veninde som Clara gjorde sit . . . Clara, ja Marie! . . . Du skal ikke se saa haanlig ud, og Du skal ikke kassere hende saa helt! Ved Du, at jeg kunde ti Gange heller gjøre som Clara end som en „klog Dame“. Jeg vil som sagt ikke gjøre mig bedre end jeg er. Jeg kan nok komme til at lyve og liste mig frem — det har jeg lært. Men jeg kan aldrig lyve slig selvfølgelig midt opi Dagen, som Du vil, jeg skal. Du synes nok jeg snakker Vrøvl . . . det kan være . . . jeg kan ikke forklare Dig, hvad jeg mener. Jeg mener forresten ingenting, jeg bare føler, og jeg ved næppe selv, hvad jeg føler. Men snak ikke mere slig, som Du gjorde. Jeg holder saa af Dig, men jeg liker ikke at høre Dig snakke slig.

Du synes vist, jeg er overspændt, Marie, ja jeg er kanske . . . jeg var meget mere overlegen, da Du traf mig første Gang . . . dengang jeg netop var kommen fra Frankrig . . . ja, det kan være . . . Jeg gir en god Dag i det hele, Marie, jeg vil bare være i Fred. Jeg har det saa godt manges Gang, kan Du tro . . . Livet er da andet end forelsket Fest, hvad? . . . bare det at gaa Morgentur, kjende en kjølig Morgenluft, hvad? . . . se Skogen . . . mange Ting er saa vakre . . . saa, lad os nu ikke snakke mere om det, lad os snakke om andet . . . Du maa jo tro, jeg er meget nervøs . . . jeg har aldrig kjendt Mage til slig, jeg er i Dag . . . Kjære Marie, lad os glemme al denne Snak — Haanden paa det, Tak, Marie.“

Marie Berger sad en Stund helt betuttet; hun ledte øjensynlig efter Ord.

„Jeg har kanske . . . været utækkelig . . . i noget af det, jeg sagde . . . Lad os ikke snakke mer om det. Nu skal vi ha' det hyggeligt disse Dage, mens jeg er i Byen . . . det er jo bare en Sviptur ind og ud. Vi faar jo være sammen, Gabrielle . . . hjælpe hverandre til at faa Tiden til at gaa . . . Naar jeg nu rejser — hvem

ved, om vi sees oftere . . . Men hør Du, jeg gad vide, om vore Mandfolk har seet, at vi disputerte . . . Jeg synes, de baade lytter og ser herhen . . . Lad os gaa hen til dem; vi siger, at vi disputerte om . . . ja om Religionsspørgsmaal, og at vi var ikke enige . . . De er vist lidt omtaagede af Toddyerne. Forresten maa vi snart hjemover. Nej, vi kan nok ikke bli' Natten over . . . netop i Morgen tidlig skal nok Berger og Far ha' vigtige Forretninger i Byen . . . og jeg faar ligesaa godt følge dem . . . Gud bevares, hvor længe Espen blir i Fjøset . . . nu maa han komme ind . . . Vi bestilte Skyds omtrent til denne Tid . . . den maa snart være her."

— En halv Time senere var Gjæsterne kjørt bort. Lidt efter gik Gabrielle og hendes Mand ind i Soveværelset. Onkel Fritz var meget oprømt. Han lagde sin Arm om Gabrielle og hviskede: „Du kan tro, jeg har været glad i Dag . . . Kan Du ikke gjætte hvorfor?“ „Naa?“ „Jo, jeg saa jo, at Du ikke havde . . . havde noget tilovers for Harald Berger.“ Gabrielle lo og svarede: „Nej, det er vist og sandt . . . ikke en Gnist! . . . og forresten, selv om

jeg havde brændt som en hel Kakkelovn, saa havde det vist ikke hjulpet.“ „Nej, han var bleven en sat Mand . . . munter og glad, men meget, meget sat. Han er forresten en brilliant Fyr; jeg kunde godt like ham.“ — „Ja, han er vist udmærket,“ svarede Gabrielle.

Den Aften vilde Intendanten blive hos sin unge Kone. „Jeg er træt, Onkel Fritz,“ sagde hun saa kort, at han tiede med de kjærlige Ord, han stod i Begreb med at sige hende. Og da han en Stund efter vilde kysse hende, rynked hun sin Pande og vendte sig bort.

Da blev Busch pludselig bleg. Han greb hende om Hodet med begge Hænder og satte disse dybt i Haaret og kyssed hende paa Munden saa heftigt, at hans Tænder skar dybt i hendes Læber. Hun fór tilbage, saa hans Hænder slap Taget i hendes Haar, og han holdt paa at falde. Og hun saa paa ham med Øjne, saa han blev stille.

„Inat ligger jeg i Stuen . . . jeg ligger paa Sofaen . . . og i Morgen . . . vil jeg ha' det grønne Værelse . . . det til Haven . . . Vil Du ikke la' mig faa det Værelse

... saa rejser jeg ... Du faar sige i Morgen, hvad Du vil.“

Hun tog et af Lysene og gik ud af Værelset. Onkel Fritz stod tilbage og saa paa, hvad hun gjorde. Han sagde ikke et Ord.

XXXV.

Gabrielle traf Marie endnu nogle Gange. De to Veninder havde ikke saameget at sige hinanden nu som for seks Aar siden; de snakked ikke saa let med hinanden som gode Veninder plejer, der blev ingen egentlig Samtale af, saadan at Ordene kom og gik som de vilde, som oftest „fortalte“ en af dem noget; Gabrielle kunde fortælle om gamle Fru Trane eller om andre Familier paa den Kant, og Marie kunde fortælle noget fra sine lange Rejser eller noget om Espen: Nu begyndte hun virkelig at tro, at han var en mærkelig Gut . . . forleden saa flere det, han havde tegnet, og de syntes det var udmærket. Eller: Tænk, nu var han saamæn forelsket i Gabrielle. Han havde snakket saa meget om hende siden sidst. „Du har vist ganske fortrængt Blaapetrine, Gabbi!“

Da de var rejst alle: Harald Berger, Marie, Wolmer og Espen, tænkte Gabrielle ved sig selv: „her blev igrunden endnu ensommere nu. Men hvor jeg alligevel ikke passed mellem dem.“ Og uden hun vilde det, kom den Tanke ind paa hende, at hun kanske gik her og blev en Raritet og umulig for Verden — naa, det kunde ogsaa være det samme, hvad hun blev.

Hun var glad, fordi det gik saavidt godt hjemme, som det gik. Hun og hendes Mand snakked sammen som før og gik hver til sit Værelse. De tog sig ogsaa Kjøreture sammen, og samtalede og var enige i mange Ting. Og dog var der slaaet en Reyne, der var noget i Vejen. Det viste sig i saa meget — endog i saadant, som at det nu faldt Gabrielle vanskeligt at kalde sin Mand ved det gamle Navn, Onkel Fritz.

I den senere Tid havde hun faaet travlt med noget, hun kaldte sin Vinterhave. Hun havde indrettet et helt lidet Drivhus i et af Udhusene. Der gik hun omkring og besaa Blomsterne. Der var Blomster i Potter og Blomster i Kasser,

nogle stod nær den varme Ovn, andre hang under Taget. Naar en sjelden Blomst saa ud til at lykkes, var hun meget fornøjet. Hun dyrkede endog eksotiske Blomster under den lille Havemands Vejledning. Noget af det første, hun foretog sig om Morgenens, var at gaa til sit Blomsterhus og tilse det hele; der hersked Liv derinde; disse Urter stod hver for sig og arbejdede som tause Smede paa at lade sine Blomsterkalke blive fine og skinnende, og de viste omsider sit Værk frem, og de prangende Farver var deres eneste Liv, stundom leved de ogsaa ved Duften . . . Og omsider blev de trætte, og hurtig gik det nu nedover — indtil Blomsterne hang paa en slap Stængel og lugted ilde.

Denne Blomsterkjærlighed vared en Stund, og den fortrængte endog hendes Interesse for Høns og Duer og Kjør og Gaardens Drift overhovedet. Om den ogsaa var Skyld i, at hun fik mindre Omhu for sit Ydre, er ikke godt at vide — nok er det, at den slappedes meget den følgende Tid. Tidt gik hun den hele Dag i en Morgenslobrok af rødt Fløjl, der var slidt ganske hvid i Kanterne, og nogle uordent-

lige Tøfler. Og om Fremmede kom, maatte hun tidt styrte ind paa sit Værelse for at gjøre sig nogenlunde i Stand. Da var det tidt sent paa Dag.

XXXVI.

Gabrielle besøgte endnu Fru Trane. Hun var i den sidste Tid bleven meget gammel. Tidt var der over hende noget uforklarligt. Gabrielle turde i saadanne Stunder ikke se i hendes Øjne. Alligevel sad hun mangel Gang hos hende lange Stunder og hørte hende tale. Det var saavidt hun i denne Tid havde nævnt sin Mand og sin Søn.

En Dag kom Bud fra Fru Trane med Spørgsmaal, om Gabrielle havde Tid og Lejlighed til at besøge hende samme Dag. Hun var syg, og det var ensomt for hende paa Tamyr.

Da Gabrielle kom til Huset, erfarede hun, at Fru Trane endog var dødssyg. Beklemmt gik hun til hendes Kammer, hvor Vaagekonen sad stille eller færdedes uden Støj. Gabrielle kom ind uden Fru Trane

mærked det; hun talte først med Vaagekonen og fik høre, at Lægen netop havde været der og erklæret, at hun ikke kunde leve længe.

Gabrielle gik til Sengen. Fru Trane vendte Øjnene mod hende og sagde: „Tak for Deres Venlighed at komme, naar jeg bad Dem . . . Jeg er meget daarlig . . . daarligere end jeg selv vidste . . . Lægen var her just nu . . . jeg har ikke noget at vente mere . . .“

Gabrielle satte sig ved Sengen.

Udenfor blæste det. Det var i Begyndelsen af Oktober. Engang kom Stormen og lagde sig ind mod Huset, saa det knirkede i Væggen. Fru Trane saa op og sagde: „jeg er angst for disse Høststorme. Gid Vejret maatte være stille . . . Jeg skulde ønske, at jeg for længe siden havde flyttet ned til mit Barndomshjem . . . til de Steder, hvor jeg havde smukke Dage. Jeg husker, hvordan der saa ud . . . der var lune Enge med tykt Græs . . .“

Hun talte ikke mere; bare nu og da et Ord som: „ja Tak for Deres Venlighed,“ eller: „maatte nu Døden bli' let.“

Gabrielle skrev nogle Ord til sin Mand, hvori hun bad ham ikke vente hende hjem

før næste Dag: Fru Trane havde kort Tid igjen, og det var uhyggeligt for hende at ligge der og dø uden at have andre om sig end en fremmed Vaagekone.

Udover Aften blev den syge uroligere og fantaserede en Mængde. Størsteparten var meningsløse Ord, alt talte hun om uden mindste Sammenhæng. Omsider fik hun sove. Og hun sov saa uafbrudt, at Gabrielle lagde sig paa en Sofa og bad Vaagekonden vække hende, om noget særligt hændte . . . Og Gabrielle sov ind.

Hun blev vækket ved at nogen rørte ved hende. Det var Vaagekonden. Hun erindred straks, hvor hun var, og gik til Sengen.

Fru Trane laa med aabne Øjne. Hun smilede svagt, da hun sagde:

„Jeg har sovet . . . jeg er bedre, men jeg kjender, at jeg ikke lever om en Stund, . . . jeg kjender, at jeg ikke kan holde mig fast . . . Jeg er glad, fordi jeg er meget klar. Sig Vaagekonden, at hun skal gaa ned i Kjøkkenet og koge sig Kaffe. Jeg vil gjerne tale med Dem . . . Jeg har skrevet efter min Søn. Jeg skrev for tre Dage siden . . . jeg mærked da, at jeg blev meget syg, jeg bad ham komme. Han

har Nag til mig . . . jeg tror, jeg kan sige, at han har Had til mig.

Vil De række mig noget Vand . . . Tak.

Han har Aarsag til at hade mig . . . ja han har . . . han har Aarsag dertil som mit Barn, og endnu mere som Kaptejn Tranes Barn.

Han saa engang som Barn noget . . . en sort Skygge . . . ligesom naar Lyset staar der og De holder et hvidt Blad . . . og De holder Fingeren for Lyset . . . der kommer en sort Skygge . . . han saa noget engang . . . han var Barn . . . fireaarigt Barn . . . jeg vidste ikke, at han var i Værelset . . . det var i en af Stuerne, hvor ingen plejed at være . . . jeg troede ingen var der. Hu, se der! der sad jo Elg, der sad jo Barnet rolig paa det laadne Skind bag Lænestolen . . . jeg ser det endnu . . . de opmærksomme Øjne hos et fireaars Barn . . . et Tilfælde, en afskyelig Skjæbne. Hu, jeg kunde have skjult mig for ham, den lille forfærdelige . . .

Jeg tænkte: han glemmer, hvad han maaske har seet, jeg troed han glemte . . . kanske han glemte det hurtigt. Jeg spurgte ham nogle Dage efter: „hvorfor laa Du den Dag paa Skindet, Elg . . . hvorfor

sagde Du ikke straks Mama til mig?“ . . .
 Saa svared han: „Jeg laa og sov, til jeg
 hørte, Du og Manden snakked sammen . . .“
 Manden sagde han . . . Det var ham,
 han mente, det var ham!

Ja, jeg tænkte: han glemmer nok! Og
 han glemte. Vi var herlige Venner, Elg
 og jeg . . . men hvad tror De? han havde
 noget hos sig alligevel, som ventede paa sin
 Tid. Noget som kanske kunde komme
 frem, naar han fik mere Forstand paa
 Verden“ . . . Den syge rejste sig og holdt
 sig med begge Hænder fast i Puderne . . .
 „og da han kom i Guttealderen, saa kanske
 noget pludselig kom ham fore, men altfor
 utydeligt til at han skulde kunne forstaa
 det . . . ligesom det tidt gaar os, naar vi
 vil have fat i en Drøm, som vi ikke kan
 holde fast paa. Men maaske . . . maaske
 engang han sad i det samme Værelse, kom
 det ham fore engang til, og nu fik han
 Greb i det . . . Hvad kan ikke hænde?
 . . . ved De, jeg bebrejder mig, at jeg ikke
 tilintetgjorde alt fra den Dag . . . alt i det
 Værelse skulde have været tilintetgjort . . .
 ak, havde jeg kunnet ladet Tiden komme
 tilbage, saa havde jeg nu stukket Ild i den
 Stue . . . og jeg lod endog Skindet ligge,

det laadne Skind, hvor han dengang sad . . . Og vil De nu høre: min Søn begyndte at se paa mig med nogle Øjne, saa jeg begyndte at ængstes: har han nu forstaaet det? har han nu opdaget mig? . . . Og saa fik jeg Vished . . . for han saa aldrig paa mig, uden det laa under: jeg kjender Dig nok! Og han vilde ikke kysse mig . . . ikke paa nogen Maade . . . han havde Had til mig . . . Naa, han havde jo altid holdt saa meget af sin Far . . . Men sig nu til ham, naar han engang kommer, at jeg har lidt nok Kval . . . sig ham, at hvis baade han og en anden havde staaet frem, havde jeg kunnet taget roligt imod de to . . . for mit Liv har været et evigt Suk . . .“

Hun tiede længe. Gabrielle sad og holdt hendes Haand.

Noget efter vedblev hun med tynd Stemme:

„Jeg takker Dem, unge, blide Frue for Deres Elskelighed . . . vær velsignet! . . . Jeg ønsker ikke andet, end at De maa blive lykkelig . . . jeg er meget, meget træt . . . Kommer De nogensinde til mit kjære Danmark, saa hils de hvide Huse med Vildvinen . . . og hils fremfor alt de

smukke Skove . . . jeg tror, jeg snart dør
 . . . man snakker saa i min Krop . . .
 det suser saa i mig . . . jeg ved, det er
 Sygdommen . . . jeg er ved Forstand.“

Hun tiede igjen, men hviskede saa atter:

„Elg, Elg, vær mild og stille . . . vær
 stille, Elg, vær stille . . . stille.“

Endnu en Stund senere:

„Jeg . . . forlanger . . . ikke . . . at
 begraves ved Siden . . . af min Mand . . .
 jeg forlanger . . . ingenting . . . jeg vil
 bare have Fred.“

Hun tiede længe. Gabrielle sad og saa
 paa hende . . . hun syntes hendes Taushed
 blev for lang. Hun hvisked: „Fru Trane,
 har De det godt?“ Den syge aabnede
 Øjnene og saa hen for sig, hun svarede
 ikke, et Par Gange rørte hendes Læber sig,
 men ingen Lyd kom.

Det var, som havde allerede noget nær-
 met sig, der fik Gabrielle til at fryse. Hun
 tog sig sammen og rørte Fru Tranes Hæn-
 der. Hun kjendte den samme Dødskulde,
 som da hendes Far døde. Hun lagde nu
 sine Hænder paa Fru Tranes Øjne og
 lukked dem i . . . Døden kom vist i samme
 Nu, som hun gjorde dette; thi da hun

igjen saa paa den gamle Frue, laa hun ubevægelig.

En Stund efter gik Gabrielle omkring i Haven for at røre sig lidt. Det blæste ikke mere. Morgenen var klar og kjølig. Der hang Regn paa Høstblomsterne. Forresten havde disse det, hver efter sin Ævne: Asterserne havde holdt sig standhaftigt; men de staselige Georginer og Stokroser havde faaet en ilde Medfart . . .

Gabrielle gik nogle Gange Haven op og ned, før hun gik ind i Huset igjen. I Korridoren stod Kammerjægeren og græd og tørrede sin Næse og sine Øjne i et stort Lommetørklæde. Da han saa Gabrielle, hilste han dybt: „hun var et dejligt Menneske, et dejligt Menneske!“ og saa græd han igjen. Gabrielle svarede, greben af en barok Tanke: „Nu blir det længe til næste Maskerade paa Tamyr . . . til den Tid har De glemt Indbydelsesremsen, Kammerjæger. Tror De ikke?“

„Glemmes aldrig, naadige Dame, glemmes aldrig,“ svarede Kammerjægeren og nejede med sin fyldige Bag. „Vil De høre: Hvad giver I mig for en Maskerade, fuld af Glæde, Vin og flagrende Silke? Hvad giver I mig for en Maskerade, fuld af

stærke Mænd og smukke Kvinder? . . .
Tag da Eders Purpur og Silke frem . . .“

„Javist . . . javist,“ afbrød Gabrielle ham, „den glemmer De nok aldrig . . .“

Den arme Fyr smilte gennem de Taarer, der ustandselig trillede ham af Øjnene.

Gabrielle rysted paa Hovedet og gik videre. En Følelse af Sorg og Ligebladhed havde taget hende. Hun traf omsider Vaagekonen og en Tjenestepige. Dem gav hun en Del gode Raad og loved at komme igjen næste Dag. Saa kjørte hun til Ny-lund.

XXXVII.

Fru Tranes Begravelse var, som Begravelser plejer at være. Kisten var blomstersmykket, Præsten holdt Tale og Bøn, omend han slet ikke kjendte hende. De fleste af Omegnens Folk var mødt frem.

Elg Trane var ikke kommen til Begravelsen. Man troede endog at vide, at han ikke var i Landet nu, men ved nogle russiske Bjærgværker, hvis Drift han satte sig ind i.

En Dag, vel en Maanedes Tid efter Fru Tranes Begravelse, hørte Gabrielle en Morgen en af Gaardens Folk sige til en anden: „Igaar saa jeg han Trane — Elgen paa Tamyr . . .“ Gabrielle spurgte ham: „Er Elg Trane kommen hjem?“ „Ja, han er . . . jeg saa ham rigtig i Gaar. Det var ham og ingen anden.“

Gabrielle var ikke rolig den Dag. „Nu

skulde hun altsaa snakke med den fremmede Mand . . . hilse ham fra hans døde Mor. Hvad skulde hun sige til ham. Hun forstod ikke, hvad hun i Grunden skulde sige . . . Maatte han vide, at hun, Gabrielle, kjendte det hele . . . Ja, det var næsten nødvendigt, for hvis hun ikke kjendte noget, med hvad Ret kunde hun saa blande sig i de Ting? . . .“

Næste Dag kørte Gabrielle til Tamyr. Hun fandt Døren lukket, ringede paa og var meget urolig, medens hun ventede. Langt om længe kom en Pige og lukked op. Gabrielle spurgte: „hvordan staar det til her? . . . Er Hr. Trane kommen?“ — „Ja, han kom forleden Dag. Han er hjemme. Skal jeg sige ham, at Fruen er her? . . . Men, se der kommer han vidst.“

Gabrielle sagde hurtig: „Vær saa snil ikke at sige et Ord til ham om mig. Lad som om jeg er en af Deres Bekjendte. Jeg har alligevel ikke Tid til at tale med ham nu.“

Elg Trane kom gaaende gennem den lange Korridor. Idet han gik forbi dem, gjorde han noget som et lidet Buk og fortsatte at gaa, til han naaede Vindeltrappen, opad hvilken han forsvandt.

Uvilkaarlig havde Gabrielle seet paa ham. Javist, han skulde netop hedde Elg. Han ligned jo en Elg. Hans noget høje Ben, den vakre, men tykke Mund, hans Næse, der pustede og som vist kunde pruste, hans Øjne, der ikke saameget havde Raskhed og Intelligens, som de havde en bred Magt i Eje — noget af Elv, noget af Hav, og som inderst inde havde noget som et Mørkerum, hvor næppe nogen kunde se.

... „Jeg kan ikke tale med Hr. Trane i Dag,“ vedblev Gabrielle rolig, „jeg har ikke Tid. Jeg maa gaa øjeblikkelig. . . . jeg vilde bare indom for at høre, om Hr. Trane var kommen. Jeg kommer og taler med ham en af de første Dage.“

Hun kørte tilbage til Nylund, halvt ærgerlig paa sig selv. Jo, det var saa, det maatte være Grunden: hun havde ligget saa længe her i Hi, at hun var bange for at tale med Folk.

... Naa, men dette var jo ogsaa noget at tale med en Mand om, som var hende ganske fremmed . . . .

Gabrielle fik ingen Ro. Alt den næste Dag kørte hun igjen til Nylund . . . Hvor underligt hun havde det! Hun var nok urolig, men paa den anden Side følte hun

nu Lyst til at styrte sig i Faren. Hun vilde ikke være bange mere. Hun vilde sige ham, hvad hun mente.

— Hun gik atter opad den høje Sten-trappe og ringede paa. Den selvsamme Pige lukked op som forrige Gang. Hun bukkede for Gabrielle, og som om hun vidste, hvorfor denne kom, aabnede hun Døren paa vidt Gab og forsvandt skyndsomst. Lige efter kom hun tilbage og bad Gabrielle følge sig. De kom ind i et lidet Hjørneværelse, hvor Gabrielle aldrig før havde været. Hun lagde underlig nok Mærke til nogle Bøsser, der laa paa et Bord, og en Mængde Stene, der laa paa et andet Bord. Hun saa rolig paa disse Ting et Nu, og saa dernæst paa Elg Trane, der stod midt i Værelset. Han kom hende i Møde og bukkede; saa anviste han hende Plads, og hun satte sig. Han tog Plads ligeoverfor hende.

Gabrielle følte sig stærkere nu, end hun havde haabet, hun kunde være. Hun vidste alt, hvad hun vilde sige; hun talte til ham roligt og med fast Stemme.

Hun vilde gjerne sige ham noget fra hans Mor. Hun og hendes Mand var bleven vist megen Gæstfrihed paa Tamyr . . .

hun havde været paa mange glade Fester her. Men hun lærte Fru Trane først at kjende i de rolige Stunder, hun samtalede med hende. Og hun fik allerbedst Kjendskab til hende, da hun skulde dø. Da bad hun Gabrielle om at hilse hendes Søn fra sin Mor og bede ham tænke godt og vak-kert om hende.

Elg Trane saa paa Gabrielle; han sagde rolig:

„Det var Dem, Frue, som var her i Gaar . . . De stod i Gangen. De talte med en af Pigerne.“

„Ja, det var mig . . . jeg vilde rent ud sagt have talt med Dem i Gaar; men jeg kunde ikke. Jeg havde ikke Mod. Jeg er saa lidet vant til at træffe fremmede Menne-sker. Min Mand og jeg lever noksaa alene. Før han gifted sig, rejste min Mand ofte til Udlandet . . . men nu har han slaaet sig til Ro hjemme . . . Naa, han har jo ingen Formue, og han er jo noksaa tilaars . . . Men jeg er vist bli't ganske bondsk de sidste Aar. Jeg mærker det ofte.

. . . Men det var noget, jeg gjerne vilde sige . . . jeg kom til at holde saa meget af Deres Mor . . . jeg forstod tilsidst, at

hun led, fordi . . . fordi! De skyed hende. Jeg loved hende, at jeg skulde gaa til Dem og bede Dem tænke vakkert om hende.

Og nu vil jeg bede Dem: tænk vakkert om Deres Mor, Elg Trane. Jeg siger 'det ligefrem til Dem: jeg elsked Deres Mor! Gud, hvor hun havde lidt! . . . De skulde ha' seet hendes Øjne. De havde ikke engang Taarer. Taarer kan en bare ha', naar en alligevel haaber . . . hun havde ikke Taarer."

Elg Trane spurgte med en Stemme, der hørtcs fjern:

"Talte Mor om mig? . . . talte hun med Dem om mig?"

"Ja, hun gjorde. Om jeg nu sagde Dem, hvad jeg forstod af det, hun sagde. . . . De ser saa haard ud, pludselig . . . De mener, at jeg ikke har Ret til dette. Jeg, som bare en kort Stund har lyttet til nogle Ord . . . jeg har ikke Ret til at tale til Dem, som har baaret Byrden i mange Aar. Det kan være. Men jeg vil tale om Deres Mor, fordi hun gav mig Lov til det. Jeg mærked, at hendes Smerte over mange onde Ting havde givet hende Dage, da den værste Sindslidelse faldt over hende . . . som en langvarig Mare kom den

snigende. Og naar hun mærked Plagen komme — da . . . og først da sendte hun den Bajads, Kammerjægeren, afsted . . . alle de Folk og al Tummelen døvede hendes Pine noget . . . Ja, jeg mærked først langt om længe, hvorfor hun holdt sine Maske-rader . . . Ja derfor holdt hun dem. Naar hendes Øjne en Dag tog til at lyse med det onde Lys, som jeg ikke turde se ind i . . . saa blev jeg ikke forundret, om jeg næste Dag hørte Kammerjægeren indbyde os til den livsalige Fru Else Trane til Tamyr . . . Hun sagde ogsaa tilsidst: Jeg har lidt saa meget . . . lad dem nu komme. Hun havde Ret til at sige det, Elg Trane, og husk paa, at det var de Mennesker, som hun havde lidt for, til hvem hun raabte: Kom nu og se mig — er det nu sonet? . . . At De ikke kom . . . De vilde da ha' bøjet Dem for Deres Mors Smerte.“

Elg Trane saa hele Tiden opmærksomt paa Gabrielle.

„Min Mor var altid ufattelig,“ sagde han med en Stemme, der lød som tænkte han efter . . . „hun sendte altsaa Dem! Hun valgte altsaa Dem! En maa tænke sig dobbelt om for at forstaa hende. Jeg

tror næsten, jeg nu forstaar, hvorfor hun sendte Dem, Frue.“

„Hun sendte mig, fordi . . . fordi hun troede, at jeg forstod hende bedre end mange. Jeg forstaar hende ogsaa — jeg gjør. Tror De ikke, at naar hun kunde føle saa stor en Smerte, saa kunde hun ogsaa føle stor Længsel, stor Glæde — og stor Kjærlighed. Jeg ved ikke om alle hendes Fejl; men jeg tror, at hun inderst inde havde den største Solglæde, som nogen kan ha'. Og ved De, at naar Solglæden ikke faar brede sig, saa kanske den gaar ud i Mørket paa Trods. Har De aldrig oplevet det, Elg Trane? en har Lyst til ligefrem at styrte ud i Sol og Glæde, brede sig der med alt, hvad en ejer — og saa kommer, saa kommer noget udenfra og binder en fast . . . slig, at tilslut sætter sig i et bælgmørkt Rum og holder endda Hænderne for Ansigtet . . . Det er underligt nok . . . jeg siger saameget til Dem . . . noget som jeg næppe har tænkt over før.“

Elg Trane sad ganske stille. Hele Tiden saa han paa Gabrielle. Omsider svarede han:

„Jeg har jo seet og prøvet en Del i

Verden. Jeg er ikke saa ganske uerfaren . . . meget her i Verden kan forklares, og meget kan undskyldes . . . Men jeg er nu en, som bærer Nag, naar jeg bærer Nag. Om nogen kommer og siger til mig, at jeg ikke maa gjøre det, fordi det strider mod Fornuften . . . nuvel, jeg bærer Nag alligevel . . . jeg bærer Nag, indtil noget nyt kommer og . . . ikke præker Fornuft, men slaar paa nye Følelser hos mig . . . Ja, slig er jeg . . . jeg ved om det selv. Derfor var det godt, at De ikke snakked til mig som til en forstandig Mand, der kan forstaa al Verdens Forteelser; men at De sagde: Deres Mor led meget. Min Mors Plage, det er nok. Saa hun led meget? „den værste Sindslidelse . . . som en langvarig Mare“, sagde De . . . Men hvorfor skrev hun aldrig det i sine Breve? Jeg ved selv, at Menneskenes Lidelse soner al Synd . . . Lad min Mor være hellig da! lad mig tænke klare Tanker om hende nu, hun er død. Det var ogsaa vakkert, det De sagde om hendes Solglæde . . . Eftermælet er ikke uvigtigt . . . tak, fordi De kom. Jeg vil prøve at holde hendes Billed klart hos mig . . . Gud ved, hvoraf det kommer . . . De har noget ved Dem,

Frue, som hjælper mig til at tænke vak-kert om min Mor.“

Gabrielle sad stille og uden at svare. Hun turde ikke tale, fordi hendes Stemme da vilde røbe hendes Bevægelse.

Omsider rejste hun sig.

„Jeg maa gaa nu,“ sagde hun.

„Skal De gaa . . . Det er saa ubegribeligt det hele . . . De kommer ind til mig i Dag . . . ganske fremmed. Og De ved Ting, som jeg aldrig vilde betro noget Menneske. Nuvel, kanske De har gjort mig til bedre Mand i Dag . . . Saa, De skal gaa nu? . . . Men jeg ser Dem vist endnu engang, før jeg rejser.“

„Rejser De, Elg Trane?“

„Ja, om tre Dage.“

„Hvor skal De saa hen.“

„Til der, jeg nu kom fra . . . til Rusland . . . det er da langt nok.“

„Det høres ud til at være langt borte . . . endda det er vel ikke saa langt borte . . . saavidt jeg husker fra Kortet,“ lo hun.

De stod lige overfor hinanden, og de kom til at se hinanden i Øjnene — begge paa én Gang. Elg Trane tog Gabrielle om hendes Haandled . . . han tog hende ikke

haardt og dog paa en Maade, saa Gabrielle kjendte sin Arm slappes. Han drog hende til sig, saa deres Ansigter næsten rørte hinanden. Han sagde:

„De maa komme til mig en Gang, før jeg rejser.“

„Ja, jeg vil komme til Dem, ^{en} Elg Trane.“

„Kom om to Dage . . . Dagen før jeg rejser, paa samme Tid som i Dag.“

„Jeg kommer om to Dage, paa samme Tid som i Dag.“

Hun saa paa ham, hendes Blik blev vegere — indtil hun følte, hvor han tog hendes Øjne helt.

Hun forundredes selv ved, at hun ikke følte Anger eller Samvittighedsnag over, hvad hun nu havde gjort . . .

Lidt efter kjørte hun hjemover. Fremdeles undrede hun sig: at hun dog ikke syntes, at hun havde gjort noget galt! Hun havde jo seet Elg Trane i Øjnene, som hun aldrig havde seet nogen Mand i Øjnene før . . . Og hun havde lovet ham at komme igen . . .

Hun angrede ikke . . . Hun forundrede sig snarere over, at hun nu skulde hjem til Onkel Fritz . . . Hvad skulde hun gjøre

hos ham? og hvad skulde hun sige til ham? Skulde hun fortælle ham, at hun havde seet Elg Trane og snakket med ham . . . Nu, det kunde hun jo tænke over.

Onkel Fritz kom ikke hjem, før Aftensbordet stod dækket og ventede. Han havde været til Herremiddag hos en af Skog-ejerne i Nabolaget og havde mange Smaating at berette. Gabrielle hørte efter og prøvede paa at forstaa, hvad Historierne omhandlede; det lykkedes hende at opfatte det meste og gjøre Sidebemærkninger, men det faldt hende meget besværligt.

Pludselig sagde hun:

„Jeg var borte paa Tamyr i Formiddag.“

Hendes Mand saa op: „Naa?“ spurgte han, og hans Blik var meget opmærksomt.

Gabrielle følte sig pludselig liden . . . som den bange Pige, der pønsede paa en liden Løgn, som den bange Pige, der løb til Ravneberget, for at ingen skulde se hende ro i Baad med Stefan . . . Hun lod nu som ingenting og saa roligt hen for sig: „Ja,“ sagde hun, „jeg vilde høre, hvordan det stod til paa Tamyr . . . og saa fortalte Pigen mig, at Elg Trane var

kommen hjem. Saa hilste jeg ham fra hans Mor . . . det havde jeg jo lovet hende, før hun døde. Han var nok ikke nogen kjærlig Søn; men da jeg fortalte ham, hvor glædeløst hun havde haft det, blev han opmærksom. Og tænk Dig: da jeg sagde, at hans Mor havde stor Solglæde — er ikke det et vakkert Ord, Onkel Fritz? — saa sagde han: Tak, fordi De sagde det.“

Onkel Fritz svarede ganske heftigt:

„Solglæde . . . var det Solglæde, Du sagde? . . . Jeg synes det er et daarligt Ord . . . Fra Solen kommer alle Mørkets Drifter . . . det vi kalder Mørkets Drifter . . . Hvad gir de vilde Dyr sin Blodbrunst? — Solen. Naa, kommer skikkelige, hvide Folk til Tropen, blir de mangen Gang fæle Blodhunde . . . de pisker og slagter Mennesker . . . hvorfor? Det er Solen, den vældige Sol, som har Skylden. Hvor en blir tidt træt af Solens Virkninger, Gabrielle! . . . Og for at tage den med, Fru Tranes Solglæde . . . ja, hun havde den jo . . . hun havde paa en Maade Blodbrunst nok, før hun blev for gammel og gusten.“

„Jeg synes, Du snakker saa ondt, Onkel Fritz.“

„Synes Du? Naa, jeg snakker jo dumt

nok . . . Du kan gi' mig mine Ord tilbage: „Du havde vel ogsaa Blodbrunst nok, før Du blev for gammel, Onkel,“ kan Du sige . . . Naa, det er jo tidt, en kan faa onde Tanker paa denne Jord.“ Han saa paa Gabrielle: „Du har vist ogsaa Solglæde, Gabrielle.“

„Onkel Fritz, Du skal ikke se slig paa mig.“

„Nej vel, nej vel . . . Men hvordan gik det saa hos Elg Trane . . . Fortæl noget, Gabrielle . . . det interesserer mig meget, at Du træffer ham . . . han er vel en ung Mand . . . et Par og tredive Aar . . . altsaa, det interesserer mig, at Du træffer ham i hans Hjem. Naa, ikke se slig paa mig, Gabrielle, nu er det min Tur til at sige det . . . Du sidder der som en Hind, Gabrielle. Du ser ud, som Du kunde vige bort. Jeg maa engang snakke rent ud til Dig. Det er saa længe siden, vi har snakket med hinanden, synes jeg. Jeg lider saa ved dette, Gabrielle . . . nej, jeg forlanger ingenting af Dig . . . ingen af de Kjærtegn, Du ikke mener . . . og alligevel . . . jeg kan aldrig bli' den gale Tanke kvit, at Du maa elske mig . . . jeg kan ikke faa Ro . . . Det er en fiks Idé, hvad?

Det er Galskab af en gammel, hvidskallet Fyr, som jeg, at forlange sligt . . . Aa, Du lugter af Jorden, Gabrielle . . . Du har Saft fra den . . . Du er vild som den, grum som den, uberegnelig som den, det gror i Dig som i den . . . naar jeg tænker paa Dig: Kimerne brister, det blomstrer, noget visner maaske — alt paa samme Tid . . . en Mængde Kimer, en Mængde Blomster — nogle gule Blade . . . mange Kimer i Jorden endnu, som venter . . . husk, jeg er gammel Skogmand, jeg har seet hele Jordens Liv derude. Ak, ja, jeg gad vide, om man blir færdig med slige gale Følelser som jeg har for Dig, naar man engang ærlig og redelig dør. Jeg ved saamæn ikke. Tænk, Gabrielle, jeg havde gaaet saa længe i Skogen, i den Skog, som Livet er. Jeg vilde finde Tonen i Skogen — husker Du det gamle Eventyr? Saa mødte jeg omsider Dig; Du var netop Tonen. Aa ja, jeg skal snart bli' færdig med den Snak . . . jeg ved bare, at jeg nok aldrig blir fri den Sygdom, som Du har galdret paa mig, Din Troldkjærring, Du er. Ja, ja, jeg er forresten en underlig Sisik. Tidt er jeg saa kry og stolt, at jeg sværger ved mig selv paa, at jeg aldrig vil lade mig mærke

med, hvad jeg føler — og saa sidder jeg hos Dig, og et Ord eller to Ord falder, noget kommer til fra her og fra der — — og saa vrænger jeg mig ud for Dig, saa det er en Lyst . . . og blir svulstig som en ung Harpeslager, naar jeg snakker til Dig . . . Ja, ja, ja, san, før, da det gjaldt at mestre din Vims af en Far og nogle Molboere, Præsten Myr og Frøken Loss . . . og hvad de hed . . . ha, ha, ha, husker Du dem, Gabbi . . . ja, da var jeg klog og stor . . . og nu, nu synes Du, jeg er meget lidet klog.“

„Ja, saa klog Du var dengang, Onkel Fritz, og saa snil Du var! Naar jeg kom til Dig og sagde: „de er onde mod mig“ — aa, Du var bedre end alle andre. Gid vi altid kunde ha' været Venner som da. Men jeg kan ikke, jeg kan ikke taale, at Du snakker saa meget til mig om Kjærlighed, Onkel . . . Kan Du da ikke holde op med den Kjærlighed? Husk da paa slige gamle Ægtefolk, som vi er . . . gift i over otte Aar.“

„Ha, ha, saa Du kan ikke begribe, at jeg snakker til Dig saameget om Kjærlighed . . . det var ikke ueffent sagt. Nej, nej, jeg skal prøve at la' være med at

syne det Kretur frem . . . jeg skal holde
det i Baas, saa godt jeg kan. Du maa
forresten indrømme, at jeg har været flink
og paapasselig med at holde det der i
lange Tider.“

XXXVIII.

Hun vilde se Elg Trane igjen. Hun længted efter at møde ham, efter at føle ham i Nærheden, efter at se hans Øjne, efter at lade ham tage dem i sine. Hun tænkte paa ham den Aften, og hun tænkte paa ham den næste Dag. Hun var utaalmodig, fordi hun ikke kunde bede Ole Johan kjøre sig ud til ham med det samme.

Han havde sagt: De maa komme til mig. Hun havde mærket, at hans Stemme næppe kunde skjule den Lidenskab, som han følte, da han bad hende.

Jo mere hun nu tænkte paa ham, desto mere følte hun, at noget hos ham var hendes. Noget hos ham turde hun ikke miste.

Hun ventede . . . Timerne gik saa lang-

somme. Det var saa længe til den Time, hun skulde se ham igjen.

Hun ventede . . . hun spurgte sig selv om saa mange Ting.

Elsked^r hun Elg? . . . Elsked? . . . hun følte Længsel efter at kjende sig i hans Nærhed . . . hun følte Længsel efter at lade ham tage sine Øjne. Hun følte Længsel efter at strides med ham. Hun havde Kraft som Kvinde, han havde Kraft som Mand. Hun kunde trænge en saadan Strid efter mange Aars død Stilhed. Det maatte være herligt at se ham i Oprør, i Vrede . . . naar hans Mund blev endnu tykkere og der kom Ild i hans store Øjne. Det maatte være herligt at ægge ham, saa han blev fuld af Vrede og Kjærlighed og Nag og Vildskab — og saa pludselig kaste sig ind til ham og se i hans Øjne og aande i hans Ansigt og hviske Ord til ham . . . og saa føle hvor Uvejret langsomt stillede af, høre hvor hans Stemme blev blødere, mærke hvor alt det andet, Vreden og Vildskaben, i Grunden ikke var andet end Kjærlighed til hende . . .

Som hun gik her og fablede! Det var jo meningsløst at gaa slig . . .

Og dog tænkte hun uafbrudt. Den ene

Time tænkte hun Ting, som hun den anden Time slog ihjel.

— Den Stund kom langt om længe, da Ole Johan kjørte hende til Tamyr igjen. Hun var ganske utryg paa sig selv, da hun denne Gang ringede paa Dørklokken.

Døren blev aabnet, og Elg Trane stod foran hende.

„Er De alt der?“ spurgte han, „jeg saa Dem, da De kom kjørende . . . Jeg troede, jeg skulde ha ta't imod Dem med aaben Dør . . .“

„Jeg sprang saa fort,“ svarede hun, „Ole Johan venter i Gaarden.“

De gik ind i det samme Værelse, som de havde siddet i forleden Dag. De snak-
ked sammen den hele Tid. De satte sig og snakkede fremdeles . . .

Gabrielle forundred sig over sig selv og ham. Var dette Kvindemenneske, som sad her og snakked saa endefremt som Fod i Hose — var det hende, der havde gaaet omkring med de ubegribeligste Tanker.

Og denne Mand, som sad her og saa en Smule tvivlrædig ud — var det Elg Trane? var det ham, som havde taget om hendes Haandled slig, som ingen anden

Mand kunde? Var det ham, som havde magtstjaalet hende med sit Blik.

. . . . De snakked meget sammen. Han viste hende sine Geværer og nogle sjeldne Stene. Han fortalte, at de var fra russiske Bjerge. Han holdt nogle Krystaller mod Lyset . . . ja, de straaledede meget!

Pludselig lo Elg Trane:

„Det var nok fornuftigt, at jeg bad Dem komme igjen, Frue. Jeg var nok noget . . . mildest talt overdreven sidst. Det syntes De sikkert.“

„Det syntes De vist, jeg var, Elg Trane. Ja, ja, saa siger vi, at det var godt vi fik snakke med hinanden endnu engang . . . De rejser altsaa i Morgen.“

„Ja, . . . og saa faar De se mig igjen om to Aar.“

„Det er jo en Del Dage.“

„Ja, det er mange Dage.“

Lidt efter rejste Gabrielle sig.

„Ja . . . nu blir nok Ole Johan utaalmodig . . . Ja, ja, Elg Trane, saa siger jeg Dem Farvel. Og jeg vil haabe, at De . . . ja det vil jeg ønske Dem: at De finder et Hus der langt ude paa Steppen i Rusland, og at der i Huset sidder én for Dem som stirrer udover og venter, og det er

Dem, hun venter paa . . . uden hun ved om det selv . . . Og jeg vil ønske, at De ikke tar fejl af hende . . . at hun er, som De tror, hun er. Var nu ikke det et vakert Ønske?”

Elg Trane svarede ikke paa dette. Han fulgte Gabrielle helt ud og hjalp hende op i Kariolen. De havde sagt Farvel til hinanden før. Nu sagde de Farvel endnu en Gang, men uden at knytte anden Tale til det ene Ord.

Kun saa de paa hinanden længe. Men uden de selv vidste om det, kom det store Blik mellem dem op paany. Nu talte deres Øjne . . . og alle Ord, de før havde sagt, faldt visne ned.

Et Nu stod Elg Trane ligesom paa Sprang til at gribe om hende.

„Farvel,“ sagde Gabrielle og rakte ham Haanden.

Han stod længe og saa efter hende. Hun vendte sig to Gange efter ham.

XXXIX.

Elg var rejst, og Gabrielle gik tilbage. Hun saa over lange Veje, der ikke kunde føre hende nogetsteds hen. Hun gik omsider rolig til sin „Vinterhave“, som hun havde ladet Havemanden klare den senere Tid. Eller hun saa paa de smaa Kyllinger, som løb pibende halve Gaarden over. Disse Fjærkræ var i Grunden gode at ha', de virked saa koseligt. Hun havde engang læst om en stor Hersker, — han var, saavidt hun husked, romersk Kejser — som gav en god Dag i alle Herligheder og mored sig med ret og slet at fodre Høns. Naa, det var jo en meget stor Kjærlighed, den Mand havde til Fjærkræet — det havde hun næppe villet gjøre, om hun havde været Enehersker; men hyggelige var disse Dyr alligevel . . . i Længden bedre end Drivhuset.

Nu og da mored noget ganske andet hende: at spørge Egnens Folk ud om Elg Trane og om hans Far og Mor. Det var ikke Lyst til at høre Snak, og Sladder, som drev hende; men hun holdt af at blive mindet om Elg.

De seneste Folk paa Tamyr kjendtes i Grunden ikke saa nøje som de tidligere; men om de tidligere Traner gik en Mængde Historier . . . det var, naar man hørte om disse Traners Liv, som saa man Bølger gaa mod Strand . . . nogle gled ud og blev borte i nye, nogle knustes.

Tamyr var jo den ældste Gaard paa de Kanter. Sagnene havde haft god Tid til at dannes. De fandtes da snart sagt overalt: i Haven groede de sammen med Blomster og Slingplanter, de stak sine hemmelighedsfulde Hoder ud af Skogen og nikkede, de krøb frem ad forladte Veje, paa hvilke nu Græs groede, og hvor der i Maanenætter hørtes Lyd som af nogen, der tassede. Og som slejpe Utysker sneg de sig omkring den store Ødemo . . . .

„Elgen paa Tamyr“ havde haft Folk før sig, mange Folk, som der kunde standses ved. Hans Far, Kaptejn Trane, hørte nok til de jevneste Traner, men ingen Kvist er

saa langt borte, at den ikke har noget af Stammens Saft. Og med denne hans Stammes barske Saft stredes vel hans danske Hustru, Kvinden fra Marsklandet, med det eftergivende Sind, med det blødagtige Væsen og med den stærke Lyst paa Jordens gyldne Grøde.

. . . Kaptejn Trane var vel en af de Bølger, der knustes.

Gabrielle hørte gjerne paa alt, hvad der fortaltes fra Tamyr. Hun holdt som sagt af at blive mindet om Elg. Og saa forskjellige tidt disse Beretninger var, de havde dog alle noget af Elgs Liv og Væsen over sig.

XL.

Da Verden var glødende Strømme, og da endnu bare Ilden levede, sprang Sølvets frem, hvor Ilden var haard og hvid. Men der, hvor Flammen slog sine røde Tunger, hvor Verdensbranden svællede Ild, der var fed af overdaadig Saft, der dryppede Guldets tungt og blødt, men ikke sjældent blandet med Bly og urent Kobber. Dette Gulds Farve var én, naar det fik være i sin Ild, men det anløb i Luften, saa det fik allehaande Farver, gult og staalblaat og rødt og grønt. Det var tydeligt, at dette Metal ikke var rent, men den hele Tid var der en dyb Glans tilstede, en skinnende Blankhed, saa ingen tvivlede paa, at en Mængde herligt Guld var der. Og endnu i Dag stirrer Menneskene i saadant anløbet Guld. Mange har nok Lyst til at gnide det, men

mange finder, at det med sit Farvespil er skjønnere end det hvideste Sølv.

Der findes Mennesker, der er opkomne, hvor Livet har Brug for al den Kraft, som endnu er levnet fra den fjærne Tid, da Livsflammen var rød af den første Brand. Megen Overflod er ikke tilbage, og Luftdraget staar til, saa alt forbrændes, intet bliver liggende der og sprænger paa. Dette er de kække, hvide Sølvets Mennesker med sund Fornuft og lette Indfald. Men de Mennesker findes ogsaa, i hvem den tidligste Ild ikke er slukket. Mennesker, der har sublime Ting blandet med daarlige, i hvem noget glimrer, uden at man dog tør sige for sikkert, om det er Guld eller uædelt Malm.

Slægten Trane havde netop noget af dette anløbne Guld ved sig. Lige fra Slægtens mest berømmelige Mand, dens Velstands Grundlægger, og nok ligetil den sidste, Elg Trane.

Et Par Ord om dens mest berømmelige Mand, Velstandens Grundlægger.

Han var en herlig Arbejder, med Pukkelryg, tykt Haar og dobbelte Muskler. Hans Blod bankede som en Damphammer, naar han, og det helst om Aftenen, sang ud over

Engene, saa det hørtes langt over Elven. Han var ikke netop den Mand, der stod op ved Hanegal og lagde sig ved Solfald, der spiste Grød og drak af Kildens Vand. Han holdt tidt store Gilder og gik tidt sent i Seng og stod tidt sent op. Alt saadant syntes smaat for ham og hans Geni. Han ordnede ligegodt sin Jord, købte Myr hist, Skog her, rejste til Sjøen og købte Fisk, som han saltede og udskibede. Lidt efter blev Sjøhandelen større; den omfattede Varer fra Syden, som han solgte til Kjøbmændene i de mellemliggende Byer. Ikke sjeldent kom hans Skibe fra Ostindien, ladede med Tobak, Krydderier og Vin, og bemandede med Mænd med Solhud. Og disse Skibe mødtes med Skibe fra Nord, bredsnudede Skuder, langsomme i Vendingen, med Fedt om Bord. Fedt af Hval, Hvalros, Sælhund, Fedt, Fedt, og atter Fedt, og store Bundfiske i Salt, der stirrede fra Saltlagen med umaadelige sprængte Øjne; og mellem det hele fedtede Mænd, der brugte karvet Skraatobak og mælte ikke et Muk, og som sov med Hovedet mod en fedtet Væg den halve Dag.

Den store, prægtige Pukkelryg lod Skibene losse og lade, og han sendte dem atter ud.

Og naar han var færdig ved Sjøkanten, vendte han tilbage til sine Agre og sine Enge. Alt rummede hans vældige Hoved, selv hans store Pukkel var som Bud om Frugtbarhed. Han lignede en Muldets første-fødte Søn. Gudfader havde, skulde man tro, indblæst Liv i en frugtbar Høj, da han skabte ham.

Og naar hans Marker bar den gode Grøde rundt omkring ham, sad han gjerne stille og saa paa sine Hænders Værk og lod Solen bage sig.

Hans Arbejde blev kjæmpemæssigt, meget fordi han ikke, som mange af de andre Traner, lod sin Kraft ofres til Elskov. Han troede ikke, at Kvinderne brød sig om ham paa Grund af hans store Pukkel. Derfor betvang han og besejrede han Mænd; men Kvinder vilde han ikke betvinge. Kan hænde han, om han havde været smuk og velskabt, ikke vilde have foretaget sig andet, men nu gjorde han det aldrig. „Maaske jeg ved min Kraft kunde betvinge en og anden,“ sagde han, „men ligesaa lidt vil jeg betvinge dem med Magt, som jeg vil beruse dem med Vin, og hvilken Mand er foragteligere end den, der opnaar en Kvindes Gunst ved at drikke hende

drukken. Det maa være skjønt for en Mand, naar den Kvinde, han elsker, ser kjærlig paa ham, og hun kalder paa ham; det er Salighed. Magt mod Kvinden er Manden uværdig, naar den ikke faar Kvindens Øjne til at smile mere. Mange af vi Traner er kvindekjære, det er ingen Skam for den bedste Mand. Mit Arbejde er min Kvinde: min Søster, min Moder og min haarde Frille.“

„Mange af vi Traner er kvindekjære,“ sagde Pukkelryggen, og det var et Ord, som var sandt nok. Faa Kvinder stod dem imod, men deres Kjærlighed bragte dem ingen Lykke. Kjærligheden kan efter sigende have lyse Dage, men disse salige Stunder uden Savn ejede Tranerne aldrig. Disse blaa Himle uden en Sky hvælvede sig ikke over dem.

En af Kvinderne i Slægten var afbildet med mange Smykker. Det var de Smykker, hun fik af sin Forlovede, hans døde Mors Klenodier. Hun havde dem paa den Dag Brylluppet skulde staa og da hendes Brudgom ikke kom. Og hun bar dem altid siden, thi hun vilde være beredt den Dag, han endelig kom.

Historien i sin Helhed er følgende:

Hendes Brudgom var paa Hjemvejen fra en lang Rejse i det nordlige, hvor han hørte hjemme. Han havde den forrige Dag sendt Ilbud, at han ikke kom om Kvælden, til hvilken Tid han ventedes, men først næste Dags Morgen, Bryllupsdagen. Og om Morgenens stod Eva Trane op og smykkede sig til Brud. Ud paa Formiddagen satte hun sig ved Vinduet og stirrede mod Skogen, mod den Vej, ad hvilken han senere vilde komme ridende.

Hendes Far kom op til hende, og de talte sammen om hendes Brudgoms sene Komme. Pludselig rejste hun sig og kastede sig mod Faderens Bryst: „Far, Far, han kommer ikke.“ Faderen forsøgte at berolige hende, men hun skjalv i hans Arme, og han tog hende da og lagde hende paa en Seng i et af Gjesteværelserne, der stødte op til det Værelse, hvor hun sad. En Time efter var hun rolig igjen, og hun sagde, at hun ikke forstod sin forrige Svimmelhed, og hun satte sig i Stolen ved Vinduet. Men Dagen svandt langsomt hen, og han kom ikke og intet Bud kom fra ham, han var forsvunden uden at efterlade sig Spor . . . .

Helst før i Tiden, da Vejene var lange, og da tidt Vejen glap, og hele den vilde Fjældnatur aabnede sig, og da de lange Veje tilbagelagdes ved Hest eller til Fods og alene gennem Snarveje, forsvandt der mange. Hun kjendte det. Men naar nogen anførte en saadan Grund til hans Forsvinden, klagede hun: „Ak, jeg tror en Sorg, som han ikke fortalte mig, greb ham haardest i sidste Øjeblik, saa han flygtede fra mig.“ Og om nogen svarede, at han jo elskede hende, stirred hun bare hen for sig og svarede intet.

Hun døde længe efter som gammel Pige.

Følgende hændte en anden af Tranerne: Han elskede en smuk, bedaarende Kvinde, og hun gjengjældte hans Kjærlighed. Men for sin Mands og sine Forældres Skyld, der var gamle og svagelige, maatte hun tage alskens Hensyn. Derfor gik tidt lange Tider, der for ham, som elskede hende, faldt ulidelig lange og besværlige.

En Sommerdag sad han og talte med sin Bror om al Ting undtagen, den ene, som hans Tanker evig beskjæftigede sig med. Derfor gik Samtalen trægt sin Vej. Endelig sagde Broren: „Du anstrænger Dig, Erik, naar Du taler om Ting, som Du

ikke bryder Dig om, tal kun om hende, som Du tænker paa.“ Da traadte Taarer i Øjnene paa den Ulykkelige, og for at trodse sin Svaghed, slog han i Bordet og raabte: „Ja, lad mig raabe hendes Navn ud, ellers bliver jeg afsindig.“ De sad længe og talte om hende, lige til ud paa Eftermiddagen, da sagde Erik omsider: „Tak, Bror, fordi Du sagde de Ord: „tal om hende“. Det lettede. Før var jeg en gal Mand, som jeg sagde. Jeg kunde, syntes jeg, baade faa Blodgang og Maanesyge af Sorg; nu er jeg kun sørgmodig, og jeg er træt . . . jeg sov ikke de sidste Nætter . . . jeg tror, at Du har hjulpet mig, saa jeg nu ogsaa kan sove.“ Og han gik ovenpaa, hvor hans Sovekammer var. Men medens nu Broren sad tilbage og tænkte meget og mangt, traadte pludselig en ung Kvinde ind. Hun var rejseklædt og hun spurgte efter Erik. Broren rejste sig og gik hen til hende og tiltalte hende med det Navn, han kjendte fra Eriks Kjærlighed. Hun saa forundret paa ham, og da hun saa, at han var Ven, nikkede hun. Da sagde Broren: „Nu gaar jeg op og vækker Erik, han var træt, og han vilde sove. Denne Time sender den højeste Gud ham

til Vederlag for megen Kummer.“ Han vilde gaa, men hun raabte: „Da vil jeg vække ham, saa vil han blive dobbelt lykkelig.“ Broren svarede: „Dersom Erik var svag, vilde Du dræbe ham, om Du gik op og raabte paa ham; men nu er han stærk nok. Kys ham, saa han vaagner til større Lyksalighed, end nogen ved.“

En Stund efter kom de ned; Erik sagde til sin Bror: „Livet er fuldt af Gaader, Bror, for lidt siden sad vi her og snakke sammen og der var mørkt omkring os, men nu er Lyset pludselig kommen. Hun vil blive her i mange Dage.“

Broren sagde: „Jeg har lovet mig bort til Jagt i denne Tid . . . Jeg har lovet Doktoren og Majoren, at jeg allerede kom i Kvæld, vi skal prøve at skyde Tiur i Morgen tidlig.“

Erik forstod, at Broren sagde dette af Hensynstagen. Han sagde kun: „Skal Du tage saa rask afsted?“ „Om en halv Time eller saa, som jeg sagde før, Doktoren og Majorén venter mig i Kvæld.“ Den unge Kvinde sagde ingenting; hun sad kun og saa hen for sig. Broren mærkede, hvor en Sky af Ild hang mellem de to, og

hvor de længtes efter at styrte mod hinanden, naar han havde lukket Døren.

Ud paa Kvælden stod han færdig med Gevær og Jagttaske for at tage afsted. „Skal vi tage Tiuren paa Morgenkvisten, saa faar jeg nu rappe mig,“ sagde han, nikkede til de to og drev i Vej. Men den unge Kvinde var maaske et Øjeblik undselig; hun raabte: „Jeg tror, jeg driver din Bror af Gaarde, jeg følger ham alligevel et Stykke paa Vej, saa ser jeg om den Bonde kommer, som skal bringe mit Rejsetøj“ . . . Erik smilte og forstod hendes Blu. Han gik ind og ventede i det gladeste Haab.

Broren vilde ikke forstyrre; derfor gik han sin Vej. Han havde ikke aftalt nogen Jagttur, men for dog at faa Tiden til at gaa, gik han til Majoren og Doktoren, og da ingenting hindrede disse, gik de alle tre paa en lang Jagttur, der varede flere Dage. Da de kom til Bygden igjen, hørte Eriks Bror af flere, at Erik havde været der og spurgt efter ham mange Gange. Og da han fik vide, at han var gaaet med Doktoren og Majoren, havde han spurgt: „Gik de alene . . . var ingen Kvinde med dem?“ De havde ikke begrebet, hvad han

mente. Han saa forstyrret ud, og han talte forstyrret, thi de vidste ikke, at Majorinden og Doktorfruen nogen Gang havde været med paa Jagttur.

Da Eriks Bror kom hjem og gik over Tunet, saa han Eriks Ansigt stirre ud af Vinduet, og det slog ham, at noget ubegribelig ondt maatte have hændt, for bag det Ansigt, som han flygtig saa, havde Afsind begyndt at gro. Han gik ind, og Erik var derinde, men han var værre end Broren havde tænkt: Han sneg sig omkring helst langs Væggen, som et Insekt, der er sky for Dagen. Saa meget fik Broren i lyse Øjeblikke at vide, at hun var blevet borte, hun, hans Elskede, hans Liv. Mørkt havde det været; men hun var kommet som Lyset, herlig og blændende; saa var hun atter svundet, og Mørket kom, et Mørke, der aldrig veg. Ingen vidste, hvor hun var bleven af. Ødemarken laa som en Midgardsorm og gabede med sit Slug Gaarden Tamyr omkring. Havde den i et vældigt Nu kastet Svimmelhed i hendes Tanker, saa hun var gaaet længere bort end nogen kunde finde hende, eller havde en anden Svimmelhed, den fra Livet, grebet hende, den som maaske havde gre-

bet den Brudgom, der forsvandt, havde en pludselig Vé overfaldet og skræmt hende bort, saa hun selv styrtede sig ud?

En Tid lang sagde gamle Folk til unge:
„Gift jer aldrig med Tranerne; den, som elsker dem, blir væk . . . de dør ikke engang en naturlig Død, de bliver væk af sig selv . . .

Ingen havde Vilje og Begær mod rig Glæde som dem, men deres Glæde blev tidt standset efter saa kort et Liv. Der, hvor den skulde leve og brede sig i sin højeste Sommer, knustes den pludselig, men da syntes Begyndelsens spæde Fryd den bedrøvede saa stor en Fest. Han stirred efter den, og medens han stirred begyndte de forgangne Dage at flokke sig om ham, og han blev tilsidst at ligne med en af den gamle Tids tungsindige Blotmænd og Troldkarle, der sad i sene Kvælder og paakaldte Aanderne og manede det frem, der døde.

Men mellem disse var ogsaa Mennesker, der levede Livet roligt og fik mange Børn, som blomstrede i Kor. Mennesker, der ikke havde noget synligt fælles, hverken med den vældige Pukkelryg eller med dem, hvis Lykke døde. Men Skjæbnen ram-

mer gjerne den prægtige, og den sværmede bestandig omkring Tranernes Rede. Disse Børn blomstrede frem, men hvem blandt dem var udset. En eller anden af dem skulde slaaes, over dem hang Sværdet; hvem vilde det samme? . . .

Men om de forskellige Navne kom mørke eller lyse frem — altid skinnede det luerøde Guld fra den Tavle, hvor Slægtens Sagn var skrevne.

XLI.

Ole Johan sagde en Dag til Gabrielle, da han kjørte hende en Tur: „Se, der gaar en Snarvej til Tamyr . . . lige til Huset gaar den . . . den er ikke Halvparten saa lang som Kjørevejen. Men der gaar Gangstier til andre Gaarde fra den. Vil nogen] til Tamyr, maa han holde til højre hele Tiden.“

For Afvekslings Skyld gik Gabrielle en og anden Gang den |Vej. Den gik først Bakke ned og Bakke op — men saa tilslut gjennem stille Granskog.

— Gabrielle var begyndt at gaa saa lange Ture den senere Tid, at hendes Mand tidt var bange for hende. Mere end engang stod han paa Trappen, naar Kvelden kom, og spejded indtil han endelig fik Øje paa hende. Saa kunde han fare imod hende og raabe: „Er det Dig, Gabrielle?

... for Guds Skyld, hvad gaar der af Dig? Hvad gjør Du ude saa sent? ... Jeg var ganske ængstelig.“

Og hun kunde svare næsten ligegyldig:

„Det er da unødvendigt, Onkel Fritz ... slig Bondekjærring som jeg klarer mig nok ... Jo, jeg gik saa længe i Skogen ... der staar en Hytte, som ingen bor i ... den staar næsten helt ud i Myren ... der damper det saa dejligt om Kvel-den, og naar Maanen kommer op, er der en hel Brand — aa Gud, hvor jeg gjerne skulde ligge der en Nat ... Jeg har forresten gaaet Morgentur did ogsaa; det er saa vidunderligt der, ganske tidligt.“

„Nu synes jeg nok Du begynder at overdrive, Gabrielle ... Kort og godt: Du maa ikke gaa slig omkring alene ... det gaar i mange Maader ikke an. Tænk bare paa alle de løse Fanter, som kommer her i Ny og Næ. Og der kunde jo tænkes andre Grunde ogsaa ... En ung Kone kan ikke gaa paa den Maade omkring.“

Det faldt Gabrielle meget vanskeligt at være lydig i dette Stykke. Hun forstod godt, at det var en aparte Maner af en ung Kvinde at tage saadanne Udflugter alene; men hun holdt af at gaa slig; hun

var aldrig saa rolig som naar hun var paa sine ensomme Stier. Alle hendes Tanker blev da større og ligegladere end ellers.

Skulde hun træffe Elg mere? Naa, der var jo næppe gaaet en Maaned siden han rejste . . . der var lang Tid frem . . . to Aar . . . naar de saa langt om længe mødtes . . . ja, hvad saa? . . . hun vilde da være over en og tredive . . . ligesaa vakker som før . . . Ja, hun skulde nok vise, at hun havde noget med ham at gjøre . . . kanske en god Del Magt over ham . . . og da vilde hun være ond mod ham, fordi han havde faaet hende til at længes, saa det nu og da var hende en Plage . . . ja, han skulde ikke faa det godt ved at være sammen med hende . . . Men hun vilde slet ikke se ham god . . . Ja, nu var hun vel et utaaleligt Kvindfolk som snakked slig . . . javel, det var muligt . . . hun vilde være alt . . . alt vilde hun være, om hun bare slap udenom den Bøjgen, som hun nu gik omkring. Ja, det Liv som hun nu førte og havde ført i mange Aar . . . det var netop den store, dvaske Bøjgen fra Eventyret.

Den gode og kloge Onkel Fritz var bleven hende en dyr Onkel. Med sin Ung-

dom havde hun jo betalt ham med samt hans Klogskab og hans Hygge. Hun trængte ikke Onkel Fritz mere. Hun var en Del latterlig med sin fem og tredsindstyveaarige Onkel Fritz til Mand. Hun havde jo været altfor ungdommelig og kortsynet, da hun giftede sig med ham. Mon ikke den gode Onkel Fritz inderst . . . allerinderst inde var en Egoist . . . hvem kunde vide, hvad Livet havde skaffet hende, nu hun i al denne Tid havde været fri og ikke ligget her i denne Krog. Hun havde jo været engang ude i Verden, og den var saamæn udmærket. Og med de Penge, Apotheket indbragte, kunde hun godt have seet sig om baade vidt og bredt. Naa, dengang hun giftede sig, havde hun jo været for naiv til at fatte slige Planer . . . hun havde følt sig ensom et Par Maaneder efter sin Fars Død — det var det, som havde bestemt hele hendes Fremtid. Og hvorfor havde ikke Onkel Fritz taget en Tur ud i Verden med hende. Mon han var bange for, at nogen skulde bortføre hende, om de kom udenfor disse kjedelige Vejskjæl? . . . Hun var kanske utaknemlig nu — ja hun tog alt paa sig . . . hun var Skadedyr — var det ikke saa, det hed? — men hvor

kun kjendte Skadedyret krumme sig herlig hos hende. Hvor hun havde lette Trin, hvor hun havde spidste Klør, hvor hendes Stemme kunde mjavre myg.

En Dag tog hun Snarvejen til at spadserere paa. Næsten uden at vide det, kom hun Tamyrhuset ganske nær. Hun gik just i en udtørret Myr udenfor en stor Hæk. Pludselig tog hun til at stirre: der gik han jo . . . udenfor Huset . . . Elg Trane! . . . der gik han jo. Hun løb nærmere, kun udenom den store Hæk, og saa ham tydeligere . . . Jovist, det var jo Elg, som gik der. Han gik akkurat som skulde det saa være. Mon han havde været hjemme længe? Hvorfor havde han ikke sendt hende Bud? Hun følte Glæde og hed Længsel, hun styrtede efter ham, ganske hensynsløst — efter ham ind ad Hoveddøren og videre til det Værelse, hvor hun havde truffet ham de to Gange før. Han var derinde. Hun skreg: „Elg Trane!“ og hun stod foran ham med Smil i Øjet, med Savn om den næsten smertelig svungne Mund.

„Elg Trane! er De kommen! De kunde ikke være borte! De kom tilbage for min Skyld.“

Han næsten stønnede frem:

„Jeg kunde ikke være borte. Jeg kom for Dig!“

De talte ikke mere. Men Gabrielle følte, hvor hun blev løftet, hvor han knugede hende, saa hun blev bange for denne Magt, der kunde dræbe hende. Hun følte, hvor hun blev slynget i en Fos, hvor hun tilsidst gav sig helt hen og følte Afmagtens Sødme.

Da hun gik hjemover, tænkte hun paa mange Ting. Hun syntes, hun var rig nu; thi Elg Trane var hendes; hun følte, hvor mægtig hun levede for ham. Hun følte ingen Forbrydelse . . . Onkel Fritz havde i Grunden ikke noget med dette at gjøre.

XLII.

Elg Trane og Gabrielle mødtes ofte hjemme paa Tamyr, nu og da i den lille Skoghytte, som Gabrielle engang havde opdaget, og en sjelden Gang mødtes de i selve Skogen — paa den Side, der vendte mod Havet. Der gik næppe nogen Dag uden at de mødtes.

Før gik Gabrielle Morgentur af og til, og ikke sjældent kom hun hjem fra en noget sen Aftentur; disse Ture var alligevel mere eller mindre tilfældige, og der kunde komme mange Dage, da hun slet ikke tog nogen Tur, men endog gik omkring i den slidte røde Fløjssløbrok den udslagne Dag. Men nu var hendes Ture Aften eller Morgen meget sikre, og Onkel Fritz sagde en Dag: „Før gik Du Ture, som det faldt sig . . . nu skulde man næsten tro, Du gik uopsættelige Ærinder.“

Forresten gik Dagene som før. Onkel Fritz paastod, at disse hendes Vandringer var Nervøsitet; hun maatte endog spørge en Læge til Raads, og hun fik en stor Flaske Mikstur fra sit eget Apothek, som hun, regelmæssigt og med et Smil, hver Aften heldte paa en liden Urtepotteblomst i sit Sovekammervindu, saa denne sluttelig døde ud.

Men en Aften kom hendes Mand fra sit Kontor med en mærkbar Uro over sig. Han kasted sin Skindmappe skjødsløst fra sig. Der var noget blegt, spejdende i hans Træk.

„Hør, Gabrielle,“ sagde han anstrængt rolig, „Du sagde for en Tid siden, at Elg Trane var rejst til Rusland, og at han ikke kom hjem før om . . . ja var det ikke to Aar? . . . det var ialfald en ganske antagelig Tid . . . Men nu gaar jo Manden lyslevende omkring paa Tamyr. Kan Du forklare mig det?“

Gabrielle følte en dunkel Banghed; men ogsaa en listig Trods, da hun svarede i en sorgløs Tone:

„Ikke paa anden Maade, end at han er kommen tilbage igjen.“

„Naa — men . . . men hvorfor har Du

ikke fortalt mig, at han er kommen tilbage igjen?"

„Har jeg ikke fortalt det? Jeg husker ikke, at jeg ikke har fortalt det. Elg Trane er forresten vist vanskelig at holde Rede paa. Om han nu i Dag siger, at han blir hjemme to Aar og rejser til Rusland i Morgen, saa haaber jeg ikke, at jeg skal forklare det ogsaa. Jeg vil ikke ha' Ansvar for, hvad han gjør og ikke gjør.“

„Jeg siger Dig bare en Gang for alle, Gabrielle, at jeg aldrig vilde tilgi' Dig, om Du løj for mig. Du kan indrømme, at Du altid hos mig har faaet Lov til at sige og gjøre, hvad Du vilde. Som nu bare det, at Du gik til Elg Trane og hilste fra hans Mor. Du kjendte ham ikke; naa, gjør ingenting, bare Sandhed i alt . . . Men Fanden ved,“ tilføjede han heftig — „der har jo været Folk før mig, som har „opdraget“ Dig.“

„Du snakker tidt hensynsløst om Far . . . javist er Du god, Onkel Fritz; men det høres tidt ud, som Du nok ved det selv.“

Busch svarede ikke paa dette, og der blev ikke talt mere om denne Sag. Gabrielle gik den Aften tidligere end ellers ind paa sit Værelse.

. . . Hun sad en Stund og tænkte, før hun lagde sig: Hun burde maaske ha' sagt det til sin Mand . . . det at Elg Trane var kommen tilbage. Det vilde maaske ha' været det klogeste . . . men hun var saa ængstelig for at snakke formeget om Elg Trane. Dersom hun nu havde sagt saadant, kunde jo andre Spørgsmaal ha' overrasket hende . . . „naa, Du ved nok nøje Besked om, hvad han foreta'r sig“ . . . eller noget i den Smag.

Engang maatte hun jo forresten snakke om denne Sag. Hun vilde ikke leve paa denne Maade . . . det var utrygt, og hun vilde i Grunden gjerne være ærlig mod Onkel Fritz. Men hvor besværligt det vilde være at ta fat . . . . Hvad vilde Onkel Fritz sige, naar hun fortalte ham, at de maatte skilles, fordi hun elsked Elg Trane.

Elsked hun Elg saa højt, at hun vilde leve altid med ham? Hun længtede ialfald bestandig efter ham. Og hun vidste, at hun havde ham i sin Magt; hun vidste, at først, naar han var hos hende, kom alt det frem, som han ellers gjemte. Hun husked saa godt, hvad han engang havde sagt hende: „Jeg var før meget henfalden til at gaa i Berget. Jeg vil altid takke

Dig for dit stærke Raab fra Jorden.“ Da han sagde det, syntes hun først, at det var lidt for højtideligt, men hun fandt det vakrere for hver Gang, hun tænkte paa det.

Ja, ogsaa Gabrielle var anderledes end før. Hun havde koglet Elg; men hun var selv bleven beruset af sin Sejds Damp.

— En Aften — det var i Slutningen af September — kom Gabrielle tidligt hjem, saa det forundrede hende ikke, [at hendes Mand ikke var kommen. Men Tiden led, og han kom fremdeles ikke. Gabrielle satte sig omsider til Aftensbordet alene; hun havde god Appetit, og hun spiste og drak længe og vel. Hun tænkte imidlertid paa saa meget, at hun, først da hun var færdig og rejste sig fra Bordet, kom til at tænke paa Onkel Fritz, som endnu ikke var kommen. Hun spurgte Pigen, som omsider tog af Bordet, om der da ikke var kommen mindste Bud — var hun vis paa det? . . . og denne svarede: ja saamæn var hun vis — ingen af Folkene vidste noget.

Gabrielle sad en god Stund i Dagligstuen og læste . . . det blev efterhaanden

sent, og hun gik omsider ind paa sit Værelse for at sove. „Han har vel truffet en Bekjendt undervejs . . . de har kanske sendt en Klods af et Bud, som ikke har fundet frem.“

Hun havde netop klædt sig af og lagt sig i sin Seng, da hun hørte sin Mand komme . . . hun kjendte ham paa Skridtene. Han kom ind, og øjeblikkelig saa hun, at det hele var galt fat. Hun gav uvilkaarlig et Skrig fra sig; dette kom saa pludselig.

Busch var ligbleg, og hans Øjne var uhyggelige. De saa mørkere ud end ellers, og de stak der, de sad.

Han gik hen til Sengen.

„Skynd Dig at staa op!“ raabte han.

Han snakked med klæbrig Tunge som en drukken Mand, og han vaklede der, han stod. Men hans faste, stikkende Øjne fortalte, at han mindst af alt var beruset.

„Skal jeg staa op?“ kom det stille fra Gabrielle.

„Skynd Dig at staa op! — Forstaar Du?“

Hun saa pludselig, hvor hans Alvor var frygtelig. Hun kjendte sig mindre, end hun nogengang i hele sit Liv havde

kjendt sig. Langsomt rejste hun sig op og begyndte at klæde sig paa. Medens hun holdt paa hermed, kom Husets to Tjenestepiger ind ad Døren, hver med en Kuffert. Intendanten snakked nogle raske Ord til dem, og de begyndte straks at pakke Gabrielles Kjoler og andet Tøj sammen og lægge det hele ned i Kufferterne. Gabrielle saa sløvt paa, hvordan hendes Klædningsstykker lagdes ned — endog den røde Fløjls Slobrok tog de fra Knagen ved Vinduet . . . .

Onkel Fritz gik utaalmodig frem og tilbage paa Gulvet.

„Hvis her er noget andet Smaatteri, saa kan det ordnes i Morgen,“ sagde han til Pigerne. „Der blir ikke Tid til formeget Pilleri . . . se til at faa Ende paa det . . .“

Gabrielle sad paa en Stol ved Sengen og bandt sit Haar op . . . Hun vidste ikke, hvor det hele bar hen, men hun sad nu alligevel og bandt ganske mekanisk op sit Haar. Busch saa det og sagde kort: „Naa, det Haar sidder fint nok . . .“ og Gabrielle lod Haaret være, saa det løsnedes og faldt ud over hendes Skuldre og Ryg. Hun bandt da hurtigt og frygtsomt en

stor Knude paa det, som en Matros i Farten slaar en Knude paa et Taug.

Hun var ikke i nogen Henseende stolt mere: [Nu vidste jo hendes Mand det hele . . . nu var hun Kvinden, greben i Hor. Hun sad krøben sammen, uden en Tanke, tynget af Loven og af Aartusinders Hævd . . . kun inderst inde rørte Kvindens List sig: hvad mon der nu skulde ske med hende?

Hun saa, at nu var Kusken Ole Johan ogsaa i Værelset, og hun saa, at han og Pigerne halede afsted med Kufferterne. Hun rejste sig og sagde: „Jeg er færdig.“ „Naa, saa kom!“ og Onkel Fritz gik foran hende. Hun saa Yderdøren staa paa vidt Gab. Onkel Fritz gik ud af den, hun gik efter. Hun saa Ole Johan og Pigerne læsse Kufferterne bag paa den dobbelte Kariol. Hun hørte nu begge Pigerne græde højt; særlig den ene græd, saa hun ikke kunde sanse; af og til udstødte hun endog et højt Hvin. Gabrielle tænkte paany: „hvad skal der gjøres? hvor skal vi hen? Pigerne græder forfærdeligt . . . de tror vist, jeg skal druknes eller noget sligt. Men jeg vil ikke druknes.“

Et bange Mod skjød op hos hende:
„Skal jeg kjøre?“ spurgte hun kort.

„Ja . . . Du skal kjøre.“

„Jeg vil ikke kjøre slig . . . jeg vil vide, hvor jeg skal kjøre hen.“

„Vil Du vide det . . . Ja, Du kan faa vide det: Du skal først og fremst kjøres bort fra mit Hus . . . og saa . . . saa skal Du læsses af paa Tamyr.“

Gabrielle saa sin Mands Ansigt i Skjær af den Lygte, som var bundet ved Kario-len. Han saa endnu blegere ud nu. Hun kunde næppe kjende ham igjen.

„Naa . . . saa op . . . saa op og kjør!“ raabte han hakkende.

Hun faldt, næsten uden hun vidste det, pludselig ned for Onkel Fritz og klamrede om hans Ben, saa han nær var faldt over-ende.

„Hæ,“ raabte han i en fjollet Tone, „vil Du nu vælte mig? . . . Tror Du, at Du har plukket mig for . . . for al Stolt-hed, hvad? Nej, jeg skal vise Dig, hvem jeg er . . . Jeg har længe nok været Narri-fas her . . . Nej, nu spyr jeg Dig ud og jeg spyr Dig . . . lige . . . lige i Kjæften paa ham . . . Dyret paa Tamyr . . .“

Han tog og sled hende op og prøved

paa at løfte hende op i Kariolen. Dette lykkedes ikke ganske, thi Kariolens Sæde var saa højt. Hun havde maaske faldt ned paa Hjulet, om ikke Ole Johan havde grebet om hende og faaet hende ordentligt i Sædet.

Gabrielle saa Ole Johan spænde Læret omkring hende. „Naa faar det vel snart bli' til noget,“ hørte hun ham sige hen for sig . . . „Dette her er jo en svare Al-larmering . . . der staar Folk udenfor og ly'er efter . . .“

I næste Nu kjørte han fort afsted.

Gabrielle hørte Pigernes høje Graad lyde efter sig. Selv sad hun og stirred sløvt paa Lygten.

Engang paa Vejen standsed Ole Johan.

„Jeg syntes, jeg hørte nogen raabe. Var det ikke Intendanten?“

Gabrielle for op: „Ole Johan, Du maa ikke standse. Jeg holder ikke ud, om nogen kommer bag os! Jeg bli'r gal, om han kommer bag os og skal snakke mere. Kjør saa fort Du kan, Du skal faa, hvad Du vil, Ole Johan, det snakkes vi om, men kjør, Johan, kjør hvad Du kan!“

„Ja, naa kan det vel grejes en anden Dag, om det er noget endda mere for Re-

sten," sagde Ole Johan langeligt, mens han pejssed dobbelt paa Hestene, saa det gik i svær Fart mod Tamyr.

Da Gabrielle naaede did, tænkte hun ikke paa andet end paa at søge ind. Den Frygtagtighed og den Afhængighedsfølelse, som fandtes hos hende, omend den ikke ofte saaes, var nu meget fremme. Hun vilde først og fremst betro sig til nogen.

Hun gik hurtig op ad Trappen og ringede paa Klokken. Hun hørte det klinge utydeligt langt borte . . . En Stemme indenfor spurgte, hvem det var. Hun nævnte sit Navn højt og ligefremt . . . Skridtene fjerned sig meget hurtigt . . . En Stund gik; saa kom nogen nærmere, og der blev lukket op. Og nu stod hun pludselig foran Elg. Hun saa paa hans Mine, at han var urolig; men hun saa, at det var af Bekymring for hende.

Elg Trane tog hendes Haand. Hun følte ved Maaden, hvorpaa han gjorde det, at han aldrig vilde svigte.

Lidt efter sad hun hos ham og græd og fortalte. Hun brød sig nu en god Dag, hvad der snakkedes om hende. Hendes egen Mand havde jo raabt det højt nok ud for alle, som vilde høre. Alle Tjeneste-

folk paa Nylund vidste det, og selv om slige Tjenestefolk græd og bar sig, saa syntes de dog, det var herligt at ha' noget at gaa omkring og hviske om og sladre om. Gud, hvilket Ansigt Onkel Fritz pludselig viste frem . . . tænk, at han kunde være saadan ogsaa. Det havde hun aldrig vidst før; men nu forstod hun ham ganske. Hun havde gaaet omkring og troet, at han var blæven saa fornuftig, og at de kanske kunde leve sammen som Venner . . . det var ikke ofte, han plagede hende med Forsikringer om Kjærlighed . . . men nu fik hun se, hvor han havde gaaet og sanket sammen og gjemt op . . . det var nok som et Ordsprog sagde, at unge Mænds lykkelige Kjærlighed var som Vin og Honning, og deres ulykkelige Kjærlighed var som Blod; men at gamle Mænds Kjærlighed var altid som sort Galde . . . havde ikke Elg hørt det? det var vist saa altfor sandt! Tænk, at han som stod der ved Lygten var hendes gamle Onkel Fritz! . . . Men hun kunde ikke udholde Onkel Fritz' Kjærlighed; naar han begyndte med den, saa var han ikke Onkel Fritz mere, og hvad havde hun da med den

gamle Mand¹⁸⁷ med det graa, tjavsede Skjæg . . . tænk¹⁸⁸ det strittede til sidst . . . da han bad hende kjøre.

Elg hørte paa hende uden at svare stort. Omsider sagde han: „Du kan snakke og forklare . . . jeg forstaar alligevel ikke, at han kunde lade Dig kjøre herhen, Gabrielle.“

Hun svarede:

„Jeg ved ikke, om han har villet det rigtig for Alvor. Kanske han tænkte: „hun vil nok stritte imod“ . . . Han har forresten sagt, at han tidt er saa stolt, at han synes, han ikke trænger mig; men at han en Stund efter synes, han ikke paa nogen Maade kan leve uden mig. Saa ubestemt er han, endda han er saa gammel . . . ja, kanske netop derfor — hvad Elg? . . . fordi han ikke tror, at han har Magt, ud-spekulerer han Kneb; aa, det nytter ikke for mig, sligt mærker jeg saa let . . . det gjør ingen Virkning paa mig.“

Elg Trane sagde pludselig:

„Nu skal Du tie stille, Gabrielle. Du er kommen til mig, og Du kan tro, at jeg skal staa fast.“

— Midt om Natten vaagned Gabrielle

ved en Uro. Hun saa Elg komme paa-
klædt ind ad Døren. Der var Lys i Væ-
relset.

„Elg, Elg, hvad er det? Hvorfor er Du
staaet op, Elg?“

Han svarede: „Vær rolig, det er ingen-
ting . . . Sov, Gabrielle.“

Og hun sov atter ind. Hun sov tungt,
og da hun vaagned, saa hun Elg ligge ved
sin Side. Hun husked pludselig det hele.
Hun saa paa Elg: Nu var hun altsaa hos
Elgen paa Tamyr; hun havde sovet hos
ham den Nat. Hvor han pustede regel-
mæssigt . . . Hvor han sov tungt.

Atter vaagned hun, og blev var at Elg
saa paa hende. Hun rakte ham Haanden
og smilede til ham. De havde begge sovet
dybt og meget, og de længted mod hinan-
den med den Kraft, som en lang Søvn
skjænker Mennesker. Siden laa de begge
stille, og de tænkte paa meget. Elg sagde
pludselig: „Du vaagned i Nat ved Uroen
. . . Din Mand var her.“ Gabrielle for
op: „Var Onkel Fritz her, hvordan gik
det til?“ Elg svarede rolig: „Han troede
vist ikke, Du vilde blive her . . . Men
hvorfor lod han Dig saa kjøre hid. En
Mand faar da ta' Ansvarer paa sig for det,

han gjør. Jeg svarede ham ogsaa: Jeg tar Ansvarer paa mig for, hvad jeg har gjort, og for, hvad jeg gjør. Det faar De ogsaa ha' Evne til. Jeg har ikke Medynk med slige Mænd.“

Gabrielle forklarede ivrig, at det var jo det, hun havde sagt i Gaar. Han vidste ikke selv ganske, hvad han vilde og kunde . . . Saa han havde været her i Nat! . . . Saa var det vist alligevel ham, som raabte efter dem i Nat . . . som Ole Johan havde hørt. Det var godt, han ikke kom. Hu, hun kunde aldrig tænke sig at gaa til ham mere.

„Jeg vil være hos Dig, Elg . . . Du stærke Elg, som aldrig vil slippe mig.“

Elg Trane svarede med et Smil:

„Du er som Jerven, Gabrielle . . . den sætter tidt Tænderne i et Rov og lar det saa ligge . . . Mig skal Du ikke saa let faa Bugt med, for jeg er selv Udyr, kanske.“

XLIII.

Gabrielle vilde gjerne faa Skilsmisse med sin Mand saa snart som muligt. Hun skrev ham til, men fik ikke noget Svar. Hun skrev paany, bad ham indtrængende være god og forstandig. Saa ung hun havde været, da hun tog ham — selv da havde hun frygtet for, at nogen skulde komme og tage hende stærkere. Og Onkel Fritz havde svaret: lad ham først vise sig. Sandt nok, at hun havde ikke straks fortalt ham sin Kjærlighed til Elg; det kunde man anklage hende for. Men det kom af, at hun nødig vilde gjøre Onkel Fritz Sorg; ja saa urimeligt det hørtes ud for ligefremme Mennesker — det var dog sandt. Men nu maatte Onkel Fritz vise, at han virkelig vilde hende vel; hun og Elg Trane vilde holde Bryllup, saa snart det lod sig gjøre. Onkel Fritz maatte huske paa, at

meget Ansvar havde han, som kjørte hende til Tamyr under Hujen. Hun havde gjort Synd mod ham; men han havde ingen Ret til at være en saa frygtelig Dommer. Nu maatte han være god og gjøre hende godt. Hun kunde ikke andet, end at være paa Tamyr nu; hun havde ikke nogetsteds at gaa. Nu maatte han hjælpe hende til, at hun snart kunde være paa Tamyr som Elgs Hustru.

Heller ikke paa dette Brev kom mindste Svar.

En ung, dygtig Sagfører tog nu Gabrielles Sag i sin Haand. Men heller ikke han fik nogen skikkelig Besked af Onkel Fritz. Han strævede og strævede imidlertid videre. Men en Nat gjorde samme Sagfører sig skyldig i en Mængde Spektakkel, saa han sluttelig blev taget af Lensmanden, hvis Næse han derpaa flækkede. Det blev ham en yderst ubehagelig Affære, og ingen havde ganske Rede paa, hvordan det gik ham tilsidst. Men alle vidste alt næste Dag, at Intendant Busch var den, som havde drukket ham fuld og i Begyndelsen moret sig meget over hans Indfald. En sagde til Intendanten, at det var en daarlig Spøg, og denne svarede: „Ja, det synes jeg ogsaa

. . . men saa blev jeg da endelig kvit ham . . .“ Han forklarede ikke sine Ord nøjere.

Ud paa Vaaren fik Gabrielle et Brev fra sin Mand, der lød saa:

Du vil vi skal skilles! Ak nej, min yndige, jeg vil ikke lade Dig fri. Men jeg vil, at Du skal gaa med Skam blandt Mennesker, saa længe jeg lever, hvilket maaske blir, saa længe Du lever. Ja, det nytter Dig næppe at vente paa min Død; jeg tror, min Sæl! at Du da vil være nok-saa afblomstret. Skjønne Kvinder kan holde sig længe . . . ak, den noget sene Alder, der bringer Tanken hen paa tunge, vidt aabne Roser, der bøjer sig dugvaade og dog glødende mod Jorden . . . Hvad? Synes Du ikke, jeg har Poesien i min Magt? Men for at begrunde min Paastand om, at jeg vil leve længe . . . jo, ser Du, vi lever saa længe i vor Familie. Vi lever altid til henved de halvfems — ja to nu salig henfarne har (maaske Du ved det) i sin Tid staaet i Bladet som flinke Hundredaaringer. Den ene kunde hugge Ved, og den anden havde sine Tænder — og det skjønt de begge var Fyldebøtter og Natteravn, der kom hjem om Morgen

samtidig med Melkekonen. Desuden har jeg (kanske jeg har fortalt Dig om hende) en Grandtante, som er fænomenal. Hun er en kraftig Pige, skjønt hendes Aars Tal er Legio. Hun ligger endnu i sin Seng, frisk og fed, og snakker med døde Folk, som hun gemmer om Dagen i et gammelt Sybord med ti Rum i (der sidder én i hvert Rum) og som hun slipper ud hver Kveld. Du ser altsaa: Sagen er trist for Dig. Du slipper mig ikke, min søde Løgnerske. Jeg saa Dig forresten i Gaar kjørende. Hvor jeg var, kan være det samme. Ak, hvor Du var bleven bleg, Du yndige! Da Du kom fra mig, var Du jo ganske rødmosset — og nu saa bleg og med brændende Øjne, og med Haaret faldende ned om dine Tindinger. Aah, det kan vel hænde, at Du er tidt glødende! — — Nu har Du vel Anledning til at tilfredsstille din „higende Drøm“.

Du blev alligevel den, jeg hemmelig frygtede for, Du skulde blive, lige fra Du løb om i korte Skjorter med din vakre Rottesnude. Men Du blev bare meget værre. Og saa være Du stemplet hele dit Liv! Du er min Kone! Du vedblir at være min Kone! For hver Gang Du ynder

at blive lad og vellystig og modtage en Mand, staar Du under Loven som Kvinden, der skal stenes! Ja, det siger jeg, din kloge og ædle Onkel Fritz! Jeg lader Dig aldrig løs — Du har løjet for mig, og jeg hævner mig, saa godt jeg kan.

XLIV.

Gabrielle blev hos Elg Trane. Hun lærte ham at kjende, fik meget af hans Liv og gav ham igjen. De — Gabrielle og Elg — havde i Grunden meget fælles. Deres Følelser var sejge og stærke, og de havde Rod i Instinkter, der vanskelig slides.

Hun var tidt meget dristig ligeoverfor ham. Hun ypped Strid med ham paa de utroligste Maader, naar hun havde Lyst til at føle hans Vrede. Hun ypped Strid ved Midler, som hun alene kjendte til, og hun gjorde det slig, at han ikke kunde vise, at han blev vred, uden at blotte en Svaghed. Hun kunde tirre ham ved Ord, der for en fremmed vilde have lydt, som beredte hun Elg en Glæde — og som han nu og da selv troede, hun sagde for at glæde ham.

Og hun følte selv med Lyst, at hun

langsomt stak Staalet i ham. Og naar hun havde gjort det, bøjede hun sig ned og lod stille, saa han ikke opdagede det.

Men naar Elg havde siddet med Brodden i sig og lidt en Stund, saa kunde pludselig en dyb Kjærlighed og Medlidenhed gribe hende. Men for nu ikke at blotte sin Adfærd fra før, gav hun ham Oprejsning — maaske ved at falde i heftig Graad over et eller andet, som hun paa-stod, at han havde sagt, og maaske ved at skjænde heftigt paa ham og give ham vrede Ord og Udbrud, der var saadanne, at — det vidste hun — de faldt som Honning i hans Sind og helede de Saar, hun før slog ham.

Disse daarlige Lyster hos Gabrielle kom meget af det Liv, hun førte, som den i mange Maader kuede Kvinde. Blandt Egnens Kvinder var hun Hetæren, og hun havde tidt Hetærens Tristhed; inderst inde gemte sig den kuede Kvindes Nag. Hun fik af og til Lyst til at gjøre Ondt. Hun var nok Elgs helt og holdent, og hun var betaget af Elg; men hun led Haan for hans Skyld; derfor vilde hun have Lov til nu og da at være ond mod ham.

Tidt kastede hun alle Broer af. Hun

tog lange Kjøreture med Elg, og hun saa ud som den, hele Verden venter paa. Hun bad Elg gjøre Fester, og han havde ikke noget at indvende mod det. Og Gjæster kom, som lod Lovene sove, naar Festglæde kaldte. Gabrielle gik omkring og skinnede. Hun saa ud som den, der ved, at hun begaar Brøde, men som aldrig angrer sin Brøde, og som ønsker at begaa den fremdeles; ikke fordi hun vil trodse, men fordi hun elsker Brøden.

*

En og anden Sommerdag gik de til Sjøen og sejlede i Elgs Jægt, et Fartøj, han havde kjøbt i det nordlige. Den aabne Baad maatte sejles med Styrke og Forsigtighed, og den maatte værnes mod Bølgerne . . .

Tidt glæfsede Havet lige ind, hvor Gabrielle sad.

Elgs Jægt var snu, snarraadig og kraftig. Tidt, naar den var omringet af Bølger, snoed den sig paa en ufattelig Maade bort fra dem, og kom en farlig Braadsjø sættende, stod den alt med Bougen halvvejs i Luften, beredt til at knække dens Ryg.

*

Hun var ogsaa med Elg, naar han gik paa Jagt. Hun saa ham løbe gjennem Skogen og henover sønderflængede Vidder, hvor Fugle og Dyr holdt til. Han løb ofte uskjønt, hev de høje Ben frem. Men al hans skjulte Kraft var fremme, hver Evne var i Brug, han stirrede, han vejrede, hver Mine var spændt, og han løb med rasende Fart.

Han holdt af at se Dyrenes Død og deres Blod. Han saa i den vilde Rens Øjne, naar de brast. Og naar han sad i Hytten, kjendte han Blodlugt fra Krogen, og da sagde han meget lidet. Han røgte sin korte Pibe og stirred stivt i Pejssens Ild.

*

Elg sang nu og da Strofer af Viser, som han havde hørt af Skoghugstmænd og andre, der havde fulgt ham paa Jagt. Han prøved ogsaa paa at synge andre Sange; men hans Stemme magted dem ikke saa godt. Den var for lidet klar og klangfuld; han næsten talede, naar han sang. Nej, netop Viserne kunde han synge med deres enkle, tydelige Melodier. Særlig nogle „indianske“ Sange likte Gabrielle

at høre. Dem havde Elg fra en hjemvendt Amerikafarer, der virkelig skulde have dem fra indianske Jægeres Mund.

„Syng en af de „indianske“, Elg.“

Og Elg sang om den unge Indianer, hvem et Spøgelse elsked. Og Spøgelset fulgte ham og sagde: Kom snart! Og den unge Indianer spurgte: Sig mig først, er Du Kvinde eller Mand. Men Spøgelset rysted paa Hovedet og sagde: Jeg er den døende Shawneeslægts Bud fra Skygge-landet til Stammens faa gjenlevende. Og den unge Kriger saa sig om, og han saa, at han snart var den eneste gjenlevende Shawnee . . . og han rørtes ved Spøgelsets Sang, og han fulgte det, hvor det viste Vej, og han døde i Kamp mod sorte Slaver og hvide Blodhunde.

Saa kom han til de evige Jagtmarker, da Solen steg, og der fandt han al sin Slægt og den store Shawneenation samlet til Bøffeljagt, og alt var herlig Glæde.

Saa en anden: „Den gustne Mand paa den gule Hest red om Natten over Steppen. Krigeren vaagned ved sit Baal og greb sin Pil og sin Bue, naar han saa ham. Men hans Vaaben hjalp ham ikke, thi den

gustne Mand paa den gule Hest var usaarlig; thi det var Dødsrigets Herre.“

Elg kunde synge disse Sange, den døende Indianerstammes Dødsskrig. Viser fra Egne, der ikke kan maales i Mile, store Viser med Brise fra Prærie og fjerne Urskoge.

*

„Ja, Du har faa't noget til Mand i mig,“ sagde Elg engang med et Smil. „Det er godt gjort, at Du vil beholde mig. Vi er Blanding af meget hos os. En belastet Storbondeslægt — kan der tænkes noget værre? . . . Aa, jo, den har prøvet noget af hvert, som ikke Du har faa't høre. Kraft og Ødelæggelse, rødt Blod i Flammer . . . Ja, hvad vi end har, vi Traner — mat Blod har vi ikke. Vi har kanske faa't et Bid eller to; men der skal vældige Bid, før vi ligger der. Ja, jeg synes tidt, at jeg ejer alverdens Ungdom.

Og, jeg synes tidt, at jeg har Tanker og Drømme, som er komne fra andre Steder end her . . . dem har vel min Mor gi't mig. Hun planted Rosenkviste i vor Bark . . .

Ja, Gabrielle, nu hører Du, at jeg bedre kjender min Mor.“

*

Tidt kom Vildskaben over Elg Trane, og han luded sig over hende som det farlige, tause Uvejr.

„Hvor underlig Du fylder mig, Gabrielle! Husker Du det store Blik mellem os første Gang? Da raabte vi til hinanden vor Henrykkelse over at ha' fundet hinanden . . . Ja, jeg har truffet Kvinder før Dig; men først hos Dig lever jeg . . .

Og siden har vi vel levet hos hinanden, som faa andre . . . og Livet har været velsignet.

Men Du gir mig tidt en anden Kjærlighed, Gabrielle; . . . jeg elsker Dig, saa jeg tidt faar Lyst til at se Dig dø.“

„Men hvorfor vil Du det, Elg?“

„Jeg vilde det, mens Du er min . . . før Du fik tage nogen anden. Jeg ser paa Dig, og jeg forstaar, som jeg før har sagt Dig, at Du er ligesom Jerven, der æder for Fode. Jeg ved, at en Mand tidt dræber, naar hun, han elsker, er gaaet til en anden. I mange Lande bæres over med den Mand; tidt straffes han ikke.

Jeg forstaar ikke, at nogen dræber, naar hun er gaaet til en anden og er bleven der. Da er det forsent . . . Nej, paa det højeste, paa det allerhøjeste . . . og dog, naar en mærker, at det har varet sin Tid for hende — da kunde jeg faa Lyst til at knuge Dig langsomt ind til mig, og jeg vilde hviske til Dig: „Gabrielle, elsker Du mig?“ Og Du vilde svare: „Ja.“ Men jeg vilde knuge Dig endnu fastere og spørge uafbrudt: „Gabrielle, elsker Du mig?“ . . . Da vilde Du alt være blegere end før, og Du vilde hviske: „Ja!“ som et Pust . . . Og tilsidst vilde jeg ligge med Dig, knuget saa fast, saa fast, til Du laa ganske stille.“

„Men da vilde jeg dø, Elg. Jeg vilde bli' ukjendelig for Dig . . . og jeg vilde bli' uhyggelig . . . gusten . . . blaalig.“

„Du kunde dø, for i alt er Du dejlig. Jeg tror, jeg kunde være Hyæne for Dig. Jeg kunde sidde hos Dig og tilbede Dig mægtig, om Du blev gravet op af Graven, naar Du var gusten og blaalig . . .

Gabrielle! i disse Nætter har Du tidt sunket hen. Du har rallet af Kval og af Glæde. Du har været begjærlig og ødelagt . . . Jeg kunde ogsaa se paa Dig, om Du laa, og Døden bredte sig. Din Haand saa

stille! En Fod, som huggen i Marmor.
Dødsstilheden vilde vokse, den, som Du
bredte ud. Den vilde fylde Verden . . .
jeg vilde gaa ud og opdage, at alle Ting
var borte . . . jeg vilde gaa i Ensomhed.
Den, som Du bragte mig, din Ensomhed,
Gabrielle.“

XLV.

Gabrielle levede endnu hos Elg paa Tamyr. Hun havde mange Timer, der gjorde hende rigere. Sammen med Elg samlede hun Livet i en Sum og fik et Indhold af det, som var større end, hvad hun havde levet før.

Hun kunde ikke tænke sig Livet uden Elg. Uden ham vilde hun være ensom. Hun kunde ikke staa paa egne Ben nu. Hun gruede for det aabne Lys, hvor alle kunde se hende og pege hende ud. Paa Tamyr var det godt for hende; der var hun mere end Herskerinden: der gik hun omkring som et nær sagt mystisk Væsen, der i sig bar Livets Ild.

Det er sødt for Kvinden at se for sine Øjne en Mand, der lever og aander for hendes Skyld. Det er et straalende Dokument paa hendes Magt. Hun vender sig

mod ham — hun gaar fra ham: han aander heftigere — han aander langsommere af samme Grund.

Elsked Gabrielle Elg Trane fremdeles? Hun længted tidt efter ham; men han var hende ikke meget andet end den Mand, der havde fyldt hende med en stærk Oplevelse. Hun elsked ham mest for sin egen Skyld. Hun elsked at se sin Magt hos ham.

— Men nu og da kunde hun sætte sig ved Vinduet og se ud. Langt borte, bag de Fjelde og bag den Skog, var Byer og mange Mennesker. Hun skulde alligevel have Lyst til at vise andre, hvad hun var, hvad hun formaaede. Hun kunde like at komme til en By længere borte, hvor Rygter om ens Liv kommer, men hvor de kommer som romantiske Eventyr.

Hun havde tidt Længsel efter at rejse ud — helst alene. Af mange Grunde vilde vel det være det fornuftigste. Efter saa længe at have været gift med en gammel Onkel, havde hun indtil nu glædet sig herligt med Elg, seet ham i alle hans sære Faser . . . Det var godt, hun havde fundet ham; Mænd som han, voksed saamæn ikke paa Træer. Men her var alligevel saa

mange Skyer paa Himlen over Tamyr;
Solen stod aldrig paa klar Himmel. Tidt
prægtige Dage, men tunge og truende.

Dette gamle Hus, hvor hun døde, gamle
Fru Else . . . der var hædt saa meget
her. Selv om her var Fest, var Luften
alligevel saa stille. I Luft, hvor Mennesker
bor, findes Toner, Toner fra Glæde, Sorg,
Latter, Graad — alle Jordens levende To-
ner. Men paa Tamyr var Luften uden
Tone. Hun kunde ialfald ikke fange den.

XLVI.

Hun stod en Nat i Skogen. Hun vilde søge nærmeste Bondehus . . .

Noget havde hendt. Hun havde leget med Ilden, og den havde nær brændt hende. Hun havde flygtet . . . sneget sig bort.

*

Det havde været sødt nok at føle sin Magt over en Mand, men medens hun gik dér i sin Hetæreafhængighed, var meget af hendes Kraft bleven forvandlet til List og Bedrag. Løgnens Væsen var hende en daglig Nødvendighed.

Særlig blev den hende en Nødvendighed, da han kom, som hun ikke kunde give Afkald paa. Han var forskjellig fra Elg; han ejed en smuk Klarhed. Hun saa ham og blev betagen af ham . . . han kom fra

de store Byer, havde noget af disses kunstige Kraft og Forfinelse . . .

Han og Elg havde Forretninger sammen; de talte om meget, hun ikke forstod . . . nu og da saa han paa hende og hun saa igjen; hun nød denne Fare, hun aad denne Løgn.

Han havde en anden Magt end Elgs — en Magt, der fandt sig vel hjemme i den store Menneskeverden . . . overbærende, overlegen. Hans vakre Stemme, hans mørke Haar og Øjne, hans Smil, som hun havde Lyst til at bide ham for. Han havde saameget ved sig, som hun vilde have . . . om hun skulde dø, vilde hun have det.

Hun vidste, at hun nu var Skjøge . . . daarlig Kvinde. Hun sagde sig selv det — og alligevel mødte hun ham to Gange nede i Haven i et lidet, forfaldent Lysthus. Begge Gange følte hun det, som hendes Haar strittede af Skræk — og alligevel gik hun til Lysthuset.

. . . En Dag snakked hun med den Fremmede om en „næste Gang“, da Elg kom ind. De tiede pludselig, og Gabrielle følte, at hun blev bleg . . . „jeg er alt fortabt,“ tænkte hun. Myg og intens som en Staalfjær traadte den fremmede Mand

op: Elg maatte undskylde; men det var jo ikke farligere . . . han havde trøstet Fru Gabrielle . . . hun var lidt nervøs . . . nogle vakte Bønder havde kastet Skjældsord efter hende om Formiddagen.

Det lod til, at Elg troede det. Men hvoraf kom det da, at han næste Dag var hende fremmed. Havde han vejret og fundet det rette? Noget maatte være paa Færde hos ham. Et Menneske havde faret i ham, som hun ikke kjendte. Hun turde ikke være alene med det Menneske. Sit Liv vilde hun eje.

Hun sagde til den fremmede Mand: Tag i Vare! Og han forstod hende. Han saa selv ganske forbløffet ud. Gabrielle tænkte: „Er det virkelig ham? Men hvad vilde jeg egentlig med den Mand, der.“

— Da Aftenen kom, flygted hun . . . sneg hun sig bort. Elg var bleven værre de sidste Timer.

*

Og nu gik hun i Skogen og fandt med en Del Besvær Vej til nærmeste Bondehytte. Bonden derinde kjendte hende.

Næste Dag tænkte hun: mon han kom-

mer og leder efter mig? . . . Aa nej, det vilde aldrig Elg Trane gjøre.

Udpaa Kvelden kom Bonden ind til hende og fortalte hende med hviskende Stemme, at Elg Trane var rejst. Han havde faaet vide det paa Tamyr . . . Ingen vidste, hvor han var rejst hen.

Der kom pludselig en stor Sorg over Gabrielle. Var Elg Trane rejst? — var Elg Trane borte? Nej, han maatte ikke være rejst! . . . Hun løb ligetil Tamyr: „nu kan han dræbe mig, om han alligevel er hjemme,“ pustede hun, „jeg vil sige det til ham. Alt kan være det samme. Gid han var der! . . . Aa, jeg vil træffe ham, hvad han saa gjør . . . Elg! Elg!“

Hun kom til Tamyr og traf flere af Folkene. Ingen af dem havde Rede paa, hvad der var gaaet for sig . . . men Elg Trane var rejst. Det var sikkert nok. Omkring Middag. Han havde sagt, at de skulde senere faa Bud, hvor han var . . .

„Men,“ raabte Gabrielle ivrig og næsten uden at tænke, „engang skulde han rejse . . . og han skulde være borte i to Aar . . . og han kom hjem saa snart, saa snart.“

Der blev først ikke svaret . . . Saa sagde omsider en Gamling, medens hans Øjne plirede: Denne Gang tror jeg ikke, at han, Trane, kommer hjem saa snart.“

— Gabrielle blev længe gaaende udenfor Tamyrhuset. Hun sørgede meget. Engang sank hun ned og blev liggende længe med Haanden for Øjnene.

Hun, som af ren Rædhed havde glemt ham! Hun, som havde troet, at han kanske vilde forfølge hende, gaa efter hende, da hun først var gaaet fra ham. Aa, nej, nej! sligt gjorde ikke Elg Trane . . .

Hun kom til at tænke paa Dyret, de havde kaldt ham op efter. Ja, saa grum er Elgen i Skogen og paa Ødemarken; men i Skogen og paa Ødemarken forbli'r den . . . derinde gaar den, derinde stirrer dens store Øjne, derinde brøler den ved Senhøst, og længst derinde lægger den sig ned, naar den skal dø. Altid hos sig selv — saa grum og saa god.

„Elg Trane! Du var altid god! Du havde ikke ment det ondt, selv om Du havde dræbt mig.“

De næste Dage blev hun roligere. Hun tænkte med Glæde paa meget, som hun og

Elg havde haft sammen. Hun var glad over, at hun havde mødt ham; trods alt det vanskelige, dette Møde havde bragt hende.

Men hun savnede ham alt nu mindre. Hun sørged kun svagt, naar hun tænkte paa Fremtiden uden ham. Hun spurgte sig selv om det, hvorom hun havde spurgt sig før: Havde hun i Grunden elsket Elg Trane? Kunde hun i det hele elske nogen?

XLVII.

Hovedstadens Gader laa halvmørke hen — det var en Oktoberdag i Skumrings-tiden. Men inde i den store Kafé paa Hovedgaden var de elektriske Kupler tændte. Gæsterne var Størsteparten Folk, som havde god Tid. Mange sad endnu og døde ved Kaffen og Likøren efter den sene Middag.

En enkelt Gang kom en Provinsmand ind, saa sig omkring, og valgte langt om længe en Plads. Han fik, hvad han skulde have, og saa sig hele Tiden omkring og mærked sig Ting, som han vilde fortælle sine Venner hjemme.

I et Hjørne af Kaféen sad to unge Herrer og saa ud paa Gaden. De snakked om, hvilke nye Folk der var kommen til Byen den Høst.

„Men det er jo sandt . . . Du er jo fra samme By som hun . . . Fru . . . Fru

Trane — er det ikke saa, heder hun ikke Fru Trane? . . . Ja, for nogle siger, at hun heder . . . noget, som jeg ikke husker.“

„Jo, jeg ved nok noget om Fru Busch . . . Ja, for hun heder netop ikke Fru Trane, men Fru Busch. Jeg har saamæn drukket Toddy med hendes Mand . . . en forhenværende Intendant Busch. Det er jo ikke længe siden hun kom til Byen her . . . Jeg saa hende i Teatret for et Par Maaneder siden . . . da havde vist ingen seet hende før, for da hun kom, spurgte mange: hvem er det? . . . og ingen vidste det. Nu kjender hun vist en Del Mennesker her; men jeg ved ikke, om hun har nogen egentlig Omgang.“

„Hun er vist . . . efter hvad jeg har hørt . . . saa'n delikat bedærvet; skal ha' levet temmelig vildt. Naturligvis vil hun ha' noget Dævelskab her ogsaa . . . Forresten er hun vel ikke netop ung mere. Over tredive, hvad? . . . hun ser mærkelig ud . . . Folk vender sig efter hende . . . Nydelig, nydelig.“

„He, he, den hendes Mand forresten . . . en forbasket Skrue, kan Du tro . . . forhenværende Intendant Busch. Hun vilde

gjerne skilles, men gamle Busch var ful — vilde ikke. Naa, det er jo en vanskelig Situation for hende at leve slig. Og eftersom jeg har hørt, var Værksejer Trane — hun boede hos ham i over halvandet Aar — noksaa brutal . . . og i det hele en farlig Skrue.“

„Det er ogsaa en slem Hævn . . . hun kan ikke gifte sig . . . altid gaa med den forhenværende Manden . . . slæbe ham efter sig.“

„Ja . . . forresten er gamle Busch bli't næsten skrullet for hendes Skyld. Han er nu engang uhelbredelig forelsket i hende . . . endda sligt gammelt Skind han er. Han er meget vanskelig at omgaaes . . . har de sidste Aar slaa't sig paa Bikjer . . . ja han tæmmer Bikjer . . . svære Bæster . . . jeg har seet ham komme med et Par af dem . . . Kommer meget ind i en tarvelig, liden Ølknejspe, hvor de holder en speciel Sort Øl for ham. Han sætter sig, forstaar Du: hø, hø! kræmter han — siger ellers ikke et Muk . . . Naa, endelig kanske han siger noget, naar Værten og Konen sætter sig til Kveldsmaden, som de spiser i Butiken . . . og omsider rejser han sig og gaar ud . . .

Det er rart nok, en faar sandelig ondt af ham, endda han er saa lodden. Noget saa ensomt, som han gaar der med sine Hunde i Hælen. „Hø, hø.“

„Ja, Fruentimmer er ikke lette at komme ud for.“

„Nej, de er ikke. Han er forresten en rigtig ondskafuld Fyr mangen Gang. He, he, det er en ganske pudsigt Historie med ham og en gammel afdanket Præst . . . jo, denne Præst boede i Nærheden af Busch, for han havde sin Datter der i Eggen eller noget sligt. Og Præsten besøgte Busch, endda Busch ikke var meget venlig mod Præsten . . . og vel at mærke, han kom for at omvende Busch. Ja, han sad saamæn og forklarede og belærte Intendanten, saa det stod efter . . . Nu var jo Præsten en Tarm, som aldrig havde ejt en Følelse med rødt Blod i — og Intendant Busch . . . ja, han er en meget habil Mand, udmærket Hoved, har levet en Del, er en Del berejst . . . og har fremfor alt haft meget at staa i de sidste Aar, siden det blev galt mellem ham og Konen. Naa, men Præsten vilde alligevel paa Død og Liv belære Busch. Men Intendanten tog ham jo som han fandt forgodt. „Lad os

sætte os i Haven, Hr. Pastor!“ Javel, de satte sig i Haven under et lidet Træ med Bord omkring, Du ved af disse Lysthus-træer . . . Og saa spurgte Intendanten, om de skulde ta' et Glas Toddy — og . . . ja, kort og godt, det vilde Præsten gjerne. Og Intendanten gav Præsten at drikke, og Præsten drak og blev „salig“ for jeg vil sige siden han var Præst — og saa begyndte han at synge Selskabssange i Masse fra sin Tid . . . Du ved jo, dengang sad de tidt og sang hele tykke Bøger op paa én Kveld . . . det kan man da kalde mild Idioti . . . foruden al den væmmelige, tynde Punch de drak. Naa, tænk Dig nu dette: den Præst, som kanske aldrig havde haft anden Sorg end at han ikke blev fort nok Sognepræst — han sad der og snøvled og sang og snøvled saa igjen for at belære en Mand som Intendanten . . . den gamle, originale Mand . . . og han snakked for ham og paaminded ham — ja, det gjorde Præsten.

Naturligvis saa jo Busch paa ham paa sin Manér . . . han lod Præsten synge og snøve, og han sad altid og snittede saa smaat i Træet, som de sad ved. Ja, hver Aften naar Præsten sang og snakked, saa snittede Intendanten ganske læmpelig paa

sin Kant. Men en Aften, da Præsten sad der og væved og sang — saa knaged det, og Træet faldt over Præsten. Og Præsten blev saa ræd, da han fik Træet over sig, at han var ganske sid i Bukserne, da han gik . . . Du kan tro, han kom ikke igjen.“

„Han maa være vond at komme ud for . . . jeg kan aldrig glemme den Hæven over Konen. Hun er vel fortvilet.“

„Jeg ved ikke. Det maa jo være vanskeltigt for hende, det er sikkert. Men hun lader til at ta' Sagen med Ro. Hun ser jo ud, som om hun likte godt at leve. Og det kan jo hænde, at Intendanten kreperer snart . . . eller snarlig. Han er nu en gammel Mand . . . vel ikke langt fra halvfjers. Men . . . han er en sejt Fyr. Forresten skal han være blit daarlig i det sidste. Brystsyge, efter hvad jeg har hørt . . . saa kanske han snart bortvandrer.“

„Naa, men den anden . . . var det Verks-ejer Trane? . . . hvordan kom hun bort fra ham?“

„Det er der vist ingen, som rigtig ved Besked om. Jeg har hørt Ymt om, at Trane holdt paa at bli' farlig . . . holdt paa rent ud sagt at myr'e baade hende og en Ven af sig, som han havde Mistanke

til . . . det høres jo forresten ikke saa urimeligt ud. Et er sikkert, at Verksejer Trane rejste bort lige efter . . . Ingen paa de Kanter har hørt mere til ham. Han har solgt sin Ejendom der, Tamyr. Saa did kommer han vist ikke mere.“

. . . „Det er forresten mærkeligt . . . de Gange jeg har seet hende . . . ja, rent ud sagt, jeg tror ikke hun er nogen betydelig Kvinde. Saa jeg forstaar ikke hendes Magt . . . Hun ser noksaa lavpandet ud.“

„Naa, ha, ha! saa hun ikke er nogen „betydelig Kvinde“, hvad? Nej, efter gode norske Seminaristbegreber er hun vist ikke betydelig. Og saa „lavpandet“ . . . hvad? Ja, hun har lav Pande, og den synes jeg nok, hun skal ha'. Der ligger vist mange fortrinlige Ting bag den. Jeg skulde ha' Lyst til at bli kjendt med hende . . . for en vordende Nervelæge maatte hun vist ha' meget af Interesse . . . Nej, det er ikke sikkert, at der er Abnormiteter . . . snarere Grunddrifter . . . som tages tidt for Abnormiteter, kanske, fordi de er temmelig sjeldne . . .“

Pludselig rejste den anden sig og saa henimod Indgangen.

„Men se der,“ hvisked han ivrigt, „kom-

mer hun ikke der? . . . Er det ikke hende?
 . . . Nu snakker hun med Opvarteren . . .
 Er det ikke hende?"

"Jo, det er jo hende . . . hun kommer
 bortover her."

Flere saa efter den nykomne, en ret
 høj Dame; hun bar en liden rund Hat
 uden Pynt, og sort Fløjls Kaabe af moderne
 Snit. Hun gik lidt skjodesløst gennem
 Kaféen og op ad Trappen, der førte til
 Spisesal og Kabinetter.

Den unge Mediciner var ganske rastløs.

"Hun gik op i Spisesalen. Jeg gad vide,
 hvem hun skal træffe der. Hun maa jo
 træffe nogen. Jeg lister op et Øjeblik . . .
 Kommer straks igjen."

Lidt efter kom han tilbage.

"Hun sidder og spiser og drikker der-
 oppe i et af Kabinetterne . . . det var et
 helt Selskab . . . saavidt jeg kunde se.
 nogle af Kunstnerne og nogle andre . . .
 Ja, ja, hun er vel snart optaget."

XLVIII.

Gabrielle havde først boet i Udkanten af Byen — langt ude i Oslo. Hun vilde ikke bli' længe i Byen, hun ventede kun paa Besked fra den Sagfører, som hun havde givet Fuldmagt til at ordne hendes Pengesager. De var for Øjeblikket noget usikre. Hun havde Planer om at sælge Apotheket, og hun havde Planer om blot at sælge Medikamenterne og Inventaret og leje Huset ud til Butik eller Beboelse . . . Ja, sandelig, hun sad saamæn i ganske alvorlige Forretninger — og i Grunden var hun slet ikke dum i den Retning.

Det var gaaet daarligt med Apotheket de senere Aar. Der var oprettet et nyt Apothek, som laa meget mere bekvemt end det gamle, og som var bedre indrettet. Og noget andet var kommet til: mange Vakte havde paamindet om ej at købe

Medicin paa „det vellystige Apothek“, eftersom én saadan aldrig kunde bringe Velsegnelse.

To anonyme Breve havde udviklet dette sidste for Gabrielle . . . „ja, det var ikke hellige alene, men alle sandru og nidkjære Mennesker vil staa sammen her“ . . . Hun tvivlede ikke et Øjeblik paa, at Damen (hun saa, at Skriften var en Kvindes), som havde sendt hende Brevene, var baaede sandru og nidkjær . . . nogle haarrejsende Skjældsord i Slutningen af Brevet beviste godt nok, at hun ialfald var det sidste.

Gabrielle tænkte at blive her til hun havde faaet sine Ting ordnede. Saa vilde hun da endelig tage den Udenlandsrejse, hun saa længe havde tænkt paa at tage. For Tiden kjeded hun sig ikke. Hun havde først og fremst sluttet ubrydeligt Venskab med den gamle Enkemadam, hun logerede hos, og fik hende til at gjøre sig alle nødvendige Smaatjenester. Naa, om Formiddagen skrev hun Brev og tog saa en Tur ad nogle vakre Veje, som laa lige i Nærheden. Og næsten hver Aften gik hun i Teater eller paa Concert eller i Cirkus eller hvad der nu passede. Og hun

var jo ikke forvænt i den Retning, saa hun tidt ligefrem glæded sig til Aftenen.

Hun havde aldeles ingen Omgang i den ganske Hovedstad; men hun savned den ikke, ialfald ikke nu.

— En Aften i Teatret kom hun til at sidde ved Siden af en ung Mand, som hun blev opmærksom paa. Han saa ofte paa hende, engang synets hun at opdage, at han smilede . . . Var det Indbildning? . . . eller var han en lidt uforskammet Springfyr . . . eller hvad? hun kjendte ham jo ikke. Han saa ud til at være et Par og Tyve, kraftig, lidt hvalpagtig, endnu ikke færdig, over ham var noget smidigt, mygt. Men hvad kom det af, at hun enkelte Øjeblikke alligevel syntes, hun engang skulde have seet ham?

Som hun nu i en Mellemagt staar i Teatrets Restaurant og prøver paa at komme frem gjennem Trængselen for at hente noget ved Buffeten, kommer pludselig den unge Fyr lige hen til hende og bukker: „Undskyld, Fru Busch, faar jeg Lov at hjælpe . . . for at sige det straks: jeg er Espen Kühn . . . Jeg haaber da, at De vil kjendes ved mig.“

„Espen? . . . Espen Kühn! — Er det

Dem? Og jeg som alligevel troede, jeg skulde kjende Dem. Javist husker jeg Dem, Espen. Og De kjender mig? Ja, huske mig fra De besøgte mig sidst kunde De da ikke; det er jo mange Aar siden vi saaes. En otte Aar — eller kanske mere.“

„Det er vist noget saadant. Jeg tror nok, jeg kjendte Dem bedre, da jeg saa Dem. De er jo nu som dengang. De kan tro, jeg har seet Dem flere Gange. Jeg kunde jo ha' gaaet hen til Dem; men jeg var lidt ræd for at gjøre det alligevel.“

„Og nu er De her? Og Marie . . . Deres Mor? Er hun ogsaa her?“

„Nej, hun er pænt hjemme. Vi bor jo forlangt nordpaa. Jeg er her for at gaa paa Malerskole. Jeg har altid haft Lyst til det.“

„Ja vist, det husker jeg jo fra sidst jeg saa Dem. De tegnede jo alt dengang . . . Deres Mor var ganske stolt.“

Espen lo med skinnende Øjne.

„Ja, jeg har godt Mod. Det maa en jo ha for bare at begynde. Men nu glemte vi rent hele Fortæringen . . . og nu ringer det alt til ny Akt. Ja, paa Gjensyn i næste Mellemaakt.“

„Naturligvis . . . paa Gjensyn, Espen Meyn.“

„De kan nok være rolig, Frue,“ sagde Espen, da de gik for at gaa ind, . . . „jeg skal ikke tale til Dem, mens vi sidder derinde. For da vilde nok mange sige: „se, de to er nok blit fort kjendt.“

„Aa javist . . . det kan gjerne være, at mange vil sige det . . . men alligevel . . . det bli'r for kjedsommeligt at sidde slig. Lad os bare snakke. Lad heller Folk tro, hvad de vil. De kan jo ligesaa gjerne tro, at vi var Uvenner før og er blit Godvenner nu.“

De var komne ind.

„Ja, det har De Ret i,“ lo Espen glad, „ja, saa snakker jeg saamæn.“

De snakked meget ugenert sammen i næste Mellemakt. I sidste Mellemakt gik de igjen udenfor. Medens de stod der, kom en af Kontrollørerne hen til Espen, hvisket et Par Ord til ham og stak ham en Billet i Haanden.

„Ha, ha,“ spøgte Gabrielle, „nu fik De nok en liden rar Billet. Nu kan jeg ligesaa godt traske af . . . Ja, alvorlig talt, husk nu paa . . . ikke noget Hensyn til mig, Espen Meyn! Min gamle Madam ven-

ter mig hver Aften, naar jeg er i Teatret her lige udenfor . . . De maa endelig ikke tro, at, at . . . ja kort og godt: nu skal De gaa Deres Vej . . . til der Billetten siger.“

Espen læste medens hun snakked. Han smilede hele Tiden.

„De tar ganske fejl, Fru Busch,“ sagde han saa . . . „hvis De vil ta' Hensyn til denne Billet her, maa De slet ikke traske af. Men jeg ved ikke . . . det er kanske formeget forlangt af Dem. Jo, ser De, vi er alt blit opdaget her sammen, og her staar bare, at jeg skal forsøge at faa Dem med til et lidet Aftengilde i Restaurationen her ligoover . . . Der kommer nogle af mine Venner og nogle Damer . . . alle er elskværdige Mennesker. Det ser ud, som om de er svært opsatte paa at bli kjendt med Dem. Fire Underskrifter. Jeg ved ikke, om De igrunden passer blandt dem. Det er Folk her fra Byen, og jeg ved ikke noget saa forskjelligt som Østlændinger og Vestlændinger, særlig Sydvestlændinger. Men jeg tror, at De til syvende og sidst vil like dem udmærket. De er meget omtalte, men ogsaa meget bagtalte. De er faktisk de eneste, som nogenlunde tør

gjøre hvad de vil . . . og her er det fint at være sippet.“

Gabrielle stod en Del tvilraadig.

„Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal svare,“ sagde hun, „jeg har jo meget god Lyst; men, men det er saa rart at komme midt op blandt fremmede.“

„Naa, ja ja . . . jeg er da ikke fremmed, og jeg skal være med . . . Saa liden er jeg da ikke. De tror nok endda, jeg er Espen Askelad . . . Mama fortalte mig engang, at De gav mig en Bold, fordi nogle Gutter paa Skolen havde kaldt mig Askelad . . . Ja, hør nu Fru Busch, nu skal De sige ja — ikke sandt, det siger De? Vi skal ha' det morsomt nok, skal De se.“

„Men, men . . . min gamle Madam?“ lo Gabrielle — hun fandt ikke paa andet i Farten.

„Den gamle Madam skal højtidelig ledsages til en Vogn,“ deklamerede Espen glad. „De skal se, vi faar en udmærket Aften . . . Naa, saa er det afgjort . . . Men nu maa De gaa ind . . . Akten er begyndt for længe siden. Jeg løber bare over og gir nogle smaa Ordre . . . gaa

bare ind med Dem og hør paa Komeden!“
lo han gutagtig, og tog sin Hat og gik ud.

Gabrielle gik smilende ind i Teatret.
Dette var ogsaa en Hændelse.

XLIX.

Et Par overgivne og leende unge Mennesker, og et Par ældre og mere alvorlige Mænd fulgte Gabrielles gamle Madam til en Droske og lod hende kjøre hjem igjen. Om en Stund kom flere, deriblandt nogle Damer, til. Og hele Kredsen gik over til Restaurationen ligeoverfor. Og nu fulgte et langvarigt og et ejendommeligt Gilde — og først langt paa Nat kjørtes Gabrielle hjem. Halve Selskabet fulgte i to Vogne, og de haabed alle at se hende snart igjen.

Og siden den Aften, var hun ofte sammen med de meget omtalte og meget hensynsløse Mennesker.

Hun maatte bekjende, at det var et anstrængende Liv, de Folk førte. De stormed paa allesammen, de, som var meget unge, og de, som var ikke længer unge. For der var Folk af forskjellige Aldre.

Der var unge Malerelever og Studenter, som ikke var meget mere end tyve, og der var firti-femtiaarige Mænd, som nok var toneangivende og overlegne, og som tog de yngste i Toppen nu og da, men som til syvende og sidst ønskede sig i de yngstes Skind for at kunne begynde paa en frisk.

Kredsens Damer og Herrer mødtes oftest noget før Middag paa en Bodega, hvor de drak meget Vin, flere og flere samledes, og de spurgte hverandre, hvor man skulde spise i Dag. Det blev bestemt; men et Par af Kredsens bedste var ikke tilstede. Hvor var de? Der sendtes Bud omkring, og de kom omsider. Man spiste da Middag, og man sad længe ved den. Og man drak Kaffe med Likør og sad ogsaa længe ved den — saa spredtes man maaske for nogle Timer; man samledes om Aftenen igjen . . . man fandt hverandre paa Vane og Instinkt. „Han er bestemt dér!“ kunde én sige, og Manden var der næsten altid. Og Døgnet endte maaske oppe hos en elskværdig Kammerat, som netop skulde lægge sig tidligt for en Gang Skyld, et vakkert Forsæt, han længe havde haft. Og denne elskværdige Kammerat blev ringet op og kom ind fra Soveværelset og nikkede til

Vennerne, bad en eller anden Fremmed, som tilfældigvis var fisket op paa Vejen, om Undskyldning, fordi han kom i Slo-brok, satte frem gode Drikkevarer og Cigarer og Cigaretter, og paastod smilende, at dette var en behagelig Overraskelse.

Nu og da styrtede én. Han var kanske ikke stærk før, og den voldsomme Gaaen løs lod ham omsider tumble om. Men naar Kredsens Venner sad sammen den nærmeste Tid efter, og Natten blev sen og Samtalen døsede efter et sidste Ord, der var sagt om ham, som ikke var blandt dem mere — da kunde han ligesom komme ind, den tabte Kammerat, og gaa lydløst gennem Stuen. Og en egen Tristhed greb nogen hver. Kanske en af de unge, som endnu var ny, sagde noget, som skulde høres morsomt; men da røstes ikke de gamle Venners Aasyn. De sad der, og deres fuldkomne ubevægelige Miner hysede mere end nogen aaben Protest . . . Maaske en af de unge Kvinder græd.

— Udpaa Vaaren, da Gabrielle havde været i Hovedstaden noget som et halvt Aar, var hendes Affærer endnu ikke komne længer, end at hun ikke havde faaet noget

antageligt Forpagtningstilbud. Hun havde et Par gode Tilbud om Kjøb af Apothekerrekvisiter og Medikamenter; men Huset — hvad skulde hun med det? Hvem vilde holde Butik der, naar det laa afsides. Stor Butik maatte det endog være, og mange Forandringer maatte foretages.

Tidt, naar Espen eller en anden af Vennerne kom ind, sad hun og skrev Brev til en eller anden Reflekterende.

„I Gjensvar paa Deres ærede af 24. ds. skal jeg herved meddele Dem følgende,“ plejede Espen at læse højt og salvesesfuldt . . . „De skriver saamæn meget bedre end en Kontorchef. Men nu,“ kunde han saa tilføje, „kommer vi og henter Dem. Vi skal en lang Kjøretur til Fredrik.“ (Det var en af Kredsens Venner, som for Øjeblikket boede paa Landet for at læse og for at samle Kræfter).

Og selv om Gabrielle var træt og uoplagt, maatte hun dog i Vej. Vennerne forlangte det næsten.

Iøvrigt gjorde en saadan Tur til en hvilende Ven, at Gabrielle selv kom til at hvile.

De var paa Vejen op til, hvor Vennen

boede, og kom forbi et nydeligt Hus, ganske bedækket med Slingplanter. Huset var bitte lidet, men bygget i en morsom knejsende Stil, og havde til Overflod to Korke-trækker søjler paa Taget — et rent Lilleputslot. Og der var dejlig Luft fra Gran- og Birkeskog, og fri Udsigt. Langt borte kunde man endog se en Stribe Sjø. Gabrielle blev straks opmærksom paa dette lille Hus, og endnu mere opmærksom blev hun, da hun saa, at der paa to Ruder stod: Til-
leje.

„Der maatte det være morsomt at bo,“ sagde hun og standsede. „Jeg har længe tænkt paa at bo lidt paa Landet.“

„Lej Huset, saa kommer vi ud og besøger Dem,“ sagde en af Vennerne.

„Nej, det maa De ikke, Fru Busch . . . for da blir det saa vanskeligt at faa fat paa Dem, naar vi skal ha Dem i en snever Vending.“

Espen vilde heller ikke, at hun skulde leje det . . . „De kan jo indtil videre tænke over det,“ mente han.

„Nej . . . det gjør jeg aldrig,“ svarede hun, „jeg gjør Fortgang med alt.“

„Naa,“ sagde én muntert og gjorde et Skridt frem. „Lad os saa leje det straks.“

„Javist . . . det skal vi igrunden gjøre!“
raabte Gabrielle.

De gik alle ind og fandt omsider, ved at spørge og lede, en Kone, der viste dem omkring. Huset var mere end stort nok til hende: tre meget rummelige Værelser, et mindre, desuden Kjøkken, Pige-kammer, Kjælder, Loft. Og da Lejen var rimelig og Møbler kunde faas til de to Værelser, slog Gabrielle straks til og betalte en Del Forskud for at være sikker.

Alle kom meget lattermilde op til den hvilende Ven, og Gabrielle var selv fornøjet. Hun var en Del træt af Uroen blandt de gode Venner, den surrede meget og den var ofte temmelig ensformig. Naa, nu kunde hun jo bo „paa Landet“ til Høsten. Indtil den Tid var vel hendes Affærer ordnede. Og saa endelig ud og se sig om i den vide Verden.

„Vi skal ha' et Navn paa Slottet,“ hørte hun en af Vennerne sige. Hun for op; thi hun havde været i Tankerne helt nede ved Golfen.

„Ja,“ svarede hun . . . „det kan jo . . . det kan hede . . . det kan hede Tryne.“

„Tryne?“

„Ja Tryne . . . det hed et Hus, som jeg husker saa godt fra for længe siden.“

„Tryne . . . javist, det er jo i Grunden et udmærket Navn.“

Da Espen den Aften fulgte Gabrielle hjem, forstod hun, at han var i trist Humør.

„Naa, Espen, hvad er der i Vejen?“

„Aa — ikke noget videre.“

De gik en Stund endnu, og hun var hjemme.

„Godnat da,“ sagde hun, „tak for De fulgte.“

„Godnat.“

Hun stod endnu.

„Det nytter ikke,“ sagde hun saa, „De er ikke glad i Aften, Espen.“

„Nej.“ Han stod lidt, og sagde saa meget alvorlig: „Jeg kan jo godt sige det . . . Jeg liker ikke, at De skal flytte. Nu vil det være umuligt at træffe Dem som før. De blir vel tidt vække i Ugevis.“

Gabrielle saa paa ham: Jo, han mente det. Ansigtet var ungt bedrøvet og Stemmen var trist.

Hun blev underlig blød ved dette.

„Men kjære Espen,“ sagde hun, „De kan jo komme derud og besøge mig.“

„En kan da ikke gaa slig der,“ svarede han, „det vilde være Overhæng“ . . . han løfted Øjnene og saa paa hende. „Og De vil vist finde det . . . finde det paafaldende, hvis jeg gjør det.“

„Vil jeg finde det paafaldende? Er De ræd for, at jeg skal tro, De er forelsket i mig, om De kommer? Ja, andet kan De jo ikke mene med, at jeg skal finde det paafaldende. Men Espen da! Tror De virkelig, at jeg vilde tro sligt. Kom saa ofte, De vil, naturligvis. Kom bestandig, naar De har Lyst . . . Den Jernbanetur er ikke lang og ikke dyr. Espen, Espen! Jeg forstaar Dem ikke i Aften.“

„De synes vist, jeg er en . . . en“ . . . han sagde ikke mere, han fandt ligesom ikke Ord.

„Jeg synes, De er en elskelig Gut, Espen! Der har De min Mening om Dem. Hvad De siger i Aften, er jeg ogsaa igrun- den glad for. Jeg kan godt like, at nogen sætter Pris paa mig, og jeg vil heller end gjerne, at De ofte kommer ud til mig.“

De skiltes, og hun gik op. Hun var lidt urolig. Hvad gik der af Espen? Hun

havde jo af og til mærket Smaating hos ham . . . men ikke som i Aften.

Hun aabned Vinduet forsigtigt og saa ham slentre langsomt forbi en Gaslygte derborte . . .

L.

Gabrielle indretted sig det hyggeligt derude paa „Tryne“. Hver Morgen gik hun en Tur til Sjøen, og saa fort Varmen kom i Vejret, begyndte hun at bade. Og særlig i Badetiden kom hun hjem til Frokost med ligefrem Sult.

De to Værelser blev møblerede med nogle af Ejerens Møbler. Gabrielle fordelte dem paa de tre Værelser, men købte til Gjengjæld nogle gamle Bondestole paa en Auktion for en billig Penge. Paa samme Auktion fik hun ogsaa fat paa et halvt Dusin Lygter, nogle gamle Lygter af Smedjern. Dem hængte hun i Gangen og i Værelserne. Hun havde altid haft en vis Forkjærlighed for slige gamle Lygter. Hvilken Historie, hvilken Stemning de havde, slige Lygter. De havde haft Del i Gaardens Liv. I en lang Aarrække havde

de lyst henover^{te}₈₁ Øversteloftets Skrammel og Klæder til Tørring, der i det matte Lys ligned Spøgelser, som trængte paa. De havde lyst over Kjælderens Saltfisk og Øllet og Vinen i de skimlede Muraflukker, og de havde lyst over Heste og vakre Kjør, og over Stabburets Kjød og Ost og Æg og rummelige Melkeringe. Og de havde lyst over Gjæsternes glade Ansigter, naar de kom paa Julebesøg, og de havde lyst over Gaard og Grind, naar Lænkehunden gjøede, og Karlen maatte ud og se, om det var overjordisk Dævlskab eller om det var Ildgjærningsmænd.

Netop disse Gaardlygter lyste nu hyggeligt op i disse Stuer med moderne Møbler og med moderne Billeder og med Kobbertalerkner og alt det andet morsomme, som hendes gavmilde Venner, særlig Espen, havde pyntet Stuerne med. Disse gamle Lygters gule, taalmodige Lys gjorde, at man blev roligt siddende, og deres bizarre Former, engang i Tiden smeddet af en fingernem, naiv Bondesmed, virkede derhen, at man ikke rigtig havde paa det rene, om de ikke var kostelige Arbejder, hvis tilsyneladende Plumshed var bleven til ved en forfinet Kunstners Beregning.

Gabrielles Gjæster blev tidt siddende længe. Flere Gange maatte de gaa hjem paa sine Ben, naar det var for sent at kjøre med Jernbanen og Skyds, eller Nattelogi paa nærmeste Sommerhotel ikke var at faa. Men det var hyggeligt saadan at drive Tiden bort. Kredsens Venner var ikke kjedelige, uden naar en eller anden var altfor utrættelig vittig. De var hyggeligst, naar de snakkede sammen stille og ligefremt. Da kunde de være kloge og fine.

Og som de igrunden var brave, som de kunde bli' rasende og disputere, og som de var ivrige for at forsvare, hvad de troede paa . . . Og hvad de ellers beskyldtes for — Friovlitet . . . nej, de var igrunden ikke frivole. De var sanselige maaske og aabenhjærtige, saa de ikke lagde Skjul paa noget . . . men det frivole? det kunde man nok med større Udbytte søge blandt de meget velagtede. Gabrielle havde den senere Tid været i nogle pæne Gilder, hvor alt gik præcist til, men hvor der alligevel laa Lummerhed i Luften. Hun hørte da ogsaa en af Herrerne betro en anden, at han havde faaet sparke ikke mindre end tre Damer, hvoriblandt Husets

Frøken, paa Benene, og faaet „nydelige Øjekast“ igjen. Den Slags Slimethed vilde næppe faa Opmuntring, om den forsøgtes i Kredsen. De var aldrig underfundige. Gabrielle savnede ligefrem tidt noget af Gaaden og Løgnen hos dem. De var hende næsten for ærlige. De sagde hverandre vist alt.

Espen besøgte hende oftere end nogen af de andre. Han vilde en Tid male hende, og hun sad villig for ham; men efter et Par Timers Arbejde strøg han det hele ud. Han paastod, at han kunde ikke male hende. Hun maatte ikke engang se, hvad han havde faaet i Stand.

Han var altid meget alvorlig, og tidt sad han taus saa længe, at det næsten pinte hende. Hun var bange for, at noget snart skulde ske . . . hvad var det? . . . Tidt sad en Angst hende i Kroppen, og hun ledte og ledte og fandt Aarsagen: Espen. Hun, den kjække Gabrielle, var urolig nu. Hun trak sig ligesom tilbage. Han var ung og forelsket — var hun bange for at gjøre ham Skade? Nej . . . ikke det . . . Hvad var hun da bange for? For nye Historier, for mere Snak om hende, den gifte Kone, der hverken var skilt eller

gift, kanske var det noget sligt, der foruroligede hende? . . . Nej, vist ikke det heller. Men urolig var hun.

En Aften, Espen sad hos hende, saa hun paa ham og tænkte ved sig selv: hvor han er blit meget mere voksen i den sidste Tid; han ser jo rent mandig ud . . . Munden og Øjnene, helst Øjnene. Hun sagde ham det, og han svarede: det ved jeg . . . det tror jeg selv ogsaa . . . før tænkte jeg igrunden ikke paa noget . . . nu og da gik jeg og disputerte om, hvordan Kunsten skulde være. Det gjør jeg ikke mere . . . og alligevel synes jeg, jeg forstaar alle Ting bedre nu.“

De snakked mere sammen. Saa rejste Gabrielle sig; hun skulde give en Besked i Køkkenet: Pigen maatte hente noget Vin. Espen havde, da han kom, sagt, at nogle Venner vilde se indom henimod Aften. Da hun havde givet Pigen denne Besked, kom hun ind igjen og satte sig i Sofaen ved Siden af Espen. Pludselig vendte han sig og saa paa hende. Hun maatte se igjen og prøvede at smile; men hun lod være, da hun saa, hvor alvorlig han var. Hun var noget ængstelig og tænkte: „hvad skal jeg sige til ham?“

Pludselig faldt Espen over hende. Han klamrede sig fast til hende — til hendes Arme, til hendes Hals, han rev i hendes Haar. Og hele Tiden saa han ikke op. Det var, som han ikke turde se, hvad han selv gjorde. Endelig sank han hjælpeløs sammen paa Gulvet og hulkede.

Gabrielle sad der ganske bleg og aandede med Besvær. „Espen!“ hvisked hun, „Espen! hvorfor gør Du det? Vær god og snil, Espen . . . Du maa ikke gjøre det mere, jeg tør ikke, jeg kan ikke . . . Du maa være snil mod mig, Espen.“ Hun strøg ham over Haaret, hun sagde Du, uden hun vidste det, hun saa paa ham, som laa der og var ulykkelig. Hun følte noget ukjendt, der vilde frem hos hende, og hun rejste sig og gik ind i Soveværelset og satte sig der og græd krampagtigt. Hun var pludselig bleven dybt bedrøvet. Aa, Gud, hvad havde hun gjort før . . . hun havde vist gjort meget ondt før, saa lav og dum hun vist ofte havde været; Gud, hun havde gjort meget ondt før! Og nu var hun saa angst . . . og alligevel var hun paa en Maade saa glad . . . hun havde aldrig før følt den Art Glæde, som hun nu

følte. Hvad var det for Glæde? Hun forstod snart ingenting mere.

Da hun kom ind i Dagligstuen igjen, stod Espen der med Hat i Haanden. Han var rolig, men saa hende ikke i Øjnene.

„Farvel,“ sagde han stille, „jeg gaar hjem . . . jeg er ikke oplagt til at bli' her, naar de andre kommer.“

„Vil De gaa, Espen? aa, bliv heller . . . lad os glemme det . . . kan vi ikke det?“

„Nej, jeg vil gaa,“ sagde han haardt, „jeg kan ikke „glemme“ saa'n uden videre,“ vrænged han næsten . . . „ja, jeg er vel en rar Fisk, hvad? Men det faar være det samme. Jeg tror forresten, at jeg aldrig kommer her mere.“

Hans Stemme skalv, Taarerne holdt paa at komme ham i Øjnene paa ny. Han mærked det, tog hende hastig i Haanden og for ud.

„Espen!“ raabte hun, „kom igjen, Espen!“

Gabrielle følte sig saa træt, da hendes Gjæster kom. Hun forsøgte at bli' munter og frisk ved at drikke nogle store Glas Sherry; men det hjalp ikke. Vinen satte

sig fremme i Ho'det paa hende, saa hele Pandeskallen værkede. Hun bad om Undskyldning for sin Mathed, og da de hørte om hendes Hovedpine og saa hendes trætte Øjne, gik de meget tidligere end ellers.

Hun sov urolig om Natten.

Næste Dag fik hun et Brev fra Espen, et ungt, hidsigt Brev: Han elskede hende, saa han fik ingen Ro. Han havde elsket hende saa længe, lige fra første Aften i Teatret. Han laa tidt og døsed og sov tungt, og vaagned og havde liden Lyst til at staa op. Han holdt paa at bli' lam. Nu maatte en Forandring ske, ellers kunde han ikke leve mere. Han længted, han savned saa frygteligt. Hun maatte svare ham.

Gabrielle blev saa opreven ved dette Brev; hvad skulde hun? hvad vilde hun? Og han, hvad mente han med alt dette?

Hun var saa urolig den Dag, at hun kunde næsten ikke spise, omend hun havde gaaet en lang Tur og taget to Bad. Det mærkedes vist udenpaa hende, for en Kone, som altid kom med Grønsager til Huset, saa ganske deltagende paa hende: „Fruen er vist ikke rask i Dag,“ sagde hun.

Hun fik med Møje nogle Linjer færdige:

Espen! De maa ikke skrive sligt og ikke gjøre sligt, De gjorde sidste Gang! Jeg kan ikke, jeg vil ikke, at De skal gjøre det. Jeg er ræd for Dem, Espen. De maa være snil, og De maa ikke gjøre mig ondt — det skal De love. Og saa velkommen ud!

Hun saa disse Ord igjennem, naa, dette siger jo ingenting, tænkte hun, men vi kan bedre snakkes ved. Han kommer vel ud om ikke altfor længe.

Dagen efter kom følgende Brev fra Espen:

Farvel! jeg vil ikke komme ud. Det nytter jo ikke. Jeg faar prøve at glemme Dem. Jeg rejser i Dag fra Byen, og en af de første Dage tar jeg med et Sejlskib en Sjøtur. Hvor lang Tid jeg blir borte, ved jeg ikke — ialfald et Par Maaneder. Det skal hjælpe saa godt at la' Saltvandsvinden blæse paa sig, og jeg vil heller forsvinde som en Sviske i Atlanterhavet, end jeg vil gaa slig, som jeg i lang Tid har gaaet.

Farvel

Deres Espen Kühn.

Gabrielle var ikke glad over dette Brev. Rejste Espen nu? Og prøved han paa at glemme hende?

Hun sad ofte lange Stunder og tænkte paa ham.

Hvor han var bleven anderledes, den Tid hun havde kjendt ham . . . hvor det klædte ham at være bleven saa voksen.

Hun modtog Venner nu og da. De kom tidt om Formiddagen og blev siddende, til det led mod Tiden, at sidste Tog gik til Byen. Hun fulgte dem altid til Kupeen, og gik i den lyse Juliaften rolig tilbage alene. De havde ikke hørt noget fra Espen, siden han var rejst.

Gabrielle laa ofte i disse Sommernætter lys vaagen.

Det var rig Længsel, der holdt Sønnen borte; en skjælvende Forventning, som hun ikke fattede. Det var ikke Drømmenes Forventning, ikke Foraarets; men det var det vaagne Livs. Det var en bange Undren paa, om noget skal komme, der kan blive baade godt og ondt. Denne hendes Uro var rigere, bredere og sørgmodigere, end hun havde følt den før.

Der siges om Døgnfluen, at den i lang Tid er en graadig Larve, og at den først

langt om længe blir det Væsen, hvis Udseende er ligesom en ængstelig Bevidsthed om at være naaet frem til det vidunderlige. Dens Farve er grøn, dens Vinger er Slør, dens Øjne er store og funklende. Og den staar der og mærker, at nu først er den rigtig til. Og dens Øjne funkler, og dens Følehorn vibrerer uafsladelig.

Nu er Stunden der! Nu lever den!

Tidt om Dagen, naar Gabrielle gik alene og tænkte, faldt Skjæl fra hendes Øjne. Hun havde en Fornemmelse af, at hun før havde seet mange Ting saa ensidigt og fattigt, nu først saa hun, at meget var prægtigt.

— Hvor hun tidt længted efter Espens lyse Sorg og efter hans Heflighed. Han var en ung, klar Dag . . . ingen Torden, ingen tung Luft, en fin, stærk Gut var han.

Hun blev saa alvorlig, naar hun mindedes ham. Hun gik hver Morgen omkring i den lille Haveflæk og tænkte paa ham, netop om Morgenens under grønne Blade, Dug og tidlige Fugle.

Hvorfor var hun saa bange dengang? var hun bange nu? Rolig var hun ikke; noget var i Uro hos hende i al denne Tid.

Hun var nu fire og tredive Aar, en

tung, hed Rose. Sine Ord, sine Smil gav hun ikke saa let fra sig som før. Det nervøse Tungsind, som en og anden Gang var i hendes Blik, gjorde hendes Øjne større og mørkere. Alt virked saa afsluttet hos hende. De tydelige, næsten brutalt trukne Ansigtlinjer, den ovale Kind, de fyldige Læber — en rolig Tegning fra Guds Haand. En Tegning af brunt og sort. Ingen Farver — bare Linjer og mat Glans.

LI.

Det var en Dag i Begyndelsen af September. Det var paafaldende varmt til at være saa sent paa Aaret.

Gabrielle havde en Tidlang været saa alene, at hun i næsten to Uger havde spist sine Maaltider paa Sommerhotellet for dog at se Mennesker. Naar hun havde kjørt til Byen — ogsaa der gabende tomt . . . Naa, nu var Sommeren jo forbi, og Folk begyndte at komme tilbage for Alvor. Og netop i Dag havde hun faaet et elskværdigt Brev fra en af Kredsens Ældste, der meddelte hende, at en tre, fire af dens braveste Mænd og Kvinder kom til hende om faa Timer og vilde spise Middag hos hende.

Hun gjorde istand til at tage imod dem, og de kom meget velvillige og fulde af Ros: „hun havde aldrig været saa rent ud sagt skøn som i Dag; hvad var

det for Urter, hun sankede ved Maaneskin? Brugte hun kanske det berømte Englefedt?"

Maden og Vinen var god nok, og der blev spist en Mængde. Lidt efter Middagen kom en af Kredsens bedste bort til Gabrielle og fortalte, at hun skuldè bli' overrasket senere paa Dag . . . Der kom en Sending til hende. Men da Gabrielle vilde have nøjere Besked, kom de andre og drog ham bort: Hvad skulde nu sligt være til? Saa blev det jo ingen Overraskelse? Det hjalp ikke, at han forsvarrede sig: „Forventningen er jo det bedste . . . det er en gammel Sandhed.“ . . . Nej, han skulde værsgod la' være; sligt var jo mod alle Regler. Gabrielle forstod slet ikke, hvad det hele galdt . . . Noget fra Espen kunde det ikke være, vel . . . Ingen vidste desuden, hvorfor Espen rejste . . . Hun vidste ikke, hvad det kunde være, som sagt, og glemte snart hele den mystiske Sending.

Men medens de sidder udover Aftenen, ringer det, og lidt efter aabnes Døren og alle Kredsens Venner siger Goddag, Goddag — som om ingenting var paa Færde.

Espen stod i Stuen.

Han gik bort til Gabrielle og hilste paa hende. Han saa paa hende og spurgte: „Vidste De ikke, jeg kom . . . jeg bad de andre sige det.“

„Nej, vi blev enige om senere, at vi skulde bruge Dig som Overraskelse,“ forklarede flere . . .

Gabrielle stod fremdeles, hun kom med noget om, at det var godt, at han engang var kommen tilbage . . . „saa maa jeg jo gjøre det lidt festligt!“ sagde hun pludselig, rejste sig og gik gennem næste Værelse og ud i det mindste, hvor hun gav sig til at tænde Lys.

En af de gamle Lygter skulde ogsaa tændes. Hun stod paa en Stol og var i Færd med at tænde den. Espen kom ind, medens hun gjorde dette. „Se for en Stas jeg gjør paa Dem!“ fik hun besværligt frem.

Pludselig sprang han op paa Stolen og greb om hende, han smilede og saa paa hende som Manden, der opdager, at han er Mand.

Hun mumled raadløst hans Navn, ikke som Protest, ikke som Glæde, ikke som Forsikring — hun kunde bare ikke sige andet . . . der var ikke Spørgsmaal om det ene eller om det andet, hun var hans saa

hjælpeløst, hun saa kun ham, hun leved kun ved ham.

Han kyssed hende, der de stod paa Stolen, saa de begge var ved at falde paa Gulvet; Espen lo og hopped ned, og tog hende, da hun hopped . . .

Saa stod de igjen tæt ind mod hinanden; han sagde:

„Saa var det alligevel . . . det var som jeg en og anden Gang tænkte . . . da jeg havde læst dit Brev . . . da jeg havde læst det mange Gange, saa ønsked jeg, at jeg var hos Dig . . . og husked paa andet og-saa . . . ja, som jeg ønsked, at jeg var hos Dig! . . . men kanske det alligevel var en god Tur for meget . . . det var en mærkelig Tur for mig, kan Du tro.“

Gabrielle sad hele Tiden og aanded tungt. Der var noget over hende som af Kvinden, der føder — hvad gav hende denne Kraft og denne Alvor?

Hun svarede ham. Det syntes, som hørte hun ikke Lyden af sin Stemme.

„Jeg har tænkt paa Dig . . . i hele Sommer . . . hver Dag og hver Nat . . . Jeg husked Dig om Morgenens, naar jeg gik til Sjøen for at bade . . . jeg husked Dig, og jeg ønsked, Du var der . . . og naar

jeg vaagned om Natten, og naar jeg skulde staa op . . . Espen, jeg elsker Dig! Du er den første, jeg har sagt det til . . . den første . . . den eneste, Espen, den eneste . . . jeg vidste det ikke dengang . . . før jeg traf Dig . . . jeg sagde aldrig, jeg elsker Dig . . . det var ligesom jeg ikke vilde sige det Ord . . . nu forstaar jeg det . . . vidste jeg, at Du skulde komme? . . . jeg ved ingenting . . . Espen, til Dig siger jeg det: jeg elsker Dig.“

Vennerne gik omsider. Gabrielle havde næsten ikke sanset dem de sidste Timer. Det var blevet saa sent, at de maatte gaa til Hotellet, hvor der nu mod Høsten var god Plads.

Espen gik ogsaa.

Gabrielle sad tilbage. Lidt efter gik hun ind i sit Sovekammer, gik saa ind i Dagligstuen igjen, tog alle Blomster og bandt dem i Krans og satte dem paa sit Hoved. Hun vidste næppe selv, hvad hun gjorde. Hun gjorde det alligevel, hun slog sit Haar helt ud, syntes saa, at de Blomster ikke duede og kasted dem tilside.

Hun vidste, at Espen kom tilbage. De havde ikke talt et Ord om saadant, men hun var saa sikker derpaa som den, der

lader Loddet falde, ved at det falder. Hun var ikke bange nu.

Det ringede. Hun gik ud og lukkede op; Espen kom ind. Han saa paa hende og hun saa paa ham. Han løfted hendes Haar i sin Haand; de satte sig . . . han kyssed hendes Mund, han talte til hende, medens hun saa paa ham med lange Blik . . . det saa ud, som hun lyttede. Endelig slog han, ung og brutal, sine Arme om hende og bar hende ind.

Engang, sent paa Nat, medens de ved hinandens Side mærked Søvnens komme, sagde hun til ham :

„Jeg synes nu, at alt, hvad jeg gjorde før, er borte. Jeg husker ikke noget, før den Aften, jeg traf Dig.“

— Alt to Dage efter rejste Gabrielle og Espen en kort Tur til et lidet nordtysk Badested, hvor de kunde være ganske for sig selv. De gik, hede af Lykke, omkring i det forladte Sommerhotel og i nogle Haver, der saa ganske sørgmodige ud. Badestedet selv laa og hvilede sig efter Sommerens Svir, og længted efter smukke Bydamer. Gabrielle og Espen stod helt nede ved Stranden og saa de affolkede Sommervillaer . . . de gik sammen, og de fandt det dobbelt

sødt at elske hinanden her, hvor Høsten
rejste sine høje, hvide Morgener over dem,
og de brændte selv midt i det kuldskjære
Efteraar, mens Havet summed i lange
Dønninger og broget Flitterguld klædte
Skogene.

LII.

Ud over Vaaren skulde Espen rejse paa Studierejse. Da, og ikke før, vilde Gabrielle ogsaa tage sin Udenlandsrejse, den store Rejse, som hun nu i evindelige Tider havde tænkt paa, og som hun syntes gjorde Nar af hende og løb fra hende. Nu skulde hun da endelig tage den, og den skulde nok blive bedre end hun nogen Gang havde tænkt sig den.

Da Høsten blev sen, slog de sig til Ro i Hovedstaden. De boede ikke langt fra hinanden, og de var næsten altid sammen; Espen malte nu et lidet Portræt af Gabrielle, og hun var taalmodig til at sidde, og meget interesseret.

Nu var de begge to, som de vilde, mod hinanden. De kunde endog have Skjændescener og blive Uvenner, men en kort Stund efter blev de Venner igjen ligesom

ved en Selvfølge. Efter alle gode Regler bør Elskende være forsigtige, de bør være velopdragne overfor hinanden, de bør vogte sig for at støde hinandens delikate Følelser . . . Gabrielle og Espen tænkte aldrig paa den Slags Forholdsregler, der kan være gode for svagelig Kjærlighed, som maa have Skjærf om Halsen. De var, sagt endnu en Gang, ganske ligefremme mod hinanden. Som nu en Aften, Gabrielle havde været uforsigtig i et Selskab ved at drikke mere, end hun havde godt af . . . farlige blandede Vine, der maaske ikke alle var den uforfalskede Drue. Paa Vejen hjem blev hun syg, endda meget syg, og da hun endelig var hjemme, fik hun heftige Opkastninger og var elendig. Espen holdt hendes Hoved i sine Hænder og trøstede hende den hele Tid: „Gabrielle, hvordan er det, er Du bedre, Gabrielle? . . . Gabrielle, min eneste . . . ved Du, at Du er saa nydelig nu og saa ganske hjælpe-løs.“

En Gang, han kom til hende, lo hun ham i Møde og viste sig frem og nejede: „Se her, Espen, er jeg ikke fin. Hun stod foran ham i den gamle røde Fløjls Slobrok, som hun mærkelig nok endnu havde,

og denne Morgen tilfældigvis havde faaet Øje paa. Den var nu aldeles slidt og falmet og ubrugelig. Men Espen fandt, at den klædte hende storartet. „Den kunde jeg have Lyst til at male Dig i en Dag,“ sagde han, „Du skulde være en dejlig, sjusket og lurvet Skipperkone, slig som kan være gift med en eksotisk Kaptejn . . . Du skulde gaa midt i stort Solskin paa et glohedt Dæk og spise Granatæbler og Apelsiner, og kaste ligeglad Skallerne omkring Dig, om saa ti Klodrianer skulde glide i dem og brække Benene.“

Han var i det Hele glad i at se hende i forskjellige Dragter. Engang, han havde faaet nogle ekstra Penge hjemmefra, købte han hende en sid, sort Morgenkjole af Silke. . . . Den var dejlig, og den klædte hende vel bedst af alle de Dragter, hun havde.

Kredsens Venner kjendte nok Espens og Gabrielles Forhold. De nævnte tidt noget om det i hendes Paahør temmelig uforbeholdent, i en Tone, som var det den ligefremmeste Sag af Verden. Gabrielle likte ikke Maaden, hvorpaa de omtalte det. Det var maaske et gammelt Falskneri, en gammel Løgnagtighed hos hende, men hun vilde

ikke, at det, som Espen og hun havde sammen, skulde omtales som en ligefrem Ting; . . . det var ikke ligefremt, det var tværtimod ganske ufatteligt.

Heller ikke likte hun et muntert Brev, hun fik fra Marie Berger. Hvad var det for Ting, hun skrev? Hun kjendte øjensynligt ogsaa noget til Sagen. Brevet var holdt i en spøgende Tone: Nu vilde hun ønske, at Gabrielle opdragede Espen til en fin Mand; kunde Gabrielle huske, at ved hendes Bryllup med Harald Berger, havde Marie lovet hende Høstkejseren, og hun syntes saamæn, at hun havde været flink til at opfylde sit Løfte, men hun havde jo den Gang ikke ment det ganske slig. Ja tænk, at hendes egen lille Espen skulde krones? Espen Askelad, huskede Gabrielle det? Nu vel, Gabrielle maatte forresten være forsigtig. Ja, Marie vilde snakke helt ud, hun som Espens Mor maatte jo ogsaa have noget at sige. . . . Nu kom noget, der vel skulde sige, at Gabrielle ikke maatte binde Espen for fast . . . naa, det kunde hun have sagt uden al den Fjas iforvejen; mente hun det alvorligt, saa kunde hun skrive alvorligt om det. . . . Gabrielle rev Brevet i Stykker og var i daarligt Humør til Espen

kom, men heller ikke længer. Hun snakkede iøvrigt ikke til ham om dette Brev.

Først henimod Juletid fik hun endelig Besked fra Sagføreren angaaende Apotheket. Det var lejet ud til Butik, men nogle Forandringer maatte gøres, særlig Officinet maatte forandres; det vilde koste en Del. Inventariet var solgt paa meget gunstige Vilkaar til to Apothekere i de nærmeste Byer. Gabrielle fik med det samme en Bankanvisning, som hun havde, og fik pludselig saa mange Penge i Lommen, som hun aldrig før havde haft paa en Gang. Hun følte sig ganske stenrig.

Dagene gik hurtigt, Vinteren kom, det saa ud til at blive en rigtig norsk Vinter dette Aar, Sneen faldt tæt, Stormen knurrede nede i Skorstenen, og Kakkelovnen rakte Tunge ud i Værelset.

En og anden Gang var Vejret saa voldsomt, at Espen og Gabrielle ikke gik udenfor Døren den hele Dag, men i godt Vejr var de tit ude sammen meget længe. Da løb de paa Skøjter sammen, eller de tog Kjøreture med Bjælder og Støj.

En Eftermiddag, da de gik sammen fra en Skøjtetur, kom de forbi en gammel Mand, der trak sig besværligt afsted, støt-

tet til en yngre, der saa ud som en Slags Sygepasser. Den gamle Mand vendte, idet de passerede ham, Hovedet imod et oplyst Butiksvindue, saa de begge saa hans Ansigt. Det var magert og blegt, Øjnene saa ud, som holdt de paa at tørre ind, noget langt, uredt Skjæg hang ned paa Brystet.

Gabrielle standsede, hun blev staaende og se efter Manden. Nu stoppede han op og hostede, hostede uafladelig, . . . en ond, tør Hoste, der syntes at maatte skjære hans gamle Bryst med Knive. Esben sagde, „han var vist baade syg og forgræmmet.“

Gabrielle hviskede frem: det er Onkel Fritz, det er Onkel Fritz, han er syg . . . og hør, han hoster, det var det, jeg hørte noget om af en Doktor fra de Kanter, . . . han skulde være bleven brystsvag, men jeg troede ikke, det var saa farligt, han var jo saa frisk altid . . . og nu er han virkelig syg . . . . Onkel Fritz har det ondt, . . . han har det ondt, Espen.“

Espen stod noget tvilraadig:

„Kjære Gabrielle, Du har jo længe vidst, at han var elendig for din Skyld.“

Hun tænkte sig om.

„Ja, men dette er noget andet. Nu er han virkelig syg, jeg har aldrig kunnet forstaa ham, naar han snakkede om sin Ulykke, fordi han var forelsket i mig. Det rørte mig ligesom ikke. Men nu har han det virkelig ondt, han har det kanske frygtelig ondt, kanske han dør . . . aa, Onkel Fritz, Onkel Fritz, kom lad os gaa efter ham, Espen, jeg maa vide, hvor han bor.“

Hun gik rask til, og Espen fulgte. De naaede ham og gik efter ham. Han gik meget langsomt. Endnu engang standsede han op og hostede.

Pludselig raabte hans Ledsager an en Droske, der kom kjørende. Drosken holdt, og den gamle Mand blev pakket ind i Plaid af Sygepasseren.

Gabrielle var paa Hjemvejen opfyldt af, hvad hun havde set, hun maatte finde ham, hun vilde være snild imod ham, siden han havde det ondt, hun maatte finde ham, hun vilde pleje ham, om han saa sagde det ene eller det andet, og hun skulde gjerne vaage over ham ti Nætter i Træk.

LIII.

Espen forundrede sig over, at Gabrielle, trods hendes Sorg over Onkel Fritz, fulgte ham hjem og var hans med Glæde og Lidenskab, men den hele Tid var hun meget bedrøvet; naar hun sad stille, kunde hun se hen for sig, og hendes Øjne kunde blive blanke af Taarer, og hun kunde ryste langsomt paa Hovedet.

„Gabrielle, er Du saa bedrøvet?“

„Espen, Espen, jeg tænker paa Onkel Fritz . . . jeg kan aldrig glemme, at Onkel Fritz er saa syg.“

Den næste Dag spurgte hun baade Doktoren fra den Kant og to Løjtnanter, om de vidste, hvor Intendant Busch boede, men hun fik ingen nyttige Oplysninger af dem. Doktoren havde nogle Gange snakket med Busch, da han boede paa Nylund, men han havde ikke mindste Rede paa,

hvor han boede her i Byen. Han vidste ikke engang, at han var kommen til Byen. Og de to Løjtnanter vidste slet ikke, at der fandtes nogen Intendant Busch. Hun rystede paa Hovedet, da hun fortalte dette til Espen, men lidt efter sagde Espen pludselig: „Gaa ned paa Fæstningen og gjør Mudder, . . . der findes vel en eller anden, som kjender ham, gjør det, Gabrielle.“

Gabrielle trak Øjenbrynnene i Vejret og tænkte: „Tak, Espen, det var godt tænkt ud, jeg gaar derned i Morgen tidlig.“

Den næste Dags Eftermiddag kom hun ganske forgrædt ind til Espen. Hun satte sig paa den første den bedste Stol og gad næppe fortælle. Det hele var saa frygtelig sort, hun vilde helst ikke fortælle det. . . . Og alligevel kunde hun ikke sidde og tie med det. Hun havde været nede paa Fæstningen og spurgt baade Pladsmajoren og nogle Officerer, som hun ikke vidste Navn paa engang, om Intendant Busch kjendtes der, men ingen af dem havde Spor Rede paa ham. . . . De vidste slet ikke, at han var i Byen. Saa kom tilfældigvis en Gamling, en Oberstløjtnant med Brilller og hvidt Skjæg . . . han saa from ud, ganske som en Apostel, og en af Officererne spurgte

da ham, om han vidste det. Og han lagde Fingeren paa Panden og sagde, at det maatte en Major vide (hun huskede nu ikke mere, hvad han hed), for han var vist samtidig med Intendant Busch, . . . han havde tidt omtalt ham som en af sine Venner, . . . saa han kunde sikkert fortælle, hvor Intendanten boede.

Naa, saa gik da Gabrielle til Majoren, som var en gammel Raring, han kjendte Onkel Fritz og vidste, hvor han boede, men først maatte han en længere Stund sidde og fortælle, at Onkel Fritz ikke var blevet dekoreret, da han tog sin Afsked, fordi han altid og særlig mod Slutningen havde været meningsløs selvraadig, sligt gik ikke an. Ja, han snakkede en Mængde i den Smag, og saa fandt han endelig frem et Papir og skrev Adressen paa og bad hilse. (Gabrielle havde sagt baade til ham og til Officererne paa Fæstningen, at hun var en Slægtning af Intendanten).

Ja, saa kom hun da hen der, hvor Onkel Fritz boede, og hun, . . . ja hun kom ind i det Værelse, hvor han laa . . . og da . . . da Onkel Fritz saa hende, . . . saa rejste han sig op i Sengen og skreg ganske hæst: „Tag hende væk! Der er

hun, jeg vil aldrig se hende, væk med hende!“ . . . Og Gud, de sidste Ord blev et Hvin, og saa kom en frygtelig Hoste, og . . . hun saa, at han spyttede Blod . . . han, den gamle syge . . . han hostede, saa Smerten vred sig i hende, og da hun vilde hen til ham, . . . og hun raabte til ham, saa skreg han alligevel . . . og saa maatte hun gaa. Sygepasseren for frem mod hende og tog i hende, og en Kone kom fra et andet Værelse. . . . Ak, at Onkel kunde det . . . , at de skulde skilles slig. . . . Hun skulde skilles slig fra ham, som altid klappede hende paa Hovedet, da hun var liden og havde det trist.

Hun sad urolig, medens hun fortalte; endelig lagde hun Hovedet i Hænderne og saa hen for sig, som før hun fortalte, og nu og da skjælvede hendes Læber.

Espen sad stille: „Du er meget bedrøvet for Onkel Fritz, Gabrielle, jeg tror ikke, Du vilde have været saa bedrøvet, om jeg døde.“

Gabrielle sad længe og tænkte. Da hun svarede, var det, som snakkede hun med sig selv:

„Jeg kunde ikke holde ud Onkel

Fritz's Forelskelse, men jeg bliver saa inderlig bedrøvet nu, da han er saa syg og skrøbelig; men Du maatte hellere dø, Espen, end Du maatte holde op med at elske mig.

LIV.

De begyndte at gøre alt i Stand til Rejsen, den store Rejse! Naar de traf hinanden — ja, da syntes de Øjeblikket var godt nok, men pludselig kunde de falde hinanden om Halsen og sige: „Nu vil vi rejse. Og de sad og fortalte hinanden det hele . . .

Først i Jernbanen . . . De sidder ved Siden af hinanden og de snakker med hinanden. Der kommer nogle Folk ind . . . geskæftige Handelsrejsende, dygtige Folk forresten, som er morsomme at høre snakke . . . naa, saa kommer en Mand, som skjænder, fordi han ikke faar en hel Kupé for sig selv, og som truer Konduktøren, fordi Toget gaar saa uregelmæssigt . . . Og hvem kommer saa? . . ja nu bliver det værre, jo, saa kommer (det var Gabrielles Paa-fund) saa kommer en gammel Far, med

en bleg Datter, som ikke ved noget om Verden, og den gamle Far forklarer sin Datter mangt og meget, og han giver Datteren Kiks, og han spørger høfligt de andre Passagerer om noget, og de svarer, og han byder dem sine Kiks, og tæller dem som er tilbage, og gjør sine Overslag over, hvormange han har givet ud, og pakker sin Pose rigtig forsigtig og økonomisk i en lille Haandtaske, hvor alt ligger paa en Prik.

Saa kommer de til den første større By, og den vil de ofre en Dag paa, og de faar fat i en rigtig kjæk Fyr med Guldtræse, som bærer Tøjet til et hypermoderne Hotel men maaske egentlig ikke saa godt, og saa rejser de videre . . . Kanske tilsidst med Dampskib. De vilde da staa sammen paa Dækket om Natten, tæt ind til hinanden, og se udover Havet . . .

Netop som de vare i Gang med at forberede sig som bedst, og netop som nogle af deres gode Venner snakkede om, at de maatte holde et Gilde, før de drog afsted, kom Espen ind til Gabrielle en Dag og sagde: „Du maa rejse først, Gabrielle, bare en eller to Dage før . . . Ja, Mor kommer

her, hun vil vist se mig vel afsted. Ja, jeg tror næsten, hun er ræd for, at vi rejser sammen . . . Du ved, hvordan slige Mødre er . . . de ser akurat til Næsetippen og ikke en Tomme længere . . . kan ikke forstaa, at det er den letteste Sag af Verden for os at mødes derude, hvis vi først vil mødes. Ja det er kjedeligt nok, men Du maa rejse alene, Gabrielle . . . Du maa rejse først, eller jeg maa rejse først, ligesaa godt Du, synes jeg, Du har jo ingen Ting at gjøre her igrunden.“

„Javist, saa faar jeg gøre det,“ svarede Gabrielle frejdig, „saa gik det altsaa ikke i Opfyldelse noget af alt det, vi sad og digted sammen.“

„Aa, hvad . . . det er da ikke større Ulykke ved det. Vi kan da være glade ved, at det er, som det er . . . hvor mange har det saa godt som vi? . . . lige for-elskede begge to og paa Sprang ud i Verden.“

„Vi rejser til Paris, Espen.“

„Paris,“ sagde Espen langsomt, „ja, synes Du egentlig det?“

„Ja, det synes jeg . . . Jeg har altid tænkt paa den først og fremst. Den er da Verdens Dronning.“

„Javist, den er jo fastslaaet en Gang for alle . . . jeg synes saamæn, den er for selvfølgelig berømt . . . alle mulige skal til Paris — hvert evige flot Fejer, som vil ha' noget at fortælle. Jeg synes Byen maa være som en stor Europa-Variété. Kunde vi ikke finde noget, som passer os bedre?“

„Jeg tror, Du tar Fejl; bare det, jeg husker af Frankrig, det var herligt . . . men liker Du Dig ikke der, kan vi jo rejse fra den. Der er mange gode Steder til i Verden . . .“

Det blev da til, at de skulde „forsøge“ Paris, som Espen noget skjødesløst udtrykte sig. Gabrielle skulde rejse ligesaagodt snart. Espen skulde komme efter om en Uges Tid eller mere. Han ventød sin Mor hver Dag . . .

LV.

Endnu kunde bedrøvede Stunder komme over Gabrielle, fra den Dag hun besøgte Onkel Fritz; hun vidste, at han var rejst tilbage til Nylund igjen. Det fortalte Konen, hos hvem han havde boet, hende en Aften, da hun tæt tilsløret havde søgt derop for at høre, hvordan det stod til.

„Intendanten er rejst hjem igjen. Professoren vilde, han skulde bli' længer der, men han vilde ikke bli' længer . . . Hvem er De, med Forlov? . . . jaaa, hans Slægting? jaaa?“

Det lod til, Konen begyndte at bli' mistænksom, hun satte nogle rigtig skarpe Øjne paa Gabrielle og vilde vist have spurgst hende ud, om ikke Gabrielle havde sagt kort og godt Farvel og gaaet sin Vej.

Nogle Dage før hun skulde rejse fra Byen, fik hun et Brev fra Onkel Fritz.

Haandskriften var utydelig, skjønt der vist var anvendt megen Flid paa at gjøre den fast.

Brevet lød saa:

Min Datter Gabrielle!

Jeg har Lyst til at sætte dette over mit Brev, og jeg tiltaler Dig saa, fordi jeg kjender, at saa er mit Sindelag nu. Det har været vaklende mangen Gang før, men jeg er nu rolig, og jeg faar Lyst til at skrive Dig nogle Ord til. Jeg mener nu, hvad jeg siger, og jeg vil mene det, til jeg dør.

Ja, Du saa, jeg var i Hovedstaden, og jeg var der efter Raad af nogle Bekjendte her, som mente, at Hovedstadsdoktorerne, Professorerne, som de jo heder, var bedre end de Doktorer her. Jeg har nemlig de sidste Aar været brystsyg. Ja, de Baciller, som de kaldes, har grundet rige Kolonier hos mig, omend jeg troede, at jeg nok skulde greje mig i saa Henseende. Ja, jeg troede saamæn ikke, at det Utøj nogen-gang skulde snylte paa mig. Naa, saa skulde da Hovedstadsprofessoren forsøge at drive dem væk; men det gik ikke. De smaa flittige Dyr gav den lærde Mand med

samt hans Remedier rent ud sagt Fanden og arbejdede ufortrødent videre, og da jeg mærked, at det, trods hans svævende Opmuntringer, altid gik ned ad Bakke, saa vilde jeg dog helst vende tilbage til Nylund og dø der.

Ja, og Gabrielle, nu ligger jeg her paa Nylund og ved ganske sikkert, at om meget kort Tid er alt forbi. Jeg er nu klarere end før, ja jeg synes nu, mit Blod er saa stille og blidt, og at jeg først nu atter er den Onkel Fritz, som Du kjendte. Jeg tænker roligt over dit Liv, og jeg ser Dig som et ungt Træ skyde mod Lyset, og jeg forstaar, at da det unge Træ blev sat hen i et Skumringshus, saa søgte det ud endog gjennem en Sprække i Taget, selv om den Vej ikke var den aftalte.

Men havde Huset (ja mærk det) ikke været Skumringshus, saa er det muligt, at det unge Træ vilde have haft Lys nok, og det slet ikke vilde have søgt ud ad forkjerte Veje.

Saadan Tanke tænker jeg nu, og jeg beder Dig paa din Side tænke paa mig og tage baade det ene og det andet i Betragtning, naar Du mindes min Adfærd!

Jeg ønsker Dig nu i mine sidste Stun-

der rig Lykke. Lykken er mangeartet. Jeg ønsker, at Du vil folde dine Vinger ud slig, at Du naar det bredeste Vingefang, og Du skal fortælle Mennesker, at de af Jorden er komne — det trænger de tidt til at blive mindede om. Lev da, Gabrielle, med dine Evner, med din Sorg og din Glæde.

Med disse Tanker for Dig, der snart er mine sidste, siger jeg Farvel til Dig og igjennem Dig til Livet, med alt, hvad det har bragt mig af Glæde og Kval.

Livet er forunderligt, og det skulde ikke være værd at leves?

En sidste Hilsen
fra din

Onkel Fritz.

LVI.

Gabrielle rejste, og naaede Paris en Aften; hun kjørte op til et lille Hotel i Nærheden af Luxembourghaven, som en af Vennerne havde givet hende Adressen paa.

Den første Dag bedøvede den store, nye By hende. Alt medens hun kjørte paa Jernbanen, og en sagde: Nu er vi snart i Paris, og lidt efter, da Vognene rullede ind mod Byen, nærmere og nærmere, blev hun ligefrem andægtig: nu kommer jeg til Paris.

Og hun fandt Byen endnu skjønnere, end hun havde magtet at tænke sig den. Den blussede jo. Gammel Tid og ny Tid gav hinanden Haanden her. Gamle Mure stod der og sov, og det kunde de nok have Ret til, de havde vist gjort god Fyldest i sin Tid. Og disse flunkende nye,

der knitred af Ild og af Iver efter at leve i Tiden, som nu var. Og de gamle og de nye var alligevel ikke Fiender, de stod der og ligned hverandre som gamle og unge af samme Familie.

Netop som den første Rus var henvejret, og hun nu og da tænkte lidt paa egne Affærer — begyndte Espens Breve at komme. De greb hende hver Morgen og Aften, det ene kom over det andet, lange Breve, smaa Lapper, stærke Omfavnelser og smaa, heftige Kys . . . hun gik i disse Breves Luft, hun tænkte ikke paa andet; hvor hun gik i den dejlige By, tog hun frem et, og det var jo Espen selv, som raabte til hende, hvor det passed at læse dem her!

Disse Døgn, da hun ventede og vidste, at han tænkte paa hende og snart vilde komme.

Hvor Jubelen blev ved hos hende, blev ved uden at slappes. Hun kunde ligge vaagen den ene Nat efter den anden, det gjorde ingenting, Kraften kom indvendig fra, som Kilden fra Jorden, fra dens ukjendte Indvolde, fra der, hvor den røde Lava brænder, slig sprang den frem i hende, hede Strømme, hvoraf en Draabe var nok til at varme et Sind til almindeligt Be-

findende — bestandig sagde det hos hende: han tænker paa Dig, han kommer til Dig.

Hun husked et Øjeblik, hvad der var vederfaret sære Mænd og Kvinder i Trarnernes Slægt — nej, ikke noget sligt her! ikke gammel Tid med ukjendte Stier, ikke Vidde, ikke Myr, hvor Folk sugedes ned og druknede . . . nej, bare aabne Lande med Liv, med stærke Jærnbaner og sikre Dampskibe, og saa unge Espen . . . ikke . . . ikke Elg Trane — Himmel uden vilde Skyer, klar, smuk Himmel.

Elg Trane . . . en veg Vemod kaldte hende fra det fjerne, Elg i Skogen paa de høje Ben, beredt til at styrte over Vildrenen, Elg i Barhytten, skottende hen mod det fældede Vildt og røgende Tobak, uden at snakke stort . . .

Hvor var han? Det vidste hun ikke. Men nu var det heller ikke ham, hun længted imod, men Espen vilde hun nu eje, han som var stærk, han som var fuld af Livsmod og fra den glade Verden . . . og som alligevel havde de fine, følsomme Nerver.

Espen kom en Dag; et hidsigt Liv begyndte. De tog til sig af den store By,

hvad de kunde, snart Ture i gamle berømte Haver, eller i nye, med friske Træer og hvide Fontæner, snart anstrængende Middage i en af de store Caféer, snart Besøg paa farlige gamle Dansebuler. Saa, for at bøde paa dette: Dampbade og kolde Douchebade, en kunstig tilvejebragt Kraft, der forresten var stærk nok og paalidelig nok.

Natlige Besøg i store Caféer, hvor en narkotisk Luft laa tungt over Gæsterne.

Det ungarske Orkester spillede. Cymbalen toned under den hele Tid, den dybe Sum af Strænge hørttes sely, naar de andre Instrumenter tog haardt i, . . . den hørttes ikke maaske, men den var tilstede, dens Tone flakked som Lygtemænd, og naar der kom Pause i de andre Instrumenters Musik, svirred den frem barbarisk og gylden . . . den var det, som gav den ungarske Musik dens Galdreevne og dens sugende Magt.

Men blev tilsidst den store By dem for stærk og hidsende, søgte de ud til en af de smaa Flækker, med de rolige Veje og de frodige Enge og den nærende Kost, med Hanegal om Morgenens og tidlig Søngetid. De spiste da i smaa Sprinkellysthuse, og

hengav sig efter Maaltidet til Tryghedens Lykke. Han skjænked hende maaske endnu et Glas af den sunde, billige Landvin, den eneste, der var at faa, og de blev siddende endnu længe ved Bordet — gik saa maaske en Tur i Skogen; det blev Aften, Maanen kom, de gik til langt bortliggende Kroge, og her kunde de forblive tidt længe. Luften var saa lind, Nattens Skygger var venlige, der var ikke andre levende end dem i den dybe Skog. Det kunde hænde, at nogle Nattergale rullede sine tunge Fløjtetoner, lod dem dryppe i Mørket.

Den fyldige Landluft gav dem Søvn, de sov altid længe om Natten, og tidt midt paa Dagen endog; stundom vaagned de ganske varme. Og de vaagned altid med en svimlende Fornemmelse af at have været helt borte, men de følte sig saa lette . . . uden Trang til mere Søvn, og saa klare som to Bække. Og dog havde den stærke Luft ikke virket i mange Timer, og de havde ikke spist mere end et Maaltid, før Sønnen atter kom til dem.

Naar de saa kom tilbage til Paris, var Byen ny for dem; de kunde tage en Vogn, love Kusken gode Drikkepenge, om han

kjørte meget hurtigt, og Kusken kjørte og smeldte med Svøben, og skjændte andre Kuske ud for de rædsomste Ting, saa Espen leende tørrede Gabrielle om Øjnene med Lommetørklædet, for det gik ikke an, at sligt blev siddende . . . Og Kusken kjørte i rasende Fart opad de store Boulevarder og Champs Elysée, og han smeldte endnu med Svøben og fik Hesten til at standse med et Ryk, naar han holdt paa at kjøre en Mand overende — og rundt omkring trampede Hundreder Heste, der for med Mennesker paa Ryg og i Vogn, og alle disse Mennesker levede, og den store By leved, saa man mærked Luften dirre.

Espen blev uvilkaarlig lydhør her. Han var meget ivrig til at male i denne Tid. Han gjorde Udkast til to store Billeder, og han havde alt taget flere Skitser til dem. Han havde opdaget en Art Mennesker i Paris, som var saa morsomme, fordi vist ikke noget Land havde Magen til dem. Det var slige pudsige, rent ud sagt prægtige Fyre, gjorde hvad de vilde, og tjente saa de klarede sig. Som nu de smaa Høkere, der tidt holdt til i et Skur, saa stort som et lidet Kammer; de sad nok tidt og spiste durabel Middagsmad med Vin, og

gav Datteren Medgift . . . Og saa Kludesamlerne. De gik nok i daarlige Klæder, men de havde en Mine, der skulde sige, at de gav alle en god Dag. De prikked op sine Cigaretstumper med en Mine, som skulde sige, at han følte sig ligesaa god som alle andre. Kridtsnadden sad helt inde i Munden paa ham, men han vidste nok, at han røgte upaaklagelig Tobak. Kan- ske, om nogen vilde give ham en skidt Cigar, vilde han sige Tak og putte den i sin Pose.

Netop dette Paris vilde Espen male. Disse Folk i sit daglige Erhverv. Det kunde være opdragende for andre Landes „simple Folk“ at se den Mine og den Holdning, Frankrigs Arbejder havde. Den viste mere end noget andet Virkningen af den store Revolution.

Gabrielle hørte opmærksom paa Espen, naar han udviklede saadant. Det var jo meget fint udtænkt, og det var jo sikkert rigtigt alt, hvad han sagde. Og naar Espen var fornøjet, saa var hun det med. Hun leved for ham, for ham alene.

Pudsig nok: her i denne By, medens Gabrielle havde den højeste Lykke, drømte

hun, Nat efter Nat, om sine ubehagelige Skoledage. Der stod Tyge, der kom Clara meget bedrøvet ind, og Stefan var ogsaa baade her og der. Og saa Præsten Myr og Frøken Loss, som vilde slaa hende . . . og naturligvis var Espen midt opi det hele, og hun skulde flere Gange sendes til Klosteret, og Espen skulde hun aldrig se mere.

Tidt vaagned hun ganske ulykkelig, og var det om Natten, naar det var ganske mørkt, kunde det tage Tid at faa ordnet sine Tanker. Men endelig stod den rigtige Orden der, og hun kunde bli' glad og ærgerlig paa samme Tid: at hun da ikke kunde huske, naar det kom, at det bare var Drøm!

Men hun kunde slet ikke huske det. Næste Gang drømte hun det ligegodt og vaagnede: hendes Far var rasende, fordi han havde fundet Espen . . . rent ud sagt i hendes Seng . . . hun prøved at gjemme ham, men det nytted ikke, og i Forfærdelse vaagned hun og saa Espen sove roligt ved Siden af sig . . . Hun kom til at tænke paa de Dage: Ja, det var da! . . . Stak-kars Far, han var saamæn skikkelig mod mig . . . han gjorde vist alt saa godt han

kunde, og saamæn ogsaa Frøken Loss og Præsten Myr og de alle . . . Og jeg tror ikke, jeg havde nydt dette saa vidunderligt, om ikke de havde truet mig saa i den lille, strænge, halvmørke By deroppe.

LVII.

Hun havde, uden at hun vidste det, skreget første Gang det stod klart for hende, at Espens Kjærlighed ikke var som før. Det var en Smerte, som var altfor frygtelig. Hun ejed baade Stolthed og Viljekraft; men hun skreg alligevel — hun skreg og blev staaende. Var det sandt? var det sandt? Elsked ikke Espen hende som før?

Hun havde nok i den senere Tid mærket, at han ikke var saa heftig i sine Kjærtegn som før; men hun havde troet, at det var en forbigaaende Træthed . . . men nu, ved at se sig tilbage, opdaged hun pludselig Forskjellen mellem før og nu i alt, hvad de havde sammen . . . og da . . . da kom den forfærdelige Tro over hende . . . Javist, javist, alt var anderledes, hans Tale, hans Taushed, hans Længsel . . .

saa ofte sov han ind uden at ænse hendes Kys, som kaldte ham . . . og disse hemmelighedsfulde Natstunder fra før, da de begge vaagnede, stærke efter Søvnens, berusede af Natten, og følte Blodet gaa gjennem Aarerne med dump og vild Magt, disse Nattetimer for Hengivelse uden Grænser, hvor alt tilledes, hvor alt blev skjønt . . . de fandtes ikke mere; nogle Gange havde hun ofret ham al sin Ild; men hun mærked, at han ikke svarede . . .

Og alt andet: Deres Samtaler var vel omtrent de samme som før, men disse smaa, pludselige Ryk manglede nu. Han tog hende aldrig i Haanden mere og saa heftigt og smilende paa hende: „Mener Du det, Gabrielle?“ eller noget saadant; nu snakked de sammen, og han snakked som det faldt sig, og maaske han endog kjeded sig . . .

Og naar de ikke talte . . . Taushed kan være mangeartet. Tidt kan den tale saa højt, at man skriger for at overdøve den, tidt kan den tale saa inderligt, at man ikke tør aabne Munden for ikke at forstyrre. Og tidt kan den være tom, saa man, for at komme over den, siger de ligegyldigste Ting.

Det kunde hænde, at han endelig brød Tausheden og talte til hende, saa hun fik Lyst til at holde sig for sine Ører og raabe, at han snakked falskt. Men hun gjorde det ikke. Maaske hun bare saa paa ham med store Øjne, som saa hun noget, der gav hende Rædsel. — — —

Der hændte nu og da Ting, som hun i sin Overspændthed antog for Varsler. Han havde en Dag fyldt Vasen med nogle umaadelige Blomster, røde og blaa og violette, ganske ejendommelige Blomster, der, mens Gabrielle et Øjeblik var ude, var faldbudt ham ved Døren af en gammel Kone.

De sad sammen, og hun roste Blomsterne; han saa paa dem: „Ja, de er vakre,“ sagde han.

Pludselig begyndte de brogede Blade at drysse. Det var ganske sært at se; det ene Blad faldt efter det andet. Det varede længe, dette Bladfald, rent uhyggeligt længe . . . det dryssede fremdeles, nogle af de største Blomster var uden Blade.

„Se, hvor de drysser!“ hvisked hun.

„Ja,“ svarede Espen, „og hør hvor underligt det lyder, naar Bladene falder . . .

Og Konen, som fortalte mig, at de kunde vare i mange Dage.“

De store Blomster, som dryssede! Hvorfor dryssed de netop den Dag, Espen snakked til hende om de engelske Kunstneres Udstilling i London?

Han fortalte hende en Del om denne Udstilling, og han forudsatte maaske, at hun skulde sige, at hun glæded sig. Men hun sagde: „Det er kanske bedst, at Du rejser alene, Espen.“

„Synes Du det, Gabrielle?“ kom det i en overrasket Tone . . . „ja, hvorfor synes Du i Grunden det?“

Hun kjendte, ved at høre Ordenes Tone, Grunden synke under sig. Hun blev tør i Munden og fik lidt efter en ond Smag, som af Galden.

Hun snakked videre:

„Jo . . . Du har vel meget at gjøre der. Du kjender kanske nogle Kunstnere der, og kanske Du kan komme op i et eller andet Kunstnerselskab.“

„Aa, mange Bekjendtskaber har jeg jo ikke der . . . og blir det ikke lang Tid for Dig at være alene . . . en ti Dage eller saa.“

Gabrielle holdt paa at fare op; han

bedrog hende to Gange ved det, han sagde der. Hun havde i Gaar hørt ham fortælle en Landsmand, som var paa Gjennemrejse, at han ikke kjendte en eneste engelsk Maler . . . og at de vist ikke var meget Kunsternaturer . . . han havde hørt, at de var temmelig snobbede, „Gentlemen“, „Gentlemen“, — det var nok Parolen der . . . Og Udstillingen skulde vare i kun fire Dage, det havde han ogsaa sagt . . . Aa jo, hun læste nok i et Blad, men det hørte hun altsammen . . .

„Jo, Espen,“ sagde hun pludselig, „Du skal rejse alene.“

„Ja, ja, saa rejser jeg alene . . . det er jo din Idé.“

— Og ham elsked hun, som sad der og løj for hende, som skulde han være en Gut i Slyngelalderen. Ham skulde hun, Gabrielle, gaa om og tage højtidelig? Nej, aldrig i Evighed! Han skulde nu bede hende komme. Han skulde trygle hende inderligt om ikke at forlade ham. Han skulde sige: jeg er fortabt, om Du ikke er naadig; jeg elsker Dig, og jeg vil elske Dig ti Gange mere, nu da Du har været haard imod mig.

Hun gik hen og saa sig i Spejlet. Der var kommen nogle fine Rynker ved Øjet,

men Blikket var blevet dybere. Hun var sjelden i sin Skjønhed . . . mange fandt hende forresten slet ikke skøn . . . mange fandt hende dejlig; hun havde hørt begge Meninger; men hvad hun var, hun vilde elskes nu, hidsigt, skyndsomt — og af Espen vilde hun elskes, af ingen anden. Han var saa ung, saa hed, saa herlig . . . og hun var værd, at man elskede hende uden Maade, og Espen skulde, han skulde elske hende hedere end nogengang før, og da skulde hun være god imod ham, spinde ham helt ind, saa han aldrig kunde gaa fra hende.

LVIII.

Gabrielle havde gaaet med sin Længsel i en Dag; saa satte hun sig ned og skrev et Brev til Espen i London og sagde ham sin Forundring over hans Ligegyldighed de sidste Maaneder. Hun følte stolt, da hun skrev dette Brev . . . og hun ventede sikkert et Svar, der i stærke Ord sagde, at det hele havde blot været Bagateller, og at naar alt kom til alt, kunde han aldrig slippe hende, og at hun aldrig maatte gaa fra ham. Hun ventede dette Svar saa sikkert, at hendes Hjærte bankede af urolig Glæde, da hans Brev kom . . . kunde han nu se, at Gabrielle var en Kvinde, der for-dred alt af dem, som hun elskede. Hun var dog den eneste for ham og han for hende.

Saa aabned hun hans Brev og læste . . . og pludselig begyndte hun at skjælve,

og hun læste videre uden at faa ind i sit Hoved, hvad der igrunden nøjagtig stod. Men dette Brev sagde jo alt det, som hun ikke havde turdet tænke paa i al denne Tid.

Kjære Gabrielle! Jeg har i disse Dage tænkt paa os begge, og jeg ved ikke rigtig, hvoraf det kommer, men jeg er bleven inderlig bedrøvet. Ak, hvad skal jeg sige Dig, Du, som er saa fin og stolt. Du, som jeg har levet de mærkelige Dage med, Du, som er Skyld i, at om jeg døde tidlig, kunde jeg sige: jeg har ikke levet for-gjæves. Kjære Gabrielle, en saadan Tid kan ikke efterfølges af en ringere . . .

Hun for et Nu op og krøllede Papiret sammen, hendes hvide Haand blev krampagtig lukket omkring det. Saa satte hun sig, retted det igjen ud, og læste videre.

Der stod igrunden saa lidet, og der stod alt. Se, der skrev han, at de kunde jo mødes og sidde Haand i Haand. Slig følte han nu! . . . og det havde han kanske længe følt. Hvad mente Manden? Haand i Haand? Ha, ha, ha! hun lo og endte Latteren i et Skrig.

Resten af Dagen sad hun i sin Stol ved

Kaminen. Et Par Gange skifted hun Plads og krøb sammen i Hjørnesofaen.

Hun kunde ikke gaa udenfor i Larmen . . . hun vilde heller ligge her.

Gabrielle tog Brevet igjen og læste det. Hun prøvede paa at mærke sig enkelte Ting, som hun først ikke havde opfattet. Hvad stod der? — Nu, jeg har læst og tænkt over dit Brev, forstaar jeg, at jeg ikke kan elske dig som Du vil og som, tro mig, Gabrielle, jeg gjerne ogsaa vilde. Tak, fordi Du var klog, saa Du mærked det. Tak, fordi Du selv stolt først rakte Haanden ud til Farvel . . .

— Hun fik ikke sove om Natten. Saa fort, hun sank hen i en Døs, vaagnede hun igjen. Hun havde hele Tiden været ved Bevidsthed igunden, hele Tiden havde Smerten brændt hende.

Nu og da rejste hun sig i Sengen og skreg hjælpeløst: nej, nej . . . dette holder jeg ikke ud . . . Gud, Gud! jeg kan ikke holde dette ud.

Den næste Morgen stod hun op og slæbte sig hen til den lille Sofa, hvor hendes Klæder laa. Hun frøs, omend det ikke var koldt, ja hun frøs alligevel . . . hun vilde varme sig. Garçonnen blev ganske

forundret, da hun fra Alkovens Aflukke raabte ind til ham 'og bad ham lægge i Kaminen. Men han var straks tilbage med fuldt op af Ved og Kul. Han tændte et stort Baal, og Gabrielle læssed endnu mere Kul paa. Det varmede saa dejligt. Hun krøb ganske nær det . . . ak, det varmede saa godt, det var heldigt, hun fandt paa det! Se, her kunde hun jo sidde hele Dagen.

Omsider fik hun sine Klæder paa; saa satte hun sig igjen i Lænestolen ved Kaminen og kunde ingenting foretage sig. Men hun maatte jo spise lidt. Hun ringede og bad om noget Frokost . . . hun sad og skulde spise, men hendes Mave vilde ikke have noget . . . Der kom en sur Smag op i Munden paa hende, hver Gang hun prøvede paa at synke et Stykke Brød eller Kjød.

Men den stærke og varme Kaffe kunde hun drikke. Hun drak hele to Glas. Garçonnen saa flere Gange deltagende paa hende, mens han varted hende op. Det var en brunkrøllet, snil Bondegut, som netop var kommen til Paris.

„Aa, Madame er syg!“

„Ja, Paul, jeg er ikke frisk . . . aa, nej,

ikke nogen Medicin — det er ingenting, Paul.“

*

*

*

Hun sad meget ved Kaminen i denne Tid. Hun saa, hvor Ilden flammed op, hvor Luerne spændte om Kullene, saa de blev røde, hvor de faldt om og blev Gløder og Aske.

En Morgen, efter en næsten søvnløs Nat, stod hun tidlig op og satte sig ved Kaminen. Hendes Toiletskrin stod aabent paa Bordet ligeved. Noget blinkede ud fra dette Skrin. Det var hendes store Skilpaddehaarkam med de hvide Topaser; hun havde kjøbt den en af de første Dage, hun var sammen med Espen i Paris! han syntes den klædte hende saa godt. Hun holdt den en Stund i Haanden. Saa lagde hun den midt blandt de glødende Kul.

Hver af Kammens Tænder blev pludselig levende; de svulmed op og bugted sig henover Kullene som Orme, og øverst laa Topaserne og blinkede og blev hvidere og hvidere, indtil de kom bort i den stærke Ild.

*

*

*

Det Brev, hun saa stolt skrev til Espen! Hun følte nu, at hun maaske havde taget paa sig mere end hun kunde bære. Som liden havde hun flere Gange drømt, at Dommens Dag kom. Saa meget husked hun fra disse Drømme, at der kom noget vældigt rullende over Himlen, som var for stort for Mennesker, som vilde ødelægge og knuse alt. Noget saadant følte hun nu. Denne Byrde, der var kommen paa hendes Skuldre, var dog for tung, hvor skulde hun gjøre sig af? Gud hav Naade! hun holdt ikke dette ud.

Nu og da kunde en dyb Vemod komme og tage noget af Braadden bort; den kom sammen med Minder, der gjorde, at hun fik græde. Saameget kunde fremkalde disse Minder fra en Lykke, som var forbi. Alene en liden Melodi, hun og Espen havde hørt sammen, var nok til, at hun husked en hel Række dyrebare Ting. Og disse Morgener husked hun, naar hun endnu laa i Sengen og Espen var oppe og i Færd med at male i næste Værelse. Hun saa ham bare, hver Gang han gik tilbage for bedre at kunne se . . . Han stod der da med Hovedet paa Skakke og plired og plystred noget ganske sagte . . . Og saa kom

Garçonnen og gjorde Frokosten i Stand, Frokosten spiste de altid hjemme. Saa raabte Espen: Gabrielle, er Du ikke oppe . . . vil Du se til at komme op . . . du dovne, dovne Gabrielle.“ Naa, Skaden var jo ikke større. Hun fik jo vasket sig i en Fart, og hun fik Haaret sat op og Morgenkjolen kastet over sig. Og saa kom hun ind og gav ham Morgenkysset . . . og han strøg hende nedover den glatte Silkemorgenkjole . . . som han var meget stolt af at have foræret hende.

Stundom kunde saadanne Minder virke forløsende, saa hun kunde græde længe; men ligesaa ofte gjorde de ondt. Ak, hvor de skinned de Dage, naar hun nu tænkte paa dem, de skinned slig, at de kunde volde hende forfærdelig Smerte. Aa, disse Farver, de skinned saa sælsomt. Kanske de løj, kanske havde Timerne ikke været saa vidunderlige, men hvor de skinned!

I en saadan svag Stund skrev hun et Brev til Espen. Hun adresserede Brevet til hans Bopæl i London . . . var han rejst, blev vel Brevet sendt efter ham. Der stod, at hun kunde aldrig glemme den Lykke, hun havde haft med ham . . . der stod nok mere, thi hun var fortvivlet.

Noget efter kom Brevet tilbage; der stod skrevet bagpaa: Adressaten afrejst, vides ikke hvorhen. Naa, var det maaske det bedste for hende, at Brevet ikke kom frem.

*

*

*

z

Gabrielle sad endnu oftest i sin Stol. Hun ligned en Febersyg. Hendes Ansigt var hvidt, Øjnene lyste i denne Hvidhed, Mundens Bue var saa sær, haabløs, smertelig, ikke frisk og rød, men bleg og brændende.

LIX.

En Aften, hun kom hjem, laa der Brev til hende. Hun saa paa Frimærkerne, at det var hjemmefra. Da hun aabned det, forstod hun ikke, hvem det dog kunde være fra. Da saa hun, der stod Louise under Brevet. Louise . . . hvem var det? Louise? mon det skulde være hendes lille Louise fra dengang . . . hendes Skoleveninde? Jo det var. Louise skrev til hende, og hun skrev endog et langt Brev. Hun vilde spørge Gabrielle, om hun vilde leje bort sit Hus til et Hjem for ensomme, ugifte Kvinder . . . dette Hjem havde Louise stiftet. Hun skulde gjerne have hele Huset. Hun havde tænkt at leje det for flere Aar og sløjfe Butiken. Hun vidste, at Butiken ikke kunde svare sig; Huset laa maaske for afsides. Hun vidste, at Huset med

Butik var tilleje fra Flyttedag. Vilde Gabrielle altsaa leje hende Huset?

Hun nævnte endvidere, hvor meget der kunde gives i aarlig Leje, og hun berørte andre, mindre væsentlige Ting.

Gabrielle blev glad, ligefrem lettere til Mode ved dette Brev. Hun syntes, hun hørte den lille, kloge Louises svage Stemme. Ja, det var lille Louise, som skrev til hende, hun, der saa ofte gik en Tur med sin svagelige Far. Gabrielle og hendes Venner havde undertiden mødt de to, naar de gik sin Tur, begge saa stiltfærdige og tilbagetrukne . . . Louise havde nu og da seet efter dem, og hun nikkede bestandig venlig til dem, om end hun ikke selv havde Kræfter til at løbe omkring og tage Basketag eller lege Sidsten. Det var Louise, som skrev til hende, hun, der havde trøstet Gabrielle, da hendes andre Veninder havde været onskabsfulde og skadefro. Netop den Louise var det, som nu vilde leje hendes Hus. Ja, hun vilde gjerne, at Louise skulde bo der, og at de skulde bo der, som Louise syntes om.

Selysamme Aften skrev Gabrielle til Louise og sagde, at hun var glad over, at netop Louise havde skrevet hende til.

Huset skulde hun inderlig gjerne faa i Leje; det hele kunde ordnes, hvis Louise vilde tale med Gabrielles Sagfører i Byen. Ak ja, kunde Louise endnu huske, da hun og Gabrielle gik paa Skolen sammen? At Louise endnu husker Gabrielle! det havde gjort hende glad.

Gabrielle læste de næste Dage i Louises Brev, mest fordi hun derved kom til at tænke meget paa de Dage, hun som femten-seksten Aars Pige levede i Byen. Hun husked mange Ting. Smaa Hændelser fra deres Ture stod skarpe og klare for hende. Det ligefrem svaalede at række Haanden ud og gribe nogle af Dagene fra dengang og holde dem fast. En og anden Maanedsløvsdag f. Eks., da alle Bekymringer var borte; da selv Præsten Myr og Frøken Loss ikke havde noget at sige.

LX.

Der kunde komme Dage, da Smerten ligesom løstes op for Gabrielle. Det var som om Glemsel lagde sig over hendes Savn. Hun kunde løfte sine Øjne, maaske se ud af Vinduet og blive var, at Dagen derude jo var klar og vakker!

Og hun kunde gaa ud og træffe Bekjendte, for hvem hun den senere Tid havde holdt sig bortgjemt. Hun kunde gaa og spise paa Kafé sammen med dem . . . kanske gik de siden sammen i Teatret — og saa var den Dag gaaet uden altfor megen Sorg. Ja, maaske næste Dag og Dagen dernæst ogsaa. Hun holdt ligesom paa at komme ud i det frie, ud under aaben Himmel . . . saa pludselig en Dag kunde Smerten atter komme snigende . . . halvt bange og halvt resigneret følte hun den nærme sig. Saa havde hun altsaa

alligevel ikke magtet at komme fri . . . nej, det gamle Savn var der, det kom og tog hende og sænkede hende ned til en ulykkelig Verden, hvor hun fornam Gufs fra Egne, hvor Vanviddet og Selvmordstanker bor.

Gabrielle søgte atter Ensomheden. De lange Timer, der tilbringes med halvlukkede Øjne. Hun vilde saa gjerne sove, for hver Times Søvn var hun glad. Men efterhaanden gik det op for hende, at Søvn hist og Søvn her var meget usund. Søvnene blev slappere for hver Gang, og Nattesøvnen var altid meget daarlig.

Tidt turde hun ikke tilbringe Aftenen alene hjemme, og det syntes hende altfor anstrængende at sidde blandt Bekjendte, der spurgte og vilde have Svar paa mangt og meget.

Hun glemte baade Regler og Hensyn og satte sig alene paa en liden Kafé, hvor hun befandt sig bedre end paa nogen af dem, hun før havde gjæstet. Hendes Væsen maatte vel sige fra, for ingen galant Fyr generede hende.

Men lidt efter lidt mærkede hun en Hensyntagen fra Madame bag Buffeten, der maaske var godt ment, men ligefuldt gene-

rende . . . jo, der laa noget beklagende i de Blikke, hun sendte Gabrielle . . . Mon de kunde se paa hende, hvad der fejlede hende. Havde de søvnløse Nætter med Smertebranden mærket hende?

Hun hørte op at gaa der.

Dagen sneg sig hen, hun var hjemme i Ensomheden mere og mere. Hun havde nu og da tænkt paa at rejse hjem, men hun var tilsidst glad, for hun boede her; her var Ensomheden lettere. Hun havde liden Kraft nu; ja, hun havde ikke engang Heftighed mere. Da en af hendes Bekjendte en Dag af en eller anden Grund — hun gad ikke overveje hvilken — fortalte hende, at Espen Kühn opholdt sig i Dresden og havde en Forbindelse der med en meget smuk og aparte Dame, forresten en ganske kjendt Pianistinde — saa for det nok i Øjeblikket gjennem hende som en frygtelig Pine, men lidt efter var hun næsten som før.

LXI.

Gabrielle satte fremdeles gode Regler og Hensyn tilside og gik tidt alene ud, endog ved Aftentid. Hun var forøvrigt aldrig Gjenstand for nogen Overlast. Det hændte naturligvis, at der kom Mænd og tiltalte hende; men de gik som oftest igjen, straks de mærkede, at de ikke blev modtagne. Og var vedkommende altfor energisk, saa behøvede Gabrielle bare at standse, se paa ham og sige et lidet Ord som: „Nej, nej, De maa gaa!“ — var det kanske noget ved hendes Udseende eller Stemme, der gjorde, at Manden altid hilste, bad om Undskyldning og forsvandt.

Hun gik gjerne saadanne Aftener hen paa en af de smaa Knejper, hvor Studenter og navnløse Poeter foredrog sine Sange. Gabrielle sad her og lyttede til Sangene; nogle af dem var naturligvis utrolig lascive,

nogle var ligeglade, og nogle var sørgelige. Og som de blev sungne af Digterne selv, gjorde de tidt et stærkt og umiddelbart Indtryk. Mange af disse Sange passed godt for Gabrielle i den Sidsstemning, hun var. En af dem, som hun selv undertiden nynnede, lød omtrent saa:

„I denne Dag, da jeg kom her, hvor meget herligt skede før, hvor ingenting fra fordums Dage hilste mig, som jeg skulde ha' ønsket det; da jeg stod saa ynkelig forladt og alle de kom, som døde fra mig — da Venner, fødtes denne Sang, som jeg nu vil synge for Eder om Lykkens Død.

Syng ikke denne Vise, naar I er glade; men syng den, naar Sindet er saart. Og syng den ikke med myndig Stemme, men nyn den frem, som det kan falde sig — ak, dens Skrift er svag og tynd, og ingen Mester har digtet den; om ikke lang Tid er den visket ud og forsvunden; syng den ikke, naar I er glade.“

LXII.

Det var nu og da, som om Gabrielle saa ind i noget, hun ikke havde seet før. Hun kunde pludselig smile: Espen . . . kanske han alligevel en Dag kom til hende . . . kanske han kom til hende i Morgen! . . . kom og fortalte hende, at han elsked hende . . . tænk om saadant vilde ske. Tænk om han kom i Aften. Men da hun tænkte mere paa dette, følte hun at det maaske nu vilde have været for sent. Ja, om Espen var kommen, hun vilde have seet paa ham fra sit Dybs Nød, hun vilde maaske have prøvet paa at samle sine Kræfter, og hun vilde have slæbt sig hen og aabnet Døren til Haven, som engang var fuld af Roser, og han vilde se ind og tro at finde Roser, og han vilde vige tilbage; thi han vilde ikke

finde den skønne Have, men en tom Kirkegaard.

*

*

*

Men denne Tanke: om Espen maaske kom, gjorde, at hun fik de skinnende Drømme, som hun af og til fik. For ikke sjelden drømte hun, at han var hos hende, og at hans Kjærlighed var hed som aldrig før, og at han kyssed hende, saa hun tænkte: slig har han aldrig kysset før. Og Glæden kunde risle lifligt gjennem hendes Legem.

Naar hun vaagned om Morgen, havde hun glemt Drømmen i dens Enkeltheder; der sad blot en glad Bevidsthed igjen, og denne sagde hende: „Espen er jo alligevel Din! han elsker Dig jo.“ Hun sad maaske en lang Stund og tænkte noget forvirret: hvad er det? . . . jeg begriber det ikke . . . elsker Espen mig? . . . hvor har jeg det fra?

Hun rysted paa Hovedet . . . Men hvad var det saa?

Da kunde maaske et Skyggerids af Drømmen tegne sig i et Nu paa hendes Sjæl . . . saa hun havde bare drømt det!

Men den glædelige Fornemmelse blev

alligevel siddende som en hvid Lysplet hos hende, og den kunde endog i Dage derefter være Aarsagen til nye fagre Drømme, der tegnede nye Lyspletter paa hendes Sjæl.

Og derfor saa hun nu tidt, at Espen maaske alligevel var hendes . . . at han elskede hende endog mere end før maaske. Det hele var altsaa en Fejltagelse af hende . . . Tænk, at hun saaledes gik og tog Fejl . . . det var jo ganske forfærdeligt, ganske uforsvarligt.

Hun gik ud og ind raskere end før, siden denne Tro havde begyndt at sætte sig fast hos hende. Endnu var hun ikke ganske sikker; men det var dog bedst at træffe ham endnu engang og sige til ham: „Maaske jeg har den største Fejl, Espen! Og hvis jeg har gjort Dig Uret, og hvis jeg har skaffet Dig nogen Lidelse, saa maa Du tilgive mig. Jeg skal nok prøve at gjøre min Fejl god.“

Hun skrev nu ikke sjelden lange og korte Breve til Espen; Brevene gjemte hun. Naar jeg faar rede paa hans Adresse, skal han faa dem, tænkte hun. I disse Breve talte hun meget om, hvor lykkelig hun havde været, saa længe de var sammen. — saa lykkelig, saa lykkelig! . . . ak, Gud,

hvor de Timer endnu fik hende til at græde og glæde sig paa samme Tid. Men nu havde hun det meget daarligt. Espen maatte forstaa hende: det gik ikke an, at to Mennesker pinte hinanden . . . ja, hun frygtede for, at saa var Tilfældet her. Hun forstod nok, at han var Mand og vilde nødig bøje sig, men hun var Kvinde, og hun var en Kvinde, som elsked ham, og derfor faldt det hende lettere at gjøre det første forsonende Skridt. Hvorfor skulde to Mennesker hver paa sin Side lide. Og hvorfor gik han paa sin Side og tog Hævn over hende ved at kaste sig bort — maaske til nogen, som han ikke elsked. Men han elsked Gabrielle, ikke sandt, han havde været dybt bedrøvet den hele Tid. Ak, det havde hun ogsaa! hvor hun skulde glæde sig den Dag, da al Mistanke og Uforstand og Fejltagelse var fjernet fra deres Kjærlighed. Da kunde den først rigtig skyde frem i sin Dejlighed.

„Ak, Espen,“ skrev hun i et af sine sidste Breve, „nu maa det snart ske, snart, Espen, snart. Dette har været en stræng Tid for mig, en meget haard, ja, jeg kan sige, en frygtelig Tid. Men hvorfor klage nu? Ak nej, Du skal ikke høre nogen Klage og ikke nogen Bebrejdelse, vi skal

elske hinanden ligesom før — som paa vor første Rejse den Høst til det lille Bade-sted. Husker Du, hvordan vi gik sammen da? — Ja, nu skal der ingen Sorg findes mere; ak, Sorgen er saa besværlig, Espen, nu skal vi mødes og alt skal bli' anderledes.“

I et andet Brev ordned hun alt til deres første Møde:

„Du skal ringe paa, og saa skal jeg selv komme ud og lukke Dig ind. Ja, det vil jeg, Du skal gjøre. Du husker da, at slig gik det til paa Tryne. Den Aften, Du der kom til mig, vil jeg glemme sidst af alt. Du var gaaet med de andre; men jeg var sikker paa, at Du vilde komme tilbage. Jeg gik ind i Soveværelset og gjorde mig færdig til at modtage min sande Brudgom; jeg flettede først Blomster i en Krans og satte den paa Haaret, men jeg kasted den, fordi det ikke passede, syntes jeg. Og hele Tiden vidste jeg, at Du vilde komme. Og Du kom, Espen, Du kom! Jeg føler, at jeg ikke hører hjemme i den Verden med de langsomme Dage og onde Nætter, som jeg nu er i; men jeg hører hjemme i den Verden, som var dengang, jeg ventede, og du ringede, og jeg aabned Døren, den dejlige Time da Du kom til mig.“

— En Eftermiddag gik hun henad en af de ydre Boulevarder. Der kom to unge Mænd imod hende. Hun kjendte den ene og lo af Glæde; det var Espen. Da han blev hende var, saa han forbi til Siden.

Hun styrtede hen til ham.

„Espen!“ raabte hun, „Espen er Du kommen igjen?“

Han saa ganske forskrækket paa hende; hun havde raabt meget højt, han hviskede et Par Ord til ham, som fulgte, og denne gik smilende videre med smaa langsomme Skridt.

„Goddag, Gabrielle! . . . saa pludselig jeg træffer Dig! . . . Jo, jeg er her; jeg skulde prøve paa noget af det, jeg snakked om dengang. Gadeinteriører. Folkeliv. Men jeg blir her kort Tid. Jeg bor hos en Ven. Det er ham derborte . . . han staar nok og venter.“

„Er Du endnu uforsonlig, Espen; det er derfor Du snakker slig til mig. Skrev jeg haardt i første Brev? Ja, jeg gjorde vist, men nu erkjender jeg det. Jeg var stædig, og jeg har faaet Straffen. Jeg har haft det ondt, Espen, Du skulde ikke gjøre Dig haard . . . men Du . . . Du er saa . . . stille. Du siger ikke noget.“

Espen betragtede hende uroligt.

„Kjære Gabrielle . . . Du maa ha' misforstaaet det hele. Jeg har aldrig sagt og aldrig ment, at Du var uretfærdig i det Brev. Det var jo et godt Brev. Det skrev jeg jo. Men nu maa . . . jeg nok . . . gaa. Farvel, Gabrielle . . . Du gir mig ikke Haanden . . . naa saa tar jeg den; vi skal da være Venner — ikke sandt? Men ikke staa slig, Gabrielle, Du vækker Opsigt. Ja, nu maa jeg gaa. Det er uhøfligt mod min Ven, dette. Du kom jo noget bardus paa. Du saa jo ikke paa ham . . . Kunde ellers præsenteret Dig. Ja, ja, kanske vi sees endnu engang, før jeg rejser . . . Vi er da gode Venner i alt? Farvel. Levvel, Gabrielle.“

Hun vaklede ikke. Hun holdt sig oprejst. Det sidste Aars Kamp havde gjort hende næsten uimodtagelig for Smerte. Men alle hendes Tanker gled sammen. Da hun gik hjem, var hun ikke engang sikker paa, at den Mand, hun havde mødt, havde været Espen.

Hun havde Hovedet oppe som i kold Luft. Hun sansede ikke mange Ting nu.

LXIII.

En halvgammel, energisk Dame, bosat i Paris, en i al Stilhed virkelig Veninde af Gabrielle, fik sendt hende hjem til sin egen By under godt Følge.

Og en Dag tog hendes gamle Veninde Louise mod hende og gav hende et Værelse i hendes eget Hus.

Her i hendes Barndoms By fik hun mere Forstand, end hun havde haft derude. Hun kunde huske saa meget af det, der knytted sig til alt, hvad hun saa her. Da hun fik høre, at Clara var død etsteds i Amerika, saa tog hun sig det meget nær. Det var ondt at høre . . . ja naturligvis, Clara skulde ikke leve længe; det kunde jo enhver begribe. Det var svært at høre, at Clara var død . . . hun havde jo været hendes eneste Veninde. — — —

Andre Ting havde hun vanskeligere for

at fatte, og hun glemte hurtigt, hvad der var hendt samme Dag. Tidt gik hun afstikkende klædt, saa Folk lo, og de smaa Gadegutter pegte paa hende.

Gabrielle boede blandt disse ensomme Kvinder, af hvilke en og anden gik ligesom Gabrielle og grundet over noget, som faldt svært at forstaa. Men de havde alle sin Forstand, thi 'deres Sjæl var ikke bleven rystet slig, som hendes, der var kommen blandt dem, og hvis Tanker var vildsomme.

Men naar en af de ensomme Kvinder laa vaagen og bad, kunde det hænde, at der samtidig hørtes Sukke fra Gabrielles Værelse — at de to Menneskers Sukke mødtes i Natten.

*

Om Natten var Gabrielle ofte urolig og stod tidt op og gik ud i Gangen og stod stille der. En af Kvinderne hørte det som oftest. Hun stod da op og saa Gabrielle staa og lytte der med et stivnet Smil om Læberne.

„Det ringede!“ . . . .

Hver urolig Nat sagde hun kun disse to Ord og prøvede ikke at forklare, hvad hun videre mente.

Hun lod sig dog altid villig føre i

Seng; men da var hun meget ulykkelig og græd saare Taarer.

Hun blev svagere og svagere, efter som Tiden gik; det var som en skjult Orm uafladelig og stille tærede paa hendes Livs-nerve. Hun blev meget mager. Hendes Haar saas større, end det var, og hendes Øjne saas meget store.

En Dag var hun sygere end ellers; hun hostede uafladelig. Lægen mente, at hendes Færden ved Nattetider paa et koldt Gulv var Hovedaarsagen til hendes Sygdom; men han havde vanskeligt for nøjagtigt at bestemme Sygdommens sande Natur.

Men fra nu af gik det hurtigt nedad. Hun tog ingen Mad til sig. Det, hun fik synke, kasted hun igjen op.

Den tolvte Dag, efter at hun var bleven meget syg, døde hun. Louise og to andre Kvinder var hos hende den sene Aften, da hun udaandede. Samme Nat toede de hendes Lig.

*

Louise og de ensomme Kvinder ordnede ogsaa Gabrielles faa Efterladenskaber, og de fandt Breve fra dem, som havde elsket

hende, og Breve fra hende til den Mand, hun havde elsket, netop de Breve, som hun havde skrevet i sin Lidelses sidste Tid, medens hun troede, at hun og Espen skulde træffes, og at deres Kjærlighed skulde blive skjøn som aldrig før.

Og uvilkaarlig droges disse ensomme Kvinders Øine mod Breve fra en Død, der havde været levende, og medens de læste, var det dem, som det blaablege Lig omgaves af et stort og underfuldt Liv. Disse blege Læber havde rødmet, disse lukkede Øjne havde engang seet, og i hendes Legem havde engang Blodet rullet i Bølger, hendes Hoved havde vendt sig mod Solen, og hun havde længtet mod det sælsomme Liv.

Og som de ensomme Kvinder læste videre og videre, var det som nu og da en Skjælven rysted en af dem, og den yngste sagde: „hun skriver om, at Kjærligheden er Livets lyse Ild . . . jeg vilde alligevel engang gjerne føle den varme; jeg synes tilt, alt paa Jorden er koldt, jeg fryser ofte.“ En anden holdt sig for sine Øjne og sagde: „Jeg vil ikke tale haardt om Døde, men jeg vil ikke læse mere.“ — Hun græd stille . . .

Men paa de ensomme Kvinder, Skygge-

blomsterne, virked disse Breves Ord som et Styrtpad af Sol. Og Lidelsen brændte ogsaa i disse Ord, og der lød Suk baade af frydefuld Elskov og af brændende Smerte.

Udpaa Aften sad Louise alene hos Gabrielle, og alle Breve havde hun samlet, og hun brændte dem ét for ét. Og hun stirred tankefuld paa dem, medens de brændte, og hun saa, hvordan de blev Kul, medens blot nogle funklende Gnister endnu vandrede om paa Asken, før de sluktes.

